

REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE **2025.**

Republika Hrvatska

Hrvatska energetska regulatorna agencija

GODIŠNJE IZVJEŠĆE ZA 2025. GODINU

Zagreb, lipanj 2026.

Godišnje izvješće o radu Hrvatske energetske regulatorne agencije za 2025. godinu

Hrvatska energetska regulatorna agencija

Ulica grada Vukovara 14

10000 Zagreb

Tel: +385 1 6323-777

e-mail: hera@hera.hr

ISSN 1848-722X

SADRŽAJ

1	UVODNA RIJEČ	7
2	SAŽETAK	13
2.1	Električna energija.....	13
2.1.1	Zakonodavni okvir	13
2.1.2	Pokazatelji razvoja tržišta	14
2.1.3	Regulatorne mjere i aktivnosti.....	16
2.2	Prirodni plin	17
2.2.1	Trendovi na tržištu plina.....	17
2.2.2	Regulatorne mjere i aktivnosti.....	19
2.2.3	Pokazatelji razvoja tržišta	21
2.3	Toplinska energija	22
2.3.1	Obilježja sektora toplinske energije	22
2.3.2	Ključni pokazatelji razvoja tržišta	23
3	ANALIZA STANJA TRŽIŠTA I ENERGETSKOG SEKTORA	27
3.1	Električna energija.....	27
3.1.1	Pregled ključnih aktualnosti.....	27
3.1.2	Pokazatelji stanja elektroenergetskog sektora	37
3.1.3	Regulirane mrežne djelatnosti	42
3.1.4	Pokazatelji razvoja tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj.....	47
3.2	Prirodni plin	64
3.2.1	Pregled ključnih aktualnosti.....	64
3.2.2	Energetske djelatnosti u sektoru plina	68
3.2.3	Regulirane mrežne djelatnosti	70
3.2.4	Pokazatelji razvoja tržišta plina u Republici Hrvatskoj.....	77
3.2.5	Energetska učinkovitost plinske infrastrukture.....	92
3.2.6	Sigurnost opskrbe prirodnim plinom	95
3.3	Nafta i naftni derivati	96
3.4	Biogoriva.....	108
3.5	Toplinska energija	110
3.5.1	Pregled ključnih aktualnosti.....	110
3.5.2	Ključni pokazatelji stanja sektora toplinske energije	111
4	REGULATORNE AKTIVNOSTI HERA-e	121
4.1	Izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti	121
4.2	Davanje mišljenja i suglasnosti na zakonske i podzakonske akte.....	122
4.2.1	Sektor električne energije	122
4.2.2	Sektor prirodnog plina	125
4.3	Donošenje podzakonskih propisa	126
4.3.1	Sektor električne energije	126

4.3.2	Sektor prirodnog plina	128
4.3.3	Sektor toplinske energije	130
4.4	Donošenje tarifnih sustava, cijena, iznosa tarifnih stavki i naknada	131
4.4.1	Sektor električne energije	131
4.4.2	Sektor prirodnog plina	137
4.4.3	Sektor toplinske energije	141
4.5	Odobranje planova investicija, razvoja i izgradnje sustava	145
4.5.1	Sektor električne energije	146
4.5.2	Sektor prirodnog plina	150
4.5.3	Sektor toplinske energije	151
4.6	Odluke vezane uz povlaštene proizvođače	152
4.6.1	Sektor električne energije	152
4.6.2	Sektor toplinske energije	153
4.7	Praćenje funkcioniranja tržišta energije i analiza stanja tržišta	156
4.7.1	Sektor električne energije	156
4.7.2	Sektor prirodnog plina	161
4.7.3	Sektor toplinske energije	168
4.8	Nadzor nad radom energetske subjekata	169
4.8.1	REMIT	171
4.9	Zaštita kupaca	174
4.9.1	Sektor električne energije	176
4.9.2	Sektor prirodnog plina	178
4.9.3	Sektor toplinske energije	180
4.10	Suradnja s drugim regulatornim tijelima	181
4.11	Ostale aktivnosti	182
4.11.1	Sjednice Upravnog vijeća	182
4.11.2	Sudski postupci	182
4.11.3	Savjet za regulatorne poslove i zaštitu potrošača	183
4.11.4	Kibernetička sigurnost	183
5	ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I ZAKONODAVNI OKVIR ZA REGULIRANE ENERGETSKE DJELATNOSTI	187
5.1	Organizacija	187
5.2	Zakonski okvir	190
6	PRILOG: DOZVOLE ZA OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI	195
7	POPIS TABLICA I SLIKA	199
8	SKRAĆENICE I POJMOVNIK	207

1 UVODNA RIJEČ

Za Hrvatsku energetske regulatornu agenciju (HERA-u) 2025. godina imala je posebno značenje jer je obilježeno dvadeset godina njezina djelovanja.

Osnovana 2005. godine kao pravna sljednica Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti, HERA je već dva desetljeća ključna regulatorna institucija odgovorna za razvoj transparentnog i konkurentnog energetskog tržišta Republike Hrvatske, njegovu integraciju s europskim tržištem, zaštitu kupaca i razvoj energetske infrastrukture.

Kroz određivanje metodologija, izdavanje dozvola, nadzor tržišnih sudionika i regulaciju mrežnih djelatnosti, HERA doprinosi sigurnosti opskrbe, privlačenju investicija i provedbi energetske tranzicije prema održivijem energetskom sustavu.

Rezultati ostvareni tijekom 2025. godine potvrđuju da su neovisna regulacija, stručnost i donošenje odluka utemeljenih na činjenicama ključni preduvjeti za uspješan razvoj energetskog sektora.

Godina 2025. ponovno je bila obilježena značajnim promjenama i izazovima u energetskom sektoru, u okruženju koje se ubrzano mijenja. U 2025. godini posebna je pozornost bila usmjerena na daljnji razvoj tržišta električne energije, prirodnog plina i toplinske energije u uvjetima dijelom stabiliziranih cijena električne energije i prirodnog plina na veleprodajnim tržištima, ali na razinama znatno višima nego prije energetske krize. U 2025. godini prosječna cijena električne energije na veleprodajnim tržištima iznosila je oko 100 EUR/MWh, gotovo dvostruko više nego u 2020., a sličan porast bilježi i cijena prirodnog plina koja je u 2025. iznosila oko 40 EUR/MWh. Da bi spriječila poremećaje na domaćem tržištu energije Vlada Republike Hrvatske donosi posebne mjere kojima su se od 2022., uz državne subvencije, utvrđivale maloprodajne cijene energije kako bi krajnji kupci bili zaštićeni od cjenovnih šokova. HERA kontinuirano provodi odredbe koje su u njenoj

nadležnosti, te nadzire provedbu mjera od strane energetskih subjekata.

Nakon brojnih događanja vezanih uz geopolitičke krize, ratove i tržišne šokove, sigurnost u opskrbi energijom te ubrzavanje procesa tranzicije postaju glavni prioritet u zemljama članicama Europske unije. Da bi se omogućio brži prihvata električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije Europska komisija u lipnju 2025. donosi Smjernice za anticipativna ulaganja, tj. jasna pravila vezana uz smanjenje korištenja fosilnih izvora energije odnosno putokaz do stabilnosti proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora. Zbog provedbe navedenih ciljeva, Vlada Republike Hrvatske usvaja i novu, revidiranu inačicu Nacionalnog energetskog i klimatskog plana kojim su postavljeni znatno stroži i ambiciozniji ciljevi dekarbonizacije i tranzicije energetskog sektora. Sve gore navedene promjene donose brojne obaveze svim dionicima u nacionalnom energetskom sustavu, a posebno regulatoru.

Jedna od značajnijih novina u domaćem zakonodavnom okviru jest donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, kojim se uvodi sustav neto-obračuna kao novi model obračuna proizvodnje električne energije. Navedena promjena podrazumijeva postupno ukidanje dosadašnjeg modela neto-mjerenja, uz zadržavanje prijelaznog razdoblja od deset godina za postojeće korisnike sustava samoopskrbe.

Tijekom 2025. godine HERA je intenzivno radila na procesu unapređenja metodologije i izračuna jedinične naknade za priključenje na prijenosnu mrežu. Nakon što je Hrvatski operator prijenosnog sustava ishodio suglasnosti Ministarstva gospodarstva, HERA odobrava desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže za razdoblje 2026. – 2035., nakon provedene propisane procedure i javnog savjetovanja, te u travnju 2026. donosi Odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na prijenosnu mrežu.

U sektoru plina tijekom 2025. godine provodile su se regulatorne aktivnosti vezane uz izvanrednu reviziju tarifnih stavki za distribuciju te redovnu reviziju stavki za transport plina i upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin. HERA je također utvrdila cijene plina za novo razdoblje za kućanstva u okviru javne usluge opskrbe te cijene za poduzetnike koji koriste zajamčenu opskrbu. Uz navedeno, donesene su odluke o nadoknadama troškova za gubitke za sva distribucijska područja te za razliku u cijeni plina.

U sektoru toplinske energije usvojene su izmjene i dopune zakonodavstva vezanog uz tržište toplinske energije radi usklađivanja s europskim regulatornim okvirom. Navedene izmjene usmjerene su na povećanje transparentnosti sustava obračuna i raspodjele troškova toplinske energije, unaprjeđenje individualnog mjerenja potrošnje te osiguravanje javno dostupnih pravila za obračun troškova grijanja, hlađenja i pripreme potrošne tople vode u višestambenim i višenamjenskim zgradama. HERA je u 2025. započela pripremne

aktivnosti, a početkom 2026. donijela izmjene metodologija za utvrđivanje tarifnih stavki za proizvodnju i distribuciju toplinske energije u centralnim toplinskim sustavima.

Osim navedenih ključnih aktivnosti u energetske sektorima, važno je istaknuti da energetski sustav postoji kako bi služio građanima i gospodarstvu, a promicanjem zaštite kupaca, transparentnosti tržišta te aktivnog sudjelovanja korisnika u energetske tranziciji, HERA nastavlja provoditi načelo prema kojem održiv energetski sustav mora biti prvenstveno usmjeren na potrebe građana.

Aktivno uključivanje građana jedan je od ključnih preduvjeta uspješne energetske tranzicije. Bilo kroz energetske zajednice, mehanizme upravljanja potrošnjom ili informirano donošenje odluka o potrošnji energije, uključivanje građana temelj je pravedne i dugoročno održive tranzicije.

Ovo Godišnje izvješće donosi određene promjene u svojoj strukturi i sadržaju. S ciljem jasnijeg, transparentnijeg i sveobuhvatnijeg informiranja javnosti, HERA je dodatno prilagodila strukturu izvješća vodeći se, prije svega, odredbama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti, ali i dobrom europskom praksom. Izvješće je organizirano u dvije ključne cjeline koje obuhvaćaju analizu i stanje energetske tržišta te pregled regulatornih aktivnosti Agencije.

U odnosu na prethodna, ovo je izvješće sažetije, a dio informacija koje su se ranije prenosile u godišnjem izvješću redovito će biti objavljivane u još detaljnijem obliku u tematskim i sektorskim izvješćima i drugim publikacijama na službenim internetskim stranicama HERA-e. Na taj se način javnosti osiguravaju pravodobnije i detaljnije informacije, u skladu s nacionalnim i međunarodnim standardima te metodologijama izvještavanja, što omogućuje konzistentan i transparentan uvid u energetska tržišta te njihovu usporedbu s drugim tržištima.

Takav pristup izvještavanju i sama provedba regulatornih aktivnosti zahtijevaju visoku razinu stručnosti, odgovornosti i suradnje.

Stoga ostvarenje navedenih ciljeva ne bi bilo moguće bez predanog rada svih zaposlenika HERA-e te konstruktivne suradnje sa svim relevantnim dionicima energetskeg sektora na nacionalnoj i europskoj razini.

Razdoblje koje je pred nama zahtijevat će daljnju budnost, prilagodljivost i odlučnost. HERA će i nadalje djelovati u skladu sa svojom regulatornom misijom kako bi

osigurala da energetskei sustav Republike Hrvatske ostane siguran, pouzdan, priuštiv i održiv, na dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

Predsjednik Upravnog vijeća
Nikola Vištica

Članovi Upravnog vijeća HERA-e (s lijeva na desno):

Dario Karlovčan - član Upravnog vijeća

Nikola Vištica – predsjednik Upravnog vijeća

Zlatko Zmijarević – zamjenik predsjednika Upravnog vijeća

Alenka Kinderman Lončarević - članica Upravnog vijeća

Ljubomir Majdandžić - član Upravnog vijeća

2

SAŽETAK

2 SAŽETAK

2.1 Električna energija

2.1.1 Zakonodavni okvir

Zakonodavni okvir Europske unije

Budući da su elektroenergetske mreže u EU postale usko grlo koje onemogućuje brži prihvata OIE i dostizanje ciljeva energetske tranzicije, Europska komisija (EK) je u lipnju 2025. objavila *Smjernice za anticipativna ulaganja*. Time se uvodi zaokret od "reaktivnog" prema modelu izgradnje kapaciteta "unaprijed", na temelju dugoročnih scenarija iz NECP-a. Regulatorni rizik ublažava se faznim odobravanjem: prvo se odobravaju troškovi projektiranja, a tek potom sama izgradnja.

U pogledu mogućnosti prihvata novih OIE, na tehničkoj razini, ENTSO-E i tijelo EU za ODS-ove (engl. *EU DSO Entity*) pokrenuli su portal *Capacitypedia* koji pruža pregled javno dostupnih informacija o raspoloživim kapacitetima prihvata u elektroenergetsku mrežu (engl. *grid hosting capacity*) na razini prijenosa i distribucije.

Osim toga, *Smjernice za mrežne naknade* iz siječnja 2026. nalažu reformu tarifnih modela kroz snažnu diferencijaciju s obzirom na vrijeme i lokaciju korištenja mreže kako bi se smanjili ukupni troškovi energetskog sustava.

Modernizacija mreža postala je prioritet EU-a. Stoga je EK u prosincu 2025. objavila opsežan prijedlog **Paketa mjera za europske mreže**, koji donosi reviziju *Uredbe TEN-E* koja usmjerava razvoj prekogranične energetske infrastrukture, **Direktivu o ubrzanju izdavanja dozvola** te *Smjernice za priključenja* i *Smjernice o ugovorima za kompenzaciju razlike* (engl. *Contract for Difference, CfD*). Novim se propisima uvodi zakonska pretpostavka da je mrežna infrastruktura od **prevladavajućeg javnog interesa**.

Kako bi se osnažio položaj krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo na maloprodajnom tržištu, u ožujku 2026. objavljen je **Energetski paket za građane** s preporukama za: smanjenje računa za energiju za kućanstva, zaštitu i jačanje položaja potrošača, suzbijanje energetskog siromaštva i ranjivosti uključujući zaštitu ranjivih kupaca od isključenja te djelotvornu provedbu postojećih propisa Europske unije.

Zakonodavni okvir Republike Hrvatske

Nacionalni zakonodavni okvir primarno počiva na tri temeljna akta: **Zakonu o energiji**, **Zakonu o regulaciji energetske djelatnosti** te **Zakonu o tržištu električne energije**. Uz njih, ključni utjecaj na tranziciju sektora imaju **Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**, te **Zakon o energetske učinkovitosti**.

Na strateškoj razini, razvoj je definiran *NECP* za razdoblje 2021. – 2030. Vlada RH je u ožujku 2025. donijela revidiranu verziju *NECP*-a, kojom su postavljeni znatno stroži i ambiciozniji ciljevi dekarbonizacije u potpunosti usklađeni s europskim paketom "*Spremni za 55 %*". Zakonodavne promjene obilježile su i hitne intervencije: krajem siječnja 2025. donesen je **Zakon o izmjenama Zakona o tržištu električne energije (NN 17/25)**, koji je djelomično izmijenio odredbe o zatvorenim distribucijskim sustavima.

Krajem travnja 2025. usvojen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 78/2025)**, potaknut zahtjevom EK za potpunim preuzimanjem odredbi **Direktive (EU) 2018/2001 (RED II)**.

Zakonom je propisan prijelaz na neto-obračun čime se postupno ukida model neto-mjerenja (engl. *net-metering*) i uvodi napredniji model neto-obračuna (engl. *net-billing*). Definira se razdoblje od 10 godina tijekom kojeg se primjenjuje zakonski propisana minimalna cijena otkupa viškova za korisnike postrojenja za samoopskrbu koji su u sustavu neto-mjerenja.

Novi okvir ima jasan regulatorni cilj: destimulirati predimenzioniranje elektrana u modelima samoopskrbe u odnosu na stvarnu potrošnju električne energije kućanstva ili poduzetnika. Kupce se potiče na ugradnju baterijskih sustava i aktivno prebacivanje potrošnje u sate velike proizvodnje električne energije iz OIE, osobito iz sunčanih elektrana, čime se optimiziraju mrežni kapaciteti.

Uvedena je i mogućnost proizvodnje električne energije za vlastite potrebe na udaljenoj lokaciji za kućanstva i pružatelje javnih usluga koji imaju više obračunskih mjernih mjesta pod istim osobnim identifikacijskim brojem (OIB).

2.1.2 Pokazatelji razvoja tržišta

Elektroenergetska bilanca

Ukupna potrošnja električne energije u hrvatskom elektroenergetskom sustavu (EES) u 2025. iznosila je **19.103 GWh** (rast od 1 % u odnosu na 2024.). Proizvodna postrojenja na području RH predala su u mrežu ukupno **13.234 GWh** (pad od 5 % u odnosu na 2024.), od čega je 10.918 GWh predano na prijenosnoj, a 2.316 GWh na distribucijskoj razini (rast od 18 % u odnosu na 2024., uglavnom se odnosi na distribuiranu proizvodnju iz OIE). Proizvodnjom u RH pokriveno je 69,3 % potrošnje, dok je ostatak od 30,7 % pokriven fizičkim neto uvozom od **5.869 GWh** (rast od 16 % u odnosu na 2024.). U uvoz je uključeno i 50 % proizvodnje Nuklearne elektrane Krško (NEK) u iznosu od **2.774 GWh** koja pripada HEP-u.

Ostvareno godišnje vršno opterećenje u EES-u iznosilo je **3.225 MW**. Sigurnost opskrbe je zadovoljavajuća budući da europska ERAA izvješća potvrđuju da je indikator LOLE (loss of load expectation) za Hrvatsku jednak nuli za 2026. i 2030.

Sustav poticanja OIE i visokoučinkovitih kogeneracija, kojim upravlja Hrvatski operator tržišta energije (HROTE), u 2025. bilježi pad ukupne instalirane snage od **20,5 MW** zbog isteka i raskida ugovora s vjetroelektranama. U strukturi poticanja vjetroelektrane drže **68,3 %**, elektrane na biomasu **14,7 %**, a sunčane elektrane **8,6 %**. Za isporučenih **2.025 GWh** povlaštenim je proizvođačima isplaćeno **368 milijuna eura**. Prosječna isplaćena poticajna cijena iznosila je **181,7 EUR/MWh** (tržišni prosjek CROPEX-a bio je 102,75 EUR/MWh), pri čemu sunčane elektrane primaju čak **290 EUR/MWh**. Sustav poticanja je i dalje likvidan.

Veleprodajno tržište i prekozonsko trgovanje

Na veleprodajnom tržištu u RH krajem 2025. bilo je registrirano **148 sudionika**. Tržište je ušlo u fazu stabilizacije s novom stacionarnom razinom cijena od **102 EUR/MWh** (prosjeke prije krize 2020. bio je 54 EUR/MWh). Početkom 2026. geopolitički sukobi na Bliskom istoku podigli su bazne terminske cijene na **109 EUR/MWh**. Na hrvatskoj burzi CROPEX bilježi se visok stupanj algoritamskog trgovanja, koje koristi računalne algoritme za automatsko kupovanje i prodavanje električne energije na veleprodajnim burzama, i snažna konvergencija cijena s jedinom burzi u Mađarskoj i jedinoj burzi u Sloveniji. Broj sati s **negativnim cijenama** skočio je sa 196 sati u 2024.

na **257 sati u 2025.** (osobito izraženo u proljeće zbog sustava poticanja OIE). Financijsko trgovanje za hrvatsku zonu trgovanja na EEX burzi poraslo je na **2,1 TWh u 2025.**

Dodjela prekozonskih prijenosnih kapaciteta provodi se na tržišni način kroz koordinirane režime sa četiri susjedne zone: unutrašnje EU granice (Slovenija, Mađarska) koordinira ured JAO kroz automatsko dnevno (SDAC) i unutardnevno (SIDC) trgovanje, dok se granica s BiH dodjeljuje preko ureda SEE CAO. Granica sa Srbijom prebačena je u novu regiju proračuna kapaciteta *East Central Europe*. Prihodi HOPS-a od dodjele kapaciteta iznosili su **91,57 milijuna eura**. Nakon plaćanja poreza na dobit (11,38 milijuna eura) i operativnih troškova, HOPS je **40,66 milijuna eura** zadržao na posebnom računu za namjenski razvoj prijenosne mreže u skladu s *Uredbom (EU) 2019/943*. Prema ACER-u, Hrvatska je među pet najboljih zemalja unutar Core regije u ispunjavanju zahtjeva o osiguravanju minimalno 70 % kapaciteta za prekozonsko trgovanje.

Na tržišnom planu, BSP iz Slovenije i Nord Pool EMCO obavijestili su HERA-u o namjeri ulaska na hrvatsko tržište, otvarajući izravnu konkurenciju burzi za električnu energiju.

U sklopu harmonizacije propisa, **30. rujna 2025.** na dan unaprijed tržištu (SDAC) uspješno je uvedena **15-minutna vremenska jedinica trgovanja (MTU)** u svim europskim zonama trgovanja.

U sklopu *Uredbe SOGL*, HERA je u veljači 2025. odobrila metodologiju kontinentalne Europe za **probabilistički pristup dimenzioniranju FCR rezerve**, čime se napušta deterministički model nepromjenjivog „referentnog incidenta“ od 3.000 MW radi prilagodbe kolebljivosti OIE.

U skladu s *Uredbom EBGL* svi operatori primjenjuju 15-minutni obračunski interval odstupanja (ISP). ACER je u ožujku 2025. donio *Preporuku o uspostavi novog mrežnog kodeksa za odziv potrošnje (NC DR)* radi integracije fleksibilnih resursa u europska tržišta električne energije izravno ili putem agregatora.

Uravnoteženje EES-a

U uravnoteženju EES-a povećan je udjel negativnih odstupanja bilančnih grupa, i do **73 GWh mjesečno**, uslijed povećanog korištenja OIE (vjetra i sunca). U svibnju i lipnju 2025. došlo je do naglog rasta cijene energije uravnoteženja jer je dio proizvodnih rezervi HEP Proizvodnje bio tehnički nedostupan, pa je HOPS interventno nabavljao skupu energiju iz drugih raspoloživih izvora. U travnju 2026. HOPS je izmijenio *Pravila o uravnoteženju* uvođenjem gornje granice na cijenu energije uravnoteženja. Dugoročna stabilnost količina i cijena energije uravnoteženja postići će se nakon što se HOPS priključi na europske platforme **PICASSO** i **MARI** u **2027.**

Na domaćem tržištu uloga HEP-a u uravnoteženju se smanjuje dok agregatori i upravljiva potrošnja u 2025. sudjeluju s **više od 40 %** u pojedinim segmentima.

Maloprodajno tržište

Ukupna maloprodaja električne energije u 2025. iznosila je **17,4 TWh**, dominantno na niskom naponu (poduzetništvo (4,7 TWh, 27 % udjela) i kućanstva (6,92 TWh, 40 % udjela)).

Dominaciju na tržištu drži HEP grupa s tržišnim udjelom od **96 %**. Kod kućanstava 90 % prodaje električne energije čini univerzalna usluga (HEP Elektra). Cijene za kućanstva u modelu Bijeli ostaju među najnižima u EU, a Vladinom uredbom cijene opskrbnog dijela potkraj 2025. jednokratno su povećane za **15 %**.

Gubici u mreži

Gubici električne energije u elektroenergetskim mrežama u 2025. iznosili su:

- Prijenosna mreža: 1,89 % ukupno prenesene energije (460,62 GWh), uz trošak nabave za pokriće gubitaka od 45,08 milijuna eura.
- Distribucijska mreža: 7,16 % ukupne nabave (1.223 GWh), uz trošak nabave za pokriće gubitaka od 100,57 milijuna eura.

Na temelju Vladine *Uredbe o otklanjanju poremećaja* HOPS-u je nadoknađeno 7,98 milijuna eura, a HEP-ODS-u 37,7 milijuna eura za troškove gubitaka.

2.1.3 Regulatorne mjere i aktivnosti

Rad i poslovanje operatora sustava (HOPS i HEP-ODS)

HOPS posluje prema modelu neovisnog operatora prijenosa (ITO). HERA nadzire njegovu neovisnost u odnosu na vladajuće društvo HEP. Tijekom 2025. potvrđeno je da HEP nije vršio nedopušten utjecaj na poslovne odluke Uprave HOPS-a te da su svi poslovni prostori fizički razdvojeni. HERA je dala prethodnu suglasnost na pet komercijalnih ugovora između HOPS-a i HEP-a sklopljenih po tržišno usmjerenim i nepristranim uvjetima.

HEP-ODS ovisno je društvo u odnosu na HEP i obavlja djelatnost distribucije električne energije kao javnu uslugu prema načelima objektivnosti, razvidnosti i nepristranosti na cijelom području RH. Povjerenstvo za praćenje Programa usklađenosti u 2025. nije zaprimilo niti jedan prigovor o nepoštivanju Programa usklađenosti, odnosno načela nepristranosti.

U pogledu razvoja informacijskih i komunikacijskih sustava (ICT), HEP-ODS je u listopadu 2025. završio projekt centralizacije elektroničke pošte za ujednačavanje procedura odgovora korisnicima, kao i projekt digitalizacije podnošenja zahtjeva kroz aplikaciju *Moja mreža* pri čemu se koristi i sustav e-Građani zbog unapređenja sigurnosnih protokola. Usporedo je nastavljena implementacija projekta za automatizaciju kontakt centra. Krajem 2025. uspostavljen je i tehničko-procesni okvir za provođenje dijeljenja energije (obrada 15-minutnih podataka, izračun naknada za korištenje mreže), koji je trenutno u fazi testiranja s nekoliko registriranih energetske zajednice građana. HERA napominje da dugotrajnost ovog procesa ukazuje na tehnološku i poslovno-organizacijsku tromost te naglašava potrebu za većom samostalnosti ICT sustava HEP-ODS-a.

HOPS je uložio **178 milijuna eura** u prienosnu mrežu i revitalizaciju interkonekcija, pri čemu je **122 milijuna eura** financirano iz bespovratnih EU fondova. HEP-ODS je ostvario investicije u distribucijski sustav u iznosu od **256,4 milijuna eura** pri čemu je dio bio je vezan uz uvođenje naprednih mjernih uređaja i povećani broj zahtjeva za priključenja novih postrojenja koja koriste OIE.

Nadzor

Analiza stanja na tržištu električne energije u Republici Hrvatskoj (RH) temelji se na kontinuiranom prikupljanju, obradi i verifikaciji podataka koje provodi HERA. Postupci i primijenjene metodologije usklađeni su s međunarodnim standardima i propisima europskih tijela. HERA je tijekom 2025. i početkom 2026. provodila **postupak nadzora nad radom jednog energetske subjekta** u dijelu obavljanja energetske djelatnosti distribucije električne energije.

Zaštita kupaca

HERA je u 2025. rješavala **945 predmeta građana**. Ključni problemi uočeni u praksi su prigovori na mjerne podatke te obračun neovlaštene potrošnje sa značajnim utjecajem povijesno visokih burzovnih cijena.

Kod HEP-ODS-a udio pravovremeno riješenih prigovora iznosio je **manje od 40 %** (propisano je 95 %) dok je stopa usvojenih prigovora narasla na **52 %**.

Donošenje tarifnih stavki

HERA je u prosincu 2025. odobrila zahtjeve operatora sustava te je od početka 2026. naknada za distribuciju povećana za **15 %**, a za prijenos **10 %**, odnosno prosječno povećanje iznosilo je **13,5 %** (sukladno odredbama Vladine uredbe o ograničenom rastu naknada za korištenje mreže). Odlukama je utvrđena i naknada za korištenje mreže za proizvođače, tzv. G-komponenta.

U travnju 2026. HERA je donijela novu *Odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu (NN 45/26)* na temelju scenarija iz desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže na koji je Ministarstvo gospodarstva dalo suglasnost, a HERA ga je odobrila.

Na temelju *Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom* HERA je u 2025. godini donijela četiri odluke.

Ostale aktivnosti

U sklopu aktivnosti suradnje EU regulatora i operatora prijenosnih sustava u Core regiji za proračun kapaciteta, HERA je HOPS-u davala prethodne suglasnosti odnosno odobrenja na pravila koja uređuju postupke izračuna i dodjele kapaciteta u Core regiji za proračun kapaciteta. HERA je u svibnju 2025. HOPS-u odobrila Godišnje izvješće o provedbi Akcijskog plana kojim se postiže minimalno 70 % kapaciteta za prekozonsko trgovanje.

HERA je u travnju 2025. godine donijela Odluku o davanju upute kojom se HOPS poziva da nastavi postupke po svim podnijetim zahtjevima za izdavanje odluke o prihvatljivosti elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključenja (EOTRP) priključenja za koje je zaprimio zahtjeve za dostavu podataka o stanju prijenosne mreže za izradu EOTRP-a u razdoblju od 1. do 15. svibnja 2024.

HERA je u studenome 2025. godine donijela i na svojim mrežnim stranicama javno objavila Pravila o registru zajednica obnovljive energije.

HERA je krajem 2025. i početkom 2026. godine izradila dokument naziva „Poticajni okvir koji omogućuje promicanje i olakšavanje razvoja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora energije“ na temelju obveze koja joj je data u **Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**.

2.2 Prirodni plin

2.2.1 Trendovi na tržištu plina

Europska tržišta plina u 2025. godini karakterizirala je izrazita cjenovna volatilnost i strukturna napetost uzrokovana potpunim prekidom tranzita ruskog plina preko Ukrajine od 1. siječnja 2025. Kako bi nadomjestila taj gubitak i ubrzala ciljeve *REPowerEU* strategije, EU je zabilježila rekordan uvoz UPP-a (engl. *LNG*), pri čemu su Sjedinjene Američke Države učvrstile poziciju glavnog dobavljača. Iako je potražnja u 2025. blago porasla zbog povremenih hladnih valova, cjelokupni oporavak industrijske potrošnje ostao je prigušen. Zbog pražnjenja zaliha tijekom zime, tržišni

fokus bio je usmjeren na intenzivno punjenje skladišta plina, što je uz geopolitičke napetosti na Bliskom istoku dodatno održavalo cijene visokima i poticalo snažnu konkurenciju s azijskim tržištima za dostupne količine plina.

Strukturno, EU napravila je značajan zaokret smanjenjem ovisnosti o ruskom plinu i povećanjem uvoza ukapljenog prirodnog plina, čime je ojačana sigurnost opskrbe, ali istodobno stvorena nova ovisnost o globalnom tržištu ukapljenog prirodnog plina i njegovim cjenovnim kretanjima. Prema podacima ACER-a, isporuke UPP-a u EU porasle su za 20 %, čime je **UPP postao glavni izvor opskrbe za EU**, s udjelom od polovice ukupnog uvoza, pri čemu je američki UPP postao najveći pojedinačni izvor, uz rast od 45 % u odnosu na prethodnu zimu, pokrivajući 30 % uvoza plina u EU. Najveća promjena u opskrbi plinom EU bio je **prestanak ruskih isporuka tranzitom kroz Ukrajinu**, čime su se isporuke ruskog plina putem plinovoda smanjile za 20 %, dok je istovremeno uvoz ruskog UPP-a porastao za 6 %.

Iako su **cijene plina na europskim tržištima** znatno niže nego za vrijeme energetske krize 2022./2023., i dalje su osjetljive na vremenske uvjete, geopolitičke promjene i globalnu dostupnost UPP-a, što se posebno uočava početkom 2025. kada su cijene plina povremeno prelazile i 55 EUR/MWh, dok u drugoj polovici dolazi do stabilizacije cijena na veleprodajnim tržištima EU kada su se iste kretale na razinama oko 30 EUR/MWh. Međutim, početkom 2026. i novom energetskom krizom uzrokovanom ratom na Bliskom istoku i zatvaranjem Hormušskog tjesnaca, dolazi do novog razdoblja cjenovne volatilnosti, te trenutnog globalnog porasta cijena plina, pri čemu je cijena plina na nizozemskom TTF-u porasla za 70 %, na razine preko 50 EUR/MWh. No, zahvaljujući povećanoj fleksibilnosti opskrbe iz drugih izvora UPP-a, te relativnoj otpornosti europskog plinskog tržišta nastaloj kao rezultat energetske krize 2022./2023., veleprodajne cijene u EU u prvoj polovici 2026. ipak su se zadržale na razinama ispod 50 EUR/MWh.

U pogledu europskih energetskih politika u 2025. godini, nastavljen je **proces dekarbonizacije**, odnosno implementacije pravila za integraciju obnovljivih plinova i vodika u postojeću plinsku mrežu te pravila za postupno ukidanje fosilnog plina, kao i za smanjenje emisije metana. Premda je 2024. bila ključna godina donošenja uredbi, direktiva i paketa mjera koje se odnose na tržište plina na razini Europske unije, njihova implementacija i primjena započela je 2025.

RH se u tom procesu profilira kao relativno stabilno i strateški važno energetsko tržište, prvenstveno zahvaljujući terminalu za UPP na otoku Krku. Njegovo proširenje, koje je započelo u 2025. i visoka razina popunjenosti kapaciteta potvrđuju **rastuću ulogu RH kao regionalnog energetskog čvorišta**, ne samo za vlastite potrebe, već i za opskrbu susjednih zemalja. Diverzifikacija dobavnih pravaca i dominantna orijentacija na LNG, osobito iz SAD-a, omogućili su Hrvatskoj visoku razinu sigurnosti opskrbe i otpornost na aktualne geopolitičke poremećaje.

Kretanje **cijena na veleprodajnom tržištu plina** u RH pokazuje porast cijena na početku 2025., a zatim pad u preostalim tromjesečjima 2025. U 2025. prosječna nabavna cijena plina na veleprodajnom tržištu RH iznosila je 40,0 EUR/MWh, što je gotovo na istim razinama kao i u 2024., kada je ista iznosila 40,1 EUR/kWh.

Cijene plina na maloprodajnom tržištu, odnosno prodajne cijene plina krajnjim kupcima u RH bilježe trend smanjenja u 2025. u odnosu na 2024. Prosječna maloprodajna cijena plina za krajnje kupce kategorije poduzetništvo u 2025. iznosila je 46,8 EUR/MWh, što je za 9,2 % niže u odnosu na 2024., dok je za krajnje kupce kategorije kućanstvo iznosila 52,6 EUR/MWh te je bila za 5 % niža u odnosu na 2024.

Prodajna cijena prirodnog plina za kućanstva s uračunatim porezima u RH u 2025. bila je manja od prosjeka EU za 57,7 %, odnosno za 38,9 % ako se cijena plina iskaže na način da se eliminira razlika u cijeni dobara/usluga u pojedinim zemljama, korištenjem međunarodne jedinice PPS/GJ. Istovremeno, prodajna cijena prirodnog plina za poduzetništvo s uračunatim porezima u RH u

2025. bila je manja od prosjeka EU za 30,2 %, odnosno za 2,8 % iskazano korištenjem jedinice PPS/GJ.

Bez obzira na smanjenje cijena plina na europskom i na domaćem tržištu, u 2025. cijene plina još uvijek su bile znatno više u odnosu na razdoblje prije energetske krize 2022. Iz navedenog razloga, tijekom 2025. doneseni su **osmi i deveti paket mjera Vlade RH** kojima su prioriteti i dalje - zadržati nisku cijenu energije i štititi najranjivije. S tim u vezi, nastavljeno je subvencioniranje dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo te je produljena primjena snižene stope PDV-a od 5 % na isporuke prirodnog plina. Također je nastavljena primjena posebnih mjera za trgovinu plinom, te način i uvjeti formiranja cijena plina kao i osiguravanje uvjeta za sigurnost opskrbe plinom temeljem *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*.

2.2.2 Regulatorne mjere i aktivnosti

U dijelu infrastrukturnih djelatnosti, HERA je u rujnu 2025. provela **izvanrednu reviziju dozvoljenih prihoda**, odnosno iznosa tarifnih stavki **za sve operatore distribucijskih sustava** za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2026., a s obzirom na porast troškova poslovanja i smanjenje distribuiranih količina plina tijekom prethodnih godina trećeg regulacijskog razdoblja koji su značajno utjecali na uvjete obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina. Temeljem provedene izvanredne revizije, porast prosječne cijene distribucije plina za svih 27 operatora distribucijskih sustava u RH od 1. listopada 2025. iznosio je 23,3 % (sa 0,0060 EUR/kWh na 0,0074 EUR/kWh).

S obzirom da su *Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* osigurane količine plina za pokrivanje gubitaka u distribucijskom sustavu po određenoj, reguliranoj cijeni, te je operatorima distribucijskih sustava omogućena nadoknada razlike u cijeni plina za gubitke u distribucijskom sustavu za razdoblje od 1. travnja 2022. do 30. rujna 2025., HERA je tijekom 2025. donijela 37 pojedinačnih odluka kojima je utvrđena nadoknada troškova razlike u cijeni plina za gubitke za operatore distribucijskih sustava.

HERA je u prosincu 2025., na osnovu važećih tarifnih metodologija, za novo petogodišnje regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030. donijela **odluke o iznosu tarifa za transport plina** za energetski subjekt PLINACRO te **za prihvati i otpremu plina s terminala za UPP** za energetski subjekt LNG Hrvatska, a koje se primjenjuju od 1. siječnja 2026. Prema donesenim odlukama, prosječan porast tarifnih stavki u 2026. u odnosu na 2025. za transport plina iznosi 15 %, a za prihvati i otpremu plina s terminala za UPP 5 %. Dodatno je važno istaknuti kako prethodno regulacijsko razdoblje karakterizira početak realizacije velikih kapitalnih investicija kod oba spomenuta operatora, i to povećanje kapaciteta terminala za UPP do ukupnog tehničkog kapaciteta od 6,1 milijarde m³/god, ugradnjom novog modula i opreme za uplinjavanje UPP-a na FSRU brod, kao i izgradnja novih transportnih plinovoda Zlobin - Bosiljevo, Bosiljevo - Sisak, Kozarac - Sisak i Zabok - Lučko. Navedene investicije financirane su putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a njihov pozitivan utjecaj na tarife za transport posebno će biti vidljiv od 2028. godine, kada dolazi do smanjenja tarifnih stavki zbog planirane veće iskorištenosti transportnih kapaciteta. Također, u prosincu 2025., uz određivanje iznosa tarifnih stavki, HERA je donijela *Odluku o davanju odobrenja na Desetogodišnji plan razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2026.-2035. energetskog subjekta PLINACRO d.o.o.* te odobrila plan investicija za drugo regulacijsko razdoblje 2026. - 2030. operatora terminala za UPP.

U svibnju 2025. održana je prva godišnja aukcija kapaciteta terminala za UPP na kojoj su raspodijeljena 102 bloka kapaciteta ukupnog iznosa 96.900.000 MWh za razdoblje 2025. - 2040., slijedom čega su postojeći kapaciteti terminala za UPP u najvećoj mjeri zakupljeni do plinske godine 2036./2037.

Tijekom 2025. nastavljene su aktivnosti operatora sustava skladišta plina PSP u cilju realizacije projekta izgradnje novog podzemnog skladišta plina na lokaciji eksploatacijskog polja "Grubišno Polje", a koje se odnose na realizaciju druge faze projekta koja obuhvaća prenamjenu djelomično iscrpljenog plinskog ležišta u podzemno skladište plina.

Mjere i aktivnosti koje je HERA u 2025. poduzimala s ciljem **regulacije mrežnih djelatnosti** kroz donošenje odluka ili davanje suglasnosti na podzakonske akte operatora, obuhvaćaju, među ostalim, provedeno javno *Savjetovanje o unaprjeđenju metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za plinske infrastrukturne djelatnosti* u razdoblju od 25. kolovoza do 14. rujna 2025., a koje je imalo za cilj prikupljanje prijedloga zainteresiranih strana koji će poslužiti za unaprjeđenje navedenih metodologija. Naime, hrvatsko tržište plina u razdoblju 2022. - 2024. obilježile su značajne promjene u pogledu trenda pada potrošnje i volatilnosti cijena plina, visoke stope inflacije, ali i promjene vezane uz proces dekarbonizacije i obveze po pitanju energetske učinkovitosti. Navedene promjene ukazale su na potrebu unaprjeđenja i prilagodbe važeće metode regulacije novim tržišnim trendovima i izazovima, uz istodobno osiguravanje učinkovitosti, transparentnosti te dugoročne održivosti regulatornog okvira. Uzimajući u obzir prijedloge prikupljene od dionika koji su sudjelovali u predmetnom javnom savjetovanju, 12. ožujka 2026., utvrđen je *Prijedlog Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina* za koji je također provedeno javno savjetovanje u razdoblju od 12. ožujka do 30. ožujka 2026. te je nakon provedenog javnog savjetovanja HERA 15. travnja 2026. donijela novu *Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina* kojom je u značajnoj mjeri unaprjeđen regulatorni okvir za energetske djelatnosti distribucije plina.

Uzimajući u obzir usvojene odluke donesene na temelju *Uredbe 2017/460*, ali i radi dodatnog unaprjeđenja s ciljem povećanja razumljivosti i jasnoće odredbi važeće *Metodologije*, HERA je prosincu 2025. donijela *Izmjene Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina*.

HERA je tijekom 2025. također dala suglasnost na *Prijedlog Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin*, kao i na *Prijedlog izmjena i dopuna Pravila o organizaciji tržišta plina*.

U rujnu 2025., HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025. te za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2026.* kojom je određena **cijena plina za krajnje kupce kategorije kućanstvo** koji koriste javnu uslugu opskrbe plinom, za sva distribucijska područja u RH. Prema donesenoj *Odluci*, krajnja cijena plina za kućanstva koja koriste javnu uslugu opskrbe plinom od 1. listopada 2025. iznosi prosječno 53,8 EUR/MWh. Istovremeno, s uključenom subvencijom krajnja cijena plina iznosi prosječno 50,0 EUR/MWh, što u odnosu na prosječnu cijenu plina sa uključenom subvencijom do 30. rujna 2025. koja je iznosila 45,9 EUR/MWh, predstavlja povećanje od 9 % za sva distribucijska područja u RH. Također, HERA je tijekom 2025., na tromjesečnoj razini, donosila odluke o cijeni plina za krajnje kupce kategorije poduzetništvo koji koriste zajamčenu opskrbu.

HERA je tijekom 2025. i početkom 2026. provodila **postupke nadzora nad radom energetskih subjekata**, i to u dijelu obavljanja energetske djelatnosti opskrbe plinom i usklađenosti postupanja energetskih subjekata s energetskim propisima nad pet energetskih subjekata u ukupno osam postupaka, a u kojima je donijela dvije odluke o provedenom nadzoru, jedno rješenje o obustavi postupka nadzora te pokrenula dva prekršajna postupka podnošenjem optužnih prijedloga. Također, HERA je provodila nadzore nad održavanjem uvjeta kvalificiranosti za obavljanje energetske djelatnosti nad četiri energetska subjekta, a u kojima je donijela tri rješenja o trajnom oduzimanju dozvole, a provela je i nadzor nad jednim energetskim subjektom u pogledu obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina i obveze razdvajanja djelatnosti u skladu sa Zakonom o tržištu plina, a u kojem je također donijela odluku o provedenom nadzoru.

Od svibnja 2024. u tijeku su postupci nadzora nad pet energetskih subjekata, a s obzirom na aktivnosti sudionika na trgovinskoj platformi, pri čemu se nad četiri energetska subjekta provode postupci nadzora nad obavljanjem energetske djelatnosti opskrbe plinom i provođenjem Zakona

o tržištu plina, Pravila o organizaciji tržišta plina i Uredbe REMIT, dok se nad jednim energetske subjektom provodi postupak nadzora nad obavljanjem energetske djelatnosti opskrbe plinom i provođenjem **Zakona o tržištu plina**, *Pravila o organizaciji tržišta plina*, *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*, *Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina* i Upute o postupanju energetskim subjektima u vezi s provedbom Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina.

HERA aktivno prati i potiče **kvalitetu opskrbe plinom**, koja obuhvaća kvalitetu usluge, pouzdanost isporuke i kvalitetu plina. Okvir za osiguranje kvalitete opskrbe plinom od strane operatora sustava i opskrbljivača plinom propisuju *Opći uvjeti opskrbe plinom*, i to kroz opće standarde kvalitete opskrbe i garantirane standarde kvalitete opskrbe. Pružanje propisane kvalitete opskrbe plinom HERA potiče putem poticajnih mjera kroz opće standarde kvalitete opskrbe plinom, na način propisan *Metodologijom za utvrđivanje visine iznosa tarifnih stavki za distribuciju*, kao i primjenom nadoknada za uslugu pruženu izvan garantiranog standarda.

S ciljem zaštite krajnjih kupaca, **poticanja učinkovitog tržišnog natjecanja i jačanje uloge krajnjih kupaca**, HERA je za potrebe aplikacije „Alat za usporedbu cijene plina“ koja krajnjim kupcima olakšava usporedbu raspoloživih ponuda za opskrbu plinom, uključujući cijenu plina i uvjete opskrbe plinom, a time i donošenje odluke o izboru opskrbljivača plinom, u 2025. provodila aktivnosti u dijelu analize ponuda, tipskih ugovora i ugovornih uvjeta opskrbljivača plinom i verifikacije podataka i ponuda unesenih u aplikaciju od strane opskrbljivača plinom. HERA također informira sudionike tržišta plina o njihovim pravima i obvezama, posebice u dijelu ugovaranja opskrbe plinom za krajnje kupce, pri čemu je i na svojim mrežnim stranicama objavljivala informacije za krajnje kupce o načinu ugovaranja opskrbe plinom, postupku promjene opskrbljivača, kao i ispunjavanju propisanih obveza opskrbljivača plinom u dijelu promjene opskrbljivača.

2.2.3 Pokazatelji razvoja tržišta

Terminal za UPP i u 2025. godini predstavlja glavni dobavni pravac RH, s udjelom od 62,6 % količina na ulazu u transportni sustav, dok domaća proizvodnja plina čini udio od 16,3 %, a uvoz na interkonekcijama 6,4 %. Količine plina iz podzemnog skladišta PSP Okoli činile su udio od 14,7 % količina plina koje su ušle u plinski transportni sustav.

U 2025. iz transportnog sustava ukupno je isporučeno 38.529 GWh prirodnog plina, od čega je krajnjim kupcima koji su izravno spojeni na transportni sustav isporučeno 14.488 GWh prirodnog plina (37,6 %), kupcima na distribucijskom sustavu 12.821 GWh prirodnog plina (33,3 %), na izlazima na interkonekcijama, odnosno u izvoz 6.542 GWh prirodnog plina (17,0 %), a u PSP Okoli isporučeno je 4.678 GWh prirodnog plina (12,1 %).

Prema podacima opskrbljivača plinom, krajnjim kupcima je u 2025. godini iz distribucijskih sustava ukupno isporučeno 12.500 GWh prirodnog plina, od čega je kućanstvima isporučeno 6.917 GWh (55,3 %), a poduzetništvu 5.583 GWh (44,7 %) prirodnog plina.

Analizom mjerila „zdravog funkcioniranja veleprodajnog tržišta“, primjetno je da **veleprodajno tržište plina** u RH i dalje zadovoljava najznačajnije zadane parametre, kao i da sigurnost i kontinuitet opskrbe nisu ugroženi. Isto tako, s daljnjim planiranim ulaganjem u skladišnu infrastrukturu izgradnjom novog vršnog podzemnog skladišta plina „Grubišno Polje“, kao i planiranim povećanjem kapaciteta terminala za UPP i povezane transportne infrastrukture, postići će se dodatna fleksibilnost funkcioniranja tržišta plina te omogućiti ulazak novih sudionika na tržište, što bi svakako trebalo utjecati na daljnji razvoj konkurencije na tržištu i diverzifikaciju tržišnih udjela sudionika na veleprodajnom tržištu.

U dijelu **maloprodajnog tržišta plina**, pokazatelji tržišne koncentracije u posljednjih pet godina jasno pokazuju da je razina koncentracije na maloprodajnom tržištu plina u kategoriji poduzetništvo i dalje najvećim dijelom rezultat promjena raspodjele tržišnih udjela nekoliko najvećih sudionika. Promjene koje su evidentirane na tržištu plina u RH tijekom 2025. ukazuju da se **tržište plina u segmentu kućanstva** polako otvara za ponude plinom pod tržišnim uvjetima, što svakako ide u prilog zdravom funkcioniranju tržišta. Međutim, zbog utjecaja energetske krize koja je ranijih godina donijela nestabilnost na tržištu plina, krajnji kupci i dalje preferiraju sigurnost i predvidivost cijena, barem za određeni period, stoga ne pokazuju sklonost čestim promjenama opskrbljivača ili ugovora.

2.3 Toplinska energija

Sektor toplinske energije tijekom 2025. prošao je kroz razdoblje intenzivnih regulatornih aktivnosti i prilagodbe sektora novim tržišnim i zakonodavnim okolnostima. Navedeno obuhvaća usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s europskim propisima, nastavak provedbe mjera za ublažavanje posljedica energetske krize te nastavak nadzora nad ostvarenom učinkovitošću kogeneracijskih postrojenja koja koriste biomasu i bioplin. Unatoč izazovima povezanim s visokim cijenama energenata, regulatorne mjere i model nadoknada omogućili su očuvanje stabilnosti opskrbe, zaštitu krajnjih kupaca i nastavak ulaganja u energetske učinkovitije i održivije oblike proizvodnje toplinske i električne energije.

2.3.1 Obilježja sektora toplinske energije

Godinu 2025. u sektoru toplinske energije obilježila su dva ključna događaja: donošenje izmjena i dopuna **Zakona o tržištu toplinske energije** i vezanih podzakonskih propisa te nastavak provedbe Vladinih mjera za ublažavanje posljedica poremećaja na domaćem tržištu energije. Ove aktivnosti imale su značajan utjecaj na funkcioniranje toplinskih sustava, određivanje cijena toplinske energije te poslovanje energetskih subjekata.

Izmjene i dopune Zakona o tržištu toplinske energije donesene su radi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s europskim regulatornim okvirom, posebice **Direktivom (EU) o energetske učinkovitosti**. Navedene izmjene usmjerene su na povećanje transparentnosti sustava obračuna i raspodjele troškova toplinske energije, unaprjeđenje individualnog mjerenja potrošnje te osiguravanje javno dostupnih pravila za obračun troškova grijanja, hlađenja i pripreme potrošne tople vode u višestambenim i višenamjenskim zgradama.

Nakon stupanja zakonskih izmjena na snagu u ožujku 2025. provedeno je usklađivanje pripadajućih podzakonskih propisa. HERA je donijela nove pravilnike koji uređuju opće uvjete opskrbe i isporuke toplinske energije, dok je Ministarstvo gospodarstva usvojilo pravilnike kojima se uređuju način raspodjele i obračuna troškova toplinske energije, tehničke zahtjeve za ugradnju obračunskih uređaja te metodologiju izrade analiza troškova i koristi.

Istodobno, sektor toplinske energije nastavio je djelovati u okolnostima povišenih cijena prirodnog plina, koji i dalje predstavlja dominantan energent za proizvodnju toplinske energije u Hrvatskoj. Iako su tržišne cijene plina tijekom 2025. bile niže nego tijekom vrhunca energetske krize 2022., ostale su znatno više od razina zabilježenih prije početka krize. Zbog toga je nastavljena primjena *Uredbi o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*, čiji je cilj zaštita krajnjih kupaca i osiguravanje stabilnosti energetskog sustava.

Regulatorne aktivnosti

Tijekom 2025. HERA je provela niz aktivnosti usmjerenih na regulaciju tržišta toplinske energije, kontrolu troškova i zaštitu krajnjih korisnika. U skladu s odredbama važećih uredbi, regulator je utvrdio nove jedinične cijene za proizvodnju toplinske energije u centralnim i zatvorenim toplinskim sustavima te proveo revizije prethodno izračunatih cijena na temelju stvarnih troškova goriva i količina korištenih energenata, kao i troškova emisija stakleničkih plinova.

Posebna pažnja posvećena je nadzoru nad provedbom Vladinih mjera kojima se ograničavaju učinci rasta cijena energenata na kućanstva i gospodarstvo. HERA je redovito provodila kontrolu obračuna toplinske energije, nadzirala transparentnost računa te provjeravala pravilnost iskazivanja subvencioniranih iznosa i razlika u cijeni koje proizlaze iz državnih mjera potpore.

U skladu s izmjenama Uredbe iz rujna 2025. za ogrjevnju sezonu 2025./2026. proizvođači toplinske energije i distributeri toplinske energije u centralnim toplinskim sustavima mogli su podnijeti zahtjev HERA-i za povećanjem iznosa tarifne stavke za energiju za proizvodnju toplinske energije i/ili tarifne stavke za energiju za distribuciju toplinske energije do najviše 15 % pri čemu se krajnja cijena isporučene toplinske energije za krajnje kupce toplinske energije na centralnim toplinskim sustavima mogla povećati do 10 % u odnosu na krajnje cijene važeće na dan 30. rujna 2025. Svi energetske subjekti su podnijeli zahtjeve za utvrđivanjem iznosa tarifnih stavki za energiju za proizvodnju toplinske energije i/ili tarifne stavke za energiju za distribuciju toplinske energije te je HERA zahtjeve obradila i donijela odluke o iznosima tarifnih stavki.

U listopadu 2025. HERA je provela reviziju izračuna jediničnih cijena za energiju za proizvodnju toplinske energije za CTS i ZTS te je utvrdila jedinične cijene za razdoblje od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2025. u skladu s odredbama primjenjivih Uredbi Vlade RH o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije.

Provođeni su i redoviti regulatorni poslovi izdavanja i produženja dozvola za obavljanje djelatnosti proizvodnje i opskrbe toplinske energije. Većina novih dozvola povezana je s razvojem kogeneracijskih postrojenja koja proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije.

Održava se i ažurira registar kupaca toplinske energije te se ažurira registar obnovljivih izvora energije, kogeneracijskih postrojenja i povlaštenih proizvođača električne energije. Redovito se prikupljaju i prate podaci energetske subjekata, te se odgovara na upite, postupa po prigovorima i žalbama u cilju zaštite krajnjih kupaca.

Važan segment sektora toplinske energije čine kogeneracijska postrojenja koja istodobno proizvode toplinsku i električnu energiju. Tijekom 2025. izdana su tri nova rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije, a sva su se odnosila na kogeneracijska postrojenja na biomasu. HERA kontinuirano prati ispunjavanje uvjeta energetske učinkovitosti kod postrojenja koja koriste biomasu i bioplin te provjerava ostvarivanje propisanih ušteda primarne energije kod visokoučinkovitih kogeneracijskih postrojenja. Većina proizvedene toplinske energije koristi se za vlastite potrebe postrojenja ili za opskrbu drugih korisnika, uključujući centralne toplinske sustave, drvoprerađivačku industriju i poljoprivredne djelatnosti. Tijekom 2025. nastavljeno je sustavno prikupljanje i analiza podataka o radu povlaštenih proizvođača električne energije, s ciljem preciznijeg praćenja proizvodnje električne energije i korištenja korisne topline. Takav pristup omogućuje kvalitetniji nadzor učinkovitosti postrojenja te bolju procjenu doprinosa obnovljivih izvora energije nacionalnim energetske ciljevima.

2.3.2 Ključni pokazatelji razvoja tržišta

Sektor toplinske energije u RH organiziran je kroz centralne, zatvorene i samostalne toplinske sustave. U centralnim toplinskim sustavima HERA regulira tarifne stavke za proizvodnju i

distribuciju toplinske energije, dok se određeni elementi naknada ugovaraju tržišno. U zatvorenim i samostalnim sustavima cijene toplinske energije uglavnom se određuju slobodnim ugovaranjem između sudionika na tržištu.

Najveći udio tržišta drži nekoliko energetske subjekata, među kojima se posebno izdvajaju HEP-Toplinarstvo, Gradska toplana Karlovac, Energo Rijeka, Brod-Plin, Tehnosta Vukovar i GTG Vinkovci. Ovi subjekti zajedno pružaju usluge za više od 97 % krajnjih kupaca toplinske energije u RH.

Toplinski sustavi kojima upravljaju energetske subjekti opskrbljuju više od 161.000 krajnjih kupaca u većim hrvatskim gradovima, pri čemu približno 96 % korisnika pripada kategoriji kućanstava. Toplinska energija proizvodi se prvenstveno u kogeneracijskim termoelektranama, područnim toplanama i kotlovnica koje kao osnovni energent koriste prirodni plin.

Ukupna instalirana toplinska snaga u sustavima proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom tijekom 2025. iznosila je 2.020,24 MW, dok je ukupna isporučena toplinska energija dosegla 1.952,42 GWh.

Kada je riječ o kogeneracijskim postrojenjima sa statusom povlaštenog proizvođača električne energije, ukupna instalirana snaga iznosila je 260 MW toplinske i 142 MW električne energije. Najveći dio kapaciteta odnosi se na postrojenja na biomasu, zatim na postrojenja na bioplin, dok manji udio čine visokoučinkovita kogeneracijska postrojenja na fosilna goriva.

ANALIZA STANJA TRŽIŠTA I ENERGETSKOG SEKTORA

3 ANALIZA STANJA TRŽIŠTA I ENERGETSKOG SEKTORA

HERA u ovom dijelu godišnjeg izvješća donosi detaljan pregled ključnih zbivanja na domaćim i međunarodnim tržištima energije, pregled izvršenja svojih zakonski propisanih obveza, pregled rezultata i statističkih pokazatelja razvoja i promjena po pojedinim sektorima, kao i rezultate poslovanja reguliranih subjekata. U ovom poglavlju dan je sažeti pregled obilježja rada pojedinih sektora, mjera i aktivnosti koje je provodila HERA te ključnih pokazatelja stanja po sektorima. Analizu stanja tržišta energije HERA provodi na temelju kontinuiranog prikupljanja podataka od strane brojnih energetske subjekata i njihove obrade na temelju metodologija i postupaka koje su usklađene sa međunarodnim standardima i propisima koje donose međunarodna tijela.

3.1 Električna energija

3.1.1 Pregled ključnih aktualnosti

Novi regulatorni okvir Europske Komisije

U siječnju 2025. EK je predstavila plan **Kompas konkurentnosti**, potaknuta činjenicom kako produktivnost u EU već dva desetljeća zaostaje za drugim velikim gospodarstvima. Plan temeljen na preporukama Marija Draghija usmjerava rad EK do 2029. godine kroz tri glavna područja: inovacije, dekarbonizaciju i sigurnost, odnosno smanjenje ovisnosti o vanjskim izvorima. S obzirom na to da EU i dalje ostaje predana cilju klimatske neutralnosti do 2050., kako bi ostala konkurentna, istodobno mora riješiti strukturne probleme koji dovode do visokih cijena energije.

U 2025. usvojena je izrazito značajna uredba za tržište električne energije, a to je *Uredba (EU) 2025/2083* u pogledu pojednostavnjenja i jačanja mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama (dio Omnibus I paketa). Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (engl. *Carbon Border Adjustment Mechanism*, (Uredba CBAM), uspostavljen *Uredbom (EU) 2023/956 o uspostavi mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama*, koji je na snazi od listopada 2023. godine. To je instrument EU kojim se uvodi cijena emisija stakleničkih plinova na proizvode koji se uvoze u EU (uključivo i električnu energiju) kako bi se spriječio rizik od izmještanja emisija ugljika. Od 1. siječnja 2026. CBAM je prešao iz prijelazne u punu fazu primjene u kojoj uvoznici više ne samo da izvješćuju nego i plaćaju emisije kroz kupnju certifikata. Planirani početak obračuna i plaćanja je u 2027.

U okviru šireg paketa izmjene regulative, u prosincu 2025. objavljen je prijedlog nove izmjene *Uredbe (EU) 2023/956* s ciljem proširenja područja primjene CBAM-a na robu na kraju proizvodnog lanca i mjera za sprečavanje izbjegavanja mjera. Za tržište električne energije važan je prijedlog promjene izračuna emisijskog faktora uvezene električne energije koji će obuhvatiti električnu energiju proizvedenu iz svih izvora, uključujući izvore nefosilnih goriva. Istovremeno s primjenom CBAM-a, od 2026. do 2034. godine postupno se ukidaju besplatne emisijske dozvole u okviru EU ETS sustava. Potpuna primjena *Uredbe CBAM* donosi značajne promjene u uvozu električne energije u Hrvatsku iz njoj susjednih zemalja koje ne pripadaju EU. CBAM može potaknuti dekarbonizaciju energetske sektora, ali uz visoke troškove prilagodbe, što bi se na kraju moglo odraziti i na cijenu električne energije.

U veljači 2025. EK je objavila **Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost**¹ u kojem se navode konkretne mjere kako bi dekarbonizacija postala snažan pokretač rasta europske industrije (Plan za čistu industriju). Bitan element ambicioznog Plana za čistu industriju je **Akcijski plan za cjenovno priuštivu energiju**² koji je, između ostaloga, usmjeren na smanjenje troškova energije i ima ključnu ulogu u snižavanju ukupnih troškova energetskeg sustava i u jačanju konkurentnosti europske industrije. Za smanjenje računa za energiju potrebno je djelovati na tri ključne troškovne komponente: troškove mreže, oporezivanje te cijenu električne energije (opskrbe). Akcijski plan nalaže hitno djelovanje i veće ambicije EU članica u području tarifnih metodologija i naknada za korištenje mreže.

U okviru mandata novog povjerenika EK za energetiku, razvoj i modernizacija elektroenergetskih mreža jedan su od najvažnijih prioriteta. Mreže više nisu samo infrastruktura već ključni element europske industrijske strategije, konkurentnosti i energetske sigurnosti. Potreba za povećanjem investicija u izgradnju i revitalizaciju mreža prepoznata je još u studenom 2023., kada je EK objavila **Akcijski plan za mreže**³ s 14 mjera usmjerenih na: 1) ubrzavanje provedbe postojećih projekata od zajedničkog interesa i razvoj novih projekata, 2) bolje dugoročno planiranje mreža, 3) uvođenje poticajnog regulatornog okvira prilagođenog budućim potrebama, 4) učinkovitije korištenje postojećih mreža i njihova transformacija u napredne mreže, 5) poboljšavanje pristupa financiranju, 6) osiguravanje bržeg i jednostavnijeg izdavanja dozvola i 7) jačanje lanaca opskrbe.

Neki od rezultata tih mjera su:

- u lipnju 2025. EK je objavila „*Smjernice za anticipativna ulaganja u razvoj elektroenergetskih mreža usmjerenih na budućnost*“⁴,
- ENTSO-E i tijelo EU za ODS-ove uspostavili su platformu „*Technopedia*“⁵, s ciljem promicanja tehnologija za napredne mreže, učinkovitost pogona i inovativnost,
- zadaća ENTSO-E-a i tijela EU za ODS-ove je raditi na usklađenim definicijama raspoloživog kapaciteta za priključenje na mrežu (eng. *hosting capacity*) i na uspostavi informacijskog portala na razini EU,
- u prosincu 2025. godine ENTSO-E i tijelo EU za ODS-ove objavili su „*Joint Progress Report on Capacitypedia*“.

Unatoč poduzetim mjerama i obvezujućim pravilima na razini EU-a u posljednjih nekoliko godina, poglavito **Direktive (EU) 2023/2413**, postupak izdavanja dozvola i dalje čini više od polovice ukupnog vremena za provedbu projekata od zajedničkog interesa (PCI). Stoga je u prosincu 2025. EK objavila **Paket mjera za europske mreže**⁶ koji se sastoji od prijedloga zakonodavnih mjera:

- prijedlog **Uredbe (EU) o smjernicama za transeuropsku energetskeg infrastrukturu**,
- prijedlog **Direktive (EU) u pogledu ubrzanja postupaka izdavanja dozvola**,
- *Obavijest Komisije smjernice za učinkovita i pravodobna priključenja na mrežu (C/2025/6703)*⁷,
- *Smjernice Komisije za oblikovanje dvosmjernih ugovora za kompenzaciju razlike (C/2025/6701)*⁸.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52025DC0085>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52025DC0079>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52023DC0757>

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=OJ:C_202503179

⁵ <https://www.entsoe.eu/technopedia/>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52025DC1005>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52025XC06703>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52025XC06701>

Prijedlog revidirane *Uredbe o transeuropskoj energetske mreži* nastoji ukloniti nekoliko nedostataka *TEN-E Uredbe* iz 2022. godine: a) bolje koordinirano planiranje prekogranične infrastrukture na razini EU, b) učinkovitiji mehanizam za podjelu troškova i koristi prekograničnih projekata, c) pojednostavljeni i ubrzani postupci izdavanja dozvola za PCI i projekte od uzajamnog interesa (PMI) te d) bolja fizička i kibernetička sigurnost te otpornost prekogranične energetske infrastrukture.

Prijedlogom Direktive (EU) o ubrzanom izdavanju dozvola cilja se ažurirati sustav izdavanja dozvola i po prvi puta predlaže se uvođenje vremenskih ograničenja u postupcima izdavanja dozvola za sve infrastrukturne projekte (mreže), postrojenja za skladištenje energije i mjesta za punjenje, te se dodatno pojednostavljuje izdavanje dozvola za male projekte. Uvedene su ciljane mjere za ublažavanje određenih obveza u području okoliša. Predlaže se obveza uspostave jedinstvenog nacionalnog digitalnog portala za sve faze postupaka izdavanja dozvola (odnosi se na OIE, postrojenja za skladištenje energije i mreže). Dodatno se propisuju obveze operatora sustava u postupcima priključenja na elektroenergetsku mrežu i primjena fleksibilnog ugovora o priključenja iz članka 6.a **Direktive (EU) 2024/1711**. Uvodi se presumpcija da je infrastruktura od prevladavajućeg javnog interesa, služi javnom zdravlju i sigurnosti, osim u slučaju kulturne baštine i ako postoje jasni dokazi da ti projekti imaju znatne štetne učinke na okoliš. Infrastruktura prijenosnog ili distribucijskog sustava od prevladavajućeg javnog interesa treba imati prednost pred ostalim interesima i što prije biti odobrena. Pojednostavljaju se procjene utjecaja na okoliš za PCI i PMI, kao i za vrste projekata s manjim utjecajem na okoliš, poput obnove kapaciteta (engl. *repowering*) i rekonstrukcije mreža. Kroz izmjene **Direktive (EU) 2019/944** detaljnije se uređuje planiranje elektroenergetskih mreža kako bi se uzela u obzir ulaganja unaprijed (anticipativna ulaganja) kao i alternativna rješenja izgradnji mreže (usluge fleksibilnosti, učinkovitost). Za planiranje mreža od presudne je važnosti uspostava mehanizma za informiranje operatora sustava o budućim očekivanjima korisnika mreže (područja za brži razvoj OIE, mjesta za punjenje, dizalice topline, skladištenje, industrija, podatkovni centri,...) te lokalnim politikama i mjerama povezano s nacionalnim planom obnove zgrada (**Direktiva (EU) 2024/1275 o energetske svojstvima zgrada**), lokalnim planovima grijanja i hlađenja (**Direktiva (EU) 2023/1791 o energetske učinkovitosti**), uvođenjem infrastrukture za punjenje (*Uredba (EU) 2023/1804 AFIR*), i sl.

Smjernice EK za anticipativna ulaganja u razvoj elektroenergetskih mreža usmjerenih na budućnost (C/2025/3179) iz lipnja 2025. ukazuju na potrebu odstupanja od uobičajene prakse „reaktivnog“ ulaganja u mrežu i potrebu pripreme mreža za buduća opterećenja „unaprijed“. **Paket mjera za europske mreže** po prvi puta u zakonski okvir uvodi definiciju „anticipativnog ulaganja“ kao ulaganja većeg od neposrednih potreba proizvodnje ili potražnje, za koje s dovoljnom razinom sigurnosti možemo pretpostaviti da će se ostvariti, koje može predmnijevati nisku iskorištenost u kratkoročnom razdoblju. Anticipativna ulaganja trebaju biti zasnovana na utvrđenim srednjoročnim i dugoročnim potrebama i obrazložena u planovima razvoja mreže, a temelj su scenariji predviđenih proizvodnih kapaciteta i potražnje kojima se doprinosi provedbi energetske, klimatske i industrijske politike, uključujući nacionalne energetske i klimatske planove. Smjernice također ukazuju kako je rizik povezan s anticipativnim ulaganjima moguće ublažiti provedbom projekta po fazama – prvo se izdaje regulatorno odobrenje za troškove pripremnih aktivnosti (tj. za projektiranje i izdavanje dozvola), a zatim slijedi izgradnja nakon daljnje potvrde u drugom krugu plana razvoja mreže.

Smjernice EK za učinkovita i pravodobna priključenja na mrežu (C/2025/6703) iz prosinca 2025. indiciraju tri glavna uzroka i područja djelovanja u pogledu zastoja u postupcima priključenja na mrežu: a) transparentnost raspoloživog kapaciteta i lokacijski signali, b) neodgovarajuće planiranje i razvoj mreže (anticipativna ulaganja), te c) postupci priključenja. Smjernice upućuju na alternativne pristupe, poput vrednovanja projekata prema stupnju njihove „zrelosti“ i eliminacije špekulativnih zahtjeva, definiranja jasnih razvojnih miljokaza uz pripadajuće sankcije

za neispunjavanje, kao i redovitog praćenja i uklanjanja projekata iz redova za priključenje. Fleksibilni ugovori o priključenju smatraju se jednim od mehanizama kojima se ubrzava priključenje u slučaju nedostatnih kapaciteta za priključenje u postojećoj mreži.

U siječnju 2026. EK je objavila *Smjernice za naknade za mrežu otporne na buduće promjene radi smanjenja troškova energetskeg sustava (C/2026/126)*. Smjernice ukazuju na potrebu značajne reforme tarifnih modela kako bi se omogućila i kvalitetno iskoristila aktivna uloga korisnika mreže, fleksibilnost na strani potrošnje, proizvodnje i skladištenja energije, a u cilju učinkovitijeg korištenja postojeće mreže i minimalnih potrebnih pojačanja i izgradnje nove mreže. Reforme tarifnih metodologija koje podrazumijevaju veću vremensku diferencijaciju tarifa temelje se na sveobuhvatnoj primjeni naprednih brojila. Smjernice također uređuju okvir korištenja javnih sredstava radi financiranja mreža.

EU propisi, *Uredba (EU) 2019/943* i *Uredba (EU) 2024/1747*, utvrđuju opća načela i zahtjeve za naknade i tarife koje primjenjuju operatori sustava za pristup mrežama, uključujući naknade za priključenje, naknade za korištenje mreže te, gdje je primjenjivo, naknade za ciljana pojačanja mreže.

U ožujku 2026. objavljena je komunikacija EK **Energetski paket za građane**⁹ čiji je cilj smanjenje računa za električnu energiju i podupiranje elektrifikacije, smanjenje naknada za korištenje mreže, korištenje čistih i energetski učinkovitih tehnologija, poboljšanje transparentnosti i usporedivosti ponuda za opskrbu energijom, poticanje vlastite proizvodnje energije i dijeljenja energije među građanima, promicanje fleksibilnosti putem maloprodajnih ugovora, te zaštita građana od posljedica nefunkcioniranja tržišta. Nastavno na Europski energetski paket za građane i Komunikaciju AccelerateEU iz travnja 2026., EK je u travnju 2026. predstavila paket od četiri preporuke usmjerene na zaštitu i podršku građanima u uključivanju u tranziciju na čistu energiju: a) Preporuku o zaštiti ranjivih kupaca od isključenja i tijekom postupnog ukidanja prirodnog plina, b) Preporuku o pomaganju potrošačima u pronalaženju najbolje ponude, c) Preporuku o zaštiti potrošača od rizika stečaja opskrbljivača i d) Preporuku o osnaživanju energetskih zajednica i vlastite potrošnje. Dodatno, EK je objavila Izvješće o tržišno utemeljenim cijenama opskrbe električnom energijom i promicanju naknade za fleksibilnost u maloprodajnim ugovorima¹⁰, kojim se ukazuje na središnju ulogu maloprodajnih cijena utemeljenih na tržištu i fleksibilnosti potražnje u usklađivanju tržišta s potrebama potrošača te priuštivosti, ušteda i učinkovitosti.

Pregled promjena zakonodavnog okvira u sektoru električne energije

Temeljni okvir u nacionalnom zakonodavstvu za uređenje tržišta električne energije zadan je **Zakonom o energiji, Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti i Zakonom o tržištu električne energije** te propisima i općim aktima donesenim na temelju ovih zakona. Osim navedenog, na uređenje postupaka na tržištima električne energije u Republici Hrvatskoj utječu i **Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, Zakon o energetskoj učinkovitosti** i *Uredba AFIR*, kao i akti doneseni na temelju ovih zakona.

Također, za energetski sektor, pa tako i za tržišta električne energije značajan je iNECP. To je strateški dokument kojim RH, kao država članica EU, pokazuje kako planira doprinijeti zajedničkim energetskim i klimatskim ciljevima EU do 2030. godine te kako će se transformirati prema niskougličnom gospodarstvu. Vlada RH je u ožujku 2025. donijela revidirani NECP koji sadrži strože ciljeve usklađene s europskim planom *Spremni za 55 %* (engl. *Fit for 55*).

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52026DC0115>

¹⁰ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8828-2026-INIT/hr/pdf>

Krajem siječnja 2025. donesen je **Zakon o izmjenama Zakona o tržištu električne energije** (NN 17/25) čime su djelomično izmijenjene odredbe vezane uz zatvoreni distribucijski sustav.

Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji je temeljni akt kojim se uređuje okvir za promicanje korištenja obnovljive energije na održivi način s ciljem provedbe energetske tranzicije prema korištenju OIE. Krajem travnja 2025. donesen je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** (NN 78/25) radi potpunog usklađivanja, odnosno preuzimanja svih odredbi **Direktive (EU) 2018/2001** u hrvatsko zakonodavstvo. Iako su **Zakonom o tržištu električne energije** preuzete odredbe **Direktive (EU) 2019/944** kojima se zahtijeva da svi korisnici mreže iz kategorije krajnjih kupaca imaju jednak tretman kada je riječ o plaćanju naknade za korištenje mreže, kao i da se zasebno razmatra i uzima u obzir električna energija koja je predana u mrežu i električna energija koja je preuzeta iz mreže, Hrvatska je dobila dvogodišnju odgodu primjene ovih odrednica EU zakonodavstva (do 31. prosinca 2025.). U prijelaznim i završnim odredbama **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 83/23)** i u NPOO-u RH se obvezala izraditi novi sustav vezano uz proizvodnju električne energije za vlastite potrebe, odnosno samoopskrbu krajnjih kupaca. Novi sustav se počeo primjenjivati od 1. siječnja 2026.

Najvažnije promjene u ovom **Zakonu** su sljedeće s aspekta električne energije:

- dorađene su definicije pojmova korisnik postrojenja za samoopskrbu, krajnji kupac s vlastitom proizvodnjom, potrošač vlastite obnovljive energije i potrošači vlastite obnovljive energije koji djeluju zajednički,
- umjesto dosadašnjih 36,6 %, propisano je ostvarenje nacionalnog cilja korištenja energije iz OIE od najmanje 42,5 % OIE u konačnoj bruto potrošnji energije do 2030. godine u RH, u skladu s podlogama i metodologijom primijenjenima u NECP-u, u čemu će električna energija imati svoj udio i doprinijeti ostvarenju nacionalnog cilja,
- uređena su nova pravila vezano uz proizvodnju električne energije za podmirivanje vlastite potrošnje električne energije (tzv. proizvodnja za vlastite potrebe ili samoopskrba električnom energijom) uvođenjem modela neto-obračuna umjesto dosadašnjeg modela neto-mjerenja,
- uklonjena je odredba koja je propisivala da je zajednica obnovljive energije, u smislu **Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**, energetska djelatnost koja se može obavljati samo na temelju dozvole za obavljanje te energetske djelatnosti,
- propisano je registriranje zajednica obnovljive energije i upis u registar, pri čemu je HERA-i data obveza vođenja tog registra i donošenja pravila o registru zajednica obnovljive energije kojima se uređuje upis u registar i njegovo vođenje,
- data je mogućnost proizvodnje električne energije za vlastite potrebe na udaljenoj lokaciji u slučaju potrošača vlastite obnovljive energije s više obračunskih mjernih mjesta koji je pružatelj javnih usluga ili kućanstvo, pri čemu obračunska mjerna mjesta pripadaju istom potrošaču vlastite obnovljive energije (istom OIB-u),
- uređeno je pitanje otkupa povremenih viškova električne energije u slučaju potrošača vlastite obnovljive energije koji djeluju zajednički i koji su uredili međusobno dijeljenje električne energije, čiji zbroj priključnih snaga u smjeru predaje u mrežu svih proizvodnih postrojenja i/ili postrojenja za skladištenje energije koja sudjeluju u dijeljenju električne energije iznosi do uključivo 500 kW,
- proširen je obuhvat poticajnog okvira koji omogućuje promicanje i olakšavanje razvoja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora,

- propisana je obveza donošenja plana za određivanje namjenskih područja za mrežnu infrastrukturu i infrastrukturu za skladištenje energije koja je potrebna za integriranje energije iz OIE u elektroenergetski sustav.

Doradama definicija navedenih pojmova uvaženo je da su korisnik postrojenja za samoopskrbu, krajnji kupac s vlastitom proizvodnjom i potrošač(i) vlastite obnovljive energije aktivni kupci te da su viškovi električne energije koje je moguće predavati u mrežu povremeni viškovi koji se neizbježno pojavljuju zbog neistodobnosti proizvodnje i potrošnje električne energije krajnjeg kupca („viškovi“). Ovo je važno i zbog međusobnog povezivanja i usklađivanja odredbi **Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** s odredbama **Zakona o tržištu električne energije**.

Promjene **Zakona** iz svibnja 2025. potiču krajnjeg kupca, koji se odluči za proizvodnju električne energije iz OIE za vlastite potrebe, na ugradnju postrojenja za proizvodnju električne energije i/ili postrojenja za skladištenje energije koje neće biti predimenzionirano u odnosu na njegove vlastite potrebe za potrošnju električne energije, čime se postiže veća razina samoopskrbe. Također, ove promjene potiču krajnjeg kupca na fleksibilnost bilo putem promjene značajki vlastite potrošnje električne energije (u smislu istodobnosti potrošnje i proizvodnje) bilo putem ugradnje uređaja (kao što je primjerice baterija za pohranu energije) koji će krajnjem kupcu omogućiti fleksibilnost u smislu optimiranja vlastite potrošnje i proizvodnje električne energije ili u smislu pružanja usluga fleksibilnosti putem agregiranja ili samostalno. Osim toga, potiče se ugradnja postrojenja za proizvodnju električne energije i/ili postrojenja za skladištenje energije manjih snaga čime se utječe na raspodjelu zauzeća kapaciteta mreže – na ovaj se način dobrobiti samoopskrbe omogućuju većem broju krajnjih kupaca umjesto da znatan dio kapaciteta mreže zauzme manji broj krajnjih kupaca s postrojenjima većih, predimenzioniranih snaga.

U slučaju da krajnji kupac ima mogućnost i želi ugradnju postrojenja za proizvodnju električne energije i/ili postrojenja za skladištenje energije snage i značajki koje nadmašuju njegove vlastite potrebe, ovi veći kapaciteti mogu se koristiti kroz udruživanje krajnjih kupaca odnosno korisnika mreže putem nekog drugog modela kao što su: energetske zajednice (energetske zajednice građana ili zajednice obnovljive energije), skupina krajnjih kupaca koji djeluju zajedno ili potrošači vlastite obnovljive energije koji djeluju zajednički.

Uklanjanjem odredbe o zajednici obnovljive energije kao energetske djelatnosti za koju je nužno od HERA-e ishoditi dozvolu za njeno obavljanje naizgled je smanjen dio zahtjeva vezano uz uspostavu zajednice obnovljive energije. Ovdje se mora napomenuti da je, prema trenutačnim propisima, zajednica obnovljive energije koja namjerava obavljati neku od energetske djelatnosti, dužna ishoditi odgovarajuću dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti. Za ishođenje svake dozvole za obavljanje energetske djelatnosti mora se proći zaseban postupak s pripadajućim troškovima u vezi s postupkom ishođenja dozvole. Kada ishodi dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti, tada zajednica obnovljive energije postaje energetski subjekt sa svim pripadajućim pravima i obvezama te više nije zajednica obnovljive energije. Osim toga, ako ishodi dozvole za obavljanje više energetske djelatnosti, tada mora postupati u skladu s Odlukom o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetske subjekata (NN 111/18 i 106/22).

Potrošaču vlastite obnovljive energije s više obračunskih mjernih mjesta koji je pružatelj javnih usluga ili kućanstvo s više obračunskih mjernih mjesta, pri čemu obračunska mjerna mjesta pripadaju istom potrošaču vlastite obnovljive energije (istom OIB-u), data je mogućnost da električnu energiju za podmirivanje vlastite potrošnje proizvodi iz OIE u postrojenju koje je smješteno iza njegovog obračunskog mjernog mjesta na lokaciji koja može biti različita od lokacije na kojoj je potrošnja električne energije (tzv. potrošnja električne energije na udaljenoj lokaciji odnosno proizvodnja električne energije za vlastite potrebe na udaljenoj lokaciji). Osim uvjeta u vezi pripadnosti obračunskih mjernih mjesta istom potrošaču vlastite obnovljive energije,

propisuje se i da instalirana snaga postrojenja za proizvodnju električne energije iz OIE ne smije biti veća od ukupno 6 MW, te je u slučaju pružatelja javnih usluga dodatno propisano prostorno ograničenje u skladu s kojim se predmetna obračunska mjerna mjesta moraju nalaziti unutar iste županije. Ovdje se također mora naglasiti da u slučaju proizvodnje električne energije za vlastite potrebe na udaljenoj lokaciji potrošač vlastite obnovljive energije plaća naknadu za korištenje mreže i druge naknade, pristojbe, doprinose i poreze propisane odgovarajućim zakonskim i podzakonskim propisima.

Međutim, pravni, regulatorni i provedbeni okvir za proizvodnju na udaljenoj lokaciji nije uspostavljen s obzirom na to da trenutačno uređenje ove materije u **Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** nije u skladu s **Direktivom (EU) 2024/1711**. Naime, ova **Direktiva** definira i uređuje koncept dijeljenja energije koje države članice trebaju preuzeti u nacionalni pravni okvir na odgovarajući način u skladu s nacionalnim prilikama i ciljevima energetske tranzicije. Prema toj **Direktivi**, dijeljenje energije je potrebno omogućiti i urediti za sva kućanstva, mala i srednja poduzeća i javna tijela. Također, ako država članica tako odluči, pravo sudjelovanja u dijeljenju energije može se omogućiti i drugim kategorijama krajnjih kupaca, poput velikih poduzeća, ali pri tome moraju biti propisani dodatni uvjeti odnosno ograničenja u vezi sa snagom postrojenja i zemljopisnim obuhvatom. Davanje mogućnosti dijeljenja energije krajnjim kupcima iz kategorije poduzetništvo koji su pružatelji javnih usluga dovodi u neravnopravan položaj poduzeća koja ne pružaju javnu uslugu. Proizvodnja na udaljenoj lokaciji zapravo je poseban slučaj dijeljenja energije u kojem krajnji kupac dijeli energiju sam sa sobom. S obzirom na to da se odredbe ove **Direktive** prenose u hrvatski pravni sustav kroz **Zakon o tržištu električne energije** i propise koji se na temelju njega donose, upravo su to akti primjereni za uređivanje ove materije¹¹. Početkom 2026. otpočeo je rad na novom **Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** kojim bi se obuhvatili definicije i koncepti iz ove **Direktive**.

U skladu sa **Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** opskrbljivači električnom energijom dužni su preuzeti udio, izražen u postotku, u neto isporučenoj električnoj energiji povlaštenih proizvođača električne energije po reguliranoj otkupnoj cijeni koja iznosi 0,055744 EUR/kWh. Na temelju *Uredbe o udjelu u neto isporučenoj električnoj energiji povlaštenih proizvođača kojeg su opskrbljivači električne energije dužni preuzeti od operatora tržišta električne energije za 2025. godinu (NN 153/24)*, koju je Vlada RH donijela u prosincu 2024., opskrbljivači električnom energijom u 2025. bili su dužni, po reguliranoj otkupnoj cijeni, preuzeti od operatora tržišta električne energije 60 % u neto isporučenoj električnoj energiji povlaštenih proizvođača električne energije. Krajem prosinca 2025. Vlada RH donijela je *Uredbu o udjelu u neto isporučenoj električnoj energiji povlaštenih proizvođača kojeg su opskrbljivači električne energije dužni preuzeti od operatora tržišta električne energije za 2026. godinu (NN 156/25)* prema kojoj je udio izražen u postotku za 2025. godinu smanjen sa 60 % na 40 %.

Uredbama o izmjenama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije tijekom 2025. godine i početkom 2026. godine produljivalo se razdoblje primjene posebnih mjera vezanih uz električnu energiju, razdoblje primjene cijena određenih tom *Uredbom* i razdoblje u kojem se opskrbljivačima priznaje propisani iznos za izračun i nadoknadu razlike između ugovorene cijene električne energije iz ugovora o opskrbi električnom energijom i cijene električne energije određene *Uredbom*. Također, cijene električne energije određene *Uredbom* za kućanstva i poduzetništvo u dva su navrata postupno povećane, a propisani iznos koji se priznaje opskrbljivačima za izračun i nadoknadu cjenovne razlike povećan je sa 120 EUR/MWh na 140 EUR/MWh.

¹¹ Od 13. svibnja 2026. do 12. lipnja 2026. provodi se e-Savjetovanje o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije s Konačnim prijedlogom zakona

Donošenjem *Uredbe o izmjenama i dopuni Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* (NN 19/26) krajem ožujka 2026. primjena mjera produljena je do 30. rujna 2026. Nastavkom primjene mjera iz *Uredbe*, Vlada RH, s ciljem zaštite kućanstva, malog i srednjeg poduzetništva od previsokih cijena energenata, i dalje izravno utječe na tržišne prilike u RH, na funkcioniranje uravnoteženja sustava, rad EKO bilančne grupe te druge mehanizme na tržištu električne energije.

Početkom veljače 2025. HERA je donijela *Pravilnik o dopuni Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom* (NN 19/25). Ovom je dopunom *Pravilnika* propisana dodatna iznimka za sklapanje ugovora o korištenju mreže u skladu s kojom se ugovor o korištenju mreže može sklopiti na određeno vrijeme za postrojenje za proizvodnju električne energije, i to na vrijeme trajanja pokusnog rada reguliranog propisima kojima se uređuje gradnja, ako je podnositelj zahtjeva za sklapanje ugovora o korištenju mreže ishodio pravomoćnu građevinsku dozvolu za izgradnju tog proizvodnog postrojenja. Ova iznimka uvedena je na inicijativu HOPS-a radi dovršetka investicijskih projekata novih postrojenja za proizvodnju električne energije koji su u visokom stupnju gotovosti, odnosno spremni su za početak pokusnog rada, ali još uvijek nemaju u potpunosti riješene imovinsko-pravne odnose na nekretninama koje su potrebne za nesmetanu izgradnju, korištenje i održavanje građevine ili dijela građevine koja je predmet ugovora o korištenju mreže, a u svrhu ispunjenja ciljeva i rokova iz NPOO.

Odlukom o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije (NN 150/25) i *Odlukom o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije* (NN 150/25) HERA je povećala iznose tarifnih stavki u skladu s ograničenjem iz *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* te utvrdila i iznose tarifne stavke koje proizvođači s dozvolom za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje električne energije plaćaju za predanu električnu energiju u mrežu (tzv. G-komponenta). Svi iznosi tarifnih stavki iz navedenih odluka primjenjuju se od 1. siječnja 2026.

U skladu sa člancima 45. i 57. *Uredbe Komisije (EU) 2015/1222 o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (Uredba CACM)*, HOPS je pripremio prijedlog dokumenta „Aranžman za više nominiranih operatora tržišta električne energije u hrvatskoj zoni trgovanja (engl. *Multiple NEMO Arrangement, MNA*)“, za koji je provedeno javno savjetovanje krajem 2025. U sklopu javnog savjetovanja održana je i radionica za sve zainteresirane strane. Temeljem zaprimljenih primjedbi/prijedloga izrađen je konačni prijedlog „Nacrta Aranžmana za više nominiranih operatora tržišta električne energije u hrvatskoj zoni trgovanja (MNA)“ koji je dostavljen HERA-i na ishodenje mišljenja i uputa za daljnje postupanje. Cilj je omogućiti da više burzi ravnopravno djeluju unutar hrvatske zone trgovanja, u skladu s Uredbom CACM. Ovaj aranžman je ključan jer definira kako će se prekogranični kapaciteti dodjeljivati između različitih burzi koje su NEMO-i unutar iste zone trgovanja, osiguravajući nediskriminirajući pristup svim sudionicima. Isto tako, slovenski energetske regulator Agencija za energiju još uvijek provodi regulatorne procese za potpunu uspostavu Aranžmana za više nominiranih operatora tržišta električne energije u Sloveniji. Trenutačno se aktivnosti fokusiraju na tehničku implementaciju i testiranja unutar EU sustava SDAC i SIDC. Službena suglasnost na konačni operativni dokument MNA obično se izdaje neposredno prije faze testiranja s europskim partnerima kako bi se osigurala usklađenost s najnovijim tehničkim zahtjevima algoritama za uparivanje cijena.

Implementacija mrežnih kodeksa i smjernica

Vezano uz mrežne kodekse i smjernice¹² koje se odnose na elektroenergetski sektor, HERA neprekidno radi na donošenju i odobravanju dorađenih ili novih akata te putem ACER-a surađuje s drugim energetske regulatornim tijelima zemalja članica EU-a u cilju stvaranja potpuno

¹² Značenje izraza mrežni kodeksi i smjernice dano je u Zakonu o tržištu električne energije (NN 111/21, 83/23, 17/25), a obuhvaća različite EU uredbe o uspostavljanju mrežnih pravila (engl. network codes) ili smjernica (engl. guidelines).

međusobno povezanog europskog tržišta električne energije. U nastavku su navedene ključne aktivnosti u 2025. godini vezano uz pojedine mrežne kodekse i smjernice.

Najvažnije aktivnosti u skladu s *Uredbom CACM* bile su:

- tijekom 2025. godine nastavljen je rad na reviziji *Uredbe CACM* (tzv. *CACM 2.0*), no, konačna verzija izmijenjene *Uredbe* još nije usvojena,
- HERA je u siječnju 2025. odobrila treću izmjenu alternativnih postupaka u Core regiji za proračun kapaciteta,
- ACER je u ožujku 2025. donio Odluku o izmjenama i dopunama proizvoda na jedinstvenom unutardnevnom povezanom tržištu (engl. *Single Intraday Coupling, SIDC*),
- HERA je u svibnju 2025. donijela „Odluku o davanju odobrenja na Prijedlog četvrtih izmjena metodologije koordiniranog proračuna kapaciteta za unutardnevno tržište u Core regiji u skladu s člankom 20. i nadalje *Uredbe Komisije (EU) 2015/1222 o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima*“,
- na dan trgovanja 30. rujna 2025. za dan isporuke 1. listopada 2025. na jedinstvenom povezanom dan unaprijed tržištu (engl. *Single Day Ahead Coupling, SDAC*) uvedena je vremenska jedinica trgovanja (engl. *Market Time Unit, MTU*) od 15 minuta u svim europskim zonama nadmetanja i granicama zona nadmetanja, uključujući grčku zonu nadmetanja i njezine granice zona nadmetanja,
- HERA je u listopadu 2025. donijela „Odluku o revidiranju i davanju odobrenja na revidirani Prijedlog Metodologije proračuna kapaciteta za dan unaprijed u regiji Centralne Europe u skladu s člankom 20. i nadalje *Uredbe Komisije (EU) 2015/1222 o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima*“,
- ACER je sredinom prosinca 2025. godine donio „Odluku o izmjeni određivanja regija za proračun kapaciteta“ te time odobrio promjenu konfiguracija regija za proračun kapaciteta na način da je formirana nova regija East Central Europe koja između ostalih obuhvaća i hrvatske granice sa Srbijom te Bosnom i Hercegovinom,
- ACER je u prosincu 2025. godine donio „Odluku o izmjenama vremena otvaranja i vremena zatvaranja granice za unutardnevno prekogranično trgovanje“ (engl. *intraday cross-zonal gate opening time, IDCZGOT i intraday cross-zonal gate closure time, IDCZGCT*),
- HERA je u prosincu 2025. donijela „Odluku o davanju suglasnosti na Posebni dodatak HAR-u¹³ za granicu između zona trgovanja Hrvatska - Srbija te Pravila za eksplicitnu dnevnu dodjelu kapaciteta za granicu između zona trgovanja na kojoj dodjelu provodi JAO i Posebni dodatak za granicu između zona trgovanja Srbija – Hrvatska“

Najvažnije aktivnosti u skladu s *Uredbom FCA* bile su:

- implementacija izmjena *Uredbe FCA* proizašlih iz reforme EU tržišta električne energije, s glavnim fokusom na uvođenje regionalnih virtualnih čvorišta i implementaciju mjera koje će omogućiti sudionicima na tržištu lakši pristup dugoročnim pravima prijenosa,
- uvođenje naprednijih algoritama za dodjelu prekograničnih kapaciteta koji moraju podržavati bolju koordinaciju između različitih vremenskih horizonata (godišnji, mjesečni) te integraciju novih metodologija za izračun kapaciteta temeljenih na tokovima snage (engl. *flow-based capacity calculation*) u dugoročnom horizontu na određenim granicama, a s ciljem pune primjene jedinstvene platforme za dražbe (engl. *Single Allocation Platform, SAP*),

¹³ Usklađena pravila dodjele prekograničnih prijenosnih kapaciteta (engl. harmonised allocation rules, HAR)

- povećanje transparentnosti u skladu s *Uredbom REMIT II* putem strožih pravila izvještavanja o dugoročnim transakcijama, što uključuje i podatke o dugoročnim pravima prijenosa dodijeljenim putem FCA procesa,
- ACER je u rujnu 2025. donio „Odluku o odobravanju izmjena usklađenih pravila dodjele dugoročnih prava na prijenos“ (engl. *the harmonised allocation rules for long-term transmission rights, HAR*) čime su promijenjena pravila o kolateralima za dražbe dugoročnih prava prijenosa (engl. *Long-Term Transmission Rights, LTTR*) s ciljem prilagodbe tržišta uvođenju 15-minutnih intervala i pripremi za naprednije modele dodjele kapaciteta.

Najvažnije aktivnosti u skladu s *Uredbom SOGL* bile su usmjerene na jačanje regionalne suradnje operatora prijenosnih sustava i digitalizaciju razmjene podataka radi očuvanja stabilnosti mreže:

- nastavljena je implementacija usluga regionalnih koordinacijskih centara za operatore prijenosnih sustava, uključujući usklađenu analizu sigurnosti rada mreže i koordinaciju planiranih isključenja na razini cijele Europe,
- intenzivirana je primjena članaka 40. – 53. *Uredbe SOGL* koji propisuju strože formate i rokove za razmjenu strukturnih i operativnih podataka između operatora prijenosnih sustava, operatora distribucijskih sustava i značajnih korisnika mreže (engl. *Significant Grid Users, SGU*),
- izrađivanje i usklađivanje scenarija za planiranje rada sustava za 2025. godinu, uključujući identifikaciju svih većih promjena u mreži (poput novih trafostanica ili proizvodnih postrojenja) koje mogu utjecati na prekogranične tokove električne energije,
- daljnja integracija nacionalnih tržišta pomoćnih usluga u europske platforme (poput MARI i PICASSO) radi učinkovitijeg upravljanja frekvencijom i rezervama (FCR/FRR), u skladu s obavezama iz *Uredbe SOGL* i *Uredbe EBGL*,
- ENTSO-E i nacionalni operatori sustava provodili su simulacije i testove obrane sustava te ponovne uspostave napajanja, usklađujući nacionalne planove s regionalnim specifičnostima, radi poboljšanja otpornosti sustava,
- U veljači 2025. HERA je donijela „Odluku o davanju odobrenja na Prijedlog pretpostavki i metodologije kontinentalne Europe za probabilistički pristup dimenzioniranju FCR u skladu s člankom 153. stavkom 2. *Uredbe Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava*“. Ova metodologija je ključni dio šireg Sporazuma o operativnom okviru sinkronog područja (engl. *Synchronous Area Operational Agreement, SAFA*) i omogućuje preciznije određivanje potreba za rezervom snage s obzirom na sve veće kolebljivosti u EES-u uzrokovane radom postrojenja koja koriste OIE. Metodologija označava značajan zaokret s dosadašnjeg determinističkog modela (koji se temeljio na kriteriju nepromjenjivog "referentnog incidenta" od 3000 MW) na probabilistički model. Glavni cilj je osigurati da količina rezerve FCR bude dovoljna za održavanje stabilnosti frekvencije EES-a, tako da rizik od nedostatka rezerve ne prelazi vjerojatnost od jednom u 20 godina.
- od 12. rujna 2025. u primjeni je *Uredba (EU) 2023/2854 (Akt o podacima)*¹⁴ koja zahtijeva veću interoperabilnost u energetsom sektoru, te je stoga potrebno usklađivanje sa zahtjevima iz ove *Uredbe* što utječe na tehničke uvjete pristupa podacima i dijeljenja podataka iz povezanih uređaja.

¹⁴ UREDBA (EU) 2023/2854 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 13. prosinca 2023. o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu i o izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o podacima)

Najvažnije aktivnosti u skladu s *Uredbom EBGL* bile su:

- prijelaz svih operatora sustava na 15-minutni obračunski interval odstupanja (engl. *Imbalance Settlement Period, ISP*),
- stupanje na snagu strožih pravila o metodologiji izračuna cijena odstupanja, pri čemu će cijena energije uravnoteženja biti izravno vezana uz cijene aktivirane energije na platformama PICASSO i MARI, s ciljem da cijena odstupanja vjerno odražava trošak uravnoteženja EES-a u stvarnom vremenu,
- revizija metodologije za raspodjelu troškova i početak primjene naprednijih modela za zajedničku optimizaciju (engl. *co-optimisation*) prijenosnih kapaciteta između dan unaprijed tržišta i tržišta kapaciteta za uravnoteženje EES-a, kako bi se osiguralo najučinkovitije korištenje prekograničnih vodova,
- Nastavak postupka za donošenje novog mrežnog kodeksa za odziv potrošnje (engl. *Network Code on Demand Response, NC DR*), čiji su prijedlog zajednički izradili ENTSO-E i tijelo EU za ODS-ove te u svibnju 2024. podnijeli ACER-u na daljnje postupanje. ACER je u ožujku 2025. donio „Preporuku No 01/2025 o uspostavi NC DR“ te dostavio NC DR EK u proceduru donošenja. U svojoj Preporuci ACER je naveo i potrebu izmjena i dopuna *Uredbe EBGL*, *Uredbe SOGL* i *Uredbe NC DC*. Trenutačno je NC DR u proceduri komitologije, odnosno donošenja provedbenog akta. Cilj ovoga mrežnog kodeksa je uspostava usklađenih pravila za integriranje fleksibilnih resursa na strani potrošnje električne energije (potrošači/krajnji kupci), skladištenja energije (operatori skladišta energije) i distribuirane proizvodnje električne energije (mali proizvođači električne energije) u europska tržišta električne energije izravno ili putem agregatora te daljnji doprinos energetske tranziciji.

Zakonski okvir za uređenje tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj, zajedno s EU propisima u vezi s tržištima električne energije koji su izravno primjenjivi u svim državama članicama, vrlo je opsežan i složen. U tako opsežnom i složenom okviru potrebno je biti osobito oprezan kako ne bi dolazilo do međusobnog preklapanja odredbi zakona i akata donesenih na temelju ovih zakona te njihove nedovoljne koordiniranosti i harmoniziranosti. Naime, neusklađenost propisa dovodi do dvojbi i usporavanja njihove primjene u praksi. Osim toga, ova međusobna neusklađenost, uz nedostatak jasnih stavova i tumačenja za njihovu provedbu, dovodi u provedbi do selektivnog ponašanja sudionika u procesima i postupcima u elektroenergetskom sektoru po načelu „biram ono što mi odgovara“ (engl. *cherry picking*). Na temelju dosadašnjih iskustava primjetno je da postoji prostor za unaprjeđenje zakonskog i regulatornog okvira, prije svega u smislu međusobnog usklađivanja odredbi zakonskih i podzakonskih propisa u cilju jasnije, transparentnije, učinkovitije i brže primjene u njima propisanih koncepata i modela.

3.1.2 Pokazatelji stanja elektroenergetskog sektora

Sigurnost opskrbe

Iz izvješća o praćenju sigurnosti opskrbe HOPS-a i izvješća o praćenju sigurnosti opskrbe HEP-ODS-a te podataka koji su dostavljeni HERA-i proizlazi da je razina sigurnosti opskrbe električnom energijom u hrvatskom EES-u tijekom 2025. bila zadovoljavajuća. Prema odobrenom ERAA¹⁵ Izvješću iz svibnja 2025. koje razmatra dugoročnu sigurnost opskrbe proizlazi da je u Hrvatskoj sigurnost opskrbe zadovoljavajuća. ENTSO-E je u travnju 2025. godine objavio konačnu inačicu ERAA izvješća za 2024. i dostavio ju je ACER-u na odobrenje. Prema ishodima navedene analize

¹⁵ Analiza europske sigurnosti opskrbe električnom energijom (ERAA)

za Hrvatsku nije bilo zabrinutosti za sigurnost opskrbe, jer je vrijednost LOLE¹⁶ bila jednaka ničici za 2026. i 2030., a za 2035. je neznatna. Ni pokazatelji iz ERAA izvještaja za 2025. za Hrvatsku nisu ukazivali na poteškoće u pogledu sigurnost opskrbe električnom energijom.

Priključna snaga svih elektrana na teritoriju RH na kraju 2025. iznosila je 7.204 MW odnosno 5.661 MW (79 %) na prijenosu i 1.543 MW (21 %) na distribuciji. Pritom treba naglasiti se ovdje radi o priključnoj snazi iz ugovora o priključenju, a ne o instaliranoj ili raspoloživoj snazi. Povezano s time, HEP je u proteklom razdoblju donio nekoliko odluka o zatvaranju, razgradnji ili ograničenju snage i ograničenju sati rada svojih pojedinih proizvodnih postrojenja termoelektrana i termoelektrana-toplana.

Najveći dio ukupne potrošnje električne energije u hrvatskom EES-u u 2025. godini (19.103 GWh) pokriven je električnom energijom koju su proizvodna postrojenja na teritoriju RH predala u mrežu (13.234 GWh, 69,3 %), dok je ostatak pokriven fizičkim neto uvozom koji, s uključenih 50 % proizvodnje Nuklearne elektrane Krško (NEK) (2.774 GWh), iznosi 5.869 GWh (30,7 %). Proizvodna postrojenja na distribucijskoj mreži su energijom predanom u mrežu (2.316 GWh) pokrila 12,1 % ukupne potrošnje električne energije u hrvatskom EES-u.

Ostvareno godišnje vršno opterećenje sustava (prijenos i distribucija) u 2025. godini bilo je 3.225 MW.

Maloprodajno tržište

Opskrbu električnom energijom krajnjih kupaca u 2025. obilježila je primjena *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* kojom su, između ostaloga, određene cijene električne energije za pojedine kategorije krajnjih kupaca te uređeno umanjeno računa za električnu energiju koje su opskrbljivači bili dužni primjenjivati i iskazivati na računima.

Ukupna prodaja električne energije u 2025. iznosi 17.369 GWh što je više za 1,4 % u odnosu na 2024.

Prema EUROSTAT-ovim podacima za RH, krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u 2025. godini za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo smanjila se u odnosu na 2023. i 2024., dok je za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo porasla. Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo iz razreda potrošnje DC (tarifni model Bijeli) među najnižima je u EU. Za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo (razredi IB, ID i IE, TM crveni NN te kupci na 10 i 35 kV) krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije također je u prosjeku EU ili je među nižima. Pritom Državni zavod za statistiku u EUROSTAT dostavlja cijene bez umanjenja na temelju *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*. *Uredbom* su, za dio krajnjih kupaca, povećane cijene električne energije (opskrbni dio) od 1. listopada 2025. za kategoriju poduzetništvo i od 1. studenoga 2025. za kategoriju kućanstvo koje u odnosu na cijene iz rujna iznosi 15%.

Od ukupno prodane električne energije kućanstvima u prosincu 2025., 90 % se odnosi na prodaju unutar okvira univerzalne usluge, dok je kod poduzetništva udio unutar okvira zajamčene opskrbe 8 %. Udio opskrbljivača iz HEP-a (HEP-Opskrba i HEP ELEKTRA) u opskrbi svih kupaca u prosincu 2025. iznosio je 96 %.

Zaštita korisnika mreže

HERA je tijekom 2025. godine rješavala 945 predmeta iz područja električne energije. Od toga je bilo 637 prigovora, 66 žalbi i 183 upita. Većina prigovora i žalbi se odnosila na priključenje, na račune te na kvalitetu opskrbe električnom energijom.

¹⁶ engl. loss of load expectation (LOLE)

Najviše prigovora bilo je na mjerne podatke te na nepoštivanje razdoblja očitavanja brojila (procjene stanja umjesto očitavanja). Porast broja ovakvih prigovora poklapa se s pojačanom aktivnošću operatora distribucijskog sustava na zamjeni brojila, jer pritom djelatnici HEP-ODS-a i očitavaju brojila.

HERA je utvrdila da je većina prigovora zbog neovlaštene potrošnje vezana uz visinu naknade. Naime, naknada za neovlaštenu potrošnju je, preko cijene za zajamčenu opskrbu, vezana uz veleprodajne burzovne cijene koje su u razdoblju 2020. – 2024. bile izuzetno visoke. Također, u primjeni *Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom* došlo je do vremenskog raskoraka između cijena zajamčene opskrbe i veleprodajnih cijena zbog koje su se pojavili problemi (zlouporaba zajamčene cijene zbog kašnjenja). HERA je stoga krenula u izmjene te metodologije te je od 26. ožujka do 12. travnja 2026. održana javna rasprava.

Utvrđeno je da postupanje opskrbljivača i/ili operatora distribucijskog sustava u više slučajeva pri nasljeđivanju građevina nije bilo u skladu s odredbama Pravilnika o korištenju mreže i opskrbi električnom energijom iz čega su proizašli dugotrajni postupci rješavanja prigovora.

Kvaliteta opskrbe električnom energijom

HERA sustavno prati pokazatelje kvalitete opskrbe električnom energijom na temelju propisa koji uređuju kvalitetu opskrbe električnom energijom.

HEP-ODS je unaprijedio postojeći sustav praćenja prekida napajanja, međutim, kako bi se pokazatelji SAIDI i SAIFI znatnije poboljšali, u pojedinim distribucijskim područjima potrebno je uvesti dodatni program mjera za poboljšanje pouzdanosti napajanja. Programi uvođenja naprednih mreža i automatizacije mreže trebali bi utjecati na poboljšanje navedenih pokazatelja.

Udio pravovremeno riješenih prigovora za HEP-ODS u cjelini u 2025. godini je manji od 40 % (propisana razina je 95 %). Uočeno je povećanje postotka usvojenih reklamacija na preko 52 %, što je dosad najviši postotak. Čak 90 % reklamacija odnosilo se na obračun, pri čemu je njih 51 % i usvojeno.

Priključenje na mrežu

HERA je krajem 2024. zaprimila više prigovora na postupanje i način rada HOPS-a u postupku priključenja proizvodnih postrojenja na prienosnu mrežu stoga je krajem travnja 2025. donijela *Uputu* HOPS-u za daljnje postupanje u pogledu prigovora. Naime, HERA je ranije donijela odluku kojom je HOPS-u naložila nastavak postupaka i otklanjanje nedostataka u izdavanju odluka o prihvatljivosti Elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključenja (EOTRP) za 45 projekata iz svibnja 2024., a po primitku 38 prigovora investitora utvrđene su nepravilnosti. Utvrđeni su netransparentnost, jer je HOPS je investitorima uskratio cjeloviti uvid u rezultate scenarijskih analiza (dostavljeni su samo sumarni podaci), te neodređenost odluka, jer izdane odluke o prihvatljivosti EOTRP-a nisu sadržavale konkretne podatke za pojedine projekte već su samo općenito upućivale na analizu. Također, utvrđen je izostanak procjene troškova priključka i iznosa naknada. HERA je utvrdila da su očitovanja HOPS-a bila općenita i bez uvažavanja specifičnosti pojedinačnih slučajeva. Od listopada do studenoga 2025. održano je savjetovanje o *Prijedlogu Metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu*. Donošenje *Metodologije* planirano je za drugo polugodište 2026.

HERA je u travnju 2026. donijela *Odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu (NN 45/26)*. Odluku je HERA donijela na temelju sveobuhvatne analize dokumentacije iz zahtjeva operatora sustava, svih ostalih dostupnih podataka iz desetogodišnjih planova razvoja HOPS-a i HEP-ODS-a i ostalih izvora te potrebe za ostvarenjem NECP-a.

Sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije

U sustavu poticanja najveći udio u snazi krajem 2025. imale su vjetroelektrane sa 68,3 %, slijede elektrane na biomasu s udjelom od 14,7 % te sunčane elektrane s udjelom od 8,6 %. Zbog raskida ili isteka ugovora s povlaštenim proizvođačima, snaga postrojenja u sustavu poticaja se smanjila za 20,5 MW, pretežito vjetroelektrana.

Ukupno je u proizvodnim postrojenjima s poticajima proizvedeno i isporučeno u elektroenergetski sustav 2.025 GWh električne energije za što je povlaštenim proizvođačima isplaćeno oko 368 milijuna eura. Prosječna isplaćena poticajna cijena iznosila je 181,7 EUR/MWh (prosječna cijena na tržištu dan unaprijed iznosila je 102,75 EUR/MWh). Najviša isplaćena poticajna cijena bila je za električnu energiju iz sunčanih elektrana, 290 EUR/MWh, a najniža za električnu energiju iz vjetroelektrana, 132 EUR/MWh. Razlika priljeva i odljeva iz sustava poticanja iznosila je 7 milijuna eura.

Investicije u mrežu

HOPS je u razvoj prijenosne mreže tijekom 2025. godine uložio 178 milijuna eura. Najviše sredstava HOPS je uložio u revitalizaciju postojećih elemenata mreže. U pogledu revitalizacije dalekovoda, značajan udio novih dalekovoda ima veću prijenosnu moć čime se omogućuju veći tokovi snaga u mreži što pozitivno utječe na sigurnost rada. Za predmetne investicije najveći udio financijskih sredstava je osiguran iz fondova EU-a, u vrijednosti od 122 milijuna eura.

HEP-ODS je u 2025. ostvario iznos investicija od 256,4 milijuna eura. Vidljiv je značajan udio investicija iz naknade za priključenje zbog sve većeg broja priključenja distribuiranih izvora i zbog porasta priključenja novoizgrađenih (stambenih) objekata. Druga najznačajnija kategorija ulaganja obuhvaća investicije u nove tehnologije, opremu i materijale kojima se prije svega ostvaruje veća energetska učinkovitost elemenata mreže i povećanje prijenosne moći.

Tarife za prijenos i distribuciju

U 2025. naknada za korištenje prijenosne mreže bila je u odnosu na 2024. viša za 12 %, dok je za distribucijsku mrežu bila viša za 13 %, u skladu s tada *važećom Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*.

Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije propisala je kako za 2026., u odnosu na postojeće važeće tarifne stavke, HOPS može podnijeti zahtjev HERA-i do najviše 10 %, a društvo HEP-ODS do najviše 15 %. Operatori su HERA-i u skladu s Uredbom dostavili zahtjeve. HERA je u prosincu 2025. godine donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije (NN 150/25)* i *Odluku o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije (NN150/25)*.

Za 2026. naknada za korištenje distribucijske mreže povećala se u prosjeku za 15 %, a za korištenje prijenosne mreže za 10 %. Time prosječno ukupno povećanje naknade za korištenje mreže (prijenosne i distribucijske zajedno) iznosi 13,5 %.

Prema podacima EUROSTAT-a za 2025. godinu, naknade za korištenje mreže u RH ispod su prosjeka zemalja članica EU-a. To je posebno izraženo kod krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo (kategorija potrošnje DC, tarifni model Bijeli).

Gubici u mreži

Godišnje ostvarenje gubitaka električne energije u prijenosnoj mreži za 2025. iznosilo je 1,89 % od ukupno prenesene energije u prijenosnoj mreži ili 460,62 GWh, a ostvareni trošak nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnoj mreži iznosio je 45,08 milijuna eura.

Godišnje ostvarenje gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži za 2025. godinu iznosilo je 7,16 % od ukupne nabave električne energije ili 1.223 GWh, a ostvareni trošak nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u distribucijskoj mreži iznosio je 100,57 milijuna eura.

Na temelju *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* Vlada RH je HOPS-u nadoknadila troškove za nabavu električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnoj mreži u iznosu od 7,98 milijuna eura, dok je HEP-ODS-u nadoknadila troškove za nabavu električne energije za pokrivanje gubitaka u distribucijskoj mreži u iznosu od 37,7 milijuna eura.

Veleprodajno tržište

Nakon energetske šoka iz 2022. godine, tržište se formalno stabiliziralo, ali ta „nova normalnost“ znači trajno više cijene, sve veće oscilacije tijekom dana i snažan prodor obnovljivih izvora energije.

Prosječne veleprodajne cijene nakon rekordne 2022. pale su tijekom 2023., ali se nisu vratile na pretkrizne razine. Prije krize električna energija na relevantnim europskim tržištima stajala je prosječno oko 54 EUR/ MWh. Danas je nova stabilna razina oko 100 EUR/MWh, dakle gotovo dvostruko više nego prije energetske krize. Istodobno, tijekom ljeta 2025. ponovno se vidi rast cijena, a početkom 2026. dodatni pritisak dolazi zbog geopolitičkih sukoba na Bliskom istoku, osobito nakon napada Izraela i SAD-a na Iran, što je odmah podiglo cijene terminskih proizvoda na europskim burzama. No, najveće promjene na tržištu proteklih godina nisu samo u razini cijeni, nego i u njihovoj promjenjivosti. Broj sati s negativnim cijenama električne energije nastavlja snažno rasti. To znači da tržište u određenim trenucima doslovno plaća nekome da preuzme višak električne energije iz sustava. Stoga se može zaključiti da je u Hrvatskoj, kao i u drugim članicama EU, nužna gradnja postrojenja za skladištenje energije.

Na veleprodajnom tržištu sve se više javlja digitalizacija i automatizacija trgovanja. Na CROPEX-u danas se sve više koristi algoritamsko trgovanje koje koristi računalne algoritme za automatsko kupovanje i prodavanje električne energije na veleprodajnim burzama. Hrvatsko tržište time postaje dio novog europskog energetskeg modela u kojem softver i umjetna inteligencija donose odluke u sekundama.

Važan proces odnosi se na europsku klimatsku politiku i CBAM mehanizam — europski porez na ugljik pri uvozu. Od 1. siječnja 2026. CBAM izravno utječe na trgovinu električnom energijom sa Srbijom te Bosnom i Hercegovinom. Posljedica je zamjetan pad tokova električne energije iz zemalja jugoistočne Europe prema Europskoj uniji. Električna energija iz tih država više nije toliko jeftina jer sada uključuje i trošak ugljika. Za Hrvatsku to znači dvije stvari: s jedne strane veća zaštita europskih proizvođača, a s druge strane manje mogućnosti za uvoz jeftinije energije iz susjedstva. Važno je naglasiti i da Hrvatska ostaje neto uvoznik električne energije. Kada bi se proizvodnja iz NE Krško računala kao domaća proizvodnja, neto uvoz bio bi znatno manji, ali i dalje ostaje izazov povećanja domaće proizvodnje i fleksibilnosti sustava.

Prekozonsko trgovanje

Najučinkovitije mjere za upravljanje zagušenjima na prekozonskim vodovima su izračun i dodjela prekozonskih prijenosnih kapaciteta. Dodjele prekozonskih kapaciteta u svim vremenskim okvirima na svim granicama provode se na tržišni način. Postoji jasna tendencija konvergencije (približavanja) referentnih satnih cijena na dan unaprijed tržištu CROPEX-a sa susjednim burzama u Sloveniji i Mađarskoj. Ukupna sredstva od dodjele kapaciteta na računu HOPS-a na kraju 2025. iznose oko 105,5 milijuna eura te se prvenstveno trebaju uložiti u revitalizaciju i razvoj 400 kV mreže koja predstavlja fizičku okosnicu prekograničnog trgovanja.

HERA je tijekom 2025. obaviještena od strane slovenske burze BSP te burze NORD POOL EMCO, aktivne u većini zemalja EU-a, da namjeravaju pružati usluge povezivanja dan unaprijed i

unutardnevnog tržišta, što znači razvoj tržišta tih usluga. S druge strane CROPEX je obavijestio slovenskog regulatora o namjeri sudjelovanja na slovenskom tržištu dan unaprijed i unutardnevnom tržištu u istoj ulozi kao i BSP u Hrvatskoj.

Uravnoteženje elektroenergetskog sustava i obračun odstupanja

Tijekom 2025. nastavljen je rast i pozitivnih i negativnih odstupanja između planirane i stvarne proizvodnje i potrošnje električne energije. Rekordna negativna odstupanja dosegla su čak 73 GWh mjesečno. U vođenju sustava sve je teže predvidjeti koliko će energije stvarno biti proizvedeno i potrošeno. Navedeno se događa zbog rasta udjela sunčanih elektrana i vjetroelektrana, čija proizvodnja ovisi o vremenu, dok tržišni signali još nisu dovoljno snažni da sudionike natjeraju na preciznije planiranje.

U svibnju i lipnju 2025. dogodila se neuobičajena situacija u sustavu uravnoteženja. Dio rezervi koje inače pruža HEP Proizvodnja nije bio dostupan pa je HOPS morao aktivirati skuplje izvore energije izvan HEP Proizvodnje. Posljedica su bile ekstremne cijene uravnoteženja i niz prigovora energetske tvrtke HERA-i. Promjenom *Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava* i ograničavanjem cijene energije uravnoteženja, uz suglasnost HERA-e, i ograničenjem cijena koje je napravio u pravilima nadmetanja, HOPS je poduzeo mjere u svrhu smanjenja utjecaja sličnih situacija u budućnosti.

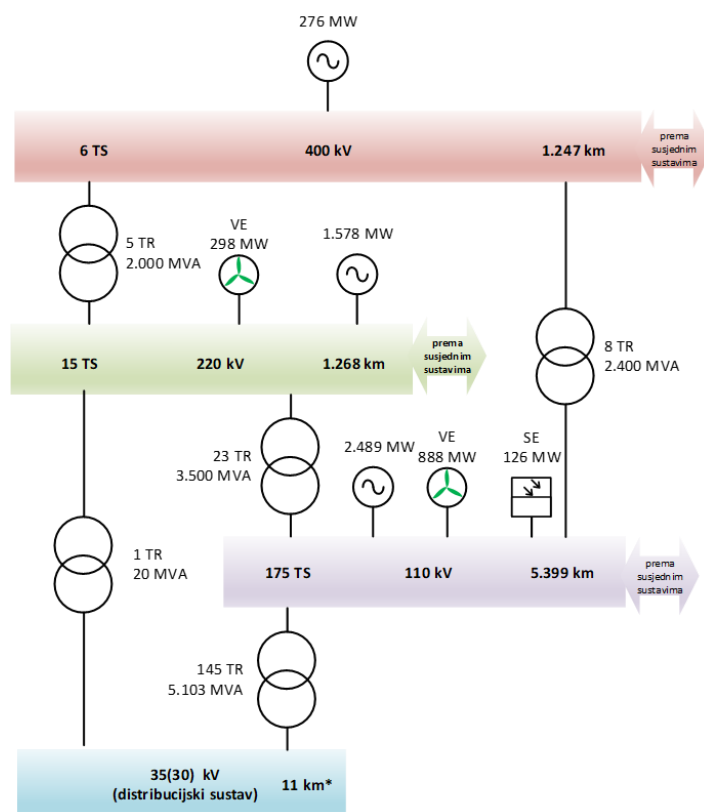
Hrvatska se postupno uključuje u europske platforme za uravnoteženje, PICASSO i MARI, koje omogućuju zajedničko dijeljenje rezervi energije među državama. To znači da će se ubuduće višak ili manjak energije moći učinkovitije rješavati preko europske mreže, a ne samo domaćim kapacitetima. Priključenje Hrvatske na navedene platforme očekuje se 2027.

Primjetan je rast udjela pružatelja usluga uravnoteženja izvan dominantnog sudionika na tržištu. Još 2019. agregatori i upravljiva potrošnja činili su manje od petine rezervi za stabilnost sustava, a danas sudjeluju s više od 40 posto u jednom segmentu tržišta uravnoteženja. Drugim riječima, industrija, odnosno veliki potrošači, svojim aktiviranjem na tržištu, kao i novi tržišni igrači, sve više postaju dio rješenja. Energetska sigurnost u budućnosti neće ovisiti samo o tome koliko elektrana imamo, nego koliko brzo možemo prilagođavati proizvodnju, skladištiti energiju i upravljati potrošnjom.

3.1.3 Regulirane mrežne djelatnosti

Prijenos električne energije

U RH HOPS obavlja javnu uslugu prijenosa električne energije i odgovoran je za pogon, vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže i prekozonskih vodova te za osiguravanje dugoročne sposobnosti mreže kako bi zadovoljio razumne zahtjeve za prijenosom električne energije. Sljedeća slika prikazuje osnovne podatke o broju transformatorskih stanica (TS), broju i snagama instaliranih transformatora (TR), duljini vodova te priključnoj snazi elektrana na prijenosnom sustavu, slika u nastavku.

Izvor: HOPS

Slika 3.1.1 Osnovni podaci o prijenosnom sustavu na dan 31. prosinca 2025.

Operator prijenosnog sustava dužan je obavljati prijenos električne energije pod uvjetima koji su određeni dozvolom za obavljanje djelatnosti te prema načelima objektivnosti, transparentnosti i nepristranosti na cijelom području RH u skladu sa **Zakonom o tržištu električne energije**.

Djelatnost prijenosa električne energije obuhvaća temeljne poslove vođenja elektroenergetskog sustava RH, prijenos električne energije, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže radi pouzdane opskrbe korisnika mreže uz minimalne troškove i brigu za očuvanje okoliša te pružanje potpore razvoju i funkcioniranju hrvatskog tržišta električne energije, vodeći računa o njegovoj međupovezanosti sa susjednim tržištima električne energije Europske unije i Energetske zajednice¹⁷.

HERA je 2016. godine, nakon pribavljenog mišljenja EK, donijela *Rješenje o izdavanju certifikata* HOPS-u prema modelu neovisnog operatora prijenosa (engl. *Independent Transmission Operator, ITO*).

U skladu s člankom 100. **Zakona o tržištu električne energije**, komercijalni i financijski odnosi između vertikalno integriranog subjekta i HOPS-a moraju biti u skladu s tržišnim uvjetima te je HOPS dužan HERA-i dostaviti na suglasnost komercijalne i financijske ugovore prije njihova sklapanja s vertikalno integriranim subjektom. HERA je u 2025. godini provjeravala jesu li ugovori koje je HOPS dostavio na suglasnost tržišno usmjereni uz nepristrane uvjete i dala je prethodnu suglasnost na sklapanje pet komercijalnih i financijskih ugovora s vertikalno integriranim subjektom.

¹⁷ Energetska zajednica (engl. Energy Community) je međunarodna organizacija osnovana s ciljem proširenja unutarnjeg energetskog tržišta Europske unije na susjedne zemlje. Utemeljena je Ugovorom o uspostavi Energetske zajednice, koji je potpisan 25. listopada 2005. godine u Ateni, a stupio je na snagu 1. srpnja 2006. godine. Republika Hrvatska graniči s tri članice Energetske zajednice: Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Republikom Srbijom.

U skladu s pravilima o funkcionalnoj neovisnosti HOPS-a kao neovisnog operatora prijenosa u smislu **Zakona o tržištu električne energije**, prema informacijama iz redovitih mjesečnih izvješća i godišnjeg izvješća službenika za usklađenost HOPS-a te drugim informacijama s kojima HERA raspolaže:

- društvo HEP, kao vlasnik HOPS-a, niti ostala povezana društva iz sastava vertikalno integriranog subjekta, tijekom protekle godine nisu vršila nedopušteni utjecaj na donošenje poslovnih odluka organa upravljanja HOPS-a,
- Uprava HOPS-a je donosila poslovne odluke i zastupala društvo prema svim trećim stranama, uključujući trgovačka društva i ostale organizacije iz RH i inozemstva, u skladu s navedenim pravilima funkcionalne neovisnosti,
- nije bilo diskriminatornog ponašanja HOPS-a kojim bi vertikalno integrirani subjekt kao korisnik mreže došao u povlašten konkurentski položaj ispred bilo kojeg drugog korisnika mreže,
- HOPS nije diskriminirao treće strane međusobno kao korisnike prijenosne mreže.

HOPS je tijekom 2025. bio vlasnik poslovnih prostora koje je koristio ili je u manjem opsegu koristio prostore unajmljene od trećih strana. Svi poslovni prostori koje je HOPS koristio po bilo kojoj osnovi bili su fizički razdvojeni od poslovnih prostora vertikalno integriranog subjekta.

Tijekom 2025. godine HOPS je samostalno izvršavao sve poslovne aktivnosti vezane za održavanje i dogradnju informacijskog sustava te je nastavio kontinuirano ulaganje u dogradnju svoje informacijsko-komunikacijske infrastrukture.

Vezano uz razdvajanje telekomunikacijskog sustava, 2024. potpisan je novi paket ugovora između HOPS-a i HEP-Telekomunikacija. Kao i u prethodnom paketu ugovora, novim su ugovorima definirani međusobni odnosi te prava i obveze vezane uz najam telekomunikacijskih kapaciteta, održavanje telekomunikacijskih sustava te zakup prostora za potrebe smještaja telekomunikacijske opreme i telekomunikacijske svjetlovodne infrastrukture.

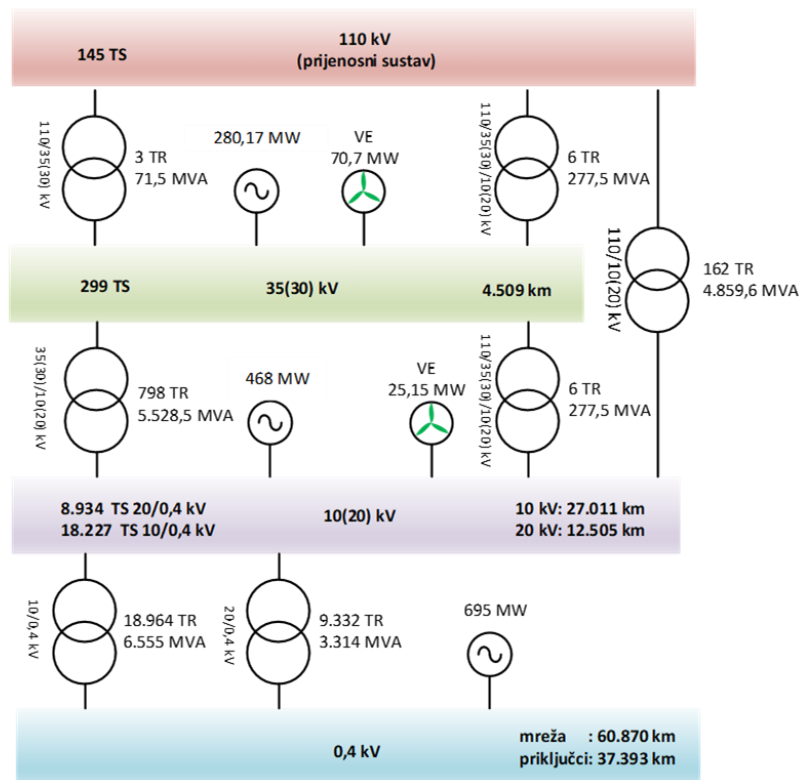
Tijekom 2025. službenik za usklađenost obaviješten je od nadležne službe HOPS-a o neispunjavanju ugovornih obveza od strane društva HEP-Telekomunikacije prema društvu HOPS u smislu Ugovora o održavanju telekomunikacijskog sustava. Stoga HOPS ima otvorena potraživanja od približno 400 tisuća eura. Očekuje se razrješavanje tog spora tijekom 2026.

HOPS je cjelokupnu količinu električne energije potrebnu za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži u 2025. osigurao tržišnim mehanizmima. Za dulja vremenska razdoblja HOPS je nabavu proveo javnim nadmetanjima putem trgovinske platforme CROPEX-a. Nabavu električne energije potrebnu za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži na dnevnoj i unutarnevnoj razini HOPS je provodio također putem CROPEX-a na dan unaprijed tržištu i unutarnevnom tržištu. Nakon provedbe svih dugoročnih i kratkoročnih mehanizama nabave, preostale količine električne energije potrebne za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži HOPS je osigurao kroz mehanizam uravnoteženja, od drugih bilančnih grupa ili namirivanjem iz interkonekcija.

Usluge uravnoteženja i nefrekvencijske pomoćne usluge HOPS nabavlja na transparentan način putem javnih nadmetanja u skladu s *Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava* (HOPS, 12/2023 i 4/2026) i *Pravilima o nefrekvencijskim pomoćnim uslugama za prijenosni sustav* (HOPS, 12/2023). U slučaju nemogućnosti nabave usluga uravnoteženja i nefrekvencijskih pomoćnih usluga putem javnih nadmetanja nabava se provodi ugovaranjem usluge s dominantnim pružateljem, društvom HEP-Proizvodnja, uz prethodno ishodu suglasnost HERA-e.

Distribucija električne energije

U RH HEP-ODS obavlja javnu uslugu distribucije električne energije i odgovoran je za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju distribucijske mreže te za osiguravanje dugoročne sposobnosti mreže da zadovolji razumne zahtjeve za distribucijom električne energije. Sljedeća slika prikazuje osnovne podatke o broju transformatorskih stanica (TS), broju i snagama instaliranih transformatora (TR), duljini vodova te priključnoj snazi elektrana na distribucijskom sustavu, slika u nastavku. Prikazani izvori električne energije (proizvodna postrojenja) na distribucijskoj mreži na svim naponskim razinama obuhvaćaju sve tehnologije osim vjetroelektrana (sinkrone i asinkrone).

Izvor: HEP-ODS

Slika 3.1.2 Osnovni podaci o distribucijskom sustavu na dan 31. prosinca 2025.

Operator distribucijskog sustava dužan je obavljati elektroenergetsku djelatnost distribucije električne energije pod uvjetima koji su određeni dozvolom za obavljanje elektroenergetske djelatnosti te prema načelima objektivnosti, razvidnosti i nepristranosti na cijelom području RH u skladu sa **Zakonom o tržištu električne energije** i na temelju dozvole koju mu je izdala HERA. U Hrvatskoj djeluje samo jedan operator distribucijskog sustava, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. (HEP-ODS), kojemu je ova uloga određena **Zakonom o tržištu električne energije** na razdoblje od 50 godina.

Elektroenergetska djelatnost distribucije električne energije obavlja se kao javna usluga koja mora biti dostupna u svako vrijeme svim kupcima i energetske subjektima po reguliranoj cijeni i prema reguliranim uvjetima pristupa i korištenja usluge, uvažavajući sigurnost, redovitost i kvalitetu usluge, zaštitu okoliša, učinkovitost korištenja energije i zaštitu klime, a koja se obavlja prema načelima javnosti rada i nadzora tijela određenih propisima.

HEP-ODS je dio vertikalno integriranog subjekta i u organizacijskom smislu ovisno je društvo u odnosu na HEP d.d. kao vladajuće društvo. U pogledu svog pravnog oblika, organizacije i odlučivanja HEP-ODS je neovisan o ostalim djelatnostima HEP-a i njegovih ovisnih društava koje se ne odnose na distribuciju električne energije te HOPS-a.

Na temelju **Zakona o tržištu električne energije**, HEP-ODS je odgovoran za praćenje provedbe svih svojih aktivnosti, odgovornosti i dužnosti, a posebno u pogledu osiguranja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti, uz obvezu podnošenja godišnjeg izvješća HERA-i o njihovoj provedbi. HERA je u travnju 2026. zaprimila od HEP-ODS-a *Izvješće o provedbi aktivnosti u skladu s načelima razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti za 2025. godinu*.

U skladu sa **Zakonom o tržištu električne energije** te propisima i općim aktima donesenim na temelju tog zakona HEP-ODS objavio je na svojim mrežnim stranicama (<https://www.hep.hr/ods>) sljedeće dokumente:

- Program usklađenosti HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o.,
- Izvješće o praćenju programa usklađenosti HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o. za 2025. godinu,
- Izvješće o provedbi djelatnosti HEP-Operatora distribucijskog sustava d.o.o. za 2025. godinu,
- Izvještaj o kvaliteti opskrbe električnom energijom za 2025. godinu.

Razvoj informacijsko-komunikacijskog sustava HEP-ODS-a

Izravna komunikacija s korisnicima mreže odvija se putem info telefona, elektroničke pošte te osobnim dolaskom korisnika mreže u poslovnice HEP-ODS-a. Komunikacija s korisnicima mreže odvija se i putem HEP-ODS-ove mrežne aplikacije *Moja mreža*¹⁸ te putem HEP-ODS-ovog portala *Mjerni podaci*¹⁹, a omogućena je i dostava očitavanja komunikacijskim kanalima putem SMS poruka te putem aplikacije Viber.

U listopadu 2025. završen je *Projekt centralizacije elektroničke pošte*. Komunikacija s korisnicima obavlja se centralizirano za sva distribucijska područja.

Završen je i *Projekt digitalizacije zahtjeva* (e-građani) kroz aplikaciju *Moja mreža*, odnosno na HEP-ODS-ovoj mrežnoj stranici *Moja mreža*. Sve vrste zahtjeva sada se mogu podnijeti i putem navedene aplikacije, dok se zahtjevi u vezi s priključenjem na mrežu mogu podnijeti isključivo putem navedene aplikacije. Za podnošenje zahtjeva putem ove aplikacije koristi se sustav e-Građani sa sigurnosnom vjerodajnicom najmanje druge razine. Tijekom 2025. nastavljen je *Projekt implementacije aplikacijskog rješenja kontakt centra HEP ODS-a - LIVE 3.0*. U razdoblju od donošenja **Zakona o tržištu električne energije** i **Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** krajem 2021. do kraja 2025. godine HEP-ODS je radio pripremu provedbe dijeljenja električne energije u slučajevima skupine krajnjih kupaca koji djeluju zajedno (skupni aktivni kupac) i energetske zajednice (energetskih zajednica građana i zajednica obnovljive energije). Osnovni zakonski i regulatorni okvir u vezi s dijeljenjem električne energije dati su **Zakonom o tržištu električne energije**, **Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**, *Pravilnikom o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom* i *Pravilima o promjeni opskrbljivača i agregatora* u dijelu postupaka relevantnih za promjene sudjelovanja u energetske zajednici građana. HEP-ODS je izradio projektni zadatak za nadogradnju svog informacijsko-komunikacijskog sustava i poslovnih procesa s ciljem uspostave operativno primjenjivog procesa dijeljenja električne energije koji je u skladu sa zakonskim i regulatornim okvirom, digitaliziran i dovoljno robustan za stvarne tržišne situacije, uključujući promjene članstva, izvanredne obračune, zamjene brojila i druge moguće

¹⁸ Moja mreža je mrežna aplikacija HEP-ODS-a namijenjena korisnicima mreže i kupcima iz kategorije kućanstvo (<https://mojamreza.hep.hr>).

¹⁹ Mjerni podaci je mrežni portal HEP-ODS-a namijenjen korisnicima mreže i kupcima električne energije čija su obračunska mjerna mjesta opremljena intervalnim brojlom (kupci iz kategorije kućanstvo koji imaju priključnu snagu veću od 20 kW, kupci iz kategorije poduzetništvo koji imaju ugrađeno intervalno brojilo te proizvođači električne energije čija su postrojenja priključena na distribucijsku mrežu) (<https://mjerjenje.hep.hr>).

iznimke u radu sustava. Pritom je naglašena potreba digitalizacije i automatizacije ključnih koraka kao što su prijava, razmjena podataka, upravljanje članstvom i udjelima te osiguranje transparentnosti prema korisnicima mjernih podataka.

HEP-ODS je krajem 2025. i početkom 2026. godine uspostavio procesni i tehnički okvir za dijeljenje električne energije u slučajevima skupnih aktivnih kupaca i energetske zajednice. Taj okvir uključuje definirane ugovorne i procesne korake, sustav zaprimanja i provjere shema dijeljenja, obradu 15-minutnih mjernih podataka i izvedene obračunske rezultate za opskrbu električnom energijom i naknadu za korištenje mreže, uz planiranu razmjenu podataka prema tržišnim sudionicima i korisnicima mjernih podataka. Trenutačno su procesi u fazi testiranja s energetskim zajednicama građana koje su do sada uspostavljene u RH.

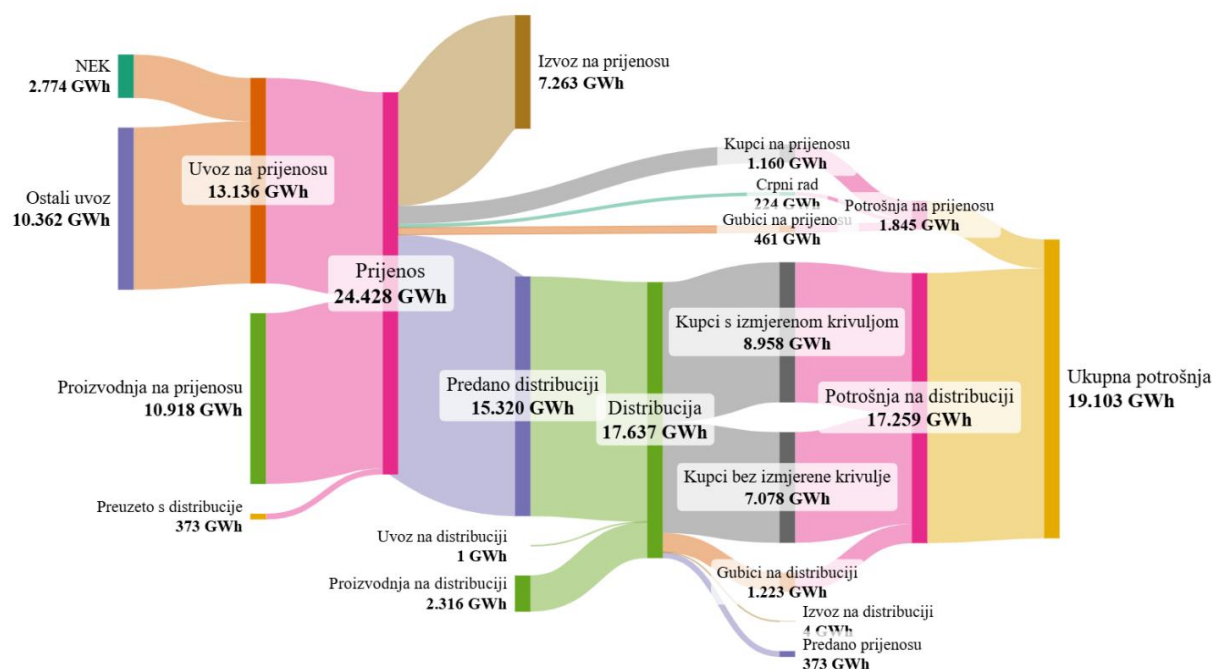
Upravo protek vremena na pripremi provedbe dijeljenja električne energije ukazuje na potrebu modernizacije i osamostaljivanja informacijsko-komunikacijskog sustava HEP-ODS-a, kao i HEP-ODS-a općenito. Noviteti u elektroenergetskom sustavu i na tržištima električne energije, kojima bi HEP-ODS trebao pružiti podršku, događaju se mnogo brže nego što HEP-ODS može reagirati u trenutačnim poslovno-organizacijskim okolnostima (primijećen je tzv. *vendor lock-in*).

3.1.4 Pokazatelji razvoja tržišta električne energije u Republici Hrvatskoj

Bilanca elektroenergetskog sustava

Najveći dio ukupne potrošnje električne energije u hrvatskom EES-u u 2025. (19.103 GWh) pokriven je električnom energijom koju su proizvodna postrojenja na teritoriju RH predala u mrežu (13.234 GWh, 69,3 %). Ostatak je pokriven fizičkim neto uvozom koji, s uključenih 50 % proizvodnje Nuklearne elektrane Krško (NEK) (2.774 GWh), iznosi 5.869 GWh (30,7 %). Proizvodna postrojenja na distribucijskoj mreži su energijom predanom u mrežu (2.316 GWh) pokrila 12,1 % ukupne potrošnje električne energije u hrvatskom EES-u.

Količina električne energije predane u mrežu iz proizvodnih postrojenja na teritoriju Republike Hrvatske manja je u odnosu na 2024. godinu za 5 %. Posljedično je i neto uvoz u koji je uključena proizvodnja NEK za RH, veći za 16 % u odnosu na 2024. godinu. Količina električne energije koju su proizvodna postrojenja predala u distribucijsku mrežu porasla je za 18 % u odnosu na 2024. godinu. Ukupna potrošnja električne energije hrvatskog EES-a veća je za 1 % u odnosu na 2024. godinu, slika i tablica u nastavku.

Izvor: HOPS, HEP-ODS, obrada: HERA

Slika 3.1.3 Elektroenergetska bilanca hrvatskog EES-u u 2025. i

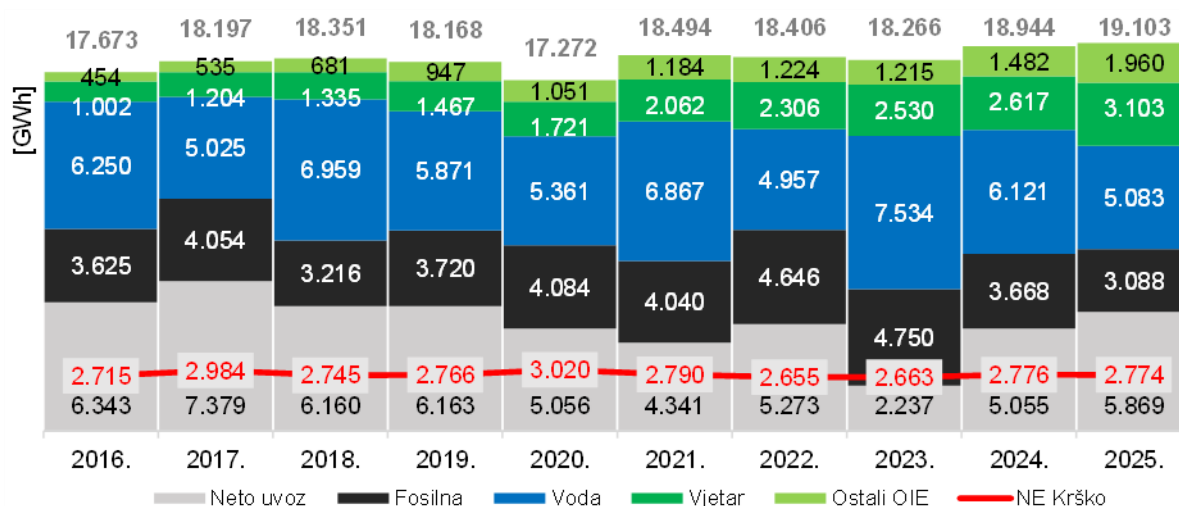
Tablica 3.1.1 Usporedba elektroenergetske bilance hrvatskog EES-a u 2024. i 2025. u GWh

R.B.	Elektroenergetska bilanca	2024.	2025.	Promjena 25./24.
1	Ukupno predana energija u prijenosnu mrežu iz proizvodnih postrojenja	11.924	10.918	-8%
2	Ukupno predana energija u distribucijsku mrežu iz proizvodnih postrojenja	1.964	2.316	18%
3	Ukupno predana energija u mrežu iz proizvodnih postrojenja	13.888	13.234	-5%
4	Uvoz u Hrvatsku na prijenosu	13.010	13.136	1%
5	Uvoz u Hrvatsku na distribuciji	0,60	1	0%
6	Ukupna dobava (3+4+5)	26.898	26.370	-2%
7	Izvoz iz Hrvatske na prijenosu	7.951	7.263	-9%
8	Izvoz iz Hrvatske na distribuciji	3,85	4	11%
9	Fizički neto uvoz (4+5-7-8)	5.055	5.869	16%
10	Ukupna potrošnja EES-a (6-7-8)	18.943	19.103	1%
11	Gubici u prijenosnoj mreži	468	461	-2%
12	Konzum prijenosa (1+4-7-11)	16.515	16.330	-1%
13	Kupci na prijenosu ²⁰	1.104	1.160	5%
14	Crpni rad	214	224	5%
15	Predano u distribucijsku mrežu iz prijenosne mreže	15.495	15.320	-1%
16	Preuzeto iz distribucijske mreže u prijenosnu mrežu	299	373	25%
17	Neto isporuka u distribucijsku mrežu iz prijenosne mreže (15-16)	15.196	14.946	-2%

Izvor: HOPS, HEP-ODS, obrada: HERA

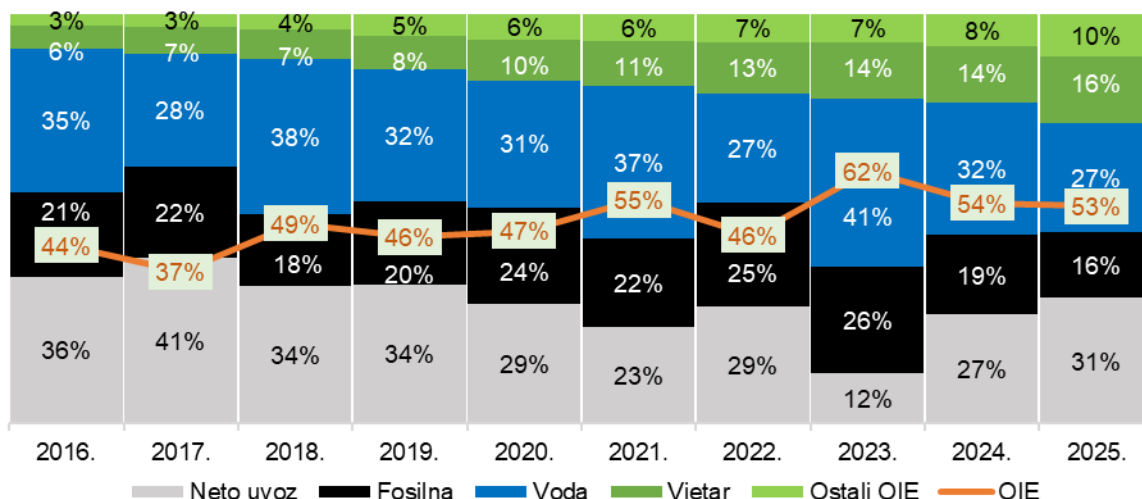
²⁰ Isporuka krajnjim kupcima na prijenosnoj mreži i vlastita potrošnja elektrana

Na sljedećim slikama prikazani su količine i udjeli električne energije predane u mrežu iz pojedinih primarnih izvora i neto uvoza za potrebe hrvatskog EES-a u posljednjih deset godina. Vidljivo je kako je 2023. godina rekordna u posljednjih deset godina u količini energije iz hidroelektrana (7.534 GWh). U promatranom razdoblju primjetan je konstantni rast količine energije iz vjetroelektrana te je u 2025. iznosila 1.960 GWh. U 2025. udio električne energije iz OIE (53 %) je među većim ostvarenim udjelima u posljednjih deset godina. Ukupni fizički neto uvoz u 2025. iznosio je 5.869 GWh (31 %). S obzirom na to da je HEP 50 %-tni suvlasnik NEK-a odnosno 348 MW instaliranih proizvodnih kapaciteta, 2.774 GWh električne energije koju je NEK predao u slovensku mrežu uračunato je u fizički neto uvoz u Hrvatsku.

Izvor: HOPS, HEP-ODS, obrada: HERA

Slika 3.1.4 Količine energije predane u mrežu iz pojedinih primarnih izvora i neto uvoza za potrebe hrvatskog EES-a od 2016. do 2025.²¹

Izvor: HOPS, HEP-ODS, obrada: HERA

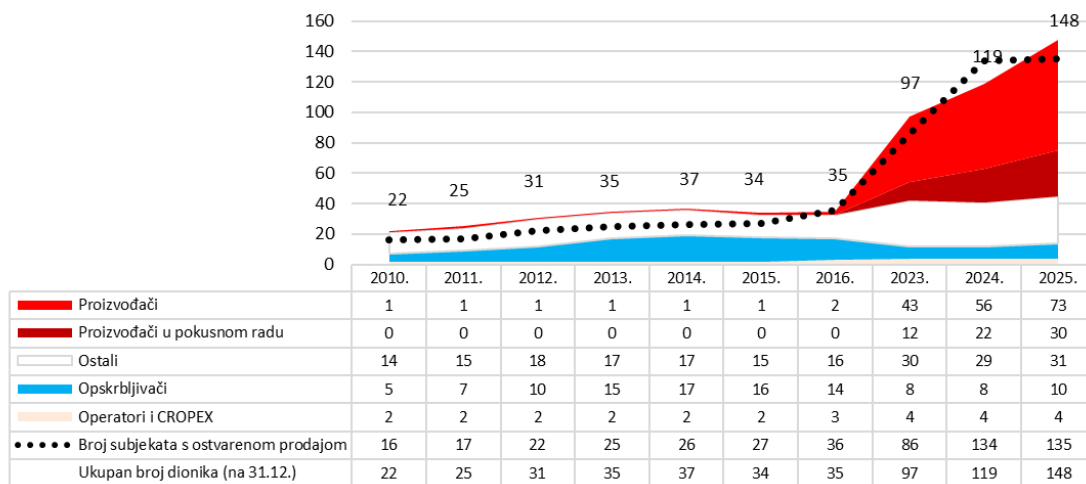
Slika 3.1.5 Udio pojedinih izvora električne energije predane u mrežu iz pojedinih primarnih izvora i neto uvoza za potrebe hrvatskog EES-a od 2016. do 2025.

²¹ Električna energije iz Nuklearne elektrane Krško (NEK) je uključena u „Neto uvoz“, ali je i iskazana posebno crvenom crtom

Veleprodajno tržište

Pokazatelji razvoja veleprodajnog tržišta

Broj sudionika koji su ispunili uvjete za nastupanje na tržištu električne energije na dan 31. prosinca 2025. godine bio je 148, sljedeća slika.

Slika 3.1.6 Broj sudionika na veleprodajnom tržištu električne energije s posebnim prikazom sudionika s ostvarenom prodajom, stanje na dan 31. prosinca pripadne godine

Dodjele prekozonjskih kapaciteta u svim vremenskim okvirima na svim granicama provode se na tržišni način, a prikazano je u sljedećoj tablici.

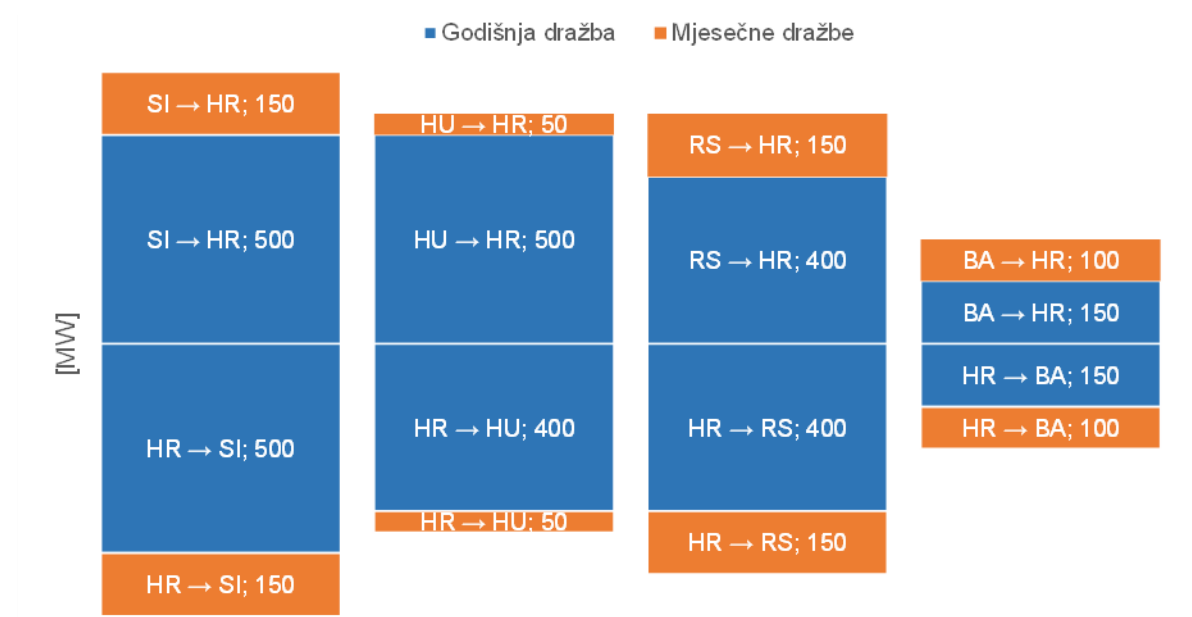
Tablica 3.1.2 Režimi dodjele prekozonjskih kapaciteta po granicama Republike Hrvatske sa susjednim zonama trgovanja u 2025. te entiteti koji ih dodjeljuju

Granica	Godišnja dražba	Mjesečne dražbe	Dnevne dražbe	Unutardnevne dražbe i dodjele
Slovenija	JAO	JAO	CROPEX ²² (SDAC)	CROPEX (SIDC) ²³
Mađarska	JAO	JAO	CROPEX (SDAC)	CROPEX (SIDC)
Srbija	JAO	JAO	JAO	EMS
Bosna i Hercegovina	SEE CAO	SEE CAO	SEE CAO	NOSBiH
Legenda:				
	Koordinirano	Bilateralno		

Najviše dugoročnih prekozonjskih kapaciteta se dodjeljuje na granici između Hrvatske i Slovenije, slika u nastavku. Slično kao i prethodnih godina, tijekom 2025. se na toj granici nudilo tržišnim sudionicima ukupno 650 MW u oba smjera. S druge strane, najmanje kapaciteta se nudilo na granici s Bosnom i Hercegovinom.

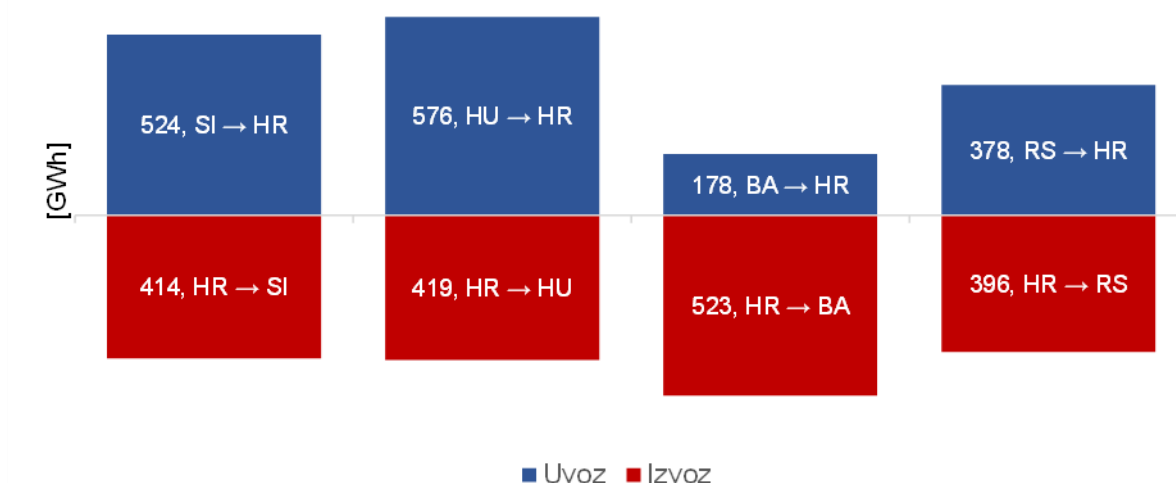
²² implicitna dodjela kapaciteta za tržište dan unaprijed

²³ implicitna dodjela kapaciteta za unutardnevno tržište

Slika 3.1.7 Vrijednosti ATC-a na dražbama za dugoročni kapacitet na pojedinim granicama u 2025.

Najviše unutar dnevnog trgovanja u 2025. je bilo na granici s Mađarskom gdje je ukupni volumen u oba smjera iznosio skoro 1 TWh, slika u nastavku. Granica sa Slovenijom ima neznatno manji volumen trgovanja što potvrđuje važnost hrvatskih EU granica.

izvor: HOPS, obrada: HERA

Slika 3.1.8 Volumeni unutar dnevnog trgovanja na hrvatskim granicama

U 2024. godini prihod od dodjele prekozonских kapaciteta iznosio je 97,2 milijuna eura, dok je u 2025. iznosio 91,57 milijuna eura. Sljedeća tablica prikazuje prihode i troškove od dodjele prekozonских kapaciteta u 2025.

Tablica 3.1.3 Prihodi i troškovi od upravljanja zagušenjem tijekom 2025.

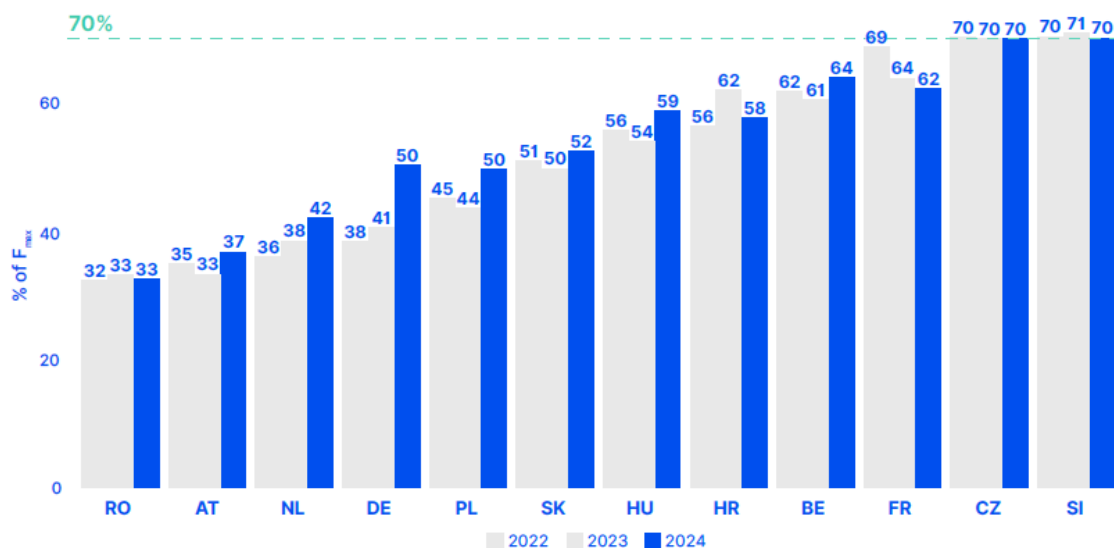
Stavka	milijuna eura
Godišnja dražba	36,97
Mjesečne dražbe	9,91
Dnevne dražbe	44,36
Unutardnevne dražbe	0,33

Ukupno prihodi	91,57
Porez na dobit	11,38
Troškovi JAO i SEE CAO te Core DA dražbi	0,84
Preprodaja kapaciteta	27,51
Troškovi TSCNET-a	2,63
Investicije u prijenosnu mrežu	8,55
Ostavljeno na posebnom računu za razvoj mreže	40,66
Ukupno troškovi	91,57

Izvor: HOPS

U ACER-ovom izvještaju²⁴ detaljno je opisano stanje osiguravanja 70 % kapaciteta za prekozonsko trgovanje u zemljama EU što se može vidjeti na sljedeće dvije slike.

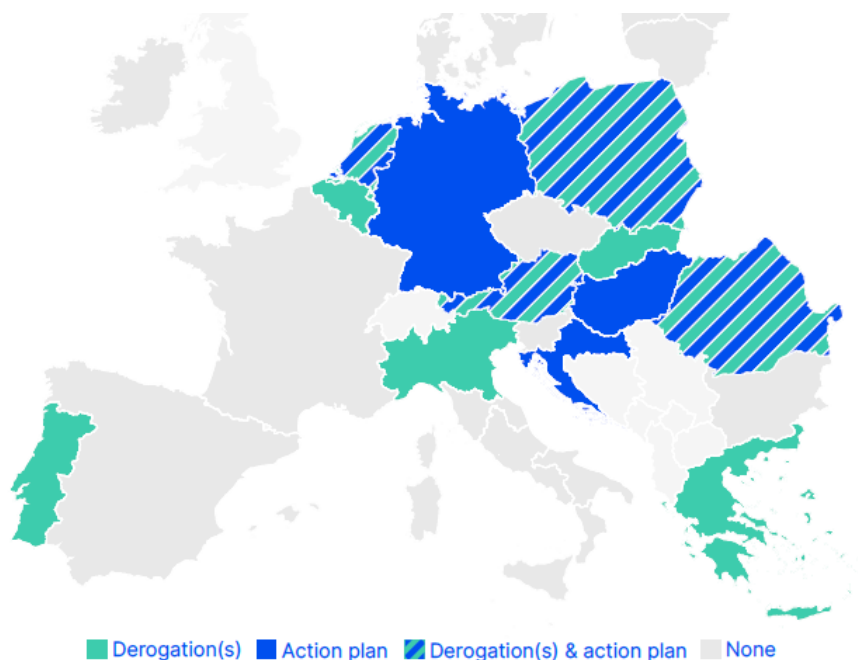
U odnosu na druge zemlje iz Core regije, može se primijetiti da je Hrvatska svrstana među pet najboljih zemalja u pogledu zadovoljavanja kriterija od 70 %, prikaz na slici u nastavku.

Izvor: ACER izvješće na temelju podataka OPS-ova

Slika 3.1.9 Prosječne minimalne satne vrijednosti MACZT-a u zemljama EU-a, uključujući tokove iz trećih zemalja za godine 2022. – 2024.

²⁴ Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management in the EU, 2025 Market Monitoring Report, 5 September 2025

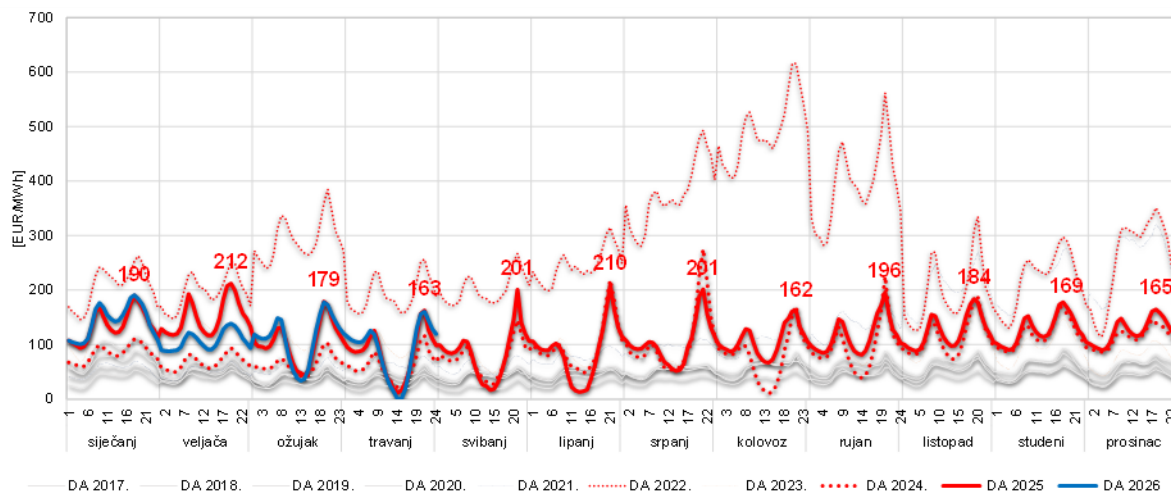
Izvor: ACER izvješće na temelju podataka OPS-ova

Slika 3.1.10 Pregled implementacije zahtjeva za osiguranje 70 % kapaciteta za prekozonsko trgovanje po zemljama EU-a

Hrvatska, kao i većina drugih zemalja iz Core regije dostizanje nudi nudi 70 % kapaciteta za prekozonsko trgovanje je uredila postupno koristeći akcijski plan za predmetnu svrhu, prethodna slika. Za razliku od akcijskih planova koji su bili na snazi do kraja 2025., kada je svaka država članica trebala osigurati kriterij od 70 %, regulatorne agencije mogu i nakon toga odobravati zahtjeve nacionalnih operatora prijenosnih sustava za odstupanje tj. derogacije od navedenog kriterija.

Cijene električne energije na veleprodajnom tržištu

Analiza prosječnih satnih cijena tijekom dana na CROPEX-ovom DA tržištu prikazane po mjesecima od 2016. do travnja 2026. godine pokazuje kako je nakon krizne 2022. došlo do smanjenja prosječnih satnih cijena tijekom 2023., slika u nastavku. Međutim, tijekom ljeta 2025. vidljiv je porast cijena tijekom svibnja, lipnja, srpnja i rujna.

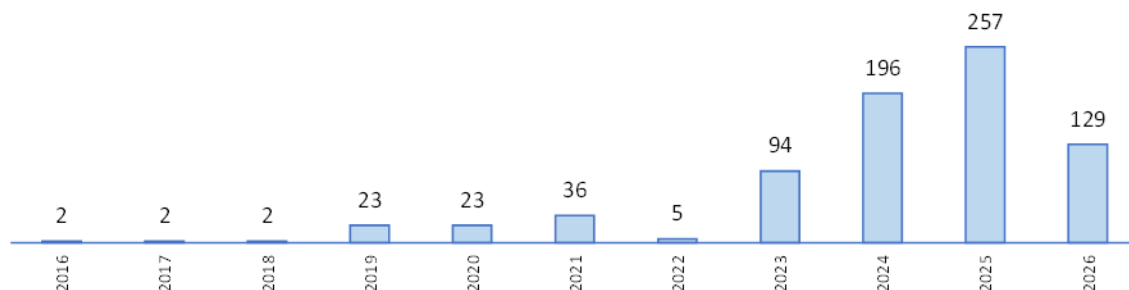

Izvor: CROPEX, obrada: HERA

Slika 3.1.11 Prosječne satne cijene tijekom dana na CROPEX-ovom DA tržištu od 2016. do travnja 2026.

Broj sati s negativnim cijenama se i dalje povećava, sa 196 u 2024. na 257 u 2025., slika u nastavku. Sati s negativnim cijenama najviše se javljaju u proljetnim mjesecima.

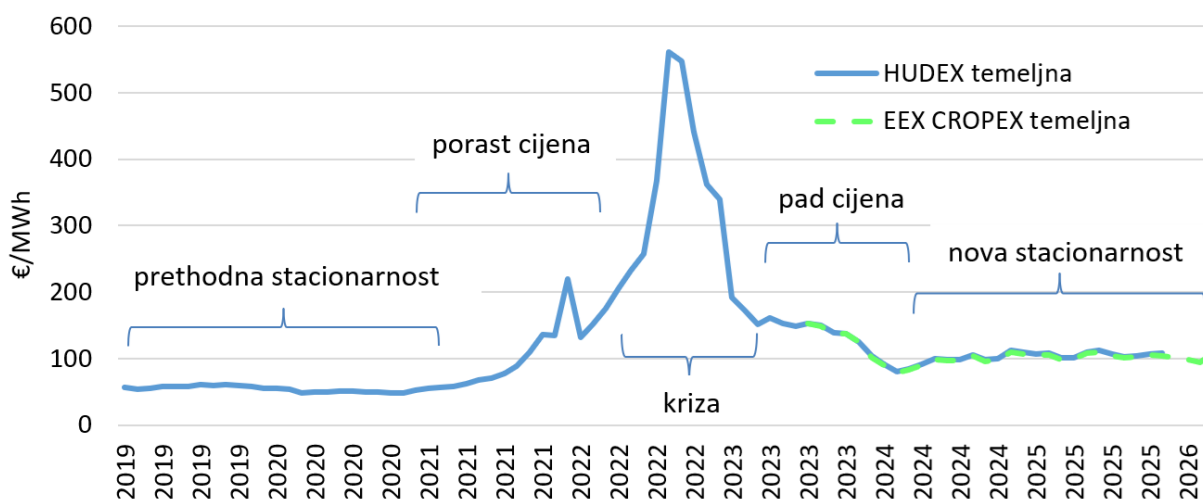
Kratkoročne negativne cijene su uglavnom posljedica viškova proizvodnje nastalih sezonalnošću primarnih izvora energije ili posljedica obveznog preuzimanja električne energije (npr. ranije uspostavljeni sustavi poticanja koji otkupljuju svu električnu energiju predanu u mrežu, proizvodnja s tehničkim minimumima i sl.).

Izvor: CROPEX, obrada: HERA

Slika 3.1.12 Broj sati s negativnim cijenama na CROPEX-u od 2016. do travnja 2026.

Na sljedećoj su slici referentne cijene veleprodajnih dugoročnih tržišnih proizvoda za Hrvatsku.

Izvor: HUDEX, EEX, obrada: HERA

Slika 3.1.13 Temeljna cijena na burzi HUDEX i EEX CROPEX-u

Prikaz na slici može se podijeliti na sljedeća razdoblja:

- od 2019. do ožujka 2021. je *razdoblje prethodne stacionarnosti* gdje su cijene veleprodajnih proizvoda relevantnih za Hrvatsku bile do 60 EUR/MWh – prosječno za razdoblje 54,43 EUR/MWh,
- od ožujka 2021. do ožujka 2022. je *razdoblje porasta cijena* godine gdje je cijena bila do 200 EUR/MWh,
- od travnja do prosinca 2022. je *krizno razdoblje* u kojemu se prosječna mjesečna cijena nije spuštala ispod 200 EUR/MWh,
- od siječnja do studenoga 2023. je *razdoblje pada cijena* kada se cijena smanjila do oko 100 EUR/MWh,

- od prosinca 2023. do studenoga 2025. je *razdoblje nove stacionarnosti* gdje je prosječna cijena bila 102 EUR/MWh. Pritom treba uvažiti nižu realnu vrijednost eura danas u odnosu na 2019. (inflacija),
- u veljači 2026. cijena je povećana uslijed napada Izraela i SAD-a na Iran s 99 EUR/MWh na 109 EUR/MWh.

Od uvođenja financijskih proizvoda za područje Hrvatske na EEX-u bilježi se znatan porast u volumenu trgovanja po godinama 2023. (0,2 TWh), 2024. (1,0 TWh) do 2025. (2,1 TWh). Količine energije iz financijskog trgovanja ne prijavljuju se HROTE-u kroz ugovorne rasporede niti ulaze u izračun odstupanja bilančne grupe.

Maloprodajno tržište

Pokazatelji razvoja maloprodajnog tržišta

Ukupna prodaja električne energije²⁵ u 2025. godini (17.369 GWh) veća je za 1,4 % u odnosu na 2024., prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 3.1.4 Prosječan broj OMM-ova te prodaja, prosječna prodaja i udio prodaje električne energije krajnjim kupcima po kategorijama potrošnje u RH u 2025.

Kategorija potrošnje	Prosječan broj OMM-ova	Prodaja [MWh]	Prodaja po OMM-u [kWh]	Udio u ukupnoj prodaji [%]	Promjena prodaje 2026./25. [%]
VVN ²⁶	2	250.931	125.465.560	1,4%	35,5
VN ²⁷	173	1.247.357	7.203.215	7,2%	- 0,8
SN	2.629	4.217.323	1.604.306	24,3%	- 1,9
Ukupno VN i SN	2.802	5.715.611	2.039.891	32,9%	- 0,5
NN - poduzetništvo (Plavi)	37.571	179.674	4.782	1,0%	0,0
NN - poduzetništvo (Bijeli)	128.510	1.059.085	8.241	6,1%	1,0
NN - poduzetništvo (Crveni)	34.879	3.164.244	90.722	18,2%	0,8
NN - javna rasvjeta (Žuti)	22.510	265.075	11.776	1,5%	- 5,1
Ukupno NN – poduzetništvo	223.471	4.668.078	20.889	26,9%	0,4
NN - kućanstvo (Plavi)	676.135	1.492.240	2.207	8,6%	3,0
NN - kućanstvo (Bijeli)	1.668.164	5.434.561	3.258	31,3%	3,9
NN - kućanstvo (Crveni)	2.661	54.600	20.520	0,3%	1,6
NN - kućanstvo (Crni)	2.767	4.384	1.585	0,0%	3,0
Ukupno NN – kućanstvo:	2.349.726	6.985.785	2.973	40,2%	3,7
Ukupno NN:	2.573.197	11.653.863	4.529	67,1%	2,4
Sveukupno	2.575.999	17.369.475	6.743	100,0%	1,4

Izvor: HEP-ODS i HOPS, obrada: HERA

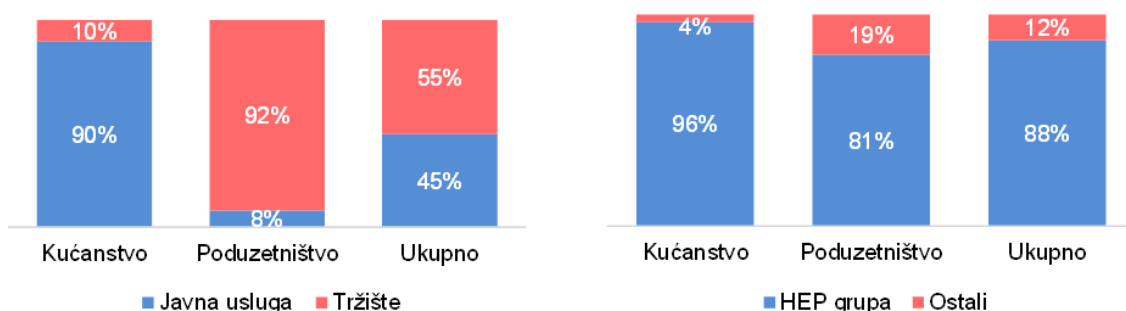
Od ukupno prodane električne energije kućanstvima u prosincu 2025., 90 % se odnosi na prodaju unutar okvira univerzalne usluge, dok je kod poduzetništva udio unutar okvira zajamčene opskrbe

²⁵ Obračunata električna energija krajnjim kupcima kroz naknadu za korištenje mreže s uključenom neto potrošnjom korisnika postrojenja za samoopskrbu (neto-mjerenje).

²⁶ RHE Velebit

²⁷ Na visokom naponu su priključeni krajnji kupci iz sektora industrije i prometa (elektrovuča HŽ-a) te elektrane koje su u ovom slučaju krajnji kupci za vlastitu potrošnju.

8 %. Udio opskrbljivača iz HEP-a (HEP-Opskrba i HEP ELEKTRA) u opskrbi svih kupaca u prosincu 2025. godine iznosio je 96 %. Detaljni prikaz je na sljedećoj slici.

Slika 3.1.14 Udjeli prodane energije krajnjim kupcima kategorije kućanstvo i poduzetništvo u prosincu 2025.

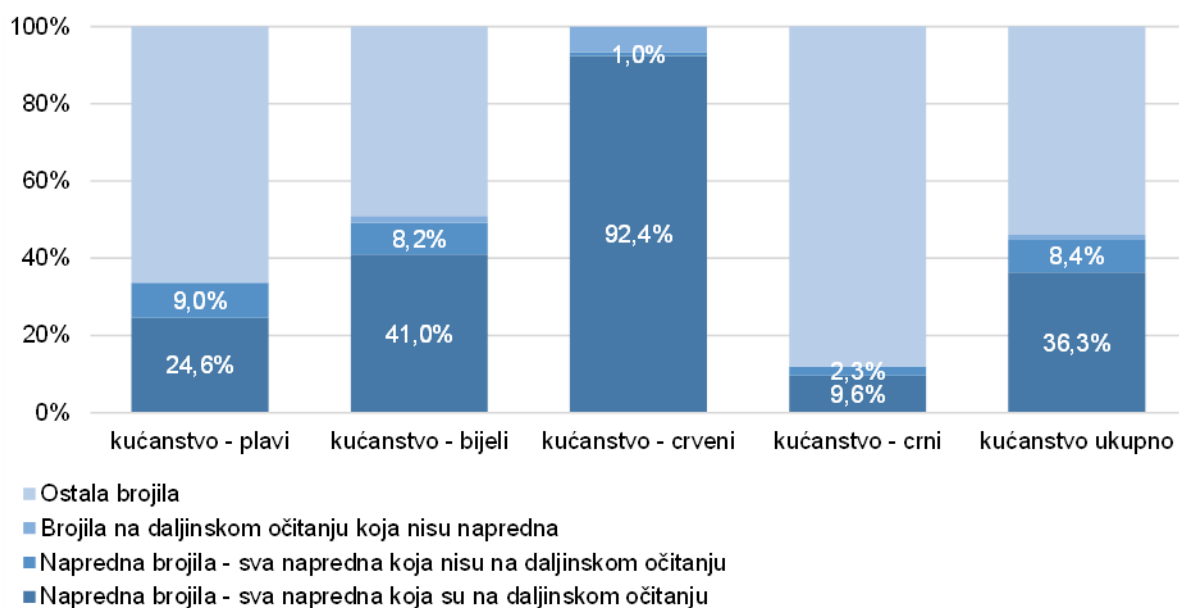
Tijekom 2025. pet opskrbljivača je nudilo ugovore s dinamičkim određivanjem cijena električne energije, prema tablici u nastavku.

Tablica 3.1.5 Podaci o ugovorima s dinamičkim određivanjem cijena električne enegije (Axp0 nije dostavio podatke za 2025. pa nije obuhvaćen analizom za 2025.)

Stavka	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Broj opskrbljivača koji nude dinamičke ugovore	3	3	3	4	5
Obračunato energije u dinamičkim ugovorima, GWh	33	60	450	759	1.290
Broj OMM-a s dinamičkim ugovorima	695	1.054	5.014	4.809	21.091
Broj OMM-ova kućanstava s dinamičkim ugovorima	0	0	0	0	0

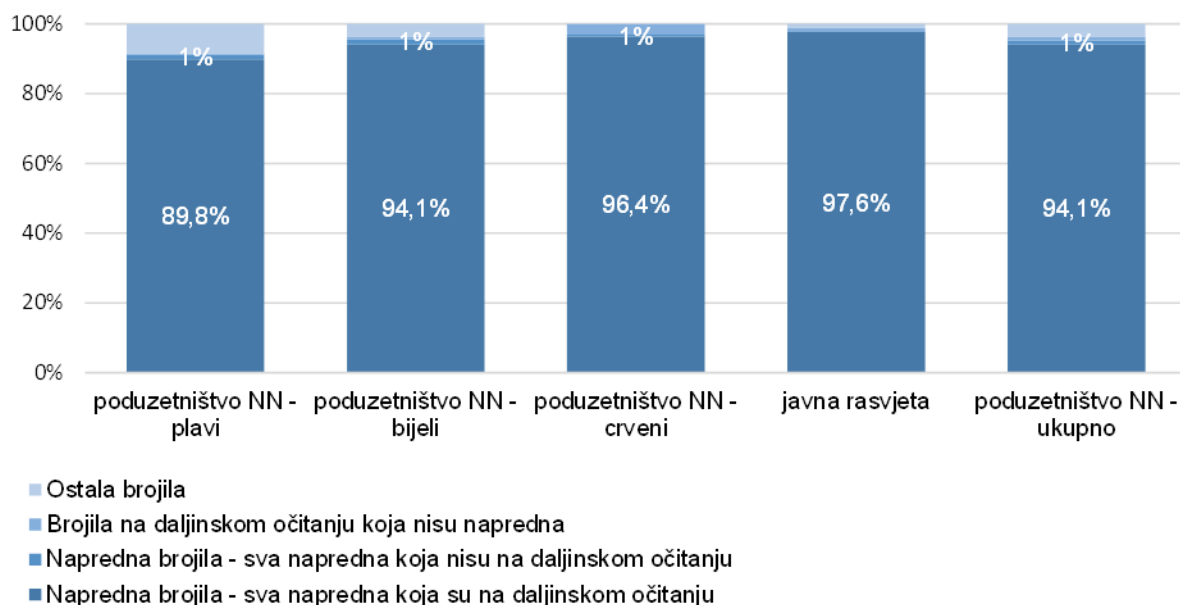
Udio naprednih brojila na niskom naponu je krajem 2025. bio **49 %** (krajem 2024. godine bio je 36 %). U kategoriji kućanstvo bio je **45 %** (2024.: 32 %), dok je u kategoriji poduzetništvo na niskom naponu bio **94 %** (2024.: 80 %), prikaz na slikama u nastavku.

Udio o OMM-ova na kojima je moguće daljinsko očitavanje podataka je krajem 2025. bio **38 %** u kategoriji kućanstvo (2024.: 25 %), a za poduzetništvo **95 %** (2024.: 80 %).

Izvor: HEP-ODS, obrada: HERA

Slika 3.1.15 Tipovi brojila kategorije kućanstvo na kraju 2025. godine

Izvor: HEP-ODS, obrada: HERA

Slika 3.1.16 Tipovi brojila kategorije poduzetništvo na niskom naponu na kraju 2025.

Korisnici mreže čija su OMM-ovi opremljena naprednim brojiлом i koji su uvedeni u sustav daljinskog očitavanja imaju uvid u prikupljene mjesečne mjerne podatke putem mrežne aplikacije **Mjerni podaci** koja se može pronaći na stranici HEP ODS-a.

Tablice u nastavku prikazuje pokazatelje razvoja maloprodajnog tržišta u RH od 2019. do 2025. godine za kategoriju potrošnje kućanstvo, a sljedeća tablica za kategoriju potrošnje poduzetništvo.

Tablica 3.1.6 Pokazatelji razvoja maloprodajnog tržišta u RH od 2019. do 2025. godine za kategoriju potrošnje kućanstvo

Pokazatelj	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Potrošnja električne energije [TWh]	6,5	6,5	6,4	6,7	7,0
Broj obračunskih mjernih mjesta	2.287.501	2.291.807	2.319.806	2.348.410	2.376.411
Broj registriranih opskrbljivača električnom energijom	11	11	12	15	16
Broj aktivnih opskrbljivača električnom energijom	7	6	6	7	8
Udio tri najveća opskrbljivača po OMM-ovima [%] ²⁸	99	100	100	100	100
Broj opskrbljivača s udjelom na tržištu >5 %	3	2	2	2	2
Broj opskrbljivača s udjelom kupaca >5 %	2	1	1	1	1
Broj provedenih promjena opskrbljivača	9.439	3.207	32.772	6.269	7.245
Propisano vrijeme potrebno za promjenu opskrbljivača [dana]	21	21	21	21	21

²⁸ Ostali opskrbljivači opskrbljuju mali broj OMM-a, iako pojedini OMM-i mogu imati značajnu potrošnju

Prosječno vrijeme potrebno za promjenu opskrbljivača [dana]	1,80	0,51	0,47	0,56	0,67
Broj kupaca električne energije opskrbljivanih po reguliranoj cijeni	0	0	0	0	0
HHI za prodaju	7.825	7.852	8.335	8.076	8.077
HHI za broj OMM-ova	8.208	8.375	8.489	8.173	8.455
Broj privremenih obustava napajanja zbog neplaćanja	22.365	20.481	16.828	21.163	17.860
Prosječna cijena električne energije (univerzalna opskrba) [c/kWh]	5,97	6,50	7,37	7,36	8,22
Udio tri najveća opskrbljivača po energiji [%]	99,23	99,37	100	100	100

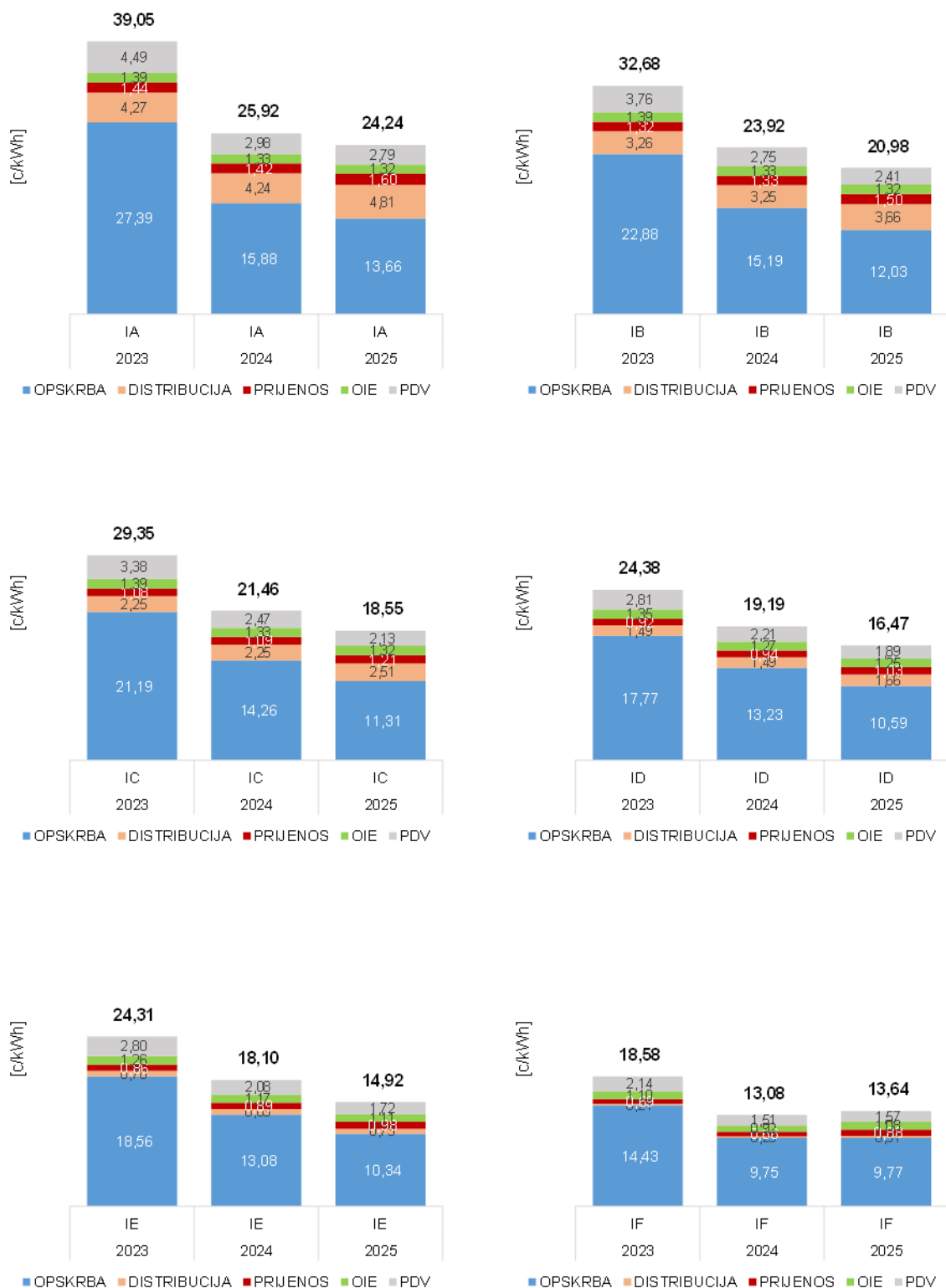
Tablica 3.1.7 Pokazatelji razvoja maloprodajnog tržišta u RH od 2019. do 2025. za kategoriju potrošnje poduzetništvo

Pokazatelj	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Potrošnja električne energije [TWh]	9,71	10,3	9,81	10,1	10,1
Broj kupaca električne energije	217.451	226.402	224.232	223.482	232.466
Broj registriranih opskrbljivača električnom energijom	11	11	12	15	16
Broj aktivnih opskrbljivača električnom energijom	8	7	7	7	8
Udio tri najveća opskrbljivača po energiji [%]	92,6	94,5	95,9	93,9	87,3
Broj opskrbljivača s udjelom na tržištu >5 %	2	2	3	3	4
Broj opskrbljivača s udjelom kupaca >5 %	3	2	2	2	2
Broj provedenih promjena opskrbljivača	13.936	46.658	42.620	21.741	22.197
Propisano vrijeme potrebno za promjenu opskrbljivača [dana]	21	21	21	21	21
Prosječno vrijeme potrebno za promjenu opskrbljivača [dana]	0,16	0,00	0,01	0,00	0,01
Broj kupaca električne energije opskrbljivanih po reguliranoj cijeni ²⁹	88.549	82.730	92.305	82.254	83.334
HHI za prodaju	6.432	6.709	6.386	6.566	5.479
HHI za broj OMM-ova	4.020	4.659	4.707	4.749	4.679
Broj privremenih obustava napajanja zbog neplaćanja	4.396	5.060	5.393	4.185	4.568

Cijene električne energije na maloprodajnom tržištu

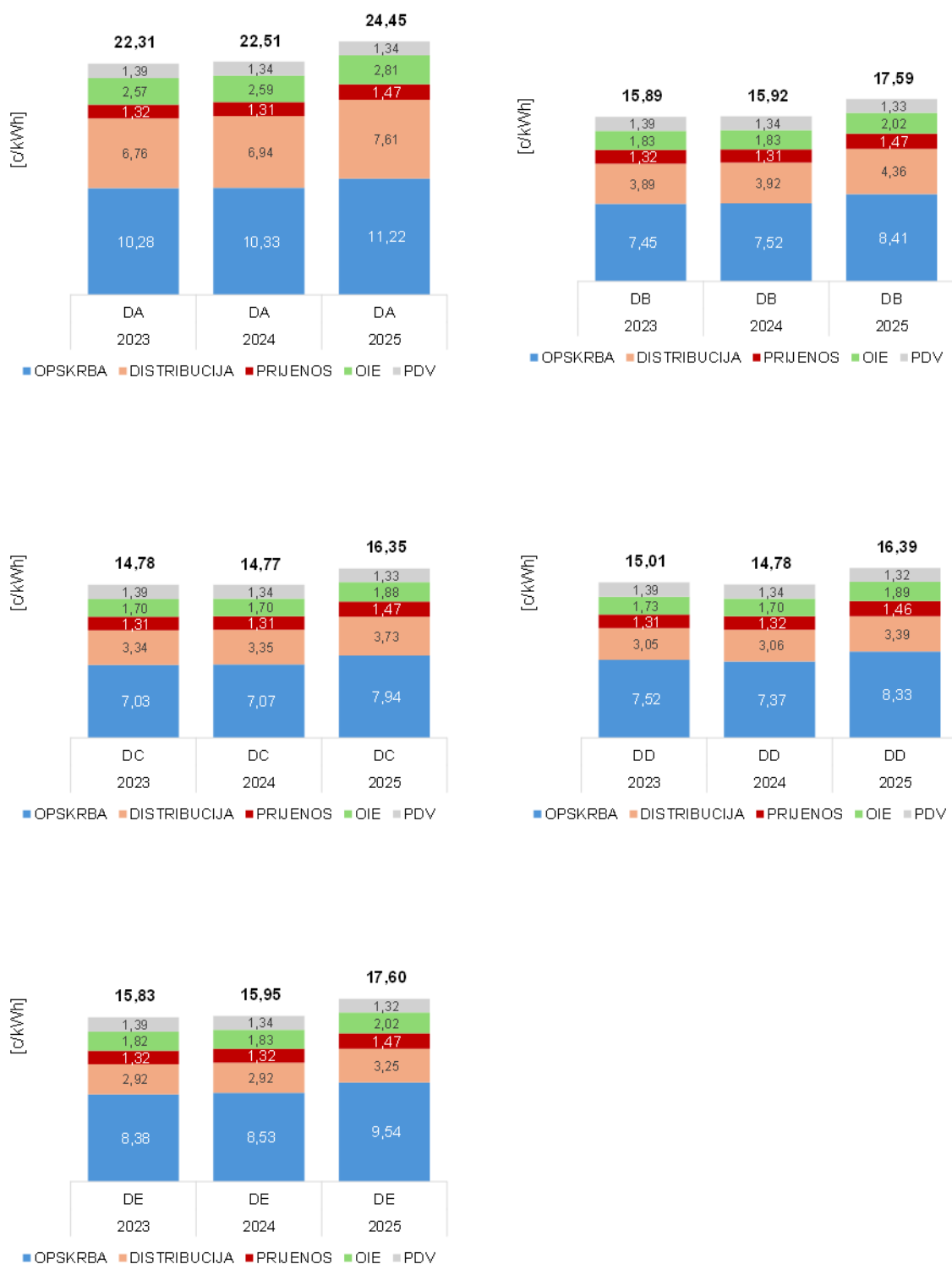
Prema EUROSTAT-ovim podacima za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo u RH krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije je pala u odnosu na 2023. i 2024. Za krajnje kupce iz kategorije kućanstvo krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u 2025. godini porasla je u odnosu na 2023. i 2024.

²⁹ riječ je o zajamčenoj opskrbi električnom energijom

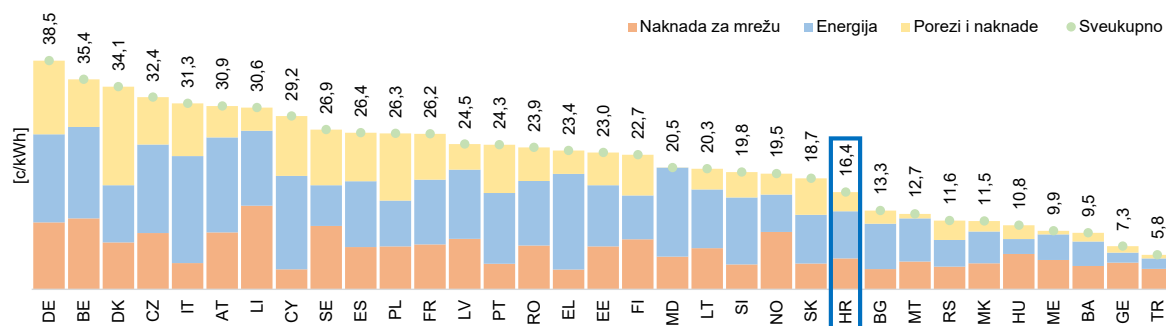
Izvor: HOPS, HEP-ODS, HEP ELEKTRA, opskrbljivači na tržištu, obrada: HERA

Slika 3.1.17 Promjena prosječne godišnje krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije, bez umanjenja, za kategoriju poduzetništvo po EUROSTAT-ovim razredima potrošnje od 2023. do 2025.

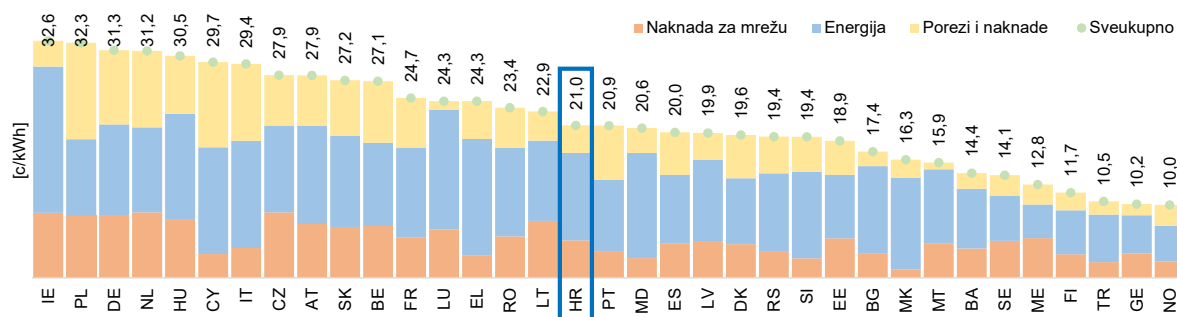

Slika 3.1.18 Promjena prosječne godišnje krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije, bez umanjenja, za kategoriju kućanstvo po EUROSTAT-ovim razredima potrošnje od 2023. do 2025.

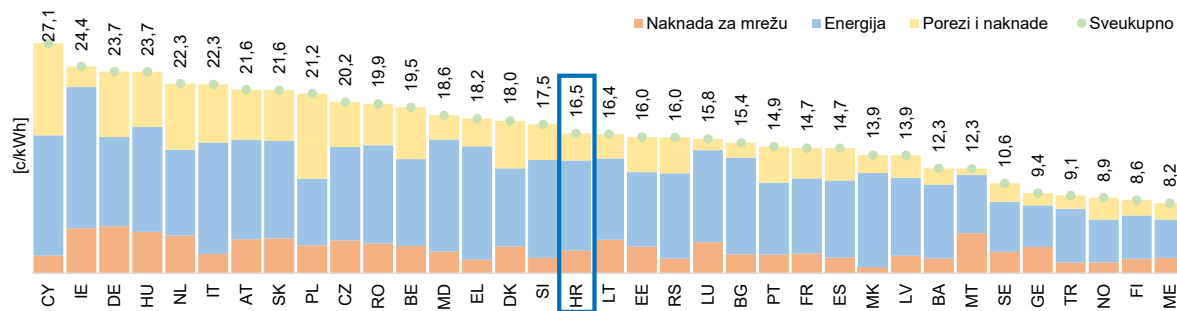
Na sljedećim slikama prikazana je ukupna cijena električne energije u europskim državama za krajnje kupce iz odabranih EUROSTAT-ovih razreda potrošnje.

Slika 3.1.19 Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje DC (kućanstvo - Bijeli) u 2025.³⁰

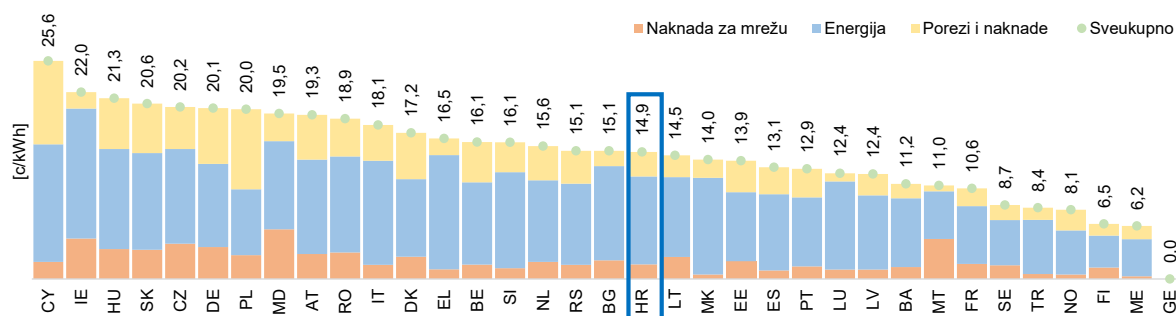

Slika 3.1.20 Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje IB (NN poduzetništvo - Crveni) u 2025.

Slika 3.1.21 Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje ID (SN poduzetništvo – Bijeli, 10 kV) u 2025.

³⁰ ISO oznake država i zemalja: AL - Albanija, AT - Austrija, BA - Bosna i Hercegovina, BE - Belgija, BG - Bugarska, CY - Cipar, CZ - Češka, DK - Danska, DE - Njemačka, EE - Estonija, EL - Grčka, ES - Španjolska, FI - Finska, FR - Francuska, GE - Gruzija, HR - Hrvatska, HU - Mađarska, IE - Irska, IS - Island, IT - Italija, LI - Lihtenštajn, LT - Litva, LU - Luksemburg, LV - Latvija, MD - Moldavija, ME - Crna Gora, MK - Sjeverna Makedonija, MT - Malta, NL - Nizozemska, NO - Norveška, PL - Poljska, PT - Portugal, RO - Rumunjska, RS - Srbija, SE - Švedska, SI - Slovenija, SK - Slovačka, TR - Turska, UA - Ukrajina, UK - Velika Britanija, XK - Kosovo.

Slika 3.1.22 Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje IE (SN poduzetništvo – Bijeli, 35 kV) u 2025.

Naknada za korištenje prijenosne mreže viša je u 2025. u odnosu na 2024. za 12 %, dok je za distribucijsku mrežu viša za 13 %.

Tablica 3.1.8 Prosječne naknade za korištenje prijenosne mreže od 2021. do 2025.

Kategorija krajnjih kupaca	2021. [c/kWh]	2022. [c/kWh]	2023. [c/kWh]	2024. [c/kWh]	2025. [c/kWh]
Poduzetništvo – kupci na VN	0,95	0,9	0,98	1,01	1,05
Poduzetništvo – kupci na SN	0,92	0,9	0,94	0,94	1,06
Poduzetništvo – kupci na NN	1,25	1,2	1,28	1,28	1,45
Kućanstva	1,29	1,3	1,32	1,32	1,48
Prosjek svih kupaca	1,15	1,1	1,18	1,19	1,33

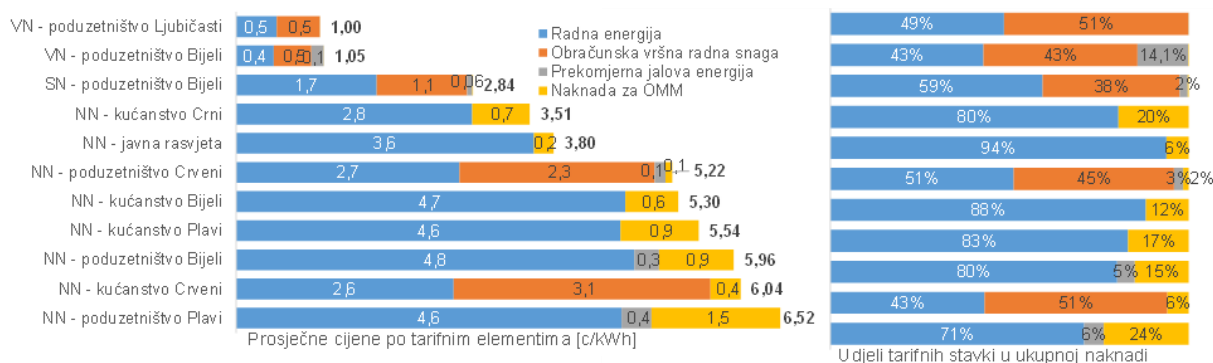
Izvor: HEP-ODS i HOPS

Tablica 3.1.9 Prosječne naknade za korištenje distribucijske mreže od 2021. do 2025.

Kategorija krajnjih kupaca	2021. [c/kWh]	2022. [c/kWh]	2023. [c/kWh]	2024. [c/kWh]	2025. [c/kWh]
Poduzetništvo – kupci na SN	1,54	1,57	1,57	1,57	1,77
Poduzetništvo – kupci na NN	3,34	3,38	3,38	3,47	3,91
Kućanstva	3,43	3,4	3,51	3,48	3,87
Prosjek svih kupaca	2,87	2,9	2,93	2,95	3,33

Izvor: HEP-ODS i HOPS

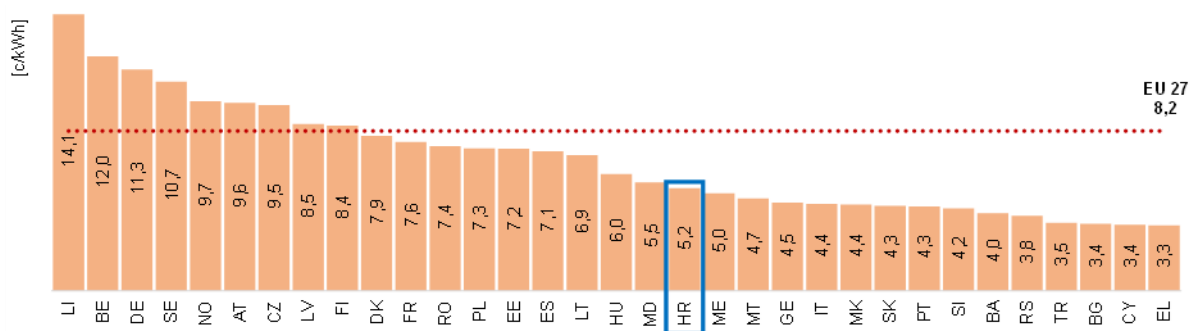
Sljedeće slike prikazuju udjele tarifnih stavki u ukupnoj naknadi za korištenje mreže (prijenos i distribucija) te prosječne cijene po tarifnim elementima za pojedine kategorije potrošnje i tarifne modele.

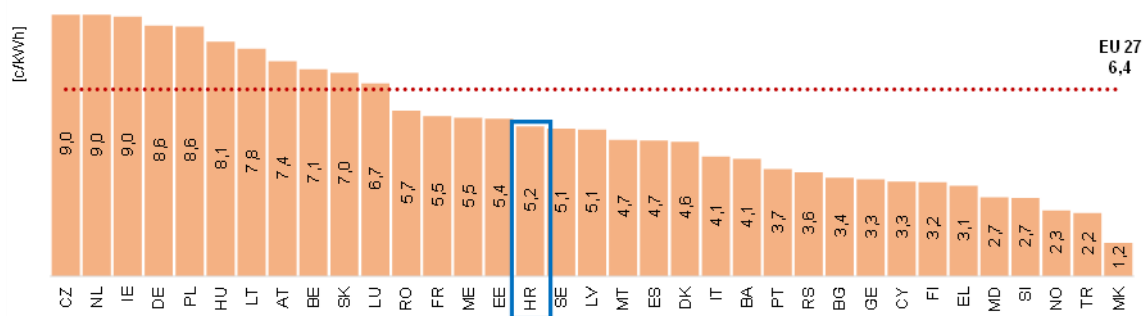
Izvor: HEP-ODS i HOPS, obrada: HERA

Slika 3.1.23 Prosječne cijene i udjeli u ukupnoj naknadi za korištenje mreže (prijenos i distribucija) u 2025. po tarifnim elementima za sve kategorije potrošnje i tarifne modele

Na sljedećim slikama prikazane su prosječne naknade za korištenje mreže u europskim državama za krajnje kupce iz određenih EUROSTAT-ovih razreda potrošnje³¹ u 2025.

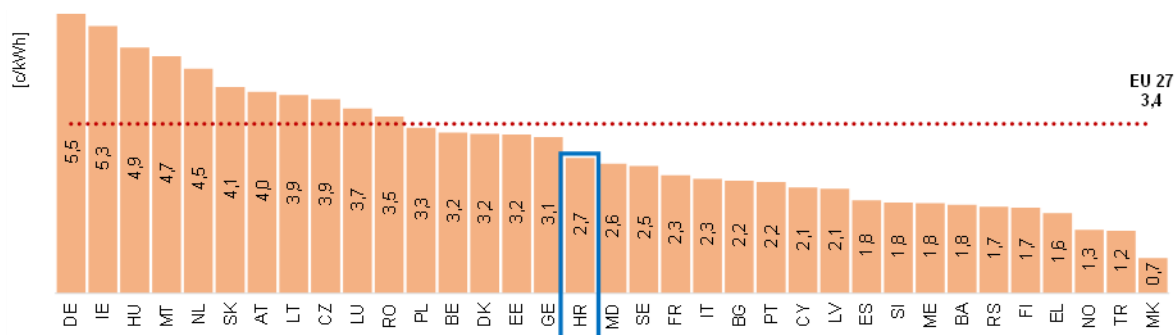

Slika 3.1.24 Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama za razred potrošnje DC (kućanstvo - Bijeli) u 2025.

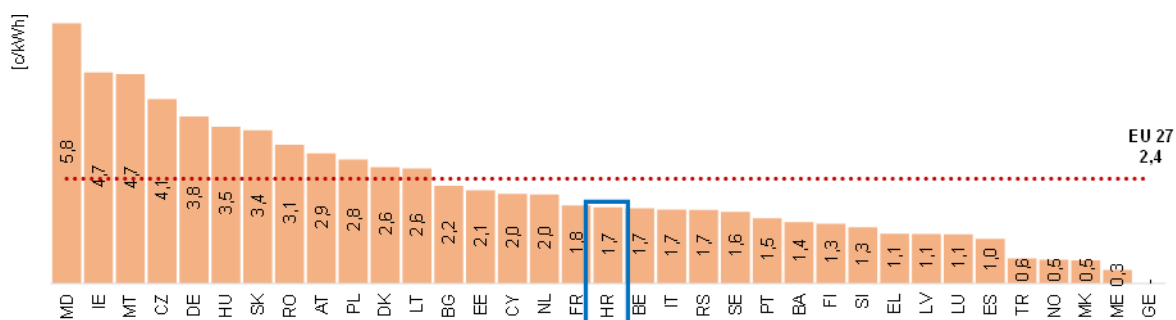

Slika 3.1.25 Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama razred potrošnje IB (NN poduzetništvo - Crveni) u 2025.

³¹ navedeni razredi potrošnje u skladu s razdiobom razreda potrošnje i razdiobom obračunskih mjesta krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo, odnosno poduzetništvo, s odgovarajućim karakteristikama kako su navedene u poglavlju "Osnovne značajke potrošnje električne energije" ovoga Izvješća

Slika 3.1.26 Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama razred potrošnje ID (SN poduzetništvo – Bijeli, 10 kV) u 2025.

Slika 3.1.27 Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama za razred potrošnje IE (SN poduzetništvo – Bijeli, 35 kV) u 2025.

3.2 Prirodni plin

3.2.1 Pregled ključnih aktualnosti

Europska tržišta plina u 2025. karakterizirala je izrazita cjenovna volatilnost i strukturna napetost uzrokovana potpunim prekidom tranzita ruskog plina preko Ukrajine od 1. siječnja 2025. Kako bi nadomjestila taj gubitak i ubrzala ciljeve *REPowerEU* strategije, Europska unija je zabilježila rekordan uvoz UPP-a, pri čemu su Sjedinjene Američke Države učvrstile poziciju glavnog dobavljača. Iako je potražnja u 2025. blago porasla zbog povremenih hladnih valova, cjelokupni oporavak industrijske potrošnje ostao je prigušen. Zbog pražnjenja zaliha tijekom zime, tržišni fokus bio je usmjeren na intenzivno punjenje skladišta plina, što je uz geopolitičke napetosti na Bliskom istoku dodatno održavalo cijene visokima i poticalo snažnu konkurenciju s azijskim tržištima za dostupne količine plina.

Strukturno, Europa je napravila značajan zaokret smanjenjem ovisnosti o ruskom plinu i povećanjem uvoza ukapljenog prirodnog plina, čime je ojačana sigurnost opskrbe, ali istodobno stvorena nova ovisnost o globalnom tržištu ukapljenog prirodnog plina i njegovim cjenovnim kretanjima. Prema podacima ACER-a, isporuke UPP-a u EU porasle su za 20 %, čime je UPP postao glavni izvor opskrbe za EU, s udjelom od polovice ukupnog uvoza, pri čemu je UPP iz SAD-a postao najveći pojedinačni izvor, uz rast od 45 % u odnosu na prethodnu zimu, pokrivajući 30 % uvoza plina u EU. Najveća promjena u opskrbi plinom EU bio je prestanak ruskih isporuka tranzitom kroz Ukrajinu, čime su se isporuke ruskog plina putem plinovoda smanjile za 20 %, dok je istovremeno uvoz ruskog UPP-a porastao za 6 %³².

³² Rusija i dalje sudjeluje s 14% u uvozu plina u EU, u vrijednosti od oko 10 milijardi eura godišnje

Europsko tržište plina u 2024. i 2025. prolazi fazu postupne stabilizacije cijena plina nakon energetske krize i cjenovnog šoka tijekom 2022., ali uz određenu razinu volatilnosti. Iako su cijene znatno niže nego za vrijeme energetske krize 2022./2023., i dalje su osjetljive na vremenske uvjete, geopolitičke promjene i globalnu dostupnost ukapljenog prirodnog plina, što se posebno uočava početkom 2025. kada su cijene povremeno prelazile i 55 EUR/MWh, dok u drugoj polovici dolazi do stabilizacije cijena na veleprodajnim tržištima EU kada su se iste kretale na razinama oko 30 EUR/MWh. Međutim, početkom 2026. i novom energetsom krizom uzrokovanom ratom na Bliskom istoku i zatvaranjem Hormušskog tjesnaca, dolazi do novog razdoblja cjenovne volatilnosti, te trenutnog globalnog porasta cijena plina, pri čemu je cijena plina na nizozemskom TTF-u porasla za 70 %, na razine preko 50 EUR/MWh. No, zahvaljujući povećanoj fleksibilnosti opskrbe iz drugih LNG izvora, te relativnoj otpornosti europskog plinskog tržišta nastaloj kao rezultat energetske krize 2022./2023., veleprodajne cijene u EU u prvoj polovici 2026. ipak su se zadržale na razinama ispod 50 EUR/MWh.

U pogledu europskih energetske politika, u 2025. nastavljen je proces dekarbonizacije³³, odnosno implementacija pravila za integraciju obnovljivih plinova i vodika u postojeću plinsku mrežu te pravila za postupno ukidanje fosilnog plina, kao i za smanjenje emisije metana. Premda je 2024. bila ključna godina donošenja uredbi, direktiva i paketa mjera koje se odnose na tržište plina na razini Europske unije, njihova implementacija i primjena započela je 2025. godine.

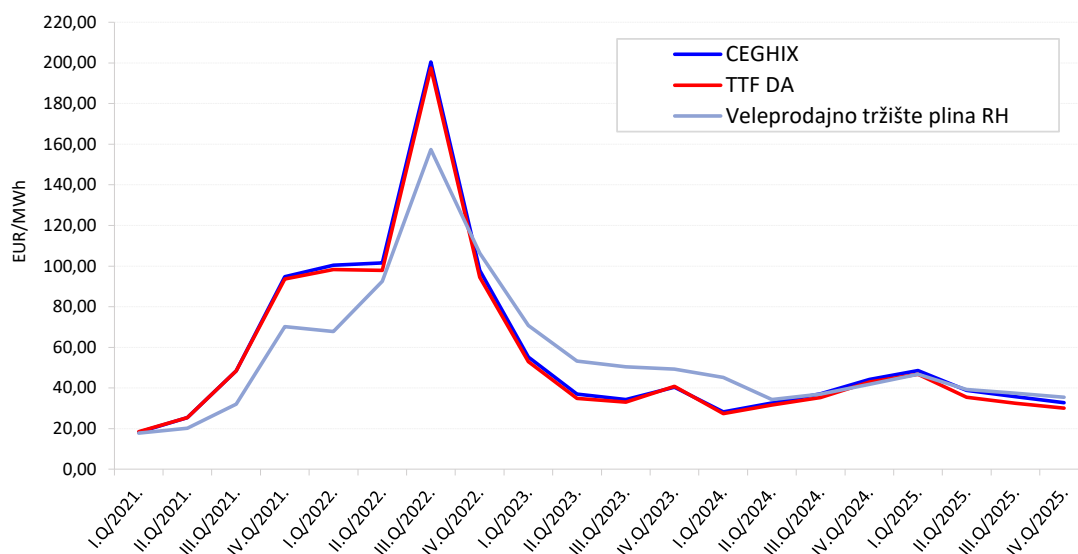
Hrvatska se u tom procesu profilira kao relativno stabilno i strateški važno energetske tržište, prvenstveno zahvaljujući terminalu na otoku Krku. Njegovo proširenje koje je započelo u 2025. i visoka razina popunjenosti kapaciteta potvrđuju rastuću ulogu RH kao regionalnog energetske čvorišta, ne samo za vlastite potrebe, već i za opskrbu susjednih zemalja. Diverzifikacija dobavnih pravaca i dominantna orijentacija na UPP, osobito iz SAD-a, omogućili su Hrvatskoj visoku razinu sigurnosti opskrbe i otpornost na aktualne geopolitičke poremećaje.

Cijene plina na veleprodajnim tržištima Europske unije početkom 2025. bile su u blagom porastu u odnosu na zadnje tromjesečje 2024. te je prosječna cijena plina u prvom tromjesečju 2025. iznosila 47,7 EUR/MWh. Nakon porasta početkom godine, nastavljen je trend pada cijena plina tijekom cijele 2025. te je na kraju godine prosječna cijena plina na veleprodajnim tržištima Europske unije iznosila 31,5 EUR/MWh. Promatrajući sva četiri tromjesečja 2025., u odnosu na 2024., zabilježen je prosječan porast cijena plina od 5 %.

Kretanje cijena plina na plinskom veleprodajnom tržištu RH također pokazuje porast cijena na početku 2025., a zatim pad u preostalim tromjesečjima 2025. U 2025. prosječna nabavna cijena plina na veleprodajnom tržištu RH iznosila je 40,0 EUR/MWh, što je gotovo na istim razinama kao i u 2024., kada je ista iznosila 40,1 EUR/kWh.

Sljedeća slika daje usporedni prikaz kretanja cijena plina na europskim veleprodajnim tržištima CEGH (engl. *Central European Gas Hub*) i TTF (engl. *Title Transfer Facility*) te prosječne nabavne cijene plina na veleprodajnom tržištu RH.

³³ Proces dekarbonizacije obuhvaća primjenu novog regulatornog okvira za namjensku vodikovu infrastrukturu, kao i sustav certificiranja niskougljičnog vodika i niskougljičnih goriva, nadopunjujući revidiranu Direktivu (EU) 2023/2413, a čija se implementacija u državama članica očekuje do kolovoza 2026. godine. Naime, potrebno je u nacionalno zakonodavstvo transponirati Direktivu 2024/1788 koja propisuje pravila za vodik kako bi se potaknula dekarbonizacija i razvoj integriranog energetske sustava. Direktiva 2024/1788 također propisuje razdvajanje operatora vodikovih mreža od proizvodnje i opskrbe, pravila pristupa trećih strana, transparentno formiranje tarifa, te su uvedeni zahtjevi za planove razvoja infrastrukture, interoperabilnost i zaštitu potrošača u kontekstu novog vodikovog tržišta. S druge strane, cilj Uredbe 2024/1789 jest olakšati prelazak s fosilnog na obnovljive plinove i vodik, uz istodobno jačanje sigurnosti opskrbe i tržišnog integriteta u Uniji. Uvedena su pravila za pristup mreži vodika, razdvajanje upravljanje vodikovom i plinskom infrastrukturom te definirani su standardi za miješanje i transport plinova. Također, potiču se dugoročni ugovori temeljeni na obnovljivim izvorima i postavljaju se zahtjevi za digitalizaciju i transparentnost tržišta. Uredbom je trajno uveden mehanizam agregiranja potražnje i zajedničke kupnje prirodnog plina (na dobrovoljnoj osnovi).

Slika 3.2.1 Kretanje cijena plina na europskim veleprodajnim tržištima i veleprodajnom tržištu plina RH, po kvartalima od 2021. do 2025. godine

Cijene plina na maloprodajnom tržištu, odnosno prodajne cijene plina krajnjim kupcima u RH bilježe trend smanjenja u 2025. u odnosu na 2024.

Prosječna maloprodajna cijena plina za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo u 2025. iznosila je 0,0468 EUR/kWh, odnosno 46,8 EUR/MWh, što je za 9,2 % niže u odnosu na 2024. Prosječna maloprodajna cijena plina za krajnje kupce kategorije kućanstvo (u obvezi javne usluge i kućanstva s tržišnim ugovorima) u Hrvatskoj u 2025. iznosila je 0,0526 EUR/kWh, odnosno 52,6 EUR/MWh, što je za 5 % niže u odnosu na 2024.³⁴

Bez obzira na uočeni pad cijena plina na europskom i na domaćem tržištu, cijene plina u 2025. još uvijek su bile znatno više u odnosu na razdoblje prije energetske krize 2022., a što je vidljivo i na slici 3.2.1. Iz navedenog razloga, tijekom 2025. doneseni su osmi i deveti paket mjera Vlade RH kojima su prioriteti i dalje - zadržati nisku cijenu energije i štititi najranjivije kupce. S tim u vezi, u ožujku 2025. Vlada RH donijela je *Odluku o izmjenama Odluke o subvencioniranju dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo* (NN 56/25) kojom se produžilo razdoblje trajanja subvencioniranja dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo do 30. rujna 2025., dok je u rujnu 2025. Vlada RH donijela *Odluku o izmjenama Odluke o subvencioniranju dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo* (NN 121/25) kojom se produžilo razdoblje trajanja subvencioniranja dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo do 31. ožujka 2026. U ožujku 2026. Vlada RH donijela je deseti paket mjera pomoći gospodarstvu kojemu je cilj ublažiti učinak krize uslijed rata na Bliskom istoku, a kojim se, među ostalim, produžilo razdoblje trajanja subvencioniranja dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo do 30. rujna 2026.

Dodatno, kako bi se održavala stabilna razina cijene plina, u ožujku 2025. donesen je **Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost (NN 52/25)** te je produljena primjena snižene stope PDV-a od 5 % na isporuke prirodnog plina do 31. ožujka 2026., odnosno do 31. ožujka 2027. temeljem **Zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost (NN 32/26)**.

Posebne mjere za trgovinu plinom, način i uvjeti formiranja cijena plina te osiguravanje uvjeta za sigurnost opskrbe plinom, Vlada RH od 2022. regulira *Uredbom o otklanjanju poremećaja na*

³⁴ Navedene cijene ne uključuju mjere Vlade Republike Hrvatske iz paketa pomoći građanima i gospodarstvu, odnosno mjere subvencioniranja cijena plina za krajnje kupce kategorije kućanstvo

domaćem tržištu energije. Kako bi se nastavilo provođenje mjera predviđenih *Uredbom*, Vlada RH je u ožujku 2025. donijela *Uredbu o izmjenama i dopuni Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* (NN 56/25) na način da je trajanje pojedinih mjera produljeno do 30. rujna 2025. u okviru koje su definirani ciljevi punjenja skladišta plina za korisnike sustava skladišta. *Uredbom o izmjenama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* (NN 121/25) i *Ispravkom Uredbe o izmjenama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* (NN 122/25) pojedine mjere su produljenje do 31. ožujka 2026.

U skladu s *Uredbama* donesenim u 2025. godini, operatori distribucijskih sustava plina imali su i dalje pravo na nadoknadu razlike u cijeni plina za gubitke, čime je pravo na nadoknadu razlike u cijeni plina za gubitke obuhvatilo razdoblje od 1. travnja 2022. do 30. rujna 2025. Zahtjev za izračun nadoknade troškova razlike operatori distribucijskih sustava mogli su HERA-i dostaviti do 30. studenoga 2025. te je HERA je donijela odluke o nadoknadama troškova razlike u cijeni plina za gubitke za sve operatore distribucijskih sustava koji su prema *Uredbi* predali zahtjeve.

U ožujku 2026. Vlada RH donijela je *Uredbu o izmjenama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* (NN 29/26) u kojoj je definirano da kupci kategorije poduzetništvo koji nisu „ustanove³⁵“ više nemaju pravo na zajamčenu opskrbu ako ostanu bez ugovora, dok isti kupci koji na dan 1. travnja 2026. koriste zajamčenu opskrbu plinom temeljem prava iz *Uredbe*, mogu nastaviti koristiti to pravo do sklapanja ugovora o opskrbi plinom po tržišnim principima, a najkasnije do 30. rujna 2026.

U dijelu regulatornih mjera i reguliranja infrastrukturnih djelatnosti, HERA je u rujnu 2025. provela izvanrednu reviziju dozvoljenih prihoda, odnosno iznosa tarifnih stavki za sve operatore distribucijskih sustava. Na temelju provedene izvanredne revizije, prosječna ponderirana cijena distribucije plina za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025. za 27 operatora distribucijskog sustava u RH iznosila je 0,0074 EUR/kWh, što je za 23,3 % više u odnosu na prosječnu ponderiranu cijenu distribucije plina koja je bila u primjeni do 31. rujna 2025., a koja je iznosila 0,0060 EUR/kWh.

HERA je u prosincu 2025., na osnovu važećih tarifnih metodologija, za novo petogodišnje regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030. donijela odluke o iznosu tarifa za transport plina za energetske subjekt PLINACRO te za prihvati i otpremu plina s terminala za ukapljeni prirodni plin za energetske subjekt LNG Hrvatska, a koje se primjenjuju od 1. siječnja 2026. Prema donesenim odlukama, prosječan porast tarifnih stavki u 2026. u odnosu na 2025. za transport plina iznosi 15 %, a za prihvat i otpremu plina s terminala za UPP 5 %.

Dodatno je važno istaknuti kako prethodno regulacijsko razdoblje karakterizira početak realizacije velikih kapitalnih investicija kod oba spomenuta operatora, i to povećanje kapaciteta terminala za UPP do ukupnog tehničkog kapaciteta od 6,1 milijarde m³/god, ugradnjom novog modula i opreme za uplinjavanje UPP-a na FSRU brod, kao i izgradnja novih transportnih plinovoda Zlobin - Bosiljevo, Bosiljevo - Sisak, Kozarac - Sisak i Zabok - Lučko. Navedene investicije financirane su putem NPOO, a njihov pozitivan utjecaj na tarife za transport posebno će biti vidljiv od 2028. godine, kada dolazi do pada tarifnih stavki zbog planirane veće iskorištenosti transportnih kapaciteta.

³⁵ Ustanove iz članka 3. stavka 3. predmetne Uredbe odnose se, među ostalim, na župne urede, vjerske domove, pučke kuhinje, dobrotvorna vjerska društva, vjerske zajednice, sportske udruge, braniteljske socijalne-radne zadruge, samostalne umjetnike i umjetničke organizacije, osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, općine, gradove i županije, pružatelje vodnih usluga, turističke zajednice, kaznionice, zatvore i odgojne zavode, ustanove predškolskog i školskog obrazovanja, visoka učilišta i njihove sastavnice, zdravstvene ustanove, trgovačka društva koja obavljaju zdravstvenu djelatnost i privatne prakse za obavljanje zdravstvene djelatnosti, vatrogasne postrojbe i vatrogasne organizacije i dr.

3.2.2 Energetske djelatnosti u sektoru plina

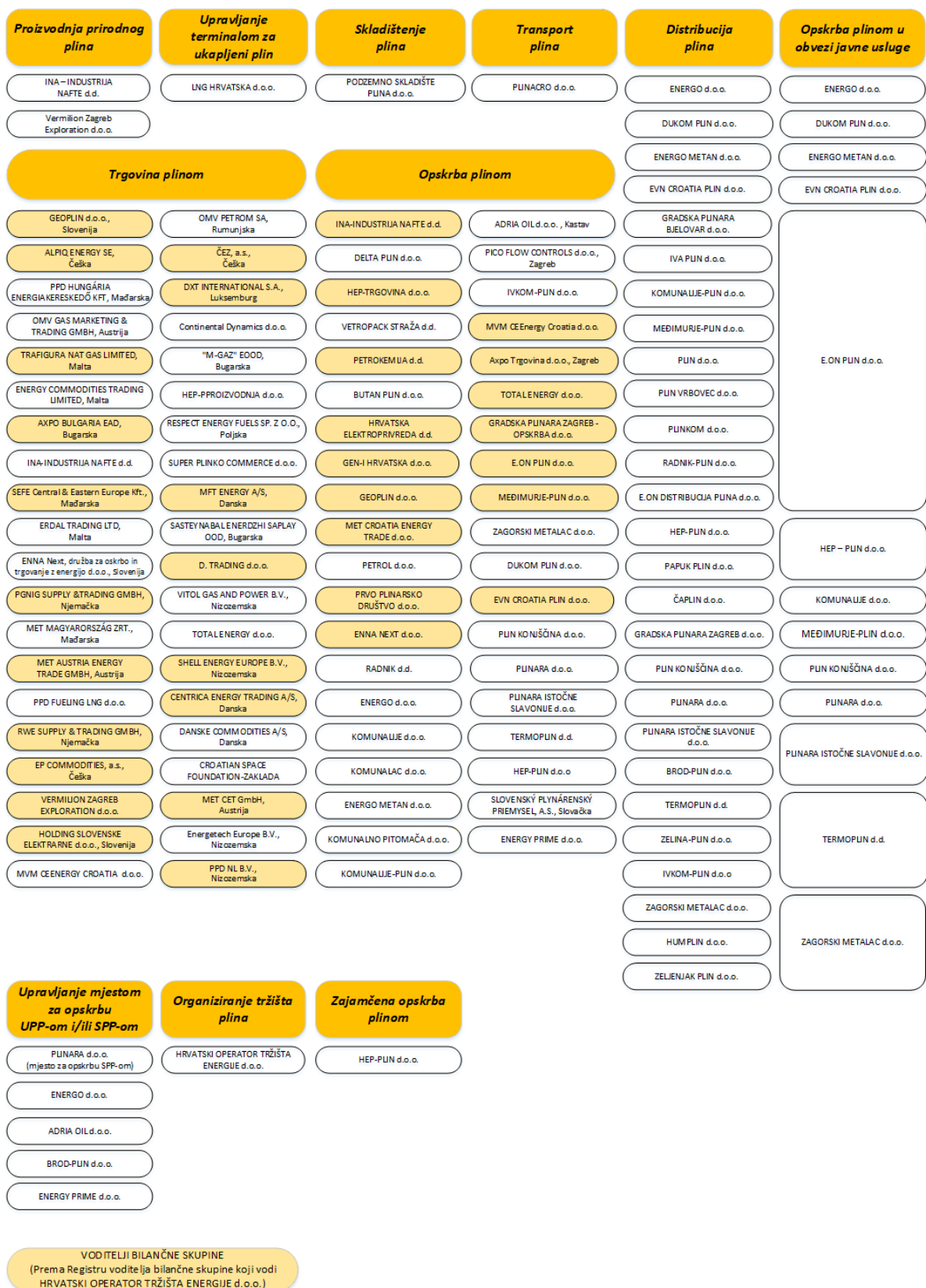
Energetske djelatnosti u sektoru prirodnog plina dijele se na regulirane i tržišne djelatnosti. Regulirane energetske djelatnosti obuhvaćaju djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, pri čemu uvjete njihova obavljanja, uključujući cijene, naknade odnosno tarifne stavke, kao i standarde kvalitete usluge, utvrđuje nadležno regulatorno tijelo – HERA. Regulirane energetske djelatnosti u sektoru prirodnog plina su: transport i distribucija plina, upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin, skladištenje plina, organiziranje tržišta plina te opskrba plinom u obvezi javne usluge i zajamčena opskrba plinom.

S druge strane, tržišne energetske djelatnosti obavljaju se u uvjetima slobodnog tržišta, pri čemu se cijena plina i ostali uvjeti opskrbe utvrđuju ugovorno između sudionika na tržištu, bez izravne regulatorne intervencije.

Obavljanje energetske djelatnosti kao javnih usluga uređeno je **Zakonom o energiji**. Javna usluga definirana je kao usluga dostupna krajnjim kupcima i energetskim subjektima u svako vrijeme, prema reguliranoj cijeni i/ili uvjetima pristupa i korištenja energetske usluge. Takva usluga mora biti dostupna, dostatna i održiva uvažavajući sigurnost, redovitost i kvalitetu usluge, zaštitu okoliša, učinkovitost korištenja energije i zaštitu klime, i obavlja se prema načelima razvidnosti i nepristranosti te uz nadzor nadležnih tijela.

Sudionici na tržištu plina su proizvođači plina, operatori plinskih sustava (transportnog sustava, distribucijskog sustava, sustava skladišta plina, terminala za UPP), opskrbljivači i trgovci plinom, organizator tržišta plina te krajnji kupci. Svi sudionici na tržištu prirodnog plina, izuzev krajnjih kupaca, koji su organizirani kao pravne ili fizičke osobe, mogu obavljati energetske djelatnosti samo na temelju dozvole za obavljanje odgovarajuće djelatnosti, a koju izdaje HERA.

U Hrvatskoj energetske djelatnosti transporta plina obavlja energetski subjekt PLINACRO, energetske djelatnosti skladištenja plina obavlja energetski subjekt PODZEMNO SKLADIŠTE PLINA, dok energetske djelatnosti upravljanja terminala za UPP obavlja energetski subjekt LNG Hrvatska. Energetske djelatnosti distribucije plina u 2025. obavljalo je 27 energetskih subjekata, odnosno operatora distribucijskih sustava, a energetske djelatnosti opskrbe plinom aktivno je obavljalo 23 energetska subjekta, iako ishodu odgovarajuću dozvolu ima 39 energetskih subjekata. Od 27 operatora distribucijskih sustava, 15 ih je organizirano kao samostalni pravni subjekti koji obavljaju isključivo energetske djelatnosti distribucije plina, dok je 11 energetskih subjekata organizirano kao vertikalno integrirani pravni subjekti s manje od 100.000 kupaca i jedan energetski subjekt s više od 100.000 kupaca, koji uz distribuciju plina obavljaju i opskrbu plinom. Popis energetskih subjekata u sektoru plina s obzirom na energetske djelatnosti koje obavljaju dostupan je na mrežnim stranicama HERA-e, a struktura energetskih subjekata u sektoru plina na dan 15. travnja 2026., s obzirom na energetske djelatnosti koje obavljaju prikazana je na sljedećoj slici.

stanje na dan 15. travnja 2026.

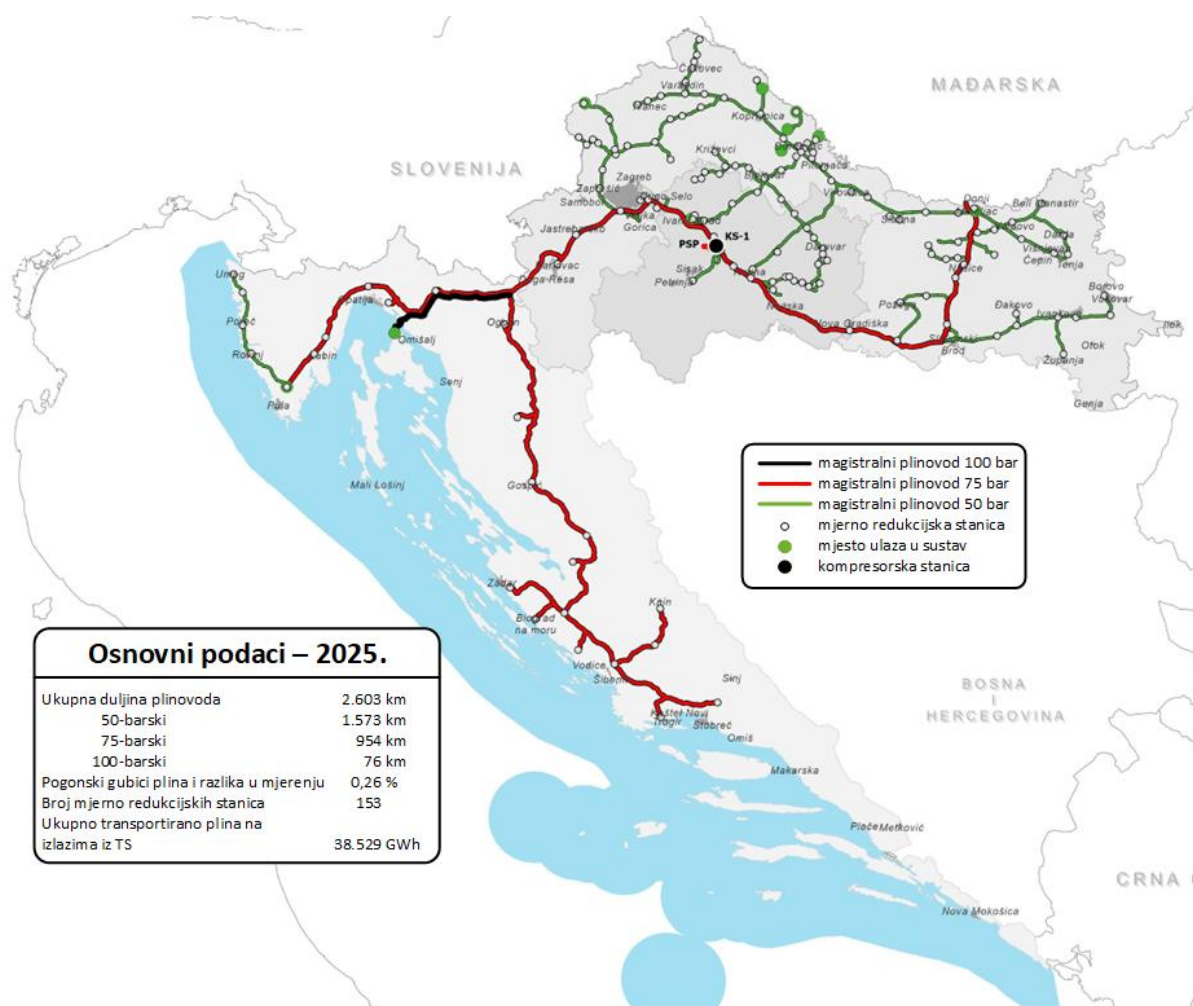
Slika 3.2.2 Struktura energetskih subjekata prema ulozi na tržištu plina Republike Hrvatske

3.2.3 Regulirane mrežne djelatnosti

Transport plina

Transport plina regulirana je energetska djelatnost, a plinskim transportnim sustavom Republike Hrvatske upravlja operator transportnog sustava – energetski subjekt PLINACRO, društvo za transport prirodnog plina u vlasništvu RH.

Plinski transportni sustav povezan je s postrojenjima za proizvodnju prirodnog plina u RH, s transportnim sustavima Slovenije i Mađarske preko interkonekcija, s podzemnim skladištima plina te s terminalom za ukapljeni prirodni plin. Plin izlazi iz transportnog sustava preko interkonekcija u sustave izvan zemlje, prema podzemnim skladištima plina, prema distribucijskim sustavima te prema krajnjim kupcima plina direktno priključenim na transportni sustav. Plinski transportni sustav se sastoji od 2.603 km plinovoda, a njegova je shema prikazana na sljedećoj slici.

Izvor: Plinacro d.o.o.

Slika 3.2.3 Plinski transportni sustav Republike Hrvatske u 2025.

U sklopu revizije NPOO-a i Odluke Vlade Republike Hrvatske³⁶ planom je, uz proširenje kapaciteta terminala za ukapljeni prirodni plin, predviđena izgradnja plinovoda Zlobin - Bosiljevo, Bosiljevo - Sisak, Kozarac - Sisak i Zabok - Lučko. U 2025. godini plinovod Zlobin-Bosiljevo pušten je u rad u

³⁶ Odluka o povećanju sigurnosti opskrbe plinom izgradnjom plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanjem kapaciteta LNG terminala na 6,1 milijardu kubičnih metara plina godišnje (NN 96/2022)

dužini od 58 km, dok je izgradnja ostalih plinovoda započela u 2025., odnosno izgradnja magistralnog plinovoda Zabok - Lučko započela je krajem veljače 2025., dok je na magistralnim plinovodima Bosiljevo - Sisak i Kozarac - Sisak obavljen niz aktivnosti, poput rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, izrade tehničkih specifikacija i nabavke opreme i čeličnih plinovodnih cijevi te ostalih pripremnih aktivnosti ostvarenja preduvjeta za ulaz u operativno i financijski intenzivnu fazu izgradnje plinovoda. Projekt jačanja plinske infrastrukture pokrenut je s ciljem osiguranja energetske neovisnosti RH, kao i osiguranja kontinuiteta i sigurnosti opskrbe prirodnim plinom kućanstava i poduzetništva na teritoriju RH i drugih država članica EU u skladu s planom *REPowerEU*.

Promjene na tržištu plina kroz ograničenja uvoza ruskog plina značajno je utjecala na upravljanje transportnim sustavom u 2025. Terminal za UPP i dalje je glavni dobavni pravac, a punjenje skladišta plina, kako bi se zima dočekala sa što većim zalihama, postala je obveza i prioritet svih članica EU. Od ukupno preuzetih količina prirodnog plina, najveći udio preuzet je upravo s terminala za UPP (62,6 %), dok je udio plina iz uvoza bio najniži (6,4 %). Udio ulaza prirodnog plina iz proizvodnje u RH je tijekom 2025. bio stabilan, dok je ulaz plina iz podzemnog skladišta plina najizraženiji bio početkom godine.

U 2025. u plinski transportni sustav ušlo je 38.646 GWh prirodnog plina što je neznatno manje u odnosu na 2024. (0,3 %).

U 2025. iz plinskog transportnog sustava ukupno je isporučeno 38.529 GWh prirodnog plina, od čega je 14.488 GWh (37,6 %) plina isporučeno krajnjim kupcima priključenim na transportni sustav, a 12.821 GWh (33,3 %) plina isporučeno krajnjim kupcima priključenim na distribucijskim sustavima.

Količine isporučenog plina krajnjim kupcima priključenima na transportni sustav najniže su bile u svibnju i lipnju, kao i količine plina isporučene za krajnje kupce priključene na distribucijskim sustavima. U istim mjesecima, dio količina plina je ispušten na interkonekcijama, dok je u periodu od svibnja do kolovoza velik dio plina utisnut u podzemno skladište plina. Međutim, udio izvoza plina smanjen je u odnosu na prethodnu 2024. (33,9 %), dok je u podzemno skladište plina utisnuto više u odnosu na 2024. (17 %). Obje interkonekcije koristile su se primarno za izvoz plina, osim u rujnu i listopadu kada je zbog značajnog smanjenja izvoza plina uslijed rekonstrukcije i povećanja kapaciteta terminala za UPP, na interkonekcijama prevladavao uvoz plina.

U 2025., zadnjoj godini trećeg regulacijskog razdoblja 2021. - 2025., primjenjivala se tarifna stavka za transport plina određena HERA-inom *Odlukom o iznosu tarifnih stavki za transport plina (NN 108/22)*. U prosincu 2025., HERA-e je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za transport plina (NN 154/25)* za četvrto regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030. kojom se određuju iznosi tarifnih stavki za transport plina, a koja se primjenjuje od 1. siječnja 2026. Prosječan porast tarifnih stavki za transport plina u 2026. u odnosu na 2025. iznosi 15 %. Međutim, stvarni porast troška transporta za korisnike (trgovce i opskrbljivače plinom) ovisi o načinu rezervacije kapaciteta transportnog sustava.

Upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin (UPP)

Upravljanje terminalom za UPP je regulirana energetska djelatnost koja se obavlja kao javna usluga. Operator terminala za UPP u Hrvatskoj je energetski subjekt LNG Hrvatska, a plutajući terminal za ukapljeni prirodni plin nalazi se u općini Omišalj na otoku Krku.

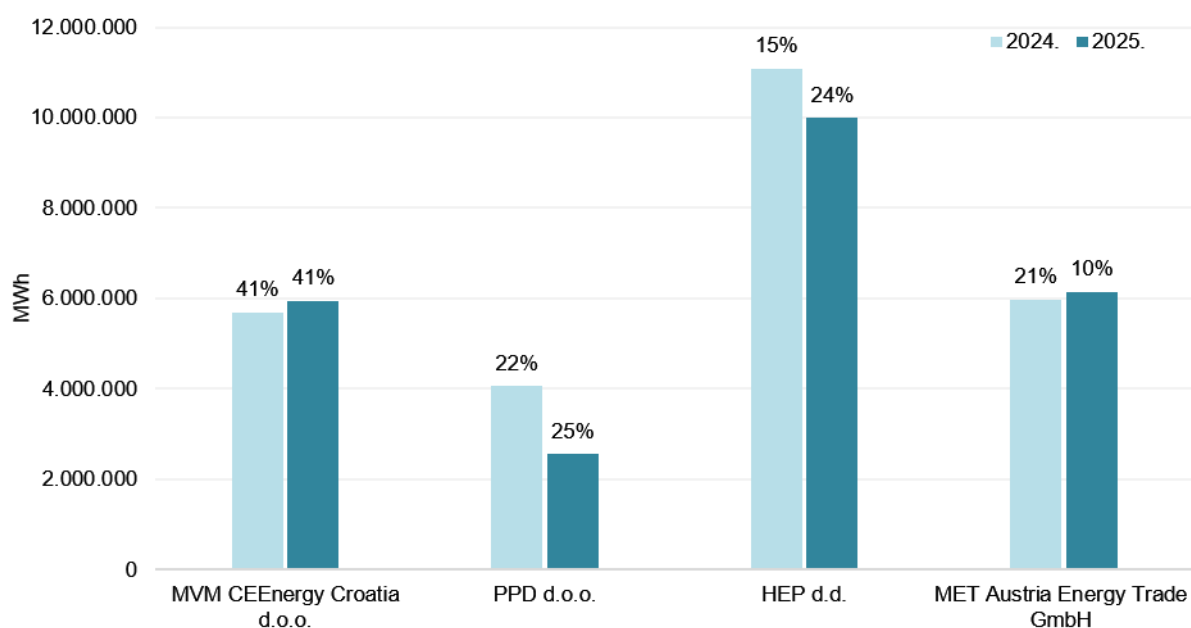
LNG Hrvatska je u 2025. završio prethodno započete investicijske aktivnosti vezane uz povećanja kapaciteta uplinjavanja terminala do ukupnog tehničkog kapaciteta od 6,1 milijarde m³, i to ugradnjom i implementacijom modula i opreme za uplinjavanje UPP-a na FSRU brod. Nakon

testiranja svih sustava u listopadu i studenom 2025., terminal je sa radom nastavio 7. studenog 2025.

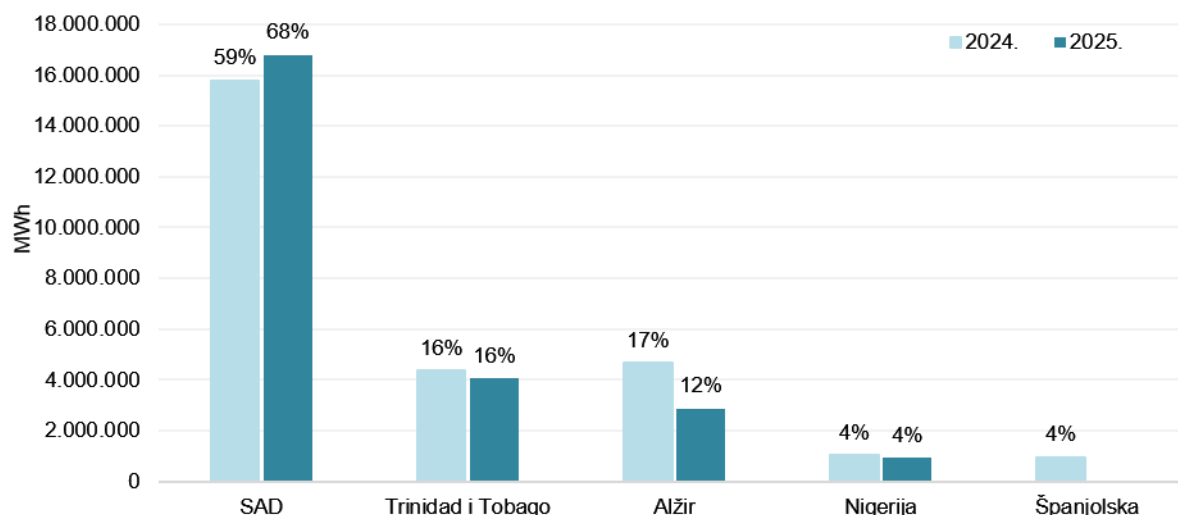
LNG Hrvatska je u 2025. imao sklopljene ugovore o zakupu kapaciteta terminala za UPP za uslugu prihvata i otpreme UPP-a za razdoblje 2025. – 2040. sa šest korisnika, od čega ih je pet aktivno. U skladu s *Pravilima korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin* godišnji zakup kapaciteta terminala od 2025. vrši se putem aukcija za ugovaranje kapaciteta. U svibnju 2025. održana je prva godišnja aukcija kapaciteta terminala na kojoj je kapacitet raspodijeljen u pojedinačne blokove kapaciteta 950.000 MWh. Na predmetnoj aukciji prodana su 102 bloka kapaciteta ukupnog iznosa 96.900.000 MWh za razdoblje 2025. – 2040.

U 2025. na terminal za UPP pristiglo je ukupno 25 brodova iz 4 zemalje izvoznice, i to: SAD, Alžira, Trinidada i Tobaga te Nigerije, a ukupno dopremljena količina UPP-a iznosila je 24.656.262 MWh. U 2025. ukupna količina prirodnog plina otpremljena iz terminala za UPP u plinski transportni sustav iznosila je 24.189.071 MWh. Tehničke karakteristike terminala za UPP omogućuju ponovni pretovar UPP-a s FSRU broda u kamione za prijevoz UPP-a, te je tijekom 2025. uspješno provedeno 87 pretovara s ukupnom količinom UPP-a od 23.540 MWh. Preostala količina uskladištenog UPP-a na terminalu na dan 31. prosinca 2025. iznosila je 581.497 MWh.

Slika 3.2.4. prikazuje nabavljene količine UPP-a u 2024. i 2025. prema korisnicima terminala za UPP, dok je na slici 3.2.5. prikazana ukupno nabavljena količina UPP-a prema zemlji porijekla.

Slika 3.2.4 Nabavljene količine UPP-a u 2024. i 2025. prema korisnicima terminala za UPP

Slika 3.2.5 Ukupno nabavljena količina UPP-a u 2024. i 2025. prema zemlji porijekla

U 2025. primjenjivala se tarifna stavka za prihvati i otpremu UPP-a određena HERA-inom *Odlukom o iznosu tarifnih stavki za prihvati i otpremu ukapljenog prirodnog plina* (NN 108/22). HERA je u prosincu 2025. donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za prihvati i otpremu ukapljenog prirodnog plina* (NN 154/25) za godine drugog regulacijskog razdoblja 2026. – 2030. Temeljem navedene *Odluke* utvrđeni su iznosi tarifne stavke za prihvati i otpremu UPP-a za LNG Hrvatska, koji su jednaki za sve godine drugog regulacijskog razdoblja 2026. – 2030. i iznose 1,10 EUR/MWh, što predstavlja povećanje od 5 % u odnosu tarifne stavke iz prvog regulacijskog razdoblja.

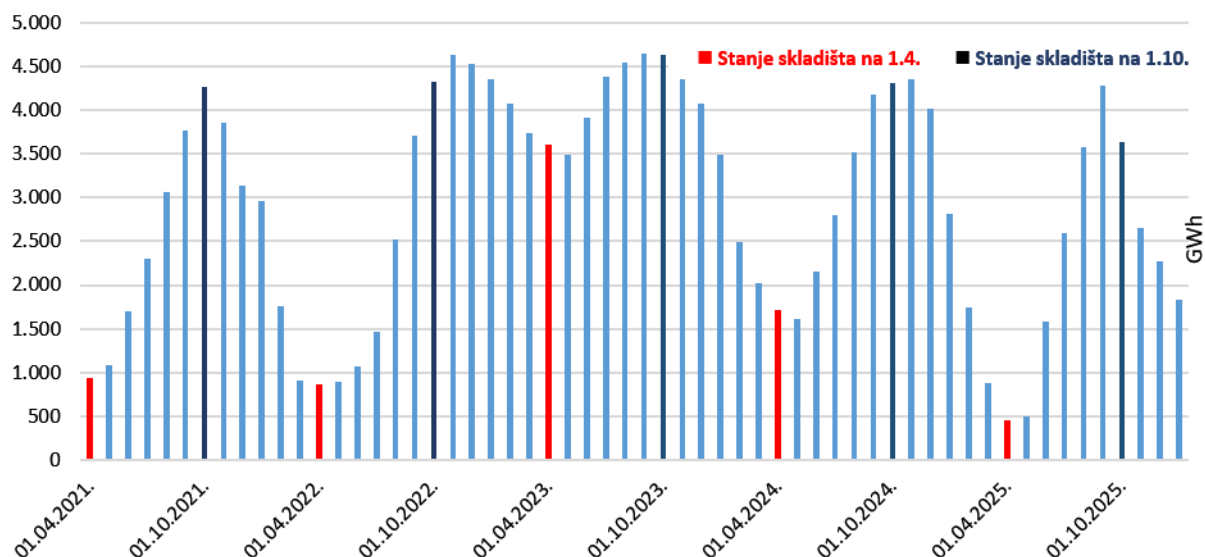
Skladištenje plina

Skladištenje plina je regulirana energetska djelatnost koja se obavlja kao javna usluga. Operator sustava skladišta plina u Republici Hrvatskoj je energetski subjekt Podzemno skladište plina (PSP) koji za skladištenje prirodnog plina koristi podzemno skladište plina na polju Okoli (PSP Okoli).

Prirodni plin se u podzemno ležište u pravilu utiskuje od 1. travnja do 30. rujna, a povlači od 1. listopada do 31. ožujka. Tehnički kapacitet radnog volumena sustava skladišta plina³⁷ u 2025. iznosio je 4.772.475 MWh, što predstavlja raspoloživih 86 standardnih paketa skladišnih kapaciteta (SBU).

Najveći ostvareni kapacitet povlačenja plina u 2025. iznosio je 1.942 MWh/h, dok je najveći ostvareni kapacitet utiskivanja plina iznosio 1.825 MWh/h. Kretanje stanja zaliha plina po mjesecima na dan, u razdoblju od 2019. – 2025. u PSP Okoli prikazano je slici 3.2.6.

³⁷ Tehnički kapacitet sustava skladišta plina predstavlja ukupni kapacitet sustava skladišta plina koji operator sustava skladišta plina može ponuditi korisnicima sustava, a uzimajući u obzir integritet i tehničke mogućnosti sustava skladišta plina.

Slika 3.2.6 Mjesečno kretanje stanja zaliha plina u PSP Okoli kroz razdoblje 2021.-2025. (GWh)

Na temelju *Provedbene uredbe komisije (EU) 2024/2995 o utvrđivanju krivulje punjenja s prijelaznim ciljevima za 2025.*, propisana je krivulja punjenja s prijelaznim ciljevima i ciljem punjenja za 2025. za države članice koje imaju podzemne sustave skladišta plina. U skladu sa provedbenom uredbom komisije, za RH je propisana obveza punjenja skladišta plinom u količini od 46 % od svog ukupno zakupljenoga skladišnog kapaciteta plina do 1. veljače 2025., odnosno u količini od 29 % do 1. svibnja 2025., 51 % do 1. srpnja 2025., 83 % do 1. rujna 2025. te 90 % do 1. studenog 2025.

Tijekom 2025. nastavljene su aktivnosti PSP u cilju realizacije projekta izgradnje novog podzemnog skladišta plina na lokaciji eksploatacijskog polja "Grubišno Polje", a koje se odnose na realizaciju druge faze projekta koja obuhvaća prenamjenu djelomično iscrpljenog plinskog ležišta u podzemno skladište plina. Povjerenstvo za procjenu i utvrđivanje prijedloga strateških projekata Ministarstva gospodarstva je 10. lipnja 2025. , donijelo za projekt izgradnje PSP „Grubišno Polje“ Odluku o produženju roka na listi strateških projekata za dodatnih 12 mjeseci, odnosno do 10. lipnja 2026.

U pogledu važećih tarifa za skladištenje plina, u 2025. u primjeni je bila *Odluka o iznosu tarifnih stavki za skladištenje plina* (NN 108/22). Nove tarife za skladištenje plina, za naredno regulacijsko razdoblje 2027. - 2031. HERA je obvezna donijeti do kraja 2026.

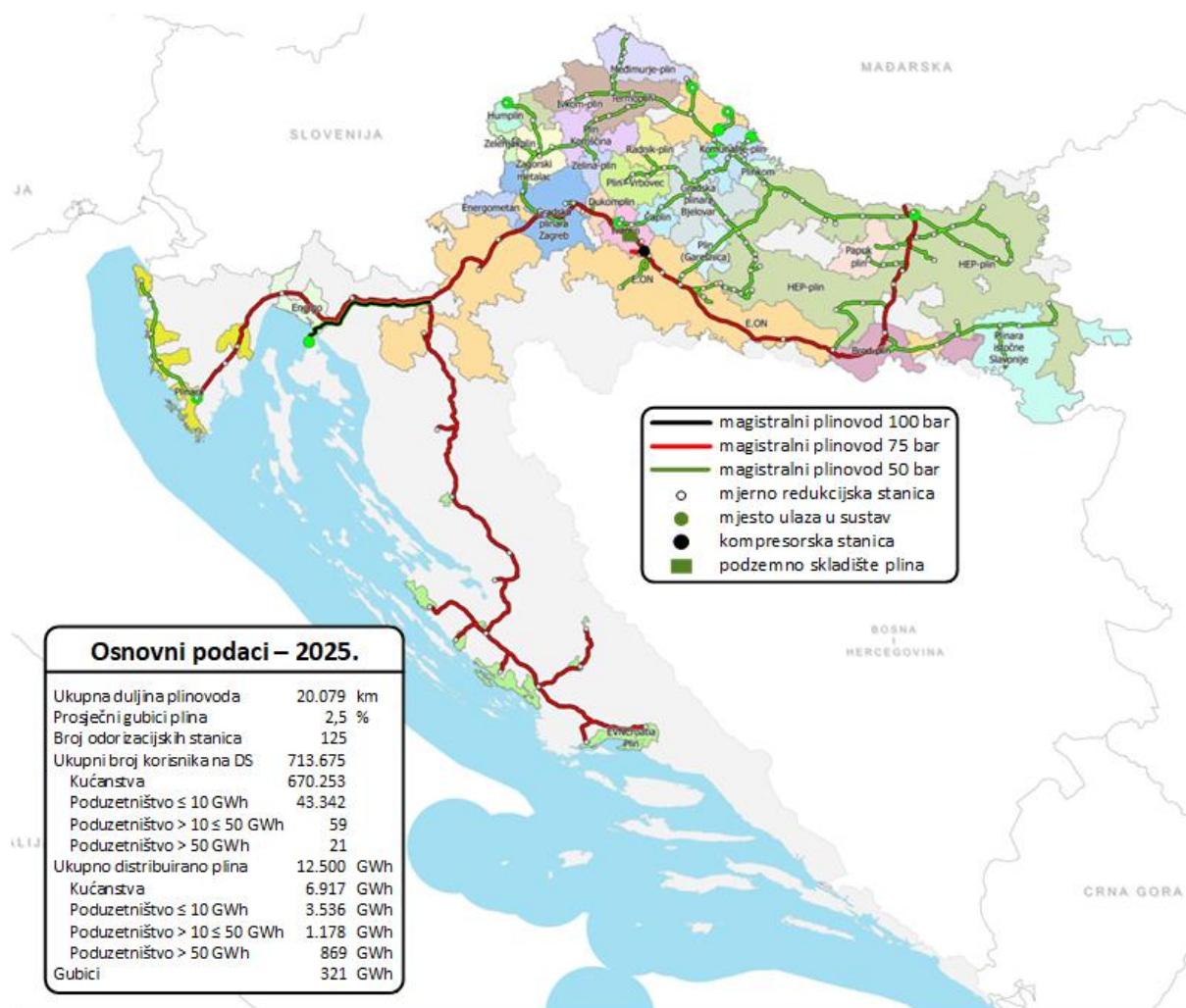
Distribucija plina

Distribucija plina je regulirana energetska djelatnost koja se obavlja kao javna usluga. Distribuciju plina u Hrvatskoj u 2025. obavljalo je 27 energetskih subjekata, odnosno operatora distribucijskih sustava.

Prema podacima koje je HERA prikupila od 27 operatora distribucijskih sustava, ukupne distribuirane količine plina u 2025. iznosile su 12.821 GWh, što je za 8,9 % više u odnosu na distribuirane količine u 2024.

Ukupan broj obračunskih mjernih mjesta (OMM-ova) krajnjih kupaca priključenih na distribucijski sustav u 2025. bio je 713.675, što je na istom nivou kao i u 2024. Ukupna duljina svih plinskih distribucijskih sustava na kraju 2025. iznosila je 20.079 km, što je za 0,1 % više u odnosu na ukupnu duljinu svih plinskih distribucijskih sustava na kraju 2024.

Zemljopisni raspored distribucijskih područja operatora distribucijskih sustava i osnovni podaci o energetske djelatnosti distribucije plina u RH u 2025., prikazuje slika 3.2.7.

Izvor: Plinacro d.o.o.

Slika 3.2.7. Raspored distribucijskih područja operatora distribucijskog sustava i osnovni podaci o energetske djelatnosti distribucije plina u RH u 2025.

U pogledu tarifa za distribuciju plina, HERA je u rujnu 2025. provela izvanrednu reviziju dozvoljenih prihoda, odnosno iznosa tarifnih stavki za sve operatore distribucijskih sustava. Naime, porast troškova poslovanja, kao i smanjenje distribuiranih količina plina tijekom prethodnih godina trećeg regulacijskog razdoblja značajno su utjecali na uvjete obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina, što je uvjetovalo potrebu provođenja izvanredne revizije tarifnih stavki utvrđenih za godine trećeg regulacijskog razdoblja, odnosno za 2025. i 2026. S tim u vezi, donesena je *Odluka o iznosu tarifnih stavki za distribuciju plina (NN 122/25)* kojom su određene cijene distribucije plina u 2025., s primjenom od 1. listopada 2025.

Temeljem provedene izvanredne revizije, prosječna ponderirana cijena distribucije plina za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025. za 27 operatora distribucijskih sustava u RH iznosila je 0,0074 EUR/kWh, što je za 23,3 % više u odnosu na prosječnu ponderiranu cijenu distribucije plina koja je bila u primjeni do 31. rujna 2025., a koja je iznosila 0,0060 EUR/kWh.

S obzirom da su *Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* osigurane količine plina za pokrivanje gubitaka u distribucijskom sustavu po određenoj, reguliranoj cijeni, te je operatorima distribucijskih sustava omogućena nadoknada razlike u cijeni plina za gubitke u distribucijskom sustavu za razdoblje od 1. travnja 2022. do 30. rujna 2025., HERA je tijekom 2025. donijela 37 pojedinačnih odluka kojima je utvrđena nadoknada troškova razlike u cijeni plina za gubitke za operatore distribucijskih sustava.

Upravljanje mjestom za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om

Energetska djelatnost upravljanje mjestom za opskrbu UPP-om i/ili stlačenim prirodnim plinom (SPP) tržišna je energetska djelatnost. U RH tijekom 2025. energetska djelatnost upravljanja mjestom za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om obavljalo je pet energetskih subjekata, od kojih je četiri subjekta prodavalo SPP, a dva UPP. UPP i SPP smatraju se alternativnim gorivima i kao takvi predstavljaju jednu od mjera iz zajedničkog okvira za uspostavu infrastrukture za alternativna goriva kojima je cilj što više smanjiti ovisnost o nafti te ublažiti negativni utjecaj prometa na okoliš.

SPP je alternativa UPP-u u transportu prirodnog plina i razvoju maloprodajnog tržišta prirodnog plina te ima sve važniju ulogu kao alternativno gorivo u prometu, a osnovna razlika je agregatno stanje plina. Kod SPP-a plin se nalazi u plinovitom agregatnom stanju dok je UPP pri transportu u tekućem agregatnom stanju.

Prirodni plin se do mjesta za opskrbu SPP-om dovodi putem plinskog distribucijskog sustava na koje je mjesto za opskrbu spojeno te se stlači na samom mjestu za opskrbu SPP-om, dok se UPP najprije doprema brodom do terminala za UPP od kuda se do mjesta za opskrbu UPP-om doprema kamionom za prijevoz UPP-a. SPP se već duže vrijeme koristi kao pogonsko gorivo vozila s unutarnjim izgaranjem te predstavlja ekološku alternativu tekućim fosilnim gorivima.

Uspostava i otvaranje novih mjesta za opskrbu UPP-om i SPP-om doprinosi većem korištenju alternativnih goriva u teškom teretnom prometu (kamioni), javnom gradskom prijevozu (autobusi) i osobnim vozilima, što ima pozitivan ekonomski učinak (jeftinije gorivo), a kao alternativno gorivo s malim udjelom ugljika ima i značajan pozitivan učinak na okoliš, za razliku od tekućih naftnih goriva.

Podaci o kapacitetu pojedinih mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om prikazani su u Tablici 5.3.5., pri čemu je razvidno kako se mjesto za opskrbu SPP-om sa najvećim kapacitetom nalazi u Puli, a mjesto za opskrbu UPP-om sa najvećim kapacitetom se nalazi u Kukuljanovu.

Mjesta za opskrbu SPP-om korištena su za opskrbu osobnih vozila, autobusa i kamiona. Na navedenim mjestima ukupno prodane količine SPP-a iznosile su 1.106.478 kg, odnosno 17.201 MWh, što predstavlja 63 % od ukupno prodanih količina prirodnog plina na mjestima za opskrbu SPP-om i/ili UPP-om.

Prosječna nabavna cijena plina isporučenog na mjestu za opskrbu SPP-om kretala se u rasponu od 0,0405 EUR/kWh pa do 0,067 EUR/kWh, dok se prosječna prodajna cijena plina isporučenog na mjestu za opskrbu SPP-om kretala u rasponu od 0,0862 EUR/kWh do 0,1176 EUR/kWh.

Krajnji kupci su mjesta za opskrbu UPP-om koristili za opskrbu kamiona. Na navedenim mjestima ukupno prodane količine UPP-a iznosile su 665.110 kg, odnosno 10.293 MWh što predstavlja 37 % od ukupno prodanih količina prirodnog plina na mjestima za opskrbu SPP-om i/ili UPP-om.

Prosječna nabavna cijena UPP-a kretala se u rasponu od 0,067 EUR/kWh do 0,9334 EUR/kWh, dok se prosječna prodajna cijena plina isporučenog na mjestu za opskrbu UPP-om kretala u rasponu od 0,105 EUR/kWh do 1,520 EUR/kWh.

U 2025. godini nastavljen je značajan porast udjela prodaje UPP-a u ukupnom udjelu prodanih količina plina za opskrbu kamiona koji je tako narastao za 191.187 kg, odnosno za 40,3 %, dok je prodaja SPP-a u odnosu na količine SPP-a u 2024. pala za 75.241 kg, odnosno za 7,3 %.

Tablica 3.2.1 Pregled mjesta za opskrbu UPP-a i SPP-a u RH sa osnovnim podacima u 2025.

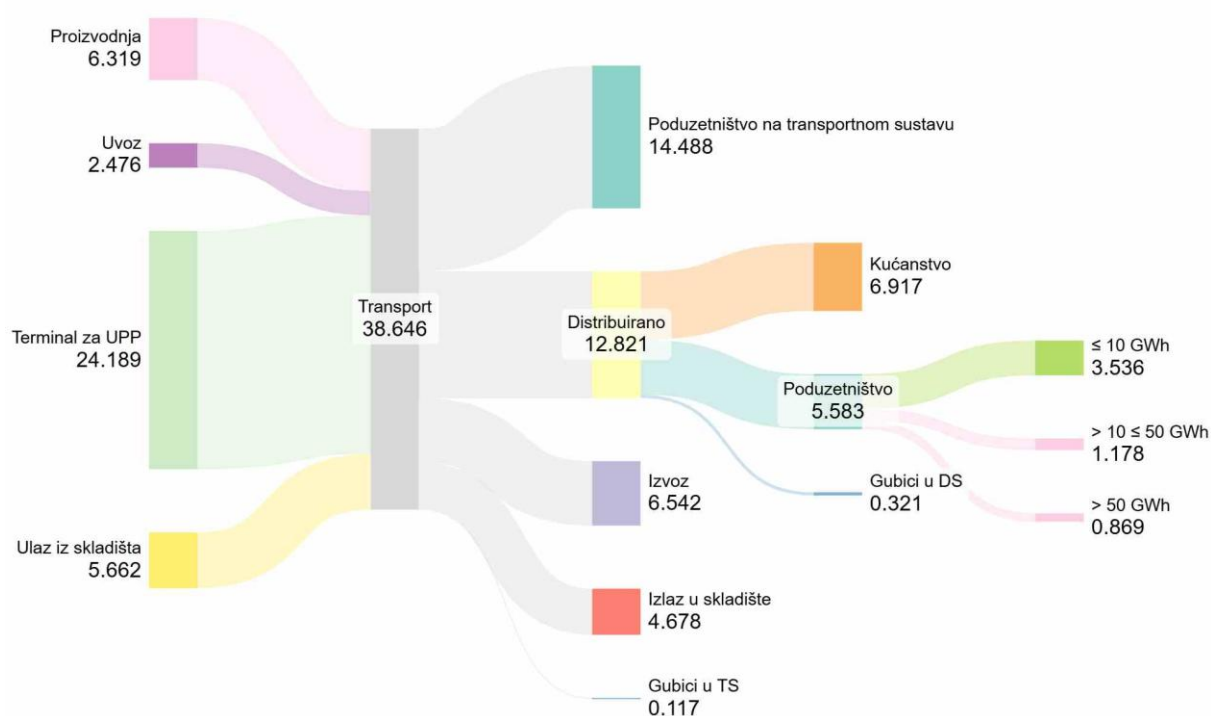
Upravitelj mjestom za opskrbu	Lokacija - Grad/općina	Vrsta plina	Kapacitet (kg/god)
ENERGY PRIME d.o.o.	ZAGREB	UPP	1.000.000
		SPP	10.000.000
PLINARA d.o.o.	PULA	SPP	26.520.000
ENERGO d.o.o.	RIJEKA	SPP	1.500.000
Brod-plin d.o.o.	SLAVONSKI BROD	SPP	75.849
ADRIA OIL	KUKULJANOVO	UPP	5.460.000

3.2.4 Pokazatelji razvoja tržišta plina u Republici Hrvatskoj

Bilanca prirodnog plina u transportnom sustavu

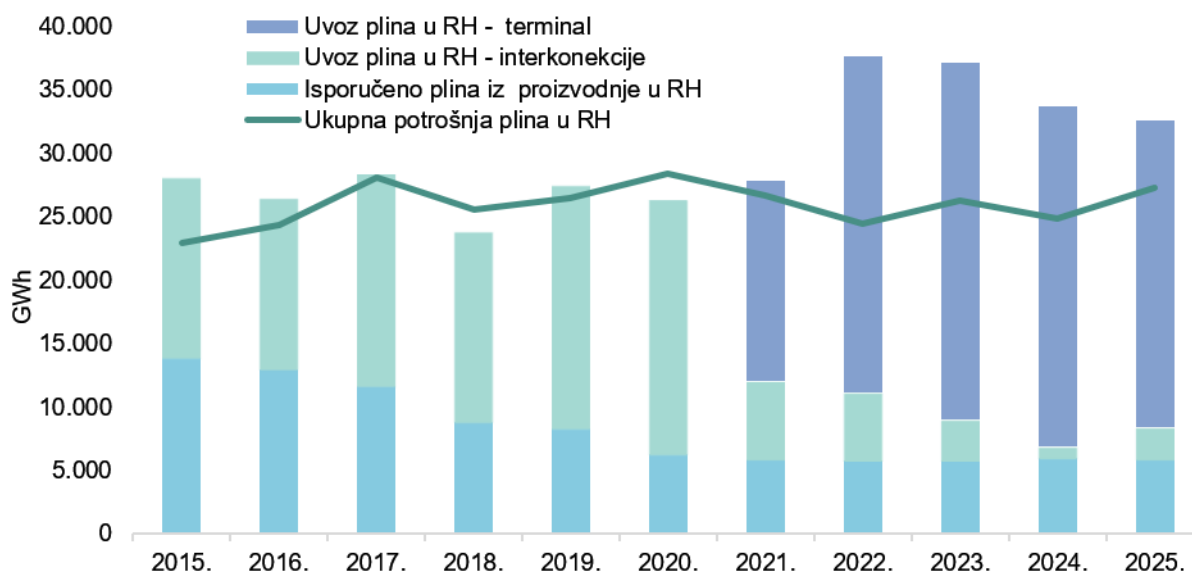
U 2025. ukupna količina prirodnog plina na ulazu u transportni sustav iznosila je 38.646 GWh, što je za 0,3 % manje u odnosu na 2024. Od toga je iz domaće proizvodnje u transportni sustav ušlo 6.319 GWh prirodnog plina, što čini 16,3 % ukupne količine plina koja je ušla u transportni sustav, a što je za 2,1 % više od prethodne 2024. S ulaza na interkonekcijama u transportni sustav ušlo je 2.476 GWh prirodnog plina, odnosno 6,4 % ukupne transportirane količine, što je za 158,1 % više u odnosu na 2024., a iz PSP Okoli u transportni sustav ušlo je 5.662 GWh prirodnog plina, odnosno 14,7 % ukupno transportirane količine, što je za 17,4 % više u odnosu na 2024. godinu. U 2025. godini ukupna količina prirodnog plina otpremljena iz terminala za UPP u transportni sustav iznosila je 24.189 GWh, što je činilo 62,6 % ukupne količine plina koja je ušla u transportni sustav, odnosno 9,7 % manje od količina plina u 2024. (slika 3.2.8).

U 2025. ukupna količina prirodnog plina na izlazu iz transportnog sustava iznosila je 38.529 GWh, što je za 0,7 % manje u odnosu na prethodnu 2024. Od toga je krajnjim kupcima koji su izravno spojeni na transportni sustav isporučeno 14.488 GWh prirodnog plina, odnosno 37,6 % ukupno transportirane količine, a što je za 10,4 % više u odnosu na 2024. Kupcima na distribucijskom sustavu isporučeno je 12.821 GWh prirodnog plina, odnosno 33,3 % ukupno transportirane količine, što je za 8,9 % više u odnosu na 2024. Količina prirodnog plina isporučena na izlazima na interkonekcijama, koja čini 17,0 % ukupno transportirane količine plina, smanjila se i iznosila je 6.542 GWh, a u PSP Okoli isporučeno je 4.678 GWh prirodnog plina, odnosno 12,1 % ukupne količine, što je za 17,3 % više u odnosu na 2024. Prema podacima opskrbljivača plinom, krajnjim kupcima je u 2025. iz distribucijskih sustava ukupno isporučeno 12.500 GWh prirodnog plina (bez gubitaka plina), od čega je kućanstvima isporučeno 6.917 GWh (55,3 %), a poduzetništvu 5.583 GWh (44,7 %) prirodnog plina.

Slika 3.2.8 Bilanca prirodnog plina u transportnom sustavu RH u 2025. u GWh

Energetsku djelatnost proizvodnje prirodnog plina u Hrvatskoj obavljaju INA i Vermilion Zagreb Exploration. INA je tijekom 2025. sa hrvatskih plinskih polja ukupno proizvela i u transportni sustav isporučila oko 5.200 GWh plina, dok je Vermilion Zagreb Exploration kao budući novi proizvođač plina u Hrvatskoj, u okviru probne proizvodnje u transportni sustav isporučio oko 1.086 GWh plina. Proizvodnja plina u RH ukupno zadovoljava oko 23 % domaćih potreba za plinom, a čini 16 % ukupno transportiranih količina plina, dok je preostalih 84 % transportiranih količina plina bilo uvezeno putem interkonekcija i s terminala za UPP na Krku.

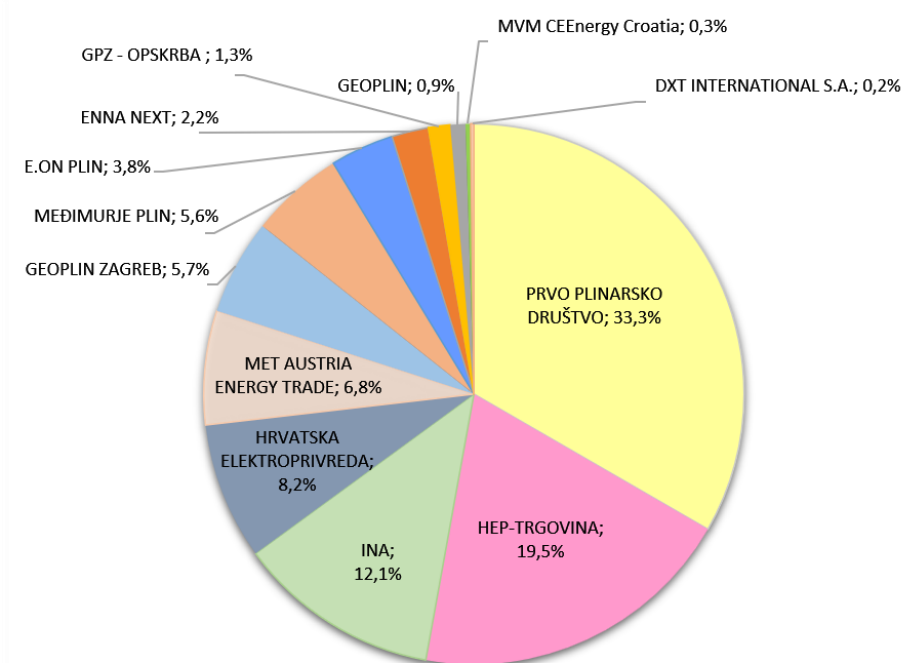
Slika 3.2.9 Količine plina iz domaće proizvodnje isporučene u transportni sustav i količine plina iz uvoza u razdoblju 2015. – 2025.

Veleprodajno tržište plina

Veleprodajno plinsko tržište u RH organizirano je prema modelu bilančnih skupina. Svaki sudionik na tržištu plina dužan je biti član bilančne skupine koju vodi i organizira voditelj bilančne skupine (VBS), koji je odgovoran za uravnoteženje i usklađivanje količina plina svih članova svoje bilančne skupine koje se predaju u transportni sustav i preuzimaju iz transportnog sustava. Operator tržišta plina HROTE omogućava VBS-ima svakodnevno prijavljivanje transakcija na virtualnoj točki trgovanja (VTT) na kojoj se obavljaju bilateralne transakcije među VBS-ima u pravilu dan unaprijed, a također organizira i vodi trgovinsku platformu koja predstavlja mjesto trgovine kratkotrajnim standardiziranim proizvodima (transakcije operator transportnog sustava-VBS ili VBS-VBS), s ciljem uravnoteženja transportnog sustava tijekom dana.

Tijekom 2025. u registar voditelja bilančnih skupina kojeg vodi HROTE upisana su dva energetska subjekta, čime je broj VBS-ova povećan s 32 na 34 u odnosu na stanje na kraju 2024. Od svih registriranih VBS-ova tijekom 2025. njih 17 je aktivno sudjelovalo na tržištu plina.

Udjeli pojedinih bilančnih skupina u ukupno isporučenim količinama prirodnog plina na svim izlazima iz transportnog sustava u 2025. prikazani su na slici 3.2.10.

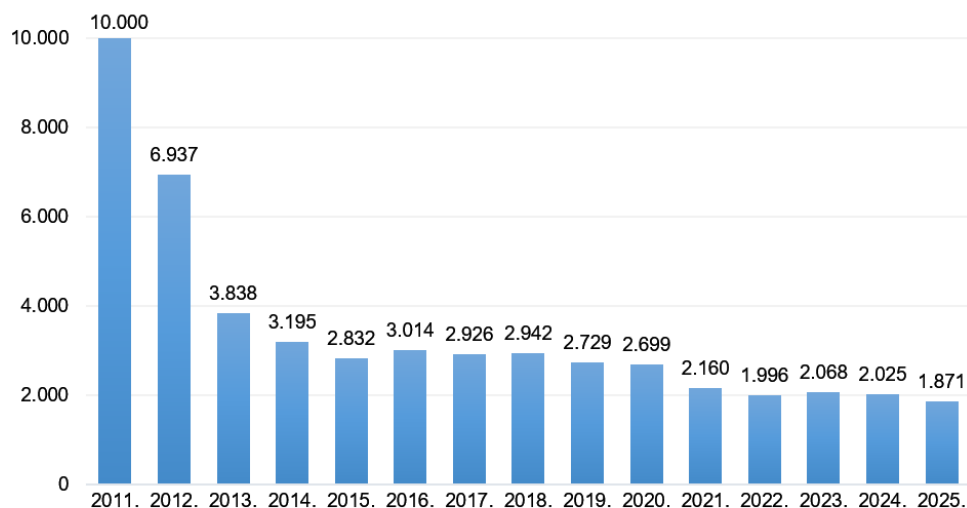
Slika 3.2.10 Udio bilančnih skupina u ukupno preuzetim količinama prirodnog plina na svim izlazima iz transportnog sustava u 2025.

Pokazatelji razvoja veleprodajnog tržišta

Indikatori razine funkcioniranja veleprodajnog tržišta očituju se kroz raznolikost izvora nabave plina, koncentraciju opskrbljivača plinom i potencijal tržišta da ispuni svoju potražnju za plinom bez njenog najvećeg opskrbljivača. Stoga se kao najvažniji indikatori, a koja su primjenjivi na

tržište RH, ističu Herfindhal-Hirschmann Indeks³⁸ (HHI), broj izvora nabave plina te Indeks preostale opskrbe (engl. *Residual Supply Index* - RSI).

HHI na veleprodajnom tržištu plina RH, a prema podacima koje je HERA prikupila za 2025., iznosio je 1.871, dok je za 2024. iznosio 2.025, što predstavlja zadovoljavajuću razinu koncentracije i prihvatljivu razinu diverzifikacije tržišnih udjela sudionika na veleprodajnom tržištu plina Republike Hrvatske. Kretanje HHI-a na veleprodajnom tržištu RH u razdoblju od 2011. do 2025. prikazano je na slici 3.2.11.

Slika 3.2.11 Kretanje HHI-a na veleprodajnom tržištu plina RH u razdoblju od 2011. do 2025.

Broj, odnosno raznolikost izvora nabave plina također je indikator razine razvoja veleprodajnog tržišta. Prema podacima za 2025., plin se u RH nabavljao iz više izvora, i to iz domaće proizvodnje, iz uvoza plina na interkonekcijama te iz uvoza iz terminala za UPP, što upućuje na raznolikost dobavnih pravaca te diverzifikaciju izvora opskrbe.

RSI kao indikator odnosno mjerilo razvoja veleprodajnog tržišta određuje odnos između sume kapaciteta opskrbenih mogućnosti svih izvora nabave na tržištu, osim najvećeg, i ukupne potražnje na tržištu. RSI mjeri ovisnost tržišta o njegovom glavnom izvoru nabave analizom dostupnosti alternativnih izvora nabave, kako se ne bi u potpunosti oslanjalo na najveći izvor nabave pri ispunjavanju potražnje tržišta. Ako je RSI jednak ili veći od 110 %, to je pokazatelj da tržište može opstati bez najvećeg izvora nabave plina. U Hrvatskoj u 2025. bio na zadovoljavajućoj razini od 169 %.

Pregled pokazatelja za veleprodajno tržište plina po godinama za razdoblje od 2020. do 2025. prikazan je u Tablici 3.2.2. Iz priložene tablice vidljivo je da s povećanjem broja izvora dobave plina došlo je do povećane aktivnosti trgovanja količinama prirodnog plina na veleprodajnom tržištu, a aktiviranjem dvosmjernih tokova na interkonekcijama povećana je i količina izvezenog prirodnog plina iz RH.

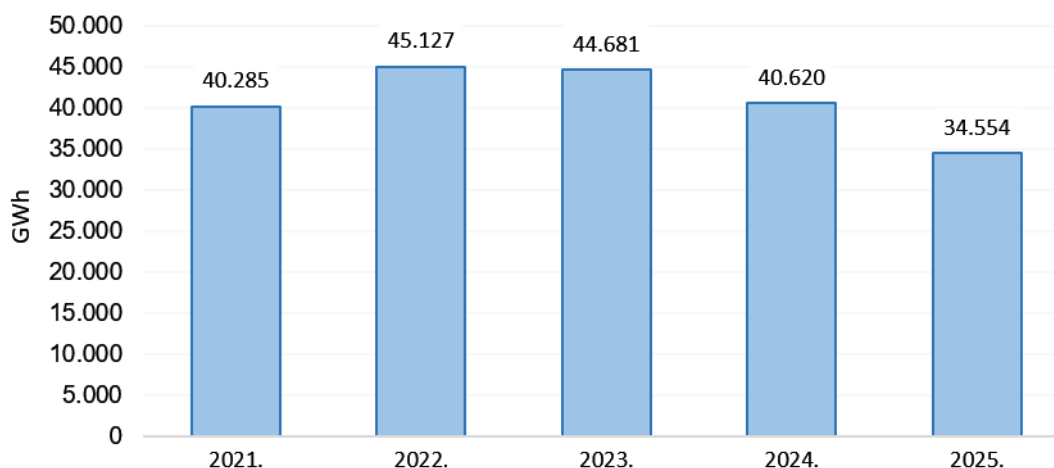
³⁸ HHI je najčešće korištena mjera za utvrđivanje koncentracije tržišne moći. Viši HHI podrazumijeva veću koncentraciju te pokazuje koliki udio na tržištu pripada manjem broju najvećih trgovaca. Raspon HHI kreće se između 0 i 10.000, gdje visoki HHI bliži 10.000 upućuje na monopol na tržištu, odnosno da jedan od sudionika na tržištu ima prevladavajući utjecaj. Indikator konkurentnosti na tržištu te pokazatelj da niti jedan od sudionika nema prevladavajući utjecaj je pri vrijednosti HHI-a ispod 2.000.

Tablica 3.2.2 Pregled pokazatelja veleprodajnog tržišta plina za razdoblje od 2021. do 2025.

Pokazatelj	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Ukupno proizvedeno u RH (GWh)	5.775	6.035	5.592	6.191	6.319
Uvoz plina na interkonekcijama (GWh)	6.225	5.362	3.275	959	2.476
Količina plina s terminala za UPP (GWh)	15.703	26.476	28.082	26.800	24.189
Količina plina sa skladišta (GWh)	4.009	3.166	3.394	4.824	5.662
Raspoloživo plina za prodaju na tržištu u RH (GWh)	31.712	41.040	40.343	38.774	38.646
Ukupno prodano plina na veleprodajnom tržištu (GWh)	43.643	61.720	54.529	51.193	43.570
od toga: na tržištu u RH (GWh)	42.413	50.231	42.404	42.404	37.275
izvoz iz RH (GWh)	1.230	11.489	12.125	9.711	6.295
Broj izvora opskrbe plinom	4	4	4	4	4
Broj aktivnih opskrbljivača (voditelja bilančnih skupina) na veleprodajnom tržištu	14	15	19	18	17
Udio najvećih voditelja bilančnih skupina na izlazima iz transportnog sustav na veleprodajnom tržištu:					
HEP (uključujući i HEP-Trgovinu)	32%	38%	38%	33%	28%
INA	18%	8%	8%	11%	12%
PRVO PLINARSKO DRUŠTVO	25%	28%	30%	36%	33%
MET CROATIA Energy Trade	-	-	11%	5%	6%
Ostali (manje od 7 %)	25%	26%	13%	16%	21%

Bitnu sastavnicu veleprodajnog tržišta plina u RH predstavlja trgovina plinom na VTT-u. VTT je mjesto trgovine plinom nakon njegova ulaska u transportni sustav, a prije njegova izlaska iz transportnog sustava, uključujući sustav skladišta plina na kojem voditelji bilančnih skupina mogu međusobno trgovati plinom. Transakcije se dogovaraju bilateralno, a potvrđuju se i provode putem sustava koji osigurava operator tržišta plina HROTE.

U 2025. godini na VTT-u je bilo aktivno 17 voditelja bilančnih skupina koji su trgovali s ukupno 34.554 GWh plina (15 % manje nego u 2024.), što po godinama prema izvješću koje izdaje HROTE prikazuje slika 3.2.12.

Slika 3.2.12 Kupljene/prodane količine plina na virtualnoj točki trgovanja (VTT) u razdoblju 2021. - 2025.

Osim trgovanja na VTT-u, transakcije na veleprodajnom tržištu u RH odvijaju se i na trgovinskoj platformi, na kojoj pravo na trgovanje kratkoročnim standardiziranim proizvodima imaju svi voditelji bilančnih skupina, kao i operator transportnog sustava. Na trgovinskoj platformi svakodnevno se može trgovati nazivnim i lokacijskim proizvodima, a proizvodi se mogu nuditi i koristiti unutar plinskog dana ili za dan unaprijed. Nazivni proizvod je proizvod kojim se trguje na trgovinskoj platformi bez određene lokacije promjene vlasništva nad plinom, a lokacijski proizvod je proizvod kojim se trguje na trgovinskoj platformi s točno određenom lokacijom promjene vlasništva nad plinom odnosno određenom ulazu u transportni sustav ili izlazu iz transportnog sustava. Proizvodom se smatra količina plina raspoloživa za trgovanje između sudionika na trgovinskoj platformi. U okviru trgovinske platforme dodatno je razvijena funkcionalnost putem koje VBS-ovi bilježe razmijenjene energije plina na virtualnoj točki trgovanja temeljem sklopljenih transakcija na bilateralnom tržištu.

Cijene plina na veleprodajnom tržištu

Prosječna nabavna cijena plina na veleprodajnom tržištu, bez PDV-a, u 2025. (nabava prema bilateralnim ugovorima, na VTT-u, na trgovinskoj platformi i iz uvoza) iznosila je 0,0400 EUR/kWh, odnosno 40,0 EUR/MWh, što je na istim razinama kao i u 2024. , kada je ista iznosila 40,1 EUR/MWh. Pri tome je prosječna nabavna cijena plina iz uvoza iznosila 37,9 EUR/MWh, dok je prosječna nabavna cijena na tržištu RH iznosila 42,8 EUR/MWh.

Tijekom 2025. najviša prosječna nabavna cijena plina na veleprodajnom tržištu zabilježena je u 1. tromjesečju kada je iznosila 46,7 EUR/MWh, dok je najniža prosječna nabavna cijena plina bila u 4. tromjesečju kada je iznosila 35,4 EUR/MWh.

Tablica 3.2.3 Pregled kretanja cijena plina na veleprodajnom tržištu RH u razdoblju 2021. - 2025.

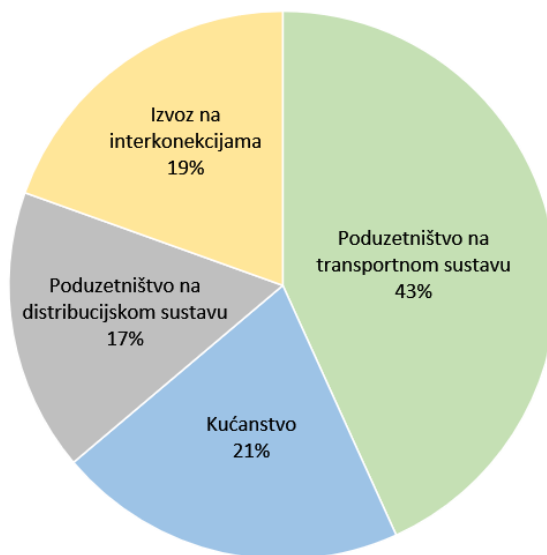
Veleprodajne cijene	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Prosječna nabavna cijena plina na veleprodajnom tržištu (EUR/MWh)	34,8	106,0	56,3	40,1	40,0

Maloprodajno tržište plina

Transakcije povezane s isporukom plina kupcima, u svrhu potrošnje plina krajnjih kupaca, odvijaju se na maloprodajnom tržištu. Opskrba plinom uređuje se ugovorom između krajnjeg kupca i opskrbljivača plinom, a isporuka se obavlja na obračunskom mjernom mjestu.

Struktura isporuke plina u 2025. bila je sljedeća:

- krajnjim kupcima kategorije kućanstvo³⁹ priključenima na distribucijski sustav isporučeno je 6.917 GWh, što čini 20,6 % od ukupno isporučene količine plina,
- krajnjim kupcima kategorije poduzetništvo priključenima na distribucijski sustav isporučeno je 5.583 GWh, što čini 16,7 % od ukupno isporučene količine plina,
- krajnjim kupcima kategorije poduzetništvo izravno priključenima na transportni sustav isporučeno je 14.488 GWh, što čini 43,2 % od ukupno isporučene količine plina i
- na interkonekcijama Rogatec (SLO) i Drávaszerdahely (HU) isporučeno je 6.542 GWh plina, što čini 19,5 % od ukupno isporučene količine plina.

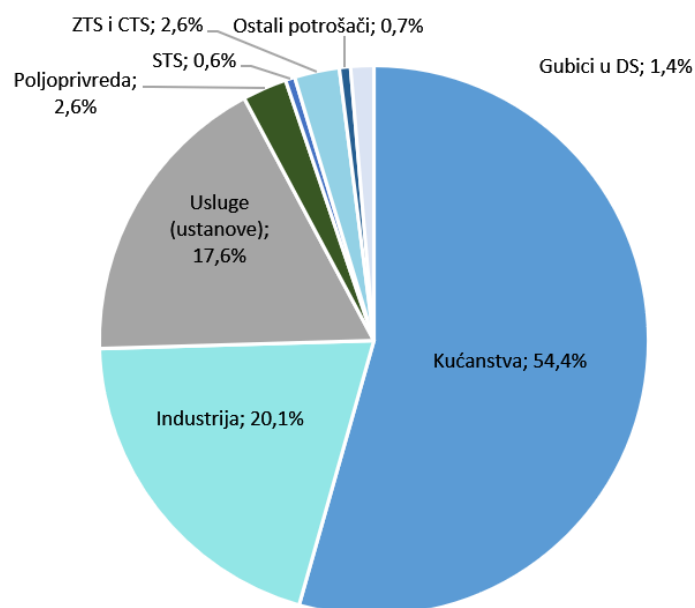

Slika 3.2.13 Struktura isporuke prirodnog plina u 2025.

Ukupno isporučena količina prirodnog plina krajnjim kupcima u RH na maloprodajnom tržištu u 2025. iznosila je 26.988 GWh, što je za 9,7 % više u odnosu na 2024. Od toga je krajnjim kupcima kategorije kućanstvo isporučeno 6.917 GWh plina, što je povećanje za 12,3 % u odnosu na isporučene količine u 2024. Krajnjim kupcima kategorije poduzetništvo na distribucijskom sustavu ukupno je isporučeno 5.583 GWh plina, što je povećanje za 5,1 % u odnosu na isporučene količine u 2024. Industrijskim krajnjim kupcima na transportnom sustavu ukupno je isporučeno 14.488 GWh plina, što je povećanje za 10,4 % u odnosu na isporučene količine u 2024. godini.

Struktura isporuke prirodnog plina krajnjim kupcima na distribucijskom sustavu po kategorijama potrošnje u RH u 2025. godini prikazana je na slici 3.2.14.

³⁹ Kategorija kućanstvo obuhvaća krajnje kupce kategorije kućanstva u obvezi javne usluge i krajnje kupce kategorije kućanstva koji kupuju plin po tržišnim uvjetima.

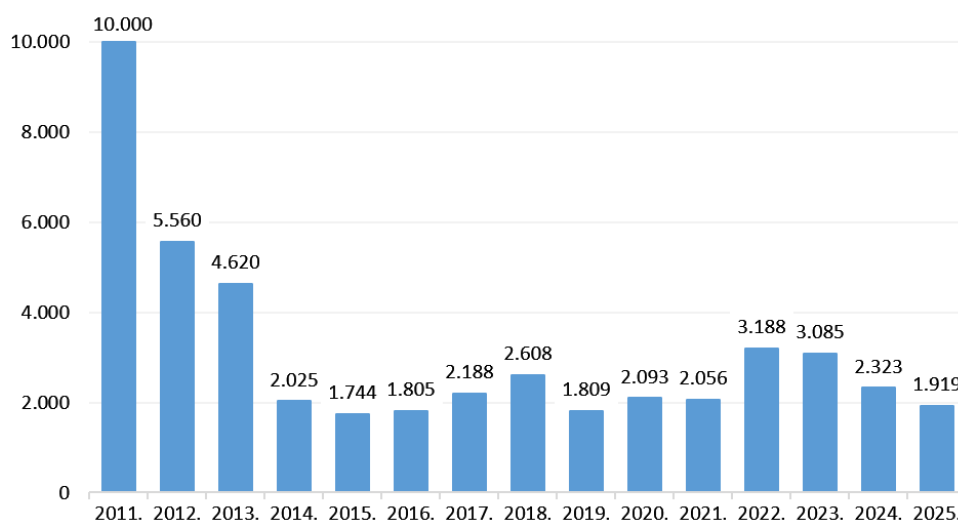

Slika 3.2.14 Struktura isporuke prirodnog plina po kategorijama potrošnje krajnjih kupaca na distribucijskom sustavu u RH u 2025.

Ukupan broj krajnjih kupaca plina priključenih na distribucijski sustav na kraju 2025. bio je 713.675, od toga je 670.253 krajnjih kupaca kategorije kućanstvo, a 43.422 krajnjih kupaca kategorije poduzetništvo. Na transportni sustav bilo je priključeno 23 krajnja kupca plina kategorije poduzetništvo.

Pokazatelji razvoja maloprodajnog tržišta

Indikator koncentracije tržišne moći (HHI) na maloprodajnom tržištu plina, u kategoriji kupaca poduzetništvo, u 2025. bio je niži u odnosu na 2024. te je iznosio 1.919. Navedeno u pogledu konkurentnosti ukazuje na uravnoteženiju raspodjelu udjela opskrbljivača u ukupno isporučenim količinama plina na maloprodajnom tržištu. Kretanje HHI-a indeksa na maloprodajnom tržištu RH u segmentu kupaca iz kategorije poduzetništvo u razdoblju 2011. - 2025. prikazano je na slici 3.2.15.

Slika 3.2.15 Kretanje HHI-a indeksa na maloprodajnom tržištu plina RH za kategoriju poduzetništvo u razdoblju 2011. – 2025.

Osim koncentracije tržišne moći, bitan indikator razvoja maloprodajnog tržišta i učinkovitog tržišnog natjecanja na maloprodajnom tržištu je postojanje uvjeta za brzu i jednostavnu promjenu opskrbljivača plinom.

Udio distribuiranih količina plina kupcima koji su promijenili opskrbljivača plinom u 2025. iznosi 9,4 %, odnosno 1.207 GWh od ukupno distribuirane količine plina (12.821 GWh). Broj promjena opskrbljivača u 2025. po OMM iznosio je 19.505, a udio provedenih promjena opskrbljivača predstavlja 2,7 % u ukupnom broju OMM-a koji iznosi 713.675.

U 2025. ukupno je pokrenuto 26.237 zahtjeva za promjenu opskrbljivača. Od toga se 19.984 zahtjeva odnosi na kategoriju kućanstvo, dok se 6.253 zahtjeva odnosi na kategoriju poduzetništvo. Od ukupnog broja pokrenutih zahtjeva, za njih 19.505 (74 %) proveden je postupak promjene opskrbljivača, dok ih je za 6.732 (26 %) postupak prekinut. Od ukupnog broja prekinutih postupaka promjene opskrbljivača, njih 6.084 se odnosi na kategoriju kućanstva dok se manji preostali dio odnosi na kategoriju poduzetništva. Prekinuti zahtjevi uključuju i otkazane provedene promjene na zahtjev krajnjeg kupca koji ima pravo na javnu opskrbu.

Pregled pokazatelja za maloprodajno tržište plina⁴⁰ po godinama za razdoblje od 2021. do 2025. prikazan je u Tablici 3.2.4.

Tablica 3.2.4 Pregled pokazatelja za maloprodajno tržište plina po godinama za razdoblje od 2021. do 2025.

Pokazatelj	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Ukupno prodano plina na maloprodajnom tržištu (GWh)	26.685	24.479	26.246	24.896	27.309
Od toga prodano: na transportnom sustavu (GWh)	14.319	12.456	14.787	13.118	14.488
na distribucijskom sustavu (GWh)	12.366	12.023	11.459	11.778	12.821
Preostalo plina na skladištu na 31.12. (GWh)	3.959	5.072	2.241	3.988	4.678
Od ukupno plina prodano na distribucijskom sustavu: kućanstvima (GWh)	6.557	6.452	6.064	6.160	6.917
poduzetništvu (GWh)	5.580	5.329	5.171	5.314	5.583
Gubici u distribucijskom sustavu (GWh)	229	242	224	303	321
Ukupan broj krajnjih kupaca na maloprodajnom tržištu (poduzetništvo i kućanstvo)	694.286	699.802	729.882	713.667	713.698
Od toga: na distribucijskom sustavu	694.269	699.786	729.863	713.647	713.675
na transportnom sustavu	17	16	19	20	23
Ukupno registriranih opskrbljivača tijekom godine	49	44	39	39	39
od toga aktivnih opskrbljivača	42	39	21	21	23
Ukupno registriranih trgovaca tijekom godine	34	38	41	41	41
od toga aktivnih trgovaca	2	2	2	8	9
Propisano vrijeme postupka promjene opskrbljivača (br. dana)	15	15	15	15	15
Prosječno vrijeme trajanja postupka promjene opskrbljivača (br. dana)	4	3	3	3	3

⁴⁰ HERA je za sveobuhvatan pregled najznačajnijih odrednica i pokazatelja maloprodajnog tržišta preuzela kategorije pokazatelja iz savjetodavnog dokumenta CEER-a za nacionalne regulatore, koji sadrži poveznice na odredbe za praćenje tržišta koje proizlaze iz propisa EU-a.

Stopa promjene opskrbljivača (po OMM)	2%	1%	1%	29%	3%
Stopa promjene opskrbljivača prema distribuiranim količinama plina (kWh)	9%	13%	13%	28%	9%
Broj provedenih promjena opskrbljivača (po OMM)	14.203	3.856	3.856	208.682	19.505
Broj prekinutih promjena opskrbljivača (po OMM)	1.765	1.165	1.165	3.908	6.732

Cijene plina na maloprodajnom tržištu

Regulirana maloprodajna cijena plina, koja se primjenjuje za krajnje kupce kategorije kućanstvo koji koriste javnu uslugu opskrbe plinom, određuje se u skladu s *Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu*. Iznosi tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu za sve opskrbljivače plinom u javnoj usluzi opskrbe plinom na području RH, tijekom 2025. bili su utvrđeni odgovarajućim odlukama o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom.

Prosječna prodajna cijena plina, bez PDV-a, za krajnje kupce kategorije kućanstvo⁴¹ koji koriste javnu uslugu opskrbe plinom u RH u 2025. iznosila je 0,0536 EUR/kWh, bez PDV-a, što u odnosu na 2024. predstavlja povećanje prosječne cijene za 8,5 %. Navedena cijena iskazana je bez uzimanja u obzir mjera Vlade RH, odnosno bez poreznog rasterećenja i subvencioniranja cijene plina za krajnje kupce kategorije kućanstvo.

Vlada RH je 6. rujna 2024. donijela *Odluku o subvencioniranju dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo* (NN 104/24), kojom se postupak subvencioniranja produžuje za razdoblje primjene od 1. listopada 2024. do 31. ožujka 2025. i kojom se krajnja cijene opskrbe plinom za kupce iz kategorije kućanstva subvencionira po propisanim iznosima subvencija po distribucijskim područjima, a iznosi subvencija čine sastavni dio te *Odluke*.

26. ožujka 2025. Vlada RH donijela je *Odluku o izmjenama Odluke o subvencioniranju dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo* (NN 56/25) kojom se rok važenja produžuje do 30. rujna 2025., a 16. rujna 2025. Vlada RH donijela je *Odluku o izmjenama Odluke o subvencioniranju dijela krajnje cijene opskrbe plinom za krajnje kupce kategorije kućanstvo* (NN 121/25) kojom se rok važenja produžuje do 31. ožujka 2026. te kojom su određeni novi iznosi subvencija po distribucijskim područjima, a iznosi subvencija čine sastavni dio te *Odluke*.

Slijedom navedenih mjera i propisanih subvencija, cijene plina za kućanstva su tijekom 2025. po kategorijama kupaca za kućanstvo prema EUROSTAT-ovoj metodologiji⁴², odnosno količinama godišnje potrošnje prirodnog plina, bile u prosjeku niže za 5,0 % za kategoriju D1, 10,0 % za kategoriju D2 odnosno 14,8 % za kategoriju D3 od cijena koje bi bile na snazi da mjere Vlade RH nisu donesene.

U Tablici 3.2.5 prikazana je prosječna prodajna cijena plina bez PDV-a u RH za 2025. za krajnje kupce kategorije kućanstvo – ukupno, kao i posebno za kućanstva u obvezi javne usluge i kućanstva s tržišnim ugovorom

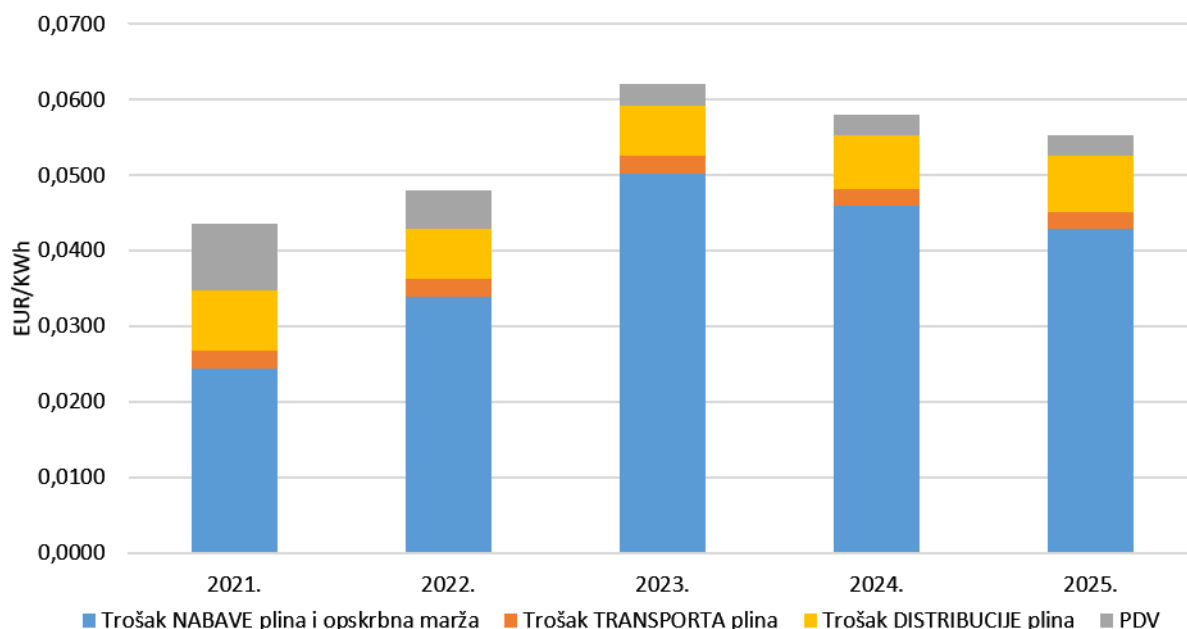
⁴¹ Ponderirani prosjek prema isporučenim količinama plina za krajnje kupce kategorije kućanstvo koji koriste javnu uslugu, za svakog pojedinog opskrbljivača u obvezi javne usluge.

⁴² Kategorija D1 obuhvaća potrošače sa potrošnjom manjom od 5.000 kWh, kategorija D2 obuhvaća raspon potrošnje od 5.001-50.000 kWh, dok kategorija D3 obuhvaća potrošače sa potrošnjom većom od 50.001 kWh. Valja istaknuti da je kategorija D2 najviše slična prosječnoj potrošnji kućanstva u Republici Hrvatskoj.

Tablica 3.2.5 Prosječna prodajna plina za kućanstva u 2025. godini u RH

Kategorije (prema godišnjoj potrošnji u kWh)		kućanstva u obvezi javne usluge (EUR/kWh)	kućanstva s tržišnim ugovorom (EUR/kWh)	UKUPNO (EUR/kWh)
D1	1 ≤ 5.000	0,0563	0,0601	0,0576
D2	5.001 - 50.000	0,0513	0,0540	0,0521
D3	više od 50.000	0,0502	0,0512	0,0506
Ukupno:		0,0536	0,0545	0,0526

Kretanje prosječne cijene plina za kućanstva, s PDV-om, a kojom su obuhvaćena kućanstva u obvezi javne usluge i kućanstva s tržišnim ugovorom za razdoblje 2021. - 2025. prikazano je na slici 3.2.16.

Slika 3.2.16 Visina i struktura prosječne cijene plina za sva kućanstva (u obvezi javne usluge i kućanstva s tržišnim ugovorom) u RH u razdoblju od 2021.-2025.

Prosječna prodajna cijena plina, bez PDV-a, za krajnje kupce kategorije poduzetništvo priključene na distribucijski sustav⁴³ u RH u 2025. iznosila je 0,0534 EUR/kWh pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti, što je za 4,9 % niža cijena u odnosu na 2024. Najniža cijena je bila u 4. tromjesečju kada je iznosila 0,0501 EUR/kWh, a najviša u 1. tromjesečju kada je iznosila 0,0572 EUR/kWh.

Prosječna prodajna cijena plina, bez PDV-a, za krajnje kupce kategorije poduzetništvo priključene na transportni sustav⁴⁴ u RH u 2025. iznosila je 0,0435 EUR/kWh, što je za 11,1 % niža cijena u

⁴³ Ponderirani prosjek prema isporučenim količinama plina za krajnje kupce na tržištu priključene na distribucijski sustav, za svakog pojedinog opskrbljivača plinom.

⁴⁴ Ponderirani prosjek prema isporučenim količinama plina za krajnje kupce na tržištu priključene na transportni sustav, za svakog pojedinog opskrbljivača plinom.

odnosu na 2024. pri čemu je ista bila najniža u 3. tromjesečju kada je iznosila 0,0399 EUR/kWh, a najviša u 1. tromjesečju kada je iznosila 0,0520 EUR/kWh.

Prosječna maloprodajna cijena plina, bez PDV-a, u 2025. za krajnje kupce iz kategorije poduzetništvo iznosila je 0,0468 EUR/kWh, što je za 9,2 % niža u odnosu na prosječnu maloprodajnu cijenu za poduzetništvo iz 2024.

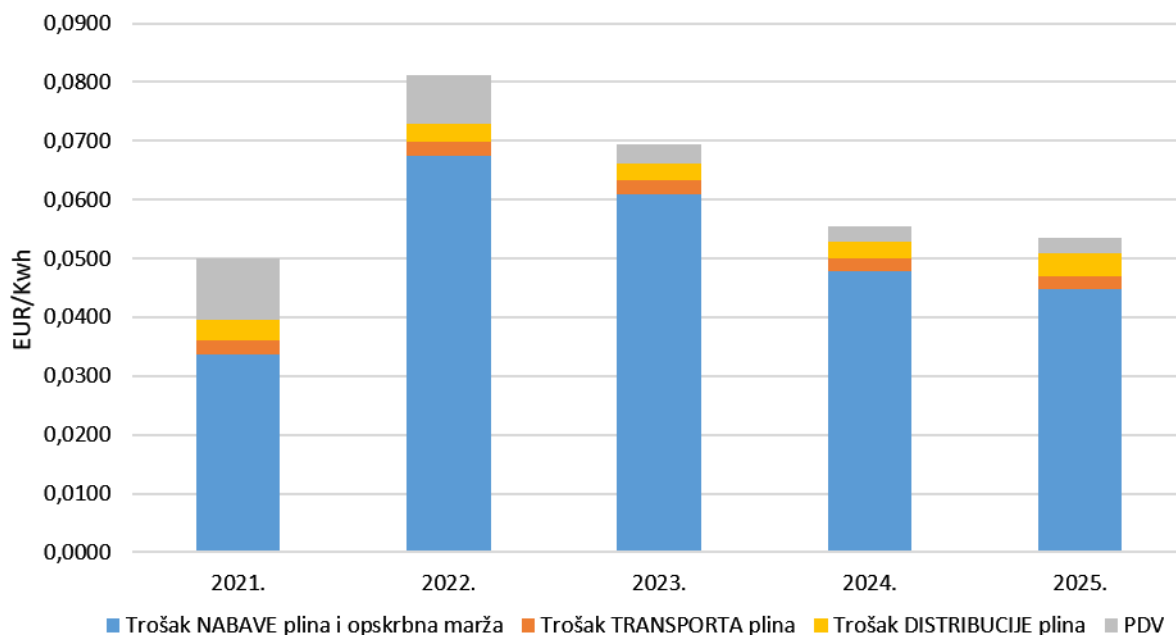
Prosječne prodajne cijene plina bez PDV-a u RH u 2025. za krajnje kupce na tržištu iz kategorije poduzetništvo, razvrstane prema kategorizaciji HERA-e, zasebno za krajnje kupce na transportnom sustavu i krajnje kupce na distribucijskom sustavu, kao i ukupne prosječne prodajne cijene plina za sve krajnje kupce na tržištu u RH, prikazane su u Tablici 3.2.6.

Tablica 3.2.6 Prosječna prodajna cijena plina bez PDV-a u RH u 2025. za krajnje kupce kategorije poduzetništvo

Kategorije (prema godišnjoj potrošnji u kWh)		Krajnji kupci na transportnom sustavu (EUR/kWh)	Krajnji kupci na distribucijskom sustavu (EUR/kWh)	UKUPNO (EUR/kWh)
I1-1	≤ 100.000	*	0,0628	0,0628
I1-2	100.001 - 250.000	*	0,0557	0,0557
I2	250.001 - 2.500.000	*	0,0540	0,0540
I3-1	2.500.001 - 10.000.000	*	0,0515	0,0514
I3-2	10.000.001 - 25.000.000	*	0,0489	0,0486
I4-1	25.000.001 - 50.000.000	*	0,0520	0,0519
I4-2	50.000.001 - 250.000.000	0,0431	0,0490	0,0463
I5	250.000.001 - 1.000.000.000	*	-	*
I6	> 1.000.000.001	*	-	*
Ukupno:		0,0435	0,0534	0,0468

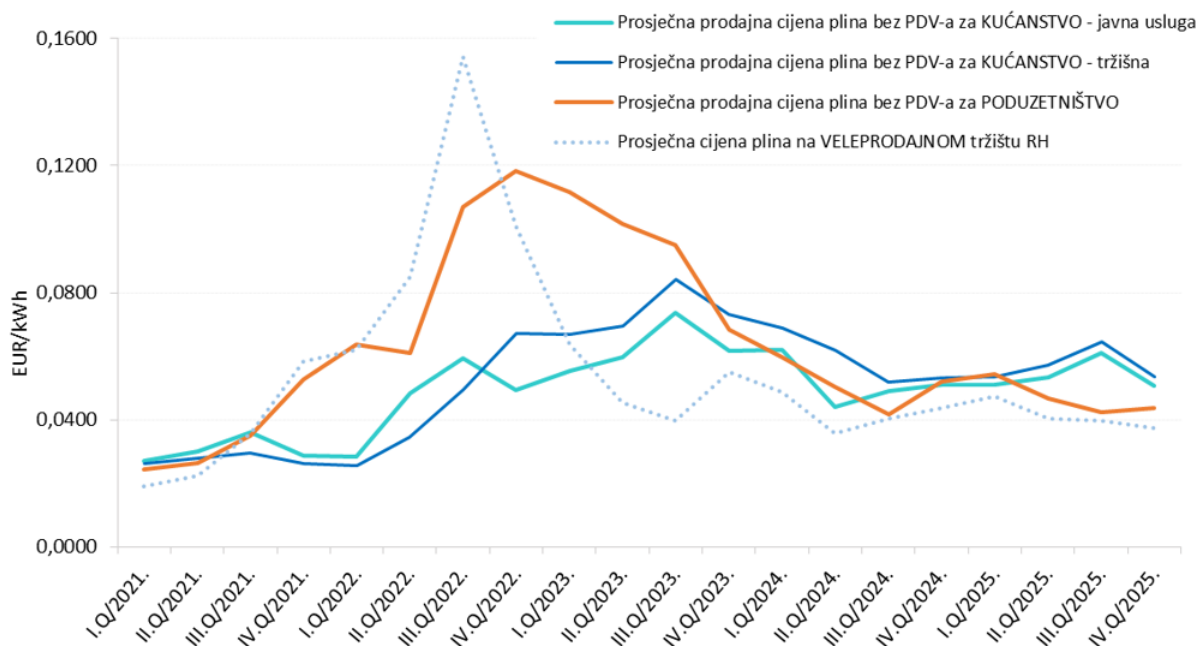
* HERA ne objavljuje prosječnu cijenu za ovu kategoriju zbog osiguranja tajnosti povjerljivih poslovnih podataka, jer su u toj kategoriji na 31. prosinca 2025. bila manje od tri krajnja kupca

Kretanje prosječne cijene plina za kupce kategorije poduzetništvo, s PDV-om, za razdoblje 2021. - 2025. prikazano je na slici 3.2.17.

Slika 3.2.17 Visina i struktura prosječne cijene plina za kupce kategorije poduzetništvo u RH u razdoblju od 2021.- 2025.

Usporedba prosječnih prodajnih cijena plina za kućanstvo u obvezi javne usluge i za kućanstva s tržišnim ugovorom te prosječnih prodajnih cijena plina za poduzetništvo, s prosječnom cijenom plina na veleprodajnom tržištu RH, bez PDV-a, u razdoblju od 2021. do 2025., prikazana je na slici 3.2.18.

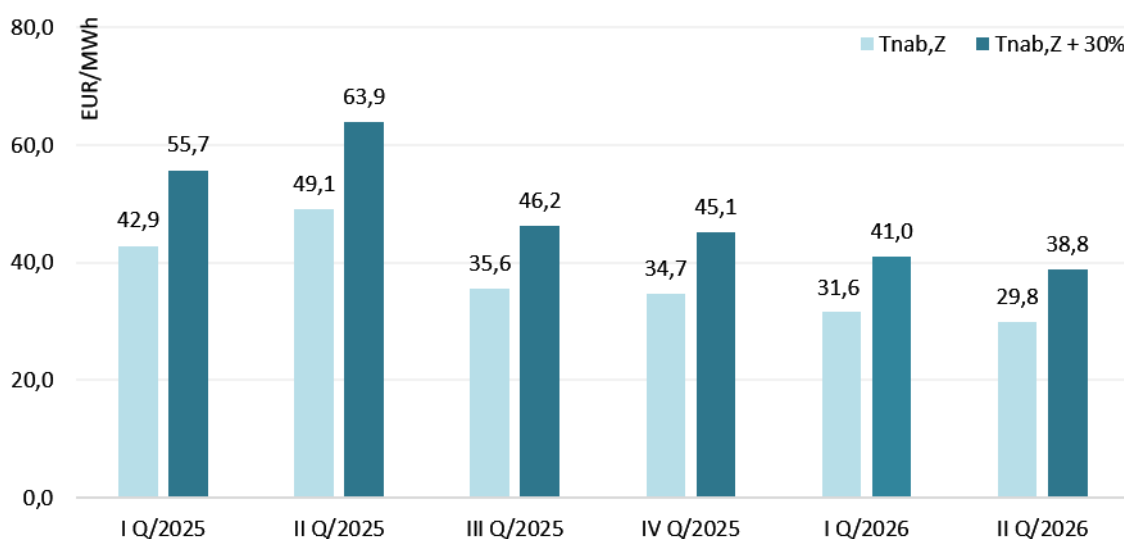

Slika 3.2.18 Trend prosječnih maloprodajnih cijena plina za kategorije krajnjih kupaca u odnosu na prosječnu cijenu plina na veleprodajnu tržištu RH u razdoblju 2021. - 2025.

Iznosi tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu za krajnje kupce koji imaju pravo na javnu uslugu opskrbe plinom (kategorija kućanstva) prema Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu utvrđuju se u iznosima jednakim iznosima tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom koje je za opskrbljivača u obvezi javne usluge na

pojedinom distribucijskom području donijela HERA. Za kategoriju poduzetništvo, odnosno krajnje kupce koji nisu kućanstvo, cijena zajamčene opskrbe utvrđuje HERA odgovarajućim odlukama za zajamčenu opskrbu plinom.

Kretanje troška nabave plina za zajamčenu opskrbu za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. siječnja 2025. do 30. lipnja 2026. prema odlukama HERA-e prikazano je na slici 3.2.19. na kojoj se vidi da je osnovni trošak nabave plinom za zajamčenu opskrbu za poduzetništvo tijekom 2025. bio utvrđen u rasponu od 34,7 EUR/MWh do 49,1 EUR/MWh, a povezano s kretanjem cijene plina na referentnom plinskom tržištu TTF. Do kraja lipnja 2026. osnovni trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu plinom iznosi 29,8 EUR/MWh, odnosno 38,8 EUR/MWh uz uvećanje troška nabave plina od 30 %, u slučaju višemjesečnog korištenja zajamčene opskrbe.

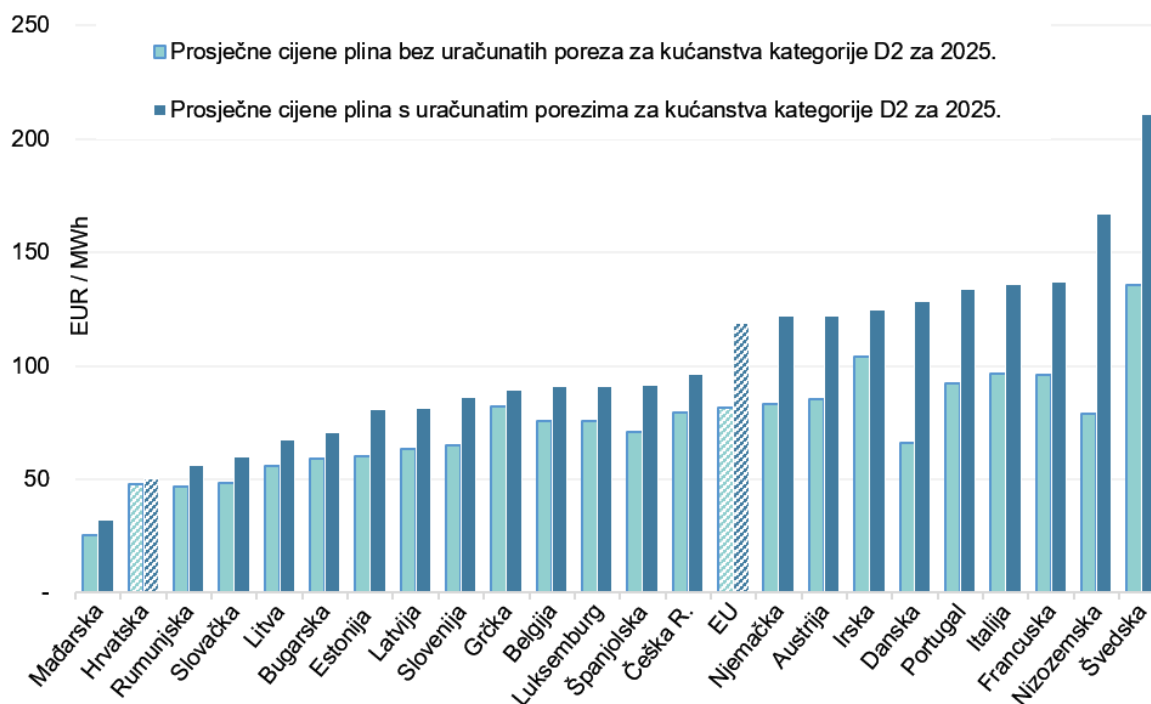
Slika 3.2.19 Visina osnovnog i uvećanog troška nabave plina za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, u razdoblju od 1.1.2025. do 30.6.2026., prema odlukama HERA-e

Cijene prirodnog plina (bez uračunatih poreza) za krajnje kupce kategorije kućanstva na razini EU, prema podacima EUROSTAT-a, u 2025. u odnosu na 2024. prosječno su pale za 2,3 %. Cijena prirodnog plina (bez uračunatih poreza) za kućanstva u RH u 2025. bila je za 41,5 % niža od prosjeka EU.

Prodajna cijena prirodnog plina za kućanstva kategorije D2⁴⁵ s uračunatim porezima u RH u 2025. bila je manja od prosjeka EU za 57,7 %.

Slika 3.2.20 prikazuje prosječne cijene prirodnog plina za kućanstva kategorije D2 za 2025. sa i bez uračunatih poreza.

⁴⁵ Kategorija D2 obuhvaća kućanstva s godišnjom potrošnjom prirodnog plina od 20 do 200 GJ, što približno odgovara potrošnji prirodnog plina od 5.001 do 50.000 kWh – tj. obuhvaćaju kućanstva tarifnog razreda TM2 i TM3.

Izvor: EUROSTAT, obrada HERA

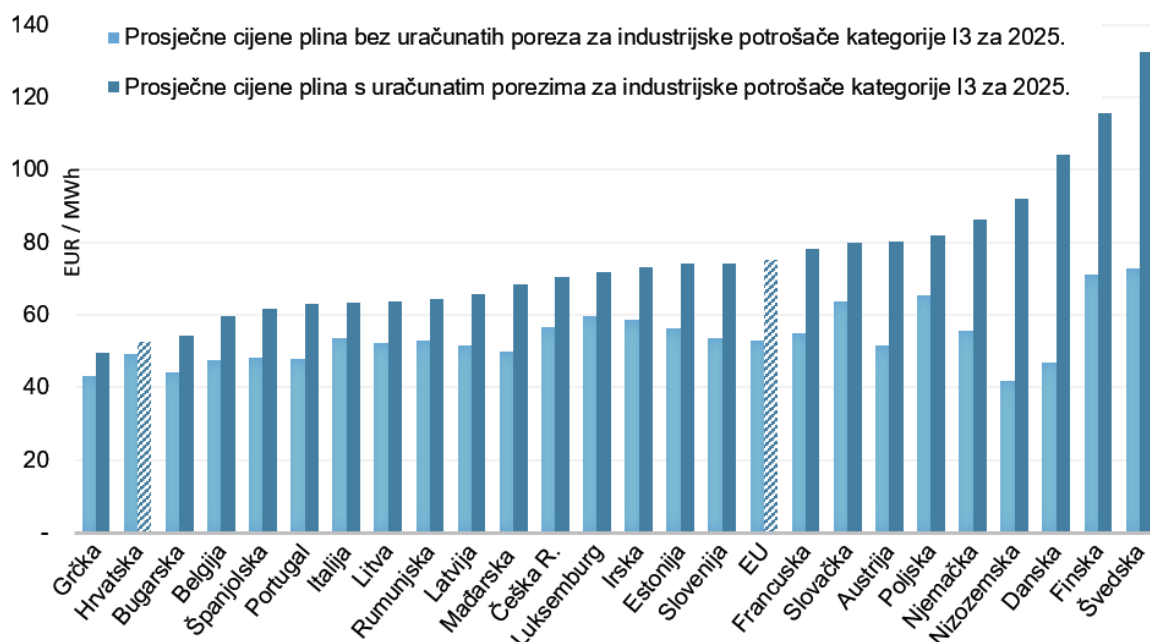
Slika 3.2.20 Prosječne cijene prirodnog plina za kućanstva kategorije D2 za 2025. (sa i bez uračunatih poreza)

Ako se cijena prirodnog plina za kućanstva kategorije D2 iskaže na način da se eliminiira razlika u cijeni dobara/usluga u pojedinim zemljama, korištenjem međunarodne jedinice PPS/GJ⁴⁶, najviša cijena u 2025. bila je u Švedskoj (48,22 PPS/GJ), a najniža u Mađarskoj (12,62 PPS/GJ). Uzimajući u obzir standard kupovne moći izražen jedinicom PPS, krajnja cijena plina s uračunatim porezima za kućanstva kategorije D2 u Hrvatskoj u 2025. iznosila je 19,56 PPS/GJ, što je za 38,9 % manje od prosjeka EU (treća najjeftinija zemlja).

U EU u 2025. u odnosu na 2024., prema podacima EUROSTAT-a, cijene prirodnog plina bez uračunatih poreza za industrijske potrošače kategorije I3⁴⁷ smanjile su se za 1,2 %. Slika 3.2.21 prikazuje prosječne cijene prirodnog plina za industrijske potrošače kategorije I3 u europskim državama za 2025., sa i bez uračunatih poreza.

⁴⁶ PPS (purchasing power standards) predstavlja jedinicu kojom je moguće kupiti istu količinu dobara/usluga u svim zemljama.

⁴⁷ Kategorija I3 obuhvaća poduzetništvo s godišnjom potrošnjom prirodnog plina od 10.000 do 100.000 GJ, što približno odgovara potrošnji prirodnog plina od 280.000 do 2.800.000 kWh.

Izvor: EUROSTAT, obrada HERA

Slika 3.2.21 Prosječne cijene prirodnog plina za poduzetništvo kategorije I3 za 2025. (s i bez uračunatih poreza)

Prodajna cijena prirodnog plina s uračunatim porezima za industrijske potrošače kategorije I3 u 2025. godini bila je najviša u Švedskoj (132,4 EUR/MWh), Finskoj (115,5 EUR/MWh) i Danskoj (104,2 EUR/MWh), a najniža u Grčkoj (49,7 EUR/MWh), Hrvatskoj (52,6 EUR/MWh) i Bugarskoj (54,3 EUR/MWh). U Hrvatskoj prosječna prodajna cijena prirodnog plina s uračunatim porezima za poduzetništvo kategorije I3 u 2025. iznosila je 52,6 EUR/MWh, što je za 30,2 % manje od prosjeka EU.

Ako se cijena prirodnog plina za poduzetništvo kategorije I3 iskaže korištenjem jedinice PPS/GJ, tada je najviša cijena u 2025. bila u Poljskoj (31,10 PPS/GJ), dok je najniža bila u Belgiji (14,75 PPS/GJ). Uzimajući u obzir standard kupovne moći izražen jedinicom PPS, krajnja cijena plina s uračunatim porezima za poduzetništvo kategorije I3 u Hrvatskoj u 2025. iznosila je 20,48 PPS/GJ, što je za 2,8 % niže od prosjeka EU (deveta najjeftinija zemlja).

3.2.5 Energetska učinkovitost plinske infrastrukture

Energetska učinkovitost uređena je **Zakonom o energetske učinkovitosti**. Energetska učinkovitost plinske infrastrukture pretežno se odnosi na gubitke prirodnog plina iz sustava i na potrošnju energije za rad sustava (potrošnja plina i električne energije).

U kontekstu procjene potencijala i predlaganja mjera za povećanje energetske učinkovitosti plinske infrastrukture, **Zakonom o energetske učinkovitosti** propisano je da će HERA voditi računa o energetske učinkovitosti pri donošenju odluka iz svoje nadležnosti. Navedeno se posebno odnosi na odluke u vezi s tarifnim metodologijama kada u obzir treba uzeti troškovno prihvatljive mjere za povećanje energetske učinkovitosti te uvesti one poticaje koji će povećati učinkovitost plinske infrastrukture, a ukinuti one poticaje koji su štetni za njenu učinkovitost.

HERA je *Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina* propisala da operativni troškovi poslovanja predstavljaju sve opravdane troškove poslovanja vezane za energetske djelatnosti distribucije plina. Ti troškovi uključuju i troškove nabave plina za pokriće dozvoljenih gubitaka plina koji iznose najviše do 3 % od ukupne količine plina na ulazima u

distribucijski sustav. *Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina* HERA je propisala da operativni troškovi poslovanja predstavljaju sve opravdane troškove poslovanja vezane za energetske djelatnosti transporta plina, a koji uključuju: troškove nabave plina potrebnog za održavanje operativne akumulacije, pogonsku potrošnju te pokriće dozvoljenih pogonskih gubitaka i razlike u mjerenju. Dozvoljeni pogonski gubici i razlika u mjerenju iznose najviše do 0,3 % od ukupne količine plina na ulazima u transportni sustav utvrđene temeljem izmjerenih podataka o korištenju kapaciteta transportnog sustava. Navedenim odredbama *Metodologija* potiče se energetska učinkovitost operatora distribucijskog sustava i operatora transportnog sustava na način da moraju razvijati, održavati i voditi sustav vodeći računa o energetskim uštedama nastojeći smanjivati gubitke plina barem do propisanih razina.

Rokovi uvođenja razmatranih mjera povećanja energetske učinkovitosti infrastrukture za plin određeni su desetogodišnjim planovima razvoja plinskog transportnog sustava koje odobrava HERA, kao i operatora sustava skladišta plina i operatora distribucijskih sustava koje HERA analizira i prihvaća u postupcima donošenja iznosa tarifnih stavki za regulatorno razdoblje od 5 godina, uzimajući pritom u obzir tehničko-ekonomsku opravdanost planiranih investicija i moguće unaprjeđenje infrastrukture za plin.

Primjenjive i isplative mjere povećanja energetske učinkovitosti infrastrukture za plin proizlaze iz potrebe smanjenja gubitaka plina. U transportnom sustavu takve mjere su:

- spajanje na niskotlačni sustav (kod rekonstrukcije i održavanja postojećeg sustava),
- unaprjeđenje sustava pneumatskih ventila, kontrola i eventualna zamjena prekotlačnih ventila i
- zamjena kotlova za predgrijavanje plina u MRS.

Provedenom analizom planova razvoja distribucijskih sustava HERA je uočila da je u distribucijskom sustavu potencijal za povećanje energetske učinkovitosti razmjerno velik, poglavito u dijelu koji se odnosi na:

- zamjenu postojećih čeličnih cijevi PE cijevima i
- kontrolu i eventualnu zamjenu prekotlačnih ventila.

Kod sustava skladišta plina aktivnosti usmjerene povećanju energetske učinkovitosti su:

- unaprjeđenje energetske učinkovitosti kompresora,
- dehidracijsko-rehidracijske jedinice i
- sustava predgrijavanja u redukcijsko-regulacijskoj stanici.

Uvođenje naprednih mjernih uređaja

U skladu s odredbama **Zakona o energiji**, operator distribucijskog sustava utvrđuje tehničke zahtjeve i troškove uvođenja naprednih mjernih uređaja te ih dostavlja HERA-i, nakon čega HERA provodi analizu troška i dobiti te pribavlja mišljenje predstavnika tijela za zaštitu potrošača, a sve kako bi ministar zadužen za energetiku mogao utvrditi plan i program mjera za uvođenje naprednih mjernih uređaja za krajnje kupce.

Tijekom 2025. 3 operatora distribucijskih sustava od ukupno njih 8 koji su HERA-i dostavili očitovanja o poduzetim mjerama za povećanje energetske učinkovitosti, uvelo je napredne mjerne uređaje i sustave za njihovo umrežavanje (PLINARA, IVAPLIN i MEĐIMURJE-PLIN). Od navedenih operatora distribucijskih sustava samo je jedan naveo uložena financijska sredstva kao i ostvarene uštede energije (PLINARA, Pula), pa se ukupni ostvareni učinci provedene mjere uštede energije ne mogu precizno utvrditi.

Pregled mogućnosti i konkretan prijedlog minimalnih funkcionalnih zahtjeva za napredne mjerne uređaje s tehnologijama koje to omogućavaju, bit će predmet javnog savjetovanja s operatorima distribucijskih sustava koje će provesti HERA s ciljem pronalaženja funkcionalnosti i tehnologije prihvatljive operatorima distribucijskih sustava u Hrvatskoj. Konačna analiza troškova i dobiti bit će provedena obzirom na prihvaćene funkcionalnosti i optimalnu tehnologiju koja to omogućava.

U studiji koju HERA planira provesti analizirat će se potrebne i prihvatljive funkcionalnosti uređaja te će biti predloženi minimalni funkcionalni zahtjevi za napredne mjerne uređaje.

Energetska učinkovitost i sustav energetske obveze ušteda energije energetske subjekata u sektoru plina

Sukladno odredbama članka 42. **Zakona o energetske učinkovitosti**, Ministarstvo gospodarstva strankama obveznicama sustava obveza energetske učinkovitosti rješenjem do 30. rujna tekuće godine određuje obvezu ostvarivanja novih godišnjih ušteda energije u krajnjoj potrošnji energije izraženu u kWh za sljedeću godinu.

Stranke obveznice mogu svoju obvezu uštede energije ostvariti na jedan od sljedećih načina:

- ulaganjem u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u sektorima krajnje potrošnje, i to tako da se takva ulaganja ostvare kroz mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti određene pravilnikom iz članka 45. Zakona, ne isključujući pri tome i sva druga ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u sektorima krajnje potrošnje energije za koje stranka obveznica dokaže ostvarenje novih ušteda energije na način koji je u skladu s pravilnikom iz članka 45. Zakona i/ili
- kupnjom odnosno prijenosom ušteda energije koje su ostvarile treće osobe na način određen pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. Zakona i/ili
- uplatom u Fond naknade za energetske učinkovitost propisanu člankom 43. Zakona i/ili
- sudjelovanjem na organiziranom tržištu ušteda energije, u skladu sa stavkom 27. članka 41 Zakona.

HERA je i u 2025. nastavila prikupljati podatke o poduzetim mjerama ušteda. Kao obveznici ušteda energije izjasnilo se ukupno 8 energetske subjekata koji obavljaju energetske djelatnosti distribucija plina, jedan energetske subjekt koji obavlja energetske djelatnosti transporta plina te jedan energetske subjekt koji obavlja energetske djelatnosti skladištenja plina.

U dijelu poslovanja operatora distribucijskih sustava, osim mjere uvođenja naprednih mjernih uređaja i sustava za njihovo umrežavanje, najveći broj operatora distribucijskih sustava, tijekom 2025. provodio je mjeru zamjene dotrajalih čeličnih plinovoda novim plinovodima izrađenima od polietilena visoke gustoće - PEHD (engl. *Polyethylene High Density*) čime je poboljšana sigurnost distribucijskih sustava. Uvidom u zaprimljene obrasce, utvrđeno je kako je 6 operatora distribucijskih sustava, od ukupno 8 koji su HERA-i dostavili očitovanja o poduzetim mjerama za povećanje energetske učinkovitosti, provodilo mjeru zamjene materijala plinovoda (zamjena čeličnih dijelova plinovoda sa PEHD) (TERMOPLIN, IVAPLIN, GRADSKA PLINARA BJELOVAR, GRADSKA PLINARA ZAGREB, MEĐIMURJE-PLIN i ZELENJAK PLIN).

Tijekom 2025. poduzete su i mjere informiranja kupaca o učinkovitoj uporabi plina putem letaka i brošura. Uvidom u zaprimljene obrasce, utvrđeno je kako su dva operatora distribucijskih sustava dostavili očitovanja o poduzetoj mjeri informiranja kupaca o učinkovitoj uporabi plina putem letaka i brošura (TERMOPLIN i EVN Croatia Plin).

Isto tako, tijekom 2025. po dva operatora distribucijskog sustava, provodilo je mjeru kontrola i eventualne zamjene prekotlačnih ventila (IVAPLIN i GRADSKA PLINARA ZAGREB), kao i mjeru

nabave novih motornih vozila (TERMOPLIN i MEĐIMURJE-PLIN), dok je po jedan operator distribucijskog sustava proveo mjeru uvođenja redovitih mjesečnih očitavanja (ZELENJAK PLIN), odnosno mjeru punjenje guma na optimalnu vrijednost za osobna vozila (TERMOPLIN).

Uštede energije provedene su primjenom mjera koje su navedeni u sljedećoj tablici.

Tablica 3.2.7 Pregled provedenih mjera ušteda energije u sektoru plina s pripadajućim brojem operatora distribucijskih sustava

Naziv mjere uštede energije	Broj ODS-a koji su provodili mjeru uštede energije
Zamjena materijala plinovoda	6
Uvođenje naprednih (pametnih) mjernih sustava za nadzor potrošnje električne i toplinske energije, energije dobivene iz plina te potrošnju vode	3
Kontrola i eventualna zamjena prekotlačnih ventila	2
Informiranje kupaca o mogućnostima poboljšanja energetske učinkovitosti putem letaka	2
Nabava novih motornih vozila	2
Uvođenje redovitih mjesečnih očitavanja potrošnje plina	1
Punjenje guma na optimalnu vrijednost za osobna vozila	1

3.2.6 Sigurnost opskrbe prirodnim plinom

Prema odredbama **Zakona o tržištu plina**, sudionici na tržištu plina odgovorni su za sigurnost opskrbe plinom u okviru svoje djelatnosti, a nadležno tijelo u RH koje je odgovorno za praćenje pitanja sigurnosti opskrbe, a koje uključuje praćenje odnosa između ponude i potražnje na tržištu plina, izradu procjena buduće potrošnje i raspoložive ponude, planiranje izgradnje i razvoja dodatnih kapaciteta plinskog sustava te predlaganje i poduzimanje mjera u slučaju proglašenja kriznog stanja je ministarstvo nadležno za energetiku.

Tijekom 2025. u primjeni je bila *Uredba (EU) 2017/1938*⁴⁸, čijom izmjenom iz 2022. (*Uredba (EU) 2022/1032*⁴⁹) propisana su obvezna pravila skladištenja plina. Najvažnija obveza jest 90 % popunjenosti kapaciteta skladišta plina do 1. studenog svake godine uz osiguranje dostupnosti skladišta i koordinirano punjenje na razini Europske unije. U 2025. EU intervenirala je donošenjem *Uredbe (EU) 2025/1733*⁵⁰, kojom se produljuje primjena pravila o skladištenju plina do kraja 2027. Time se osigurava kontinuitet kriznog regulatornog okvira, uz istodobno uvođenje određenih prilagodbi. Iako osnovni cilj od 90 % popunjenosti skladišta plina ostaje na snazi, nova uredba predviđa veću fleksibilnost u provedbi, uključujući prilagodbe međuciljeva i vremenskih rokova. Ovakav pristup odražava potrebu za uravnoteženjem između sigurnosti opskrbe i stabilnosti tržišta.

Konkretno, sigurnost opskrbe prirodnim plinom treba promatrati u kontekstu diverzifikacije dobavnih pravaca, popunjenosti skladišta plina, međudržavnih plinovoda i domaće proizvodnje plina.

⁴⁸ Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010

⁴⁹ Uredba (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. lipnja 2022. o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009 u pogledu skladištenja plina

⁵⁰ Uredba (EU) 2025/1733 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2025. o izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938 u pogledu uloge skladištenja plina za osiguravanje opskrbe plinom prije zimske sezone

Podzemni sustavi skladišta plina doprinose sigurnosti opskrbe plinom, a dobro napunjenim podzemnim sustavima skladišta plina pruža se sigurnost opskrbe osiguravanjem dodatnog plina u slučaju velike potražnje ili poremećaja u opskrbi.

Vlada RH je 19. ožujka 2025., a u vezi s *Uredbom (EU) 2017/1938* donijela *Odluku o donošenju Plana intervencije o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske*. Planom intervencije utvrđuju se mjere za uklanjanje ili ublažavanje utjecaja poremećaja u opskrbi plinom, s naglaskom na osiguranje pouzdane i učinkovite opskrbe prirodnim plinom, kriterije i način određivanja dovoljne količine prirodnog plina za osiguranje pouzdane opskrbe prirodnim plinom zaštićenih kupaca te redoslijed smanjenja ili obustave opskrbe prirodnim plinom pojedinim kategorijama kupaca u slučaju kriznog stanja.

Primarno se stavlja naglasak na operativnu spremnost plinskog sustava, brzu koordinaciju u kriznim situacijama te strogu zaštitu kućanstava i kritičnih ustanova kroz definirane protokole i mehanizme solidarnosti. Uspostavljene su tri razine kriznih stanja i definirano 11 stupnjeva redukcije, odnosno smanjenja ili obustave isporuke plina, dajući prioritet zaštićenim kupcima pred industrijskim potrošačima.

Unatoč globalnim pritiscima i tržišnim nestabilnostima, energetska situacija u RH ostala je stabilna te je i tijekom 2025. zadržana visoka razina energetske neovisnosti. Sigurnost opskrbe plinom uspješno je očuvana zahvaljujući strateškoj infrastrukturi – maksimalnoj iskorištenosti kapaciteta terminala za UPP te pravovremenoj zapunjenosti PSP Okoli - te regulatornim mjerama zaštite krajnjih kupaca.

3.3 Nafta i naftni derivati

Stanje u sektoru nafte i naftnih derivata u Hrvatskoj u 2025. obilježio je značajan rast proizvodnje naftnih derivata, rast uvoza naftnih derivata, te porast transportiranih količina sirove nafte kroz naftovodni sustav. U 2025. u Rafineriji nafte u Rijeci na preradi je bilo 460.000 tona sirove nafte iz domaće proizvodnje, 745.000 tona ostalih sirovina (iz domaće proizvodnje i uvoza) potrebnih za rafinerijsku preradu te 2,55 milijuna tona uvezene sirove nafte iz Azerbajdžana, Libije, Kazahstana i Turkmenistana. Ukupne potrebe za sirovinama za proizvodnju naftnih derivata iznosile su 3,01 milijuna tona.

Tablica 3.3.1 Pregled količina naftnih derivata prerađenih u rafineriji nafte iz domaće i uvozne sirove nafte Rijeka za razdoblje od 2021. do 2025.

Proizvodnja naftnih derivata (u 000 t)	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Proizvodnja naftnih derivata iz domaće sirove nafte (u 000 t)	95	280	299	300	461
Proizvodnja naftnih derivata iz uvozne sirove nafte (u 000 t)	1.762	1.474	1.350	1.652	2.552
Motorni benzini	601	503	532	600	972
Dizelska goriva	1.032	939	867	1.023	1.451
Plinska ulja	70	19	0	0	0
Loživa ulja	198	196	157	131	341
Brodsko gorivo	69	40	20	91	51
Goriva za mlazne motore	80	151	172	197	256
Petroleji	0	0	0	0	0

Bitumeni	0	0	0	0	0
Naftni koks	0	0	0	0	0
UNP	118	159	155	157	253
Ostali proizvodi	186	137	175	131	137
UKUPNO PROIZVEDENO (u 000 tona)	2.354	2.144	2.077	2.330	3.461

Proizvodnja naftnih derivata u 2025. iznosila je 3,46 milijuna tona, što je rast od 48,5 % u odnosu na proizvedenu količinu u 2024. Uvezeno je ukupno 2,55 milijuna tona naftnih derivata, što je rast uvoza od 0,9 milijuna tona, odnosno 54,5 % više u odnosu na uvezene količine u 2024. U tablici 5.4.1. dat je pregled količina naftnih derivata prerađenih u rafineriji nafte iz domaće i uvozne sirove nafte Rijeka za razdoblje od 2021. do 2025. iz kojeg je razvidan značajan porast količina naftnih derivata proizvedenih u rafineriji nafte u Rijeci.

Ukupna proizvodnja UNP-a u 2025. iznosila je 253.000 tona, što je za 96.000 tona, odnosno 61,1 % više nego u 2024.

Izvori nabave naftnih derivata su diverzificirani, a najvećim dijelom se odnose na naftne derivate proizvedene u rafineriji nafte u Rijeci, koja je u vlasništvu INA-e, te na uvoz naftnih derivata iz zemalja u okruženju kao i iz zemalja EU te zemalja sjeverne Afrike, što ukazuje da tržište nije ovisno samo o jednom izvoru, odnosno sigurnost opskrbe je zadovoljavajuća i ne oslanja se samo na jedan izvor nabave naftnih derivata.

Stabilizacija, odnosno pad cijena naftnih derivata u 2025. te posljedično ukidanje intervencija Vlade RH kroz donošenje *Uredbi o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata* i *Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju*, glavni su događaji koji su obilježili tržište naftnih derivata u 2025. Učinak navedene stabilizacije cijena naftnih derivata pozitivno se odrazilo na potrošnju krajnjih kupaca.

Od značajnijih događaja koji su utjecali na tržište nafte i naftnih derivata potrebno je istaknuti izbijanje rata na Bliskom istoku te posljedično zatvaranja Hormušskog tjesnaca u prvoj polovici 2026., što je rezultiralo naglim rastom cijena nafte i naftnih derivata na međunarodnom tržištu.

Tržište nafte i naftnih derivata te obavljanje energetske djelatnosti u sektoru nafte i naftnih derivata uređeni su:

- **Zakonom o energiji,**
- **Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti,**
- **Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata (NN 19/14, 73/17 i 96/19),**
- **Zakonom o zaštiti zraka (NN 127/19, 57/22 i 136/24) i**
- podzakonskim propisima koji su doneseni na temelju navedenih zakona.

Naftni derivati koji se stavljaju na tržište moraju zadovoljavati uvjete utvrđene propisima o kvaliteti tekućih goriva. Kvalitetu tekućih naftnih goriva kontrolira akreditirana pravna osoba (kontrolna kuća).

Propisi koje donosi Vlada, odnosno Ministarstvo, a kojima je uređena kontrola kvalitete tekućih naftnih goriva su:

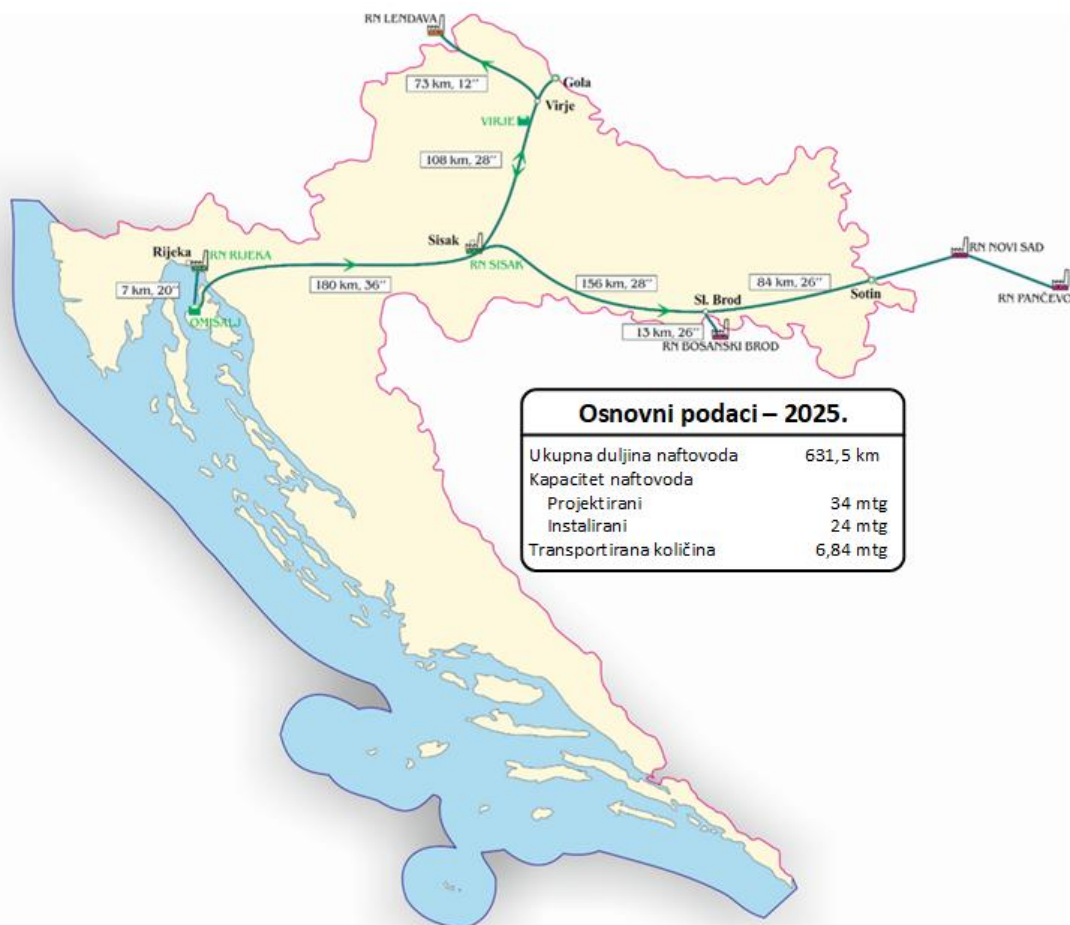
- *Uredba o kvaliteti tekućih naftnih goriva (NN 131/21 i 83/25) i*
- *Program praćenja kvalitete tekućih naftnih goriva za 2025. godinu.*

Pokazatelji razvoja tržišta nafte i naftnih derivata

Transport nafte naftovodom

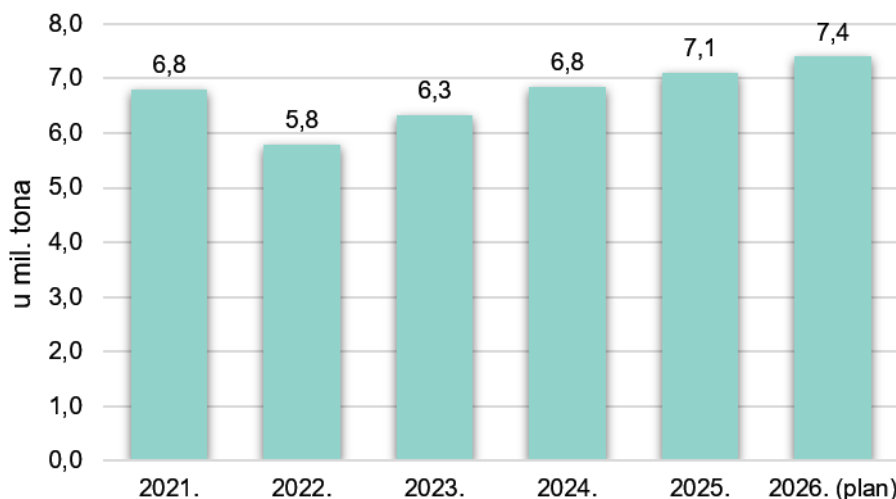
Energetsku djelatnost transporta nafte naftovodom u RH obavlja Jadranski naftovod (JANAF). JANAF je dužan u skladu sa **Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata** na nepristran i razvidan način pravnim ili fizičkim osobama omogućiti pristup transportnom sustavu.

Nakon uvoza nafte tankerima putem morskog terminala na Omišlju na otoku Krku, naftovodnim sustavom JANAF-a nafta se dalje transportira cjevovodom do rafinerija nafte u Rijeci, kao i za potrebe rafinerija u Bosni i Hercegovini, Srbiji, Sloveniji i Mađarskoj, kako je to prikazano na slici 3.3.1. Osim toga, sustav je moguće koristiti i za uvoz nafte kopnenim putem.

Slika 3.3.1 Naftovodni sustav JANAF-a

U 2025. kroz naftovodni sustav ukupno je transportirano 7,1 milijuna tona sirove nafte, što je za 3,8 % više nego u prethodnoj godini. Na slici 3.3.2 prikazane su transportirane količine nafte u razdoblju od 2021. do 2025., te planirane količine za 2026.

Slika 3.3.2 Naftovodni sustav JANAFA – transportirane količine [mil.t] u razdoblju od 2021. do 2025., te planirane količine za 2026.

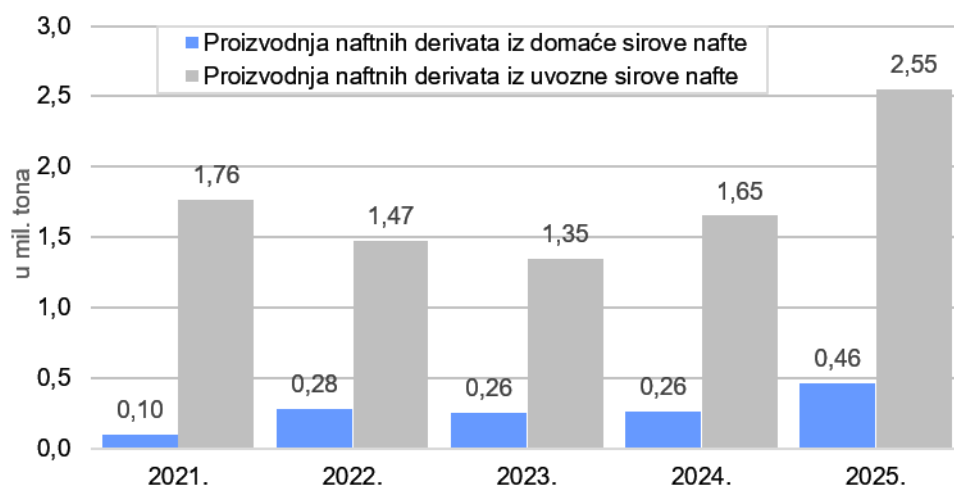
Proizvodnja sirove nafte

Iako nije energetska djelatnost, u skladu sa **Zakonom o energiji**, proizvodnja sirove nafte važan je čimbenik energetske sigurnosti svake zemlje pa tako i RH. Proizvodnju sirove nafte u Hrvatskoj obavljaju INA i Vermilion Zagreb Exploration (probna proizvodnja) na eksploatacijskim poljima ugljikovodika u kontinentalnom dijelu Hrvatske.

HERA ne prikuplja podatke o ukupnoj domaćoj proizvodnji sirove nafte, već raspolaže podacima o sirovinskoj strukturi koja ulazi u rafinerijsku preradu i proizvodnju naftnih derivata.

Prema tim podacima tijekom 2025. u Rafineriji nafte u Rijeci na preradi bilo je 460.000 tona sirove nafte iz domaće proizvodnje i 745.000 tona ostalih sirovina potrebnih za rafinerijsku preradu (iz domaće proizvodnje i uvoza) te 2,55 milijuna tona uvezene sirove nafte iz Azerbajdžana, Libije, Kazahstana i Turkmenistana. Navedena količina uvezene sirove nafte u 2025. je za 54,5 % veća od količine uvezene sirove nafte u 2024. Ukupne potrebe za sirovinama za proizvodnju naftnih derivata u Hrvatskoj u 2025. iznosile su 3,01 milijuna tona.

Na slici 3.3.3 prikazano je kretanje količina sirove nafte iz domaće proizvodnje i uvezenih količina prerađenih u Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2025. gdje se uočava promjena trenda i značajni porast proizvodnje naftnih derivata iz uvezene sirove nafte. Količina proizvedena iz domaće sirove nafte u značajnom je porastu nakon stagnacije zabilježene u prethodne tri godine. Slijedom navedenog, u 2025. zabilježen je značajan rast udjela domaće sirove nafte u domaćoj rafinerijskoj preradi te je isti iznosio 461.000 tona, dok je 2024. isti iznosio 261.000 tona. Uzimajući u obzir činjenicu da je u 2025. primjetan pad udjela uvozne sirove nafte u domaćoj rafinerijskoj preradi, razlog tome leži u povećanju domaće proizvodnje. Zbog navedenih okolnosti, povećao se udio domaće sirove nafte u domaćoj rafinerijskoj preradi i proizvodnji naftnih derivata jer je modernizacijom rafinerije nafte u Rijeci omogućena prerada domaće nafte te naposljetku i prodaje na inozemnom tržištu odnosno izvozu naftnih derivata u odnosu na prodaju domaće sirove nafte.

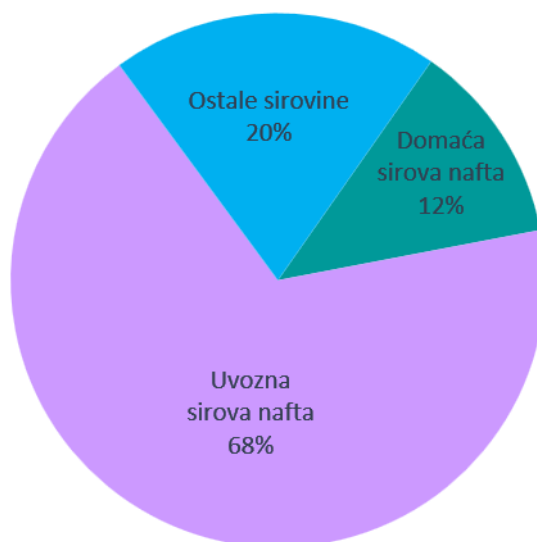

Slika 3.3.3 Uvezene količine sirove nafte i količine sirove nafte iz domaće proizvodnje prerađenih u RH u razdoblju od 2021. do 2025. [mil.t]

Proizvodnja naftnih derivata

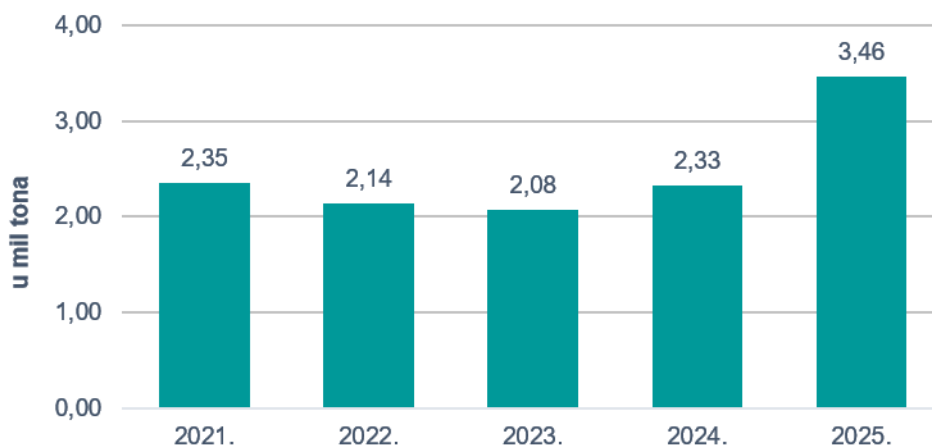
Energetsku djelatnost proizvodnje naftnih derivata obavlja energetski subjekt INA u rafineriji nafte u Rijeci te na etanskom postrojenju Etan u Ivanić Gradu.

Kao sirovine za proizvodnju naftnih derivata koriste se sirova nafta iz uvoza te sirova nafta i kondenzati proizvedeni na domaćim naftnim i plinskim poljima. Na slici 3.3.4 prikazana je sirovinska struktura rafinerijske prerade u 2025.

Slika 3.3.4 Sirovinska struktura rafinerijske prerade u 2025.

Ukupna proizvodnja naftnih derivata u 2025. iznosila je 3,46 milijuna tona, što je 1,13 milijuna tona, odnosno 48,5 % više nego u 2024. Ukupno proizvedene količine naftnih derivata u razdoblju od 2021. do 2025. prikazane su na slici 3.3.5.

Slika 3.3.5 Proizvedena količina naftnih derivata u razdoblju od 2021. do 2025. [mil.t]

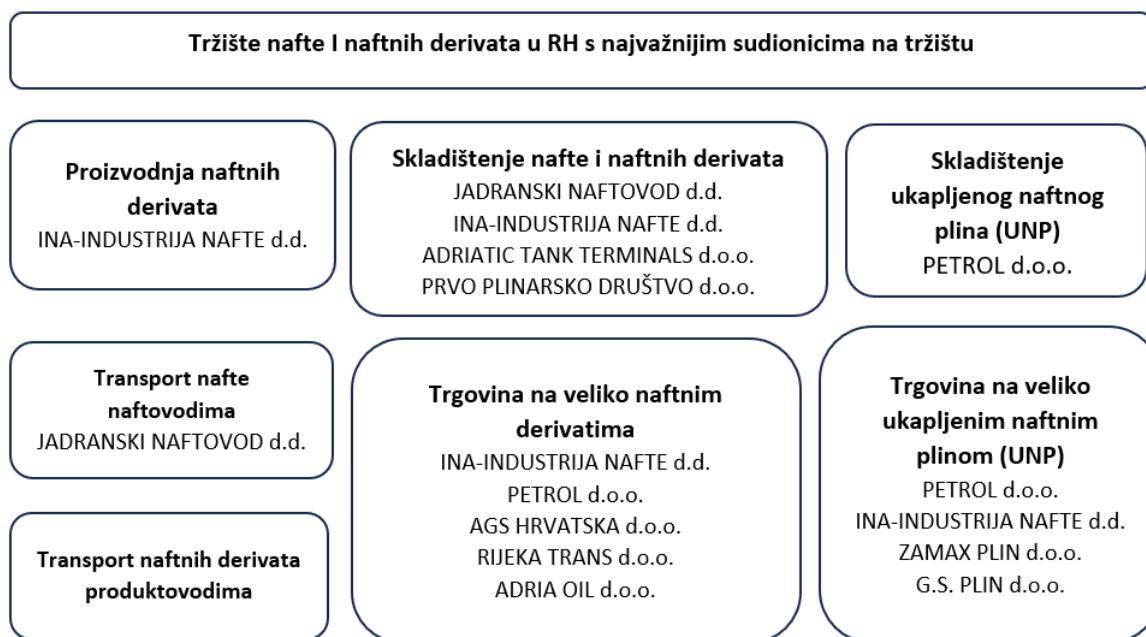
Proizvodnju UNP-a obavlja energetska kompanija INA, u sklopu rafinerije nafte u Rijeci i u pogonu Etan. Ukupna proizvodnja UNP-a u 2025. iznosila je 253.000 tona, što je za 96.000 tona, odnosno 61,1 % više nego u 2024. Na slici 3.3.6 prikazane su proizvedene količine UNP-a u razdoblju od 2021. do 2025.

Slika 3.3.6 Proizvedena količina UNP-a u razdoblju od 2021. do 2025. [tis.t]

Konkurentnost i funkcioniranje tržišta naftnih derivata

Energetske djelatnosti na tržištu nafte i naftnih derivata utvrđene su **Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata**. Za obavljanje pojedinih energetske djelatnosti potrebno je od HERA-e ishoditi dozvolu.

Slika 3.3.7 Pregled najvažnijih energetske subjekata na tržištu nafte i naftnih derivata u 2025.

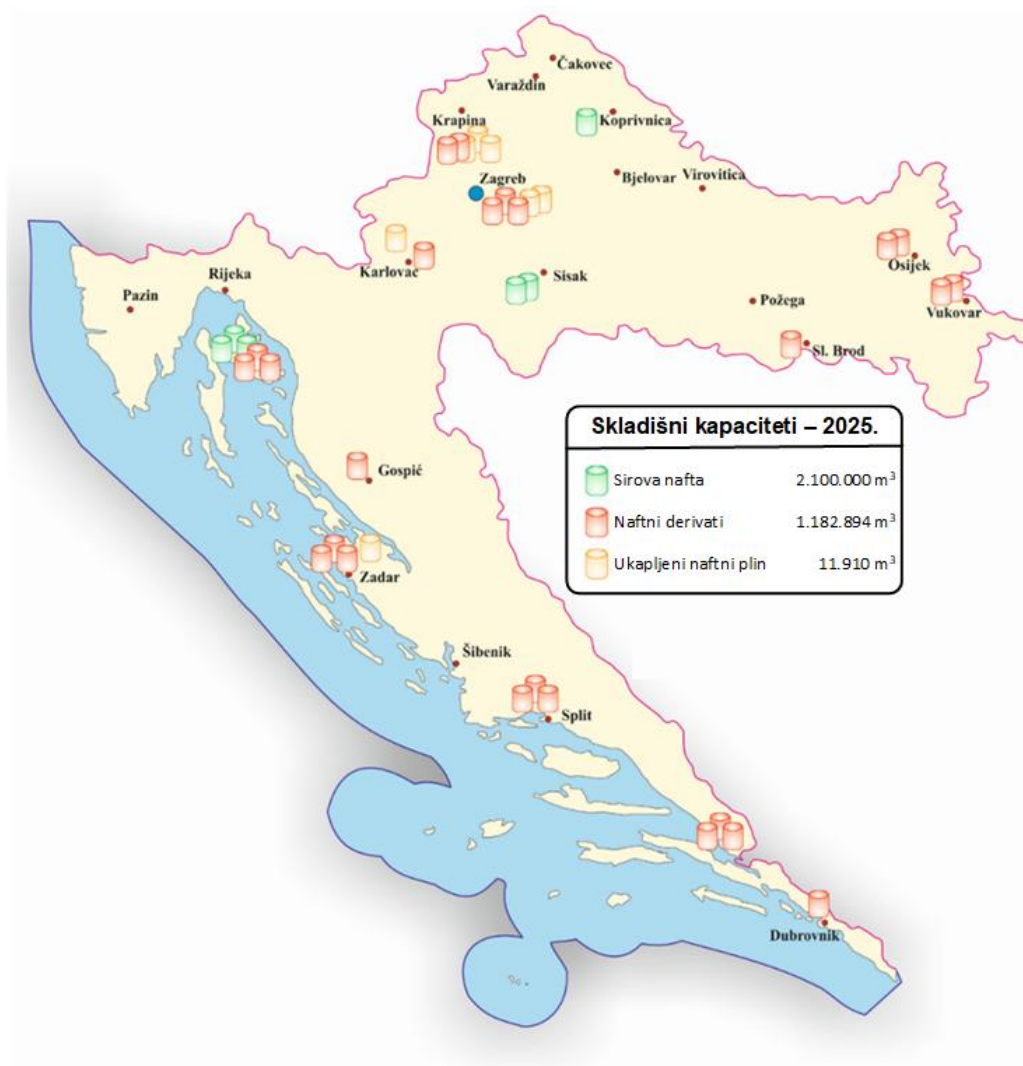
Pored energetske djelatnosti za obavljanje kojih je potrebno ishoditi dozvolu od HERA-e, prema **Zakonu o tržištu nafte i naftnih derivata** postoje i energetske djelatnosti za koje nije potrebno ishoditi dozvolu od HERA-e, a to su: transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilima, transport nafte, naftnih derivata i biogoriva željeznicom, transport nafte, naftnih derivata i biogoriva plovnim putovima, trgovina na malo naftnim derivatima i trgovina na malo ukapljenim naftnim plinom.

Skladištenje nafte i naftnih derivata

Energetsku djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata u 2025. obavljalo je 16 energetske subjekata, a energetsku djelatnost skladištenja ukapljenog naftnog plina obavljala su tri energetske subjekta. Prema podacima koje su ti energetske subjekti dostavili, ukupni raspoloživi skladišni kapaciteti u 2025. u kojima se skladištela sirova nafta, naftni derivati i ukapljeni naftni plin iznosili su 3,3⁵¹ milijuna m³, dok su u 2024. ukupni raspoloživi kapaciteti iznosili 3,29 milijuna m³ (u navedene ukupne raspoložive skladišne kapacitete nisu uključeni skladišni kapaciteti u sklopu rafinerija INA-e).

Na slici 3.3.8 prikazan je zemljopisni položaj najznačajnijih skladišta nafte, naftnih derivata i ukapljenog naftnog plina u Hrvatskoj, s obzirom na tip robe koji se skladišti u pojedinom skladištu.

⁵¹ Navedeni podaci o ukupnom raspoloživom skladišnom kapacitetu nisu potpuni obzirom da tražene podatke za izradu ovog Godišnjeg izvješća nisu dostavili sljedeći energetske subjekti: LUKOIL Croatia d.o.o. za trgovinu naftom i naftnim derivatima, NAUTICA VUKOVAR d.o.o., d.o.o., TANK TERMINAL d.o.o. .

Slika 3.3.8 Zemljopisni položaj najznačajnijih skladišta nafte, naftnih derivata i ukapljenog naftnog plina u RH, s obzirom na tip robe koji se skladišti u pojedinom skladištu u 2025.

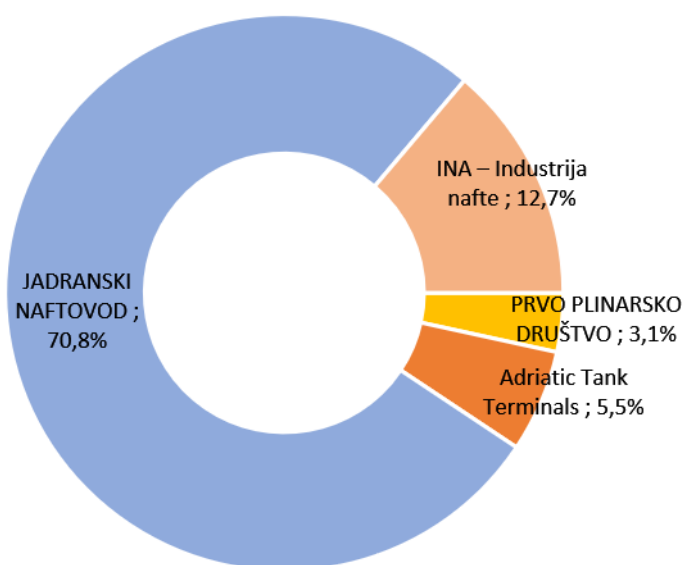
U tablici 3.3.2 u nastavku prikazan je pregled skladišnih kapaciteta s lokacijama i skladištarima nafte i naftnih derivata u 2025.

Tablica 3.3.2 Pregled skladišnih kapaciteta s lokacijama i skladištarima nafte i naftnih derivata u 2025.

SKLADIŠTAR	LOKACIJA - Grad/općina	VRSTA SIROVINE	KAPACITET (m³)
Adriatic Tank Terminals	Ploče	Naftni derivati	180.619
		Biogoriva	200
AGS HRVATSKA	Sesvetski Kraljevec, Ploče	Naftni derivati	36.500
		Biogoriva	400
DELTA TERMINALI	Zadar	Naftni derivati	54.680
		Biogoriva	7.600
Grentek bio refinery	Vukovar	Biogoriva	800
G.S. PLIN	Baška Voda	UNP	40
INA – Industrija nafte	Rijeka, Sisak, Osijek, Kaštel Sućurac, Solin - Sv. Kajo, Solin - Vr. Blato, Sustjepan, Ploče, Zabok, Zagreb	Naftni derivati	418.069
		UNP	2.510

INA MAZIVA	Zagreb	Naftni derivati	14.000
JADRANSKI NAFTOVOD	Omišalj, Sisak, Virje, Zagreb-Žitnjak	NAFTA	2.100.000
		Naftni derivati	237.454
		Biogoriva	935
Lukoil Croatia	Vukovar	Naftni derivati	8.000
NAFTNI TERMINALI FEDERACIJE	Ploče	Naftni derivati	81.450
NAUTICA VUKOVAR	Vukovar	Naftni derivati	4.381
PETROL	Velika Gorica; Strmec Samoborski	Naftni derivati	600
		UNP	7.981
PRVO PLINARSKO DRUŠTVO	Ploče	Naftni derivati	104.000
RIJEKA TRANS	Kukuljanovo	Naftni derivati	10.841
SIROVINA BENZ TRANSPORT	Ploče	Naftni derivati	300
TANK TERMINAL	Ploče	Naftni derivati	100
TERMINAL SLAVONSKI BROD	Slavonski Brod	Naftni derivati	4.700
TIFON	Zabok	Naftni derivati	35.000
VITREX	Virovitica	Biogoriva	300
ZAMAX PLIN	Križevci	UNP	200

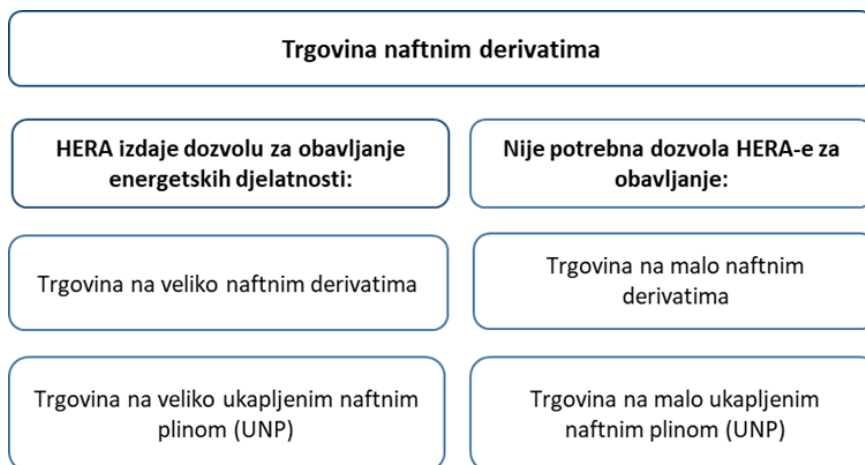
Na slici 3.3.9 prikazani su udjeli 4 najveća skladištara nafte i naftnih derivata u Hrvatskoj u 2025. koji ukupno čine preko 92 % ukupnih skladišnih kapaciteta, prema kojoj je JADRANSKI NAFTOVOD najveći skladištar sa udjelom od 70,7 %, INA sa 12,7 %, zatim slijedi ADRIATIC TANK TERMINALS i PRVO PLINARSKO DRUŠTVO sa 5,5 %, odnosno 3,1 % udjela u ukupnim skladišnim kapacitetima.

Slika 3.3.9 Pregled udjela najvećih skladištara nafte i naftnih derivata u RH u 2025.

Trgovina na veliko naftnim derivatima

Trgovina naftnim derivatima podrazumijeva sljedeće energetske djelatnosti:

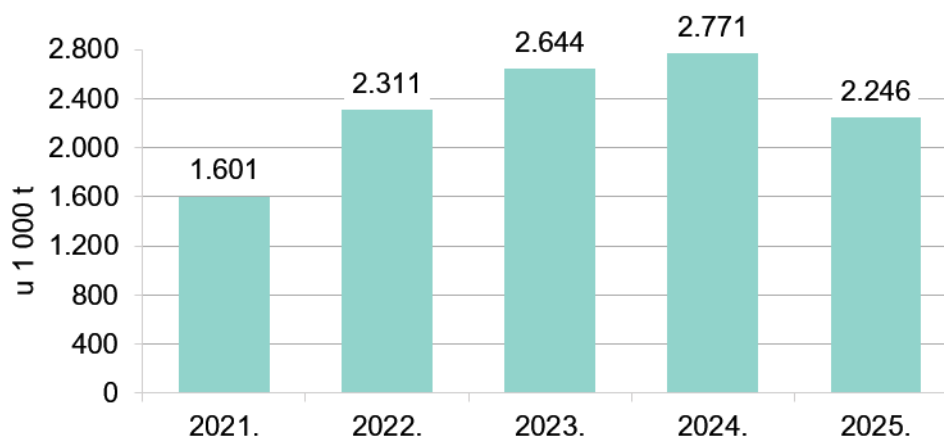

Slika 3.3.10 Pregled energetske djelatnosti na tržištu nafte i naftnih derivata u RH u 2025.

U 2025. trgovinu na veliko naftnim derivatima obavljala su 53 energetska subjekta, dok je trgovinu na veliko ukapljenim naftnim plinom (UNP) obavljalo 16 energetskih subjekata.

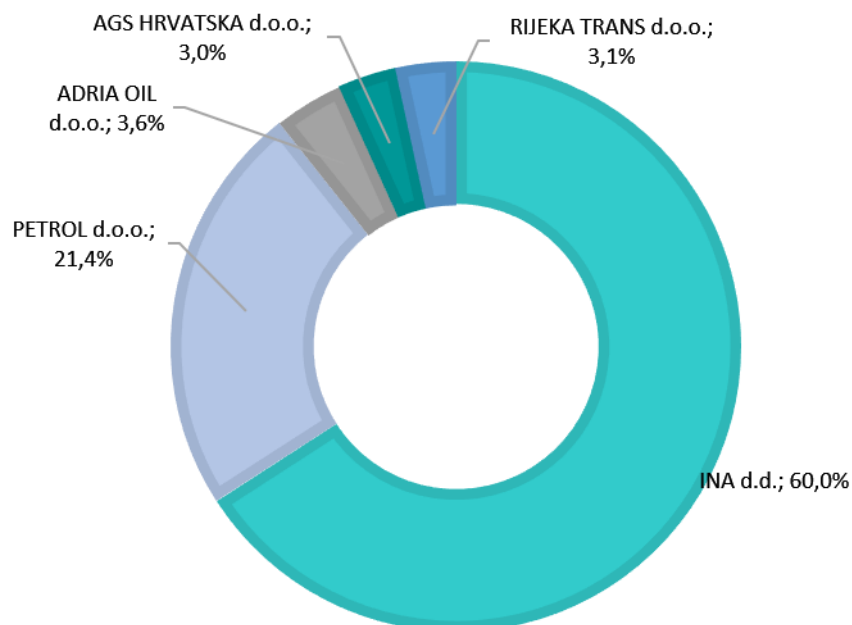
Ukupna prodaja naftnih derivata u 2025. iznosila je 1,70 milijuna tona što je neznatan rast prodaje od 0,024 milijuna tona, odnosno 1,4 % više nego u 2024. kada je ista iznosila 1,68 milijuna tona.

Pored naftnih derivata iz domaće proizvodnje, na tržištu RH značajan udio zauzimaju naftni derivati iz uvoza. Prema podacima koje su HERA-i dostavili energetski subjekti, u 2025. ukupno je uvezeno 2,25 milijuna tona naftnih derivata, što je pad uvoza od 0,525 milijuna tona, odnosno 18,9 % manje u odnosu na uvezene količine u 2024. Na slici 3.3.11 prikazane su uvezene količine naftnih derivata u razdoblju od 2021. do 2025.

Slika 3.3.11 Uvoz naftnih derivata u razdoblju od 2021. do 2025. [tis.t]

Od značajnijih događaja na tržištu naftnim derivatima u 2025. ističe se ukidanje *Uredbe o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata*, koju je sredinom srpnja 2025. Odlukom ukinula Vlada RH. Od ostalih događaja valja izdvojiti da je unatoč geopolitičkim napetostima, 2025. godinu obilježila relativna stabilnost cijena naftnih derivata s manjim sezonskim oscilacijama tijekom ljeta. Na slici 3.3.12 prikazani su udjeli 5 najvećih trgovaca naftnim derivatima na veleprodajnom tržištu, čiji ukupni tržišni udio iznosi više od 90 % (91,1 %), INA ima najveći udio na tržištu sa 60 %, slijedi PETROL sa preko 21,4 %, zatim slijede ADRIA OIL sa 3,6 %, AGS HRVATSKA sa 3,0 % i RIJEKA TRANS sa 3,1 % udjela na tržištu naftnih derivata.

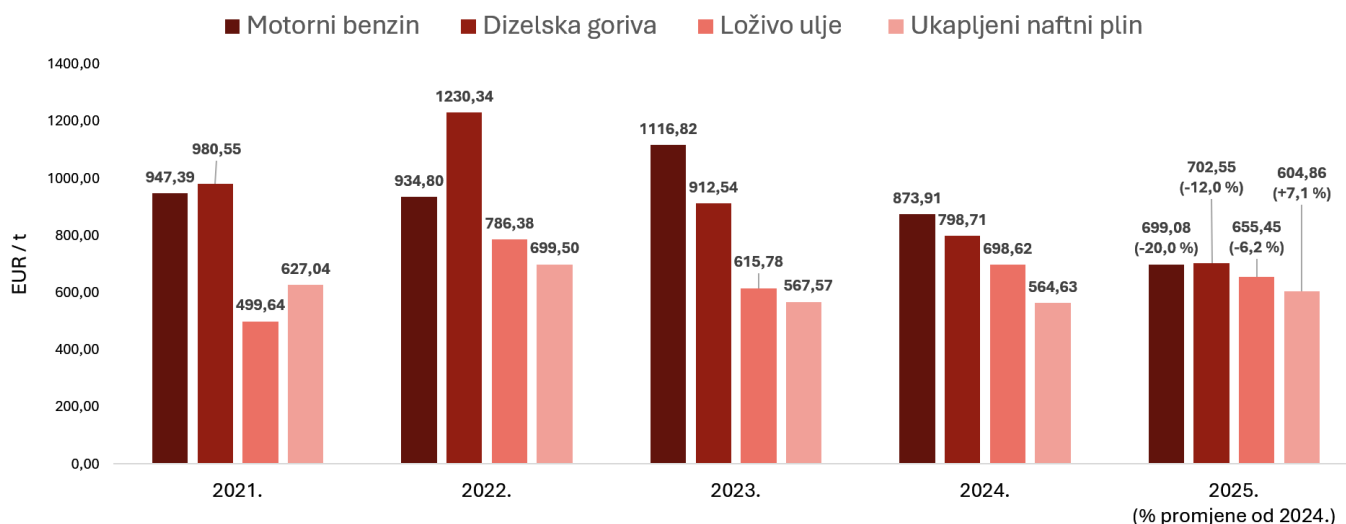
Slika 3.3.12 Tržišni udjeli najvećih trgovaca naftnim derivatima u RH u 2025.

Cijene na veleprodajnom tržištu naftnih derivata

Od 2014. cijene naftnih derivata na tržištu RH određuju se prema tržišnim principima.

S ciljem praćenja cijena naftnih derivata na veleprodajnom tržištu, HERA je u 2021. putem upitnika započela s prikupljanjem podataka o prosječnim cijenama naftnih derivata, bez PDV-a, od registriranih trgovaca za obavljanje energetske djelatnosti trgovina na veliko naftnim derivatima u RH. Upitnikom su se tražili podaci o nabavi i prodaji naftnih derivata, odnosno o količinama i cijenama, bez PDV-a, nabavljenih i prodanih količina naftnih derivata na veleprodajnom tržištu.

Kretanje prosječnih nabavnih cijena naftnih derivata, bez PDV-a, prema pojedinim vrstama naftnih derivata za razdoblje 2021. - 2025. prikazano je na slici 3.3.13.

Slika 3.3.13 Kretanje prosječnih nabavnih cijena naftnih derivata na veleprodajnom tržištu RH za razdoblje 2021. - 2025. (bez PDV-a)

U 2025. ukupno 67 trgovaca na veliko naftnim derivatima (uključujući i trgovce na veliko UNP-om) prodavalo je naftne derivate na veleprodajnom tržištu.

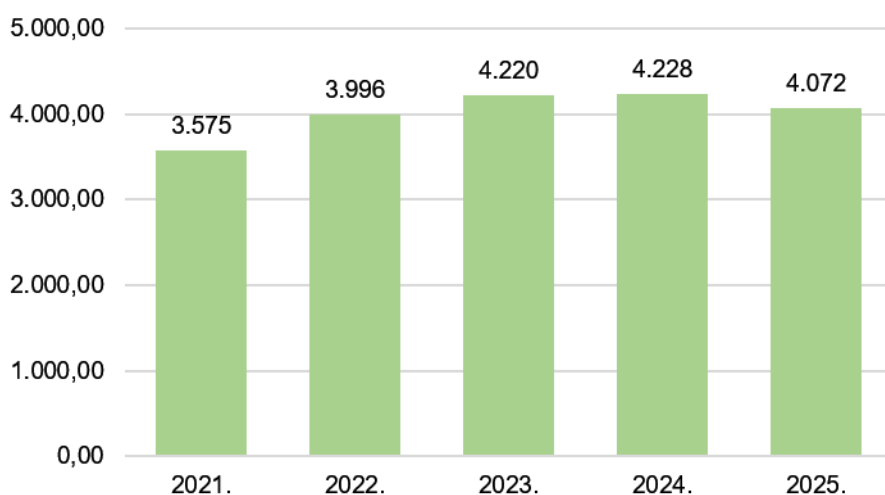
Ocjena funkcioniranja veleprodajnog tržišta naftnih derivata

Tržište naftnih derivata organizirano je na tržišnim principima kao što je to uređeno i u drugim zemljama članicama Europske unije.

Indikatori razine funkcioniranja veleprodajnog tržišta očituju se ponajprije kroz koncentraciju trgovaca naftnim derivatima na tržištu. Stoga se kao najvažnije mjerilo, a koje je primjenjivo na tržište u Hrvatskoj ističe HHI Indeks.

Prema podacima koje je HERA prikupila, HHI za 2025. iznosio je 4.072, dok je za 2024. iznosio 4.228. To je pokazatelj da je tržište naftnih derivata u RH i dalje umjereno koncentrirano, odnosno da je relativno slabo konkurentno i da na tržištu naftnih derivata i dalje dominira manji broj većih trgovaca.

Kretanje HHI-a na veleprodajnom tržištu naftnih derivata RH u razdoblju od 2021. do 2025. prikazano je na slici 3.3.14. Naime, uslijed povećanja domaće proizvodnje sirove nafte te značajnog rasta proizvodnje naftnih derivata tijekom 2025., došlo je do stabilizacije odnosno pada cijena naftnih derivata na tržištu. Navedene okolnosti doprinjele su ukidanju *Uredbe o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata* sredinom srpnja 2025.

Slika 3.3.14 Kretanje HHI-a na veleprodajnom tržištu naftnih derivata RH u razdoblju od 2021. – 2025.

Broj, odnosno raznolikost izvora nabave naftnih derivata također je pokazatelj razine razvoja veleprodajnog tržišta. Prema podacima koje je HERA prikupila za 2025., naftni derivati se u najvećoj mjeri nabavljaju iz dva izvora, i to iz domaće proizvodnje (rafinerija u Rijeci) i iz uvoza (Italija, Mađarska, Slovačka i Grčka), što se može smatrati pokazateljem zdrave konkurencije i sigurnosti opskrbe.

Evidentno je da konkurencija ne može u potpunosti doći do izražaja, što pokazuje u odnosu na 2024. nešto niži HHI indeks (4.072), koji se odnosi na udio pet najvećih trgovaca naftnim derivatima koji dominiraju tržištem (INA, PETROL, ADRIA OIL, RIJEKA TRANS i AGS HRVATSKA). Izvori nabave naftnih derivata su diverzificirani, a najvećim dijelom se odnose na naftne derivate proizvedene u jedinoj preostaloj rafineriji nafte u Rijeci, koja je u vlasništvu INA-e te uvoz naftnih derivata iz zemalja u okruženju. Ovo pokazuje da tržište iako nije ovisno samo o jednom izvoru, uglavnom svoje potrebe za naftnim derivatima nastoji namiriti iz rafinerije u Rijeci, a u manjoj mjeri koristi i raspoložive količine naftnih derivata iz uvoza. Isto tako, razvidno je kako sigurnost opskrbe nije ugrožena jer se ne oslanja samo na jedan izvor nabave naftnih derivata.

Stabilizacija, odnosno pad cijena naftnih derivata te posljedično ukidanje intervencija Vlade RH kroz donošenje *Uredbi o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata* i *Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju*, glavni su događaji koji su obilježili tržište naftnih

derivata u 2025. Navedena stabilizacija cijena naftnih derivata imala je pozitivan utjecaj na potrošnju krajnjih kupaca.

Sigurnost opskrbe naftom i naftnim derivatima

Agencija za ugljikovodike (AZU) je središnje tijelo u RH odgovorno za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata koje je ovlašteno formirati, održavati i prodavati obvezne zalihe.

U tom kontekstu ministarstvo nadležno za poslove energetike stvara uvjete i nadzire sigurnu, redovitu i kvalitetnu opskrbu tržišta nafte i naftnih derivata u RH, te je zaduženo za koordinaciju i suradnju s EK-om i Međunarodnom agencijom za energiju, a stručnu pomoć ministarstvu nadležnom za poslove energetike osigurava AZU.

Predstavnik HERA-e, u svojstvu člana, sudjeluje u radu Stručnog povjerenstva za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, koje provodi *Plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata* (NN 111/12). *Planom intervencije* utvrđeni su postupci i kriteriji za utvrđivanje izvanrednog poremećaja te nadležnosti i odgovornosti u slučaju poremećaja opskrbe, kao i postupci za normalizaciju opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata, koji uključuju mjere za smanjenje potrošnje naftnih derivata i uvjete trošenja i obnavljanja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata. Stručno povjerenstvo za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata nije se sastajalo u 2025.

S obzirom na formiranje količina obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, AZU je dužna formirati obvezne zalihe u visini 90-dnevne prosječne potrošnje. U skladu s odredbama **Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata**, količinu i strukturu obveznih zaliha za pojedinu godinu odlukom određuje AZU. U 2025. AZU je donio odluku o količini i strukturi obveznih zaliha nafte i naftnih derivata za 2025. U 2025. nije bilo odluke Vlade RH o puštanju dijela obveznih zaliha na tržište.

Nakon izbijanja rata na Bliskom istoku početkom 2026., Vlada RH je u travnju 2026. donijela Odluku o puštanju na tržište obveznih zaliha nafte i naftnih derivata, s ciljem stabilizacije tržišta.

3.4 Biogoriva

Stanje u sektoru biogoriva u Hrvatskoj u 2025. obilježio je značajan rast proizvodnje biodizela te posljedično značajan rast izvoza biodizela. Naime, proizvodnja biogoriva u 2025. značajno je narasla i iznosila je 8.349 tona što je rast od 2.091 % u odnosu na proizvedenu količinu u 2024., kada je proizvedeno svega 381 tona biogoriva.

Tržište biogoriva i obavljanje energetske djelatnosti u svezi biogoriva uređeni su:

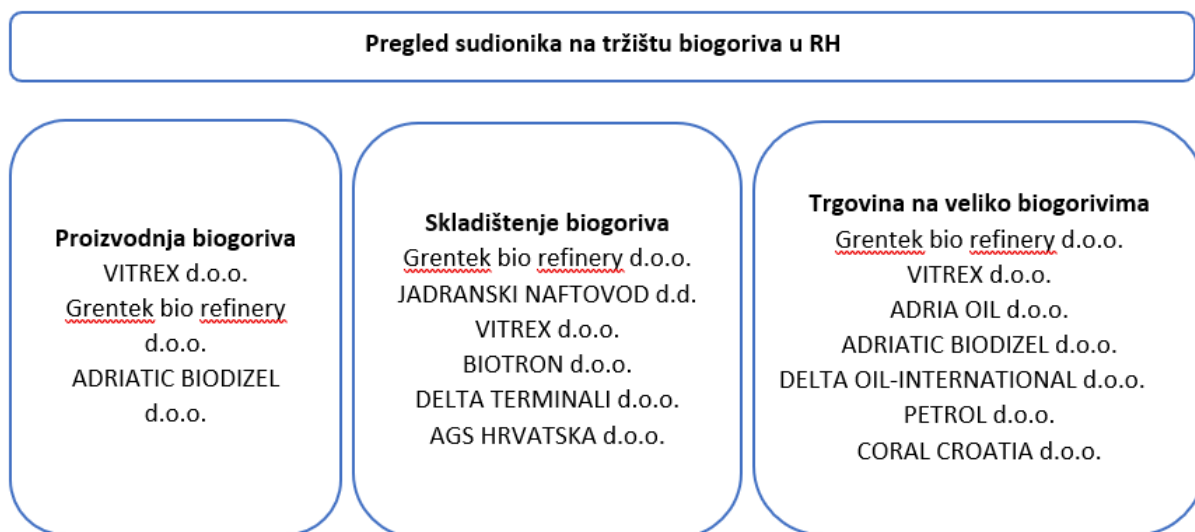
- **Zakonom o energiji,**
- **Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti,**
- **Zakonom o biogorivima za prijevoz (NN 65/209, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14, 94/18 i 52/21) i**
- podzakonskim propisima donesenim na temelju navedenih zakona.

Zakonom o biogorivima za prijevoz uređuje se proizvodnja, trgovina i skladištenje biogoriva, korištenje biogoriva u prijevozu te donošenje programa, planova i mjera za poticanje proizvodnje i korištenja biogoriva i drugih obnovljivih goriva za prijevoz čime se hrvatsko zakonodavstvo usklađuje s pravnom stečevinom EU.

Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata prepoznato je korištenje biogoriva kao dodatak naftnim derivatima ako isti udovoljava propisu o kakvoći biogoriva.

Uredbom o kakvoći biogoriva (NN 141/05 i 33/11) propisane su granične vrijednosti značajki kakvoće biogoriva koji predstavljaju dopunu ili zamjenu dizelskog goriva ili benzina za potrebe prijevoza.

U području biogoriva razlikujemo sljedeće energetske djelatnosti:

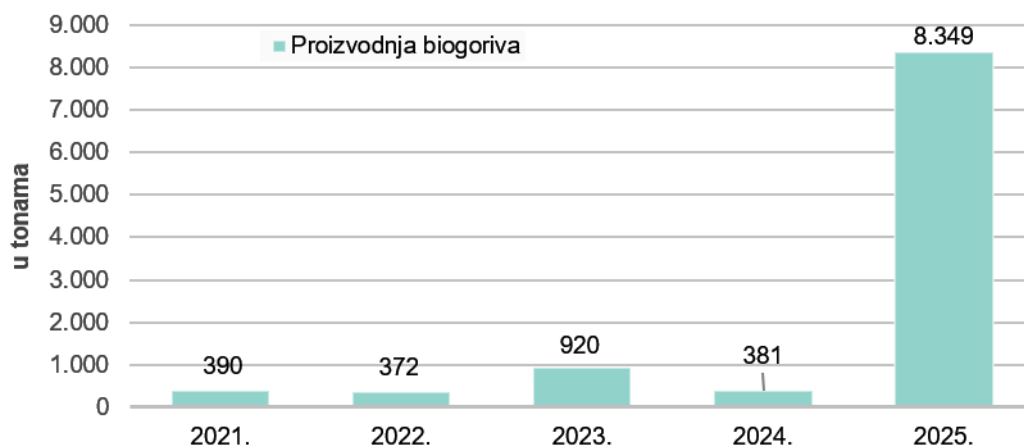

Slika 3.4.1 Pregled sudionika na tržištu biogoriva u RH u 2025.

Za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje biogoriva, skladištenje biogoriva, trgovine na veliko biogorivima i trgovine na malo biogorivima potrebno je od HERA-e ishoditi dozvolu. Dozvolu nije potrebno ishoditi za proizvodnju biogoriva koje se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi energija do 1 TJ godišnje, trgovinu na malo biogorivom te skladištenje biogoriva isključivo za vlastite potrebe.

Proizvodnja biogoriva

Za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje biogoriva dozvole su tijekom 2025. imala tri energetska subjekta, koji su u 2025. proizveli ukupno 8.349 tona biodizela, što je značajan rast proizvodnje od 2.091 % u odnosu na 2024. . Razlog ovako značajnog rasta proizvodnje nalazi se u činjenici da je ADRIATIC BIODIZEL u 2025. značajno povećao proizvodnju biogoriva iz uljane repice i otpadnog jestivog ulja. Na slici 3.4.2 prikazane su proizvedene količine biogoriva u razdoblju od 2021. do 2025. Ukupni kapacitet proizvodnje biogoriva u 2025. ostao je na razini iz 2024. kada je povećan otvaranjem novih proizvodnih kapaciteta ADRIATIC BIODIZELA i iznosio je 194 t/dan, a u sirovinskoj strukturi zastupljena je proizvodnja biogoriva iz otpadnog jestivog ulja i uljane repice.

Slika 3.4.2 Proizvedena količina biogoriva u razdoblju od 2021. do 2025. [u tonama]

Skladištenje biogoriva

Energetski subjekti raspolažu sa skladišnim kapacitetima od ukupno 10.935 m³. U dijelu skladištenja biogoriva kao i trgovine na veliko biogorivima primjećuje se porast skladišnih kapaciteta za skladištenje biodizela i to kod pojedinih trgovaca na veliko naftnim derivatima, primjerice kod DELTA TERMINALA i AGS HRVATSKE, koji su značajnije povećali upravo kapacitete skladištenja biodizela, a koje koriste za umješavanje biodizela u dizelska goriva, kao i kod velikih skladištara nafte i naftnih derivata, kao što je na primjer JADRANSKI NAFTAVOOD, koje koriste za umješavanje u dizelska goriva za potrebe ostalih trgovaca naftnih derivata, čime utječu na smanjenje emisija štetnih plinova te doprinose ispunjavanju ekoloških zahtjeva u svojem poslovanju.

Trgovina na veliko biogorivom

Energetsku djelatnost trgovine na veliko biogorivom u 2025. imalo je 8 energetskih subjekata od kojih su samo tri energetska subjekta trgovala biogorivom (Grentek bio refinery, VITREX i ADRIATIC BIODIZEL). Ukupno je u trgovini prodano 8.375 tona biodizela, od čega je 7338 tona, odnosno skoro 90 % ukupnih količina biodizela prodano u izvozu po prosječnoj cijeni od 1.339 EUR/toni bez PDV-a, a preostale količine prodane su na domaćem tržištu (22 tona biodizela) po prosječnoj cijeni od 542 EUR/toni bez PDV-a, odnosno u trgovini na malo (46 tona biodizela) po prosječnoj cijeni od 1.068 EUR/toni bez PDV-a.

3.5 Toplinska energija

3.5.1 Pregled ključnih aktualnosti

U sektoru toplinske energije dva ključna čimbenika su obilježila rad toplinskih sustava i proizvodnju električne energije iz kogeneracija na biomasu i bioplin, a to su:

- Izmjene zakonskog okvira odnosno usvajanje i stupanje na snagu izmjena i dopuna Zakona o tržištu toplinske energije u ožujku 2025. te
- Vladine mjere i regulativa vezano uz nastavak provedbe *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* u okviru koje je omogućena nadoknada dijela troškova proizvodnje toplinske energije u centralnim i zatvorenim toplinskim sustavima zbog visokih troškova ulaznog energenta.

Izmjene i dopune *Zakona o tržištu toplinske energije* započele su s ciljem usklađivanja zakonodavnog okvira RH s regulatornim okvirom Europske unije, posebno s *Direktivom EU o energetske učinkovitosti* koja propisuje obveze energetske učinkovitosti, potrebe individualnog mjerenja i obračunavanja potrošnje toplinske energije te obveze državama članicama da moraju osigurati transparentna i javno dostupna nacionalna pravila o raspodjeli troškova grijanja, hlađenja i potrošnje tople vode u kućanstvu, u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama. U ožujku 2025. izmjene i dopune zakona stupile su na snagu, a slijedom toga provedena su usklađenja te javno savjetovanje s ciljem izmjene povezanih podzakonskih propisa koji su u nadležnosti HERA-e: *Pravilnik o općim uvjetima za opskrbu toplinskom energijom* i *Pravilnik o općim uvjetima za isporuku toplinske energije*, koji su usvojeni u listopadu 2025.

Vezano na izmjene i dopune zakona, doneseni su i *Pravilnik o načinu raspodjele i obračunu troškova za isporučenu toplinsku energiju*, *Pravilnik o tehničkim zahtjevima za ugradnju uređaja za obračun troškova toplinske energije* i *Pravilnik o izradi analize troškova i koristi*.

Sektor toplinske energije je u 2025., zbog visoke zastupljenosti prirodnog plina u proizvodnji toplinske energije, bio i dalje pod utjecajem cijena plina koje su, iako niže nego na vrhuncu energetske krize u 2022., još uvijek bile više u odnosu na cijene u sezoni grijanja u 2021./2022. odnosno u razdoblju prije energetske krize.

Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije prvi puta je stupila na snagu u rujnu 2022. nakon naglog porasta cijene prirodnog plina s ciljem ublažavanja cjenovnog udara na kućanstva i gospodarstvo te osiguranja sigurnosti opskrbe i zaštite kupaca. Nakon donošenja Uredbe u jesen 2022. uslijedilo je nekoliko izmjena i dopuna iste, zatim donošenje nove Uredbe u 2023., te njezine izmjene i dopune od kojih one donesene u jesen 2024. za ogrjevnju sezonu 2024./2025. propisuju bitne promjene za krajnje kupce toplinske energije iz centralnih i zatvorenih toplinskih sustava, a kojima je omogućeno povećanje krajnje cijene toplinske energije do 10 %. Dodatno, ukoliko povećana tarifna stavka za proizvodnju toplinske energije i dalje ne pokriva troškove nabave energenta, omogućuje se dodatna nadoknada nepokrivenog troška proizvodnje. Nadalje, za ogrjevnju sezonu 2025./2026. izmjenama Uredbe iz rujna 2025. proizvođači toplinske energije i distributeri toplinske energije u centralnim toplinskim sustavima mogli su podnijeti zahtjev HERA-i za povećanjem iznosa tarifne stavke za energiju za proizvodnju toplinske energije i/ili tarifne stavke za energiju za distribuciju toplinske energije do najviše 15 %, pri čemu se krajnja cijena isporučene toplinske energije za krajnje kupce toplinske energije na centralnim toplinskim sustavima mogla povećati do 10 % u odnosu na krajnje cijene važeće na dan 30. rujna 2025. Pored dopuštenog povećanja za one koji i dalje ne uspijevaju pokriti razliku u troškovima bila je omogućena dodatna nadoknada nepokrivenog troška energenta i emisija stakleničkih plinova.

Uredbom je propisana i obveza HERA-i da provodi reviziju izračuna jediničnih cijena za energiju za proizvodnju toplinske energije za centralne toplinske sustave i zatvorene toplinske sustave, na temelju stvarnih troškova goriva i emisijskih jedinica stakleničkih plinova.

3.5.2 Ključni pokazatelji stanja sektora toplinske energije

Centralni, zatvoreni i samostalni toplinski sustavi

Zakon prepoznaje centralne, zatvorene i samostalne toplinske sustave. Ovisno o vrsti toplinskog sustava kojim se opskrbljuju krajnji kupci toplinske energije, uređeni su način i uvjeti obavljanja energetske djelatnosti proizvodnje toplinske energije, distribucije toplinske energije te opskrbe toplinskom energijom. Opskrba toplinskom energijom je energetska djelatnost isporuke toplinske energije od proizvođača, preko distributera do kupca toplinske energije.

U centralnim i zatvorenim toplinskim sustavima, djelatnost kupca toplinske energije i sve energetske djelatnosti vezane za sektor toplinske energije obavljaju uglavnom isti vertikalno

integrirani energetske subjekti. Što se tiče samostalnih toplinskih sustava, djelatnost kupca toplinske energije obavljaju subjekti koji obavljaju energetske djelatnosti vezane za sektor toplinske energije, ali i drugi kupci toplinske energije. Može se istaknuti šest najvećih energetskih subjekata u sektoru toplinarstva u Hrvatskoj: HEP-TOPLINARSTVO, Zagreb; GRADSKA TOPLANA, Karlovac; ENERGO, Rijeka; BROD-PLIN, Slavonski Brod; TEHNOSTAN, Vukovar; GTG VINKOVCI, Vinkovci, koji obavljaju djelatnost kupca za preko 97% krajnjih kupaca u RH. Pored njih tu su i VARTOP, Varaždin; Poslovni park Virovitica, Komunalac Požega, Požega i SKG, Ogulin.

Navedeni energetske subjekti za proizvodnju, distribuciju i opskrbu toplinskom energijom u Republici Hrvatskoj pružaju usluge grijanja prostora i pripreme potrošne tople vode za više od 161.000 krajnjih kupaca u Zagrebu, Osijeku, Sisku, Samoboru, Velikoj Gorici, Zaprešiću, Karlovcu, Rijeci, Vukovaru, Slavonskom Brodu, Vinkovcima, Varaždinu, Virovitici, Požegi i Ogulinu. Gotovo 96% ukupnog broja krajnjih kupaca pripada kategoriji kućanstva.

Toplinska energija za potrebe grijanja prostora i pripremu potrošne tople vode proizvodi se u kogeneracijskim termoelektranama te u područnim toplanama, odnosno zasebnim kotlovnica koje kao energent dominantno koriste prirodni plin. Ukupno instalirana snaga u toplinskim sustavima gdje proizvodnju, distribuciju i opskrbu energijom obavljaju energetske subjekti iznosi 2.020,24 MWt, a isporučena toplinska energija u 2025. iznosila je 1.952,42 GWh.

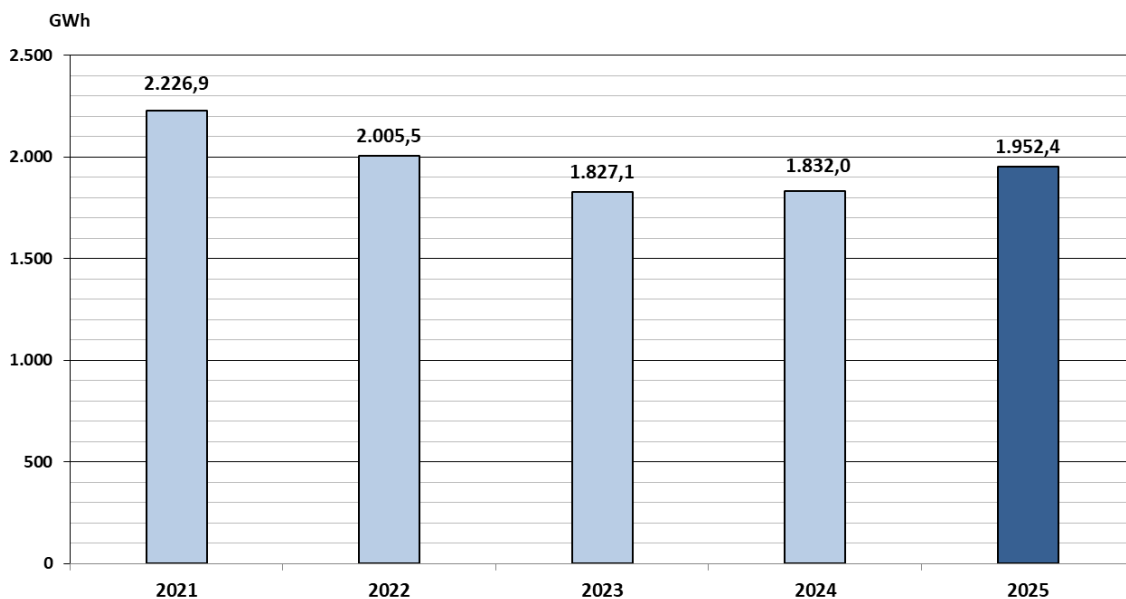
HERA donosi tarifne stavke za djelatnosti proizvodnje toplinske energije i distribucije toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu. Naknada za opskrbu toplinskom energijom i naknada za obavljanje djelatnosti kupca toplinske energije slobodno se ugovaraju. Također, kada krajnji kupac toplinske energije istu pretežito koristi za poslovnu upotrebu, cijene svih energetskih djelatnosti u centralnim toplinskim sustavima određuju se posebnim ugovorima i cijenama. U skladu sa **Zakonom o tržištu toplinske energije**, u samostalnim toplinskim sustavima i zatvorenim toplinskim sustavima cijene isporučene toplinske energije kupcima toplinske energije odnosno krajnjim kupcima toplinske energije nisu regulirane već se slobodno ugovaraju.

Značajke toplinskih sustava

Toplinski sustavi smatraju se bitnim elementom energetske učinkovitosti koji imaju važnu ulogu u energetske tranziciji. Toplinski sustav je tehnički sustav koji se sastoji od uređaja i opreme za proizvodnju toplinske energije, unutarnjih i vanjskih instalacija ili distribucijske mreže te omogućuje opskrbu toplinskom energijom. Razlikuje se samostalni, zatvoreni i centralni toplinski sustav.

Toplinska energija proizvodi se u kogeneracijskim termoelektranama, u područnim toplanama ili u zasebnim kotlovnica. Toplinska energija služi za zagrijavanje prostora i potrošne tople vode, a može se koristiti i u tehnološke svrhe kao vrela voda, topla voda i tehnološka para.

Energetske subjekti u 2025. isporučili su kućanstvima i industrijskim potrošačima 1.952,42 GWh toplinske energije, što je nešto veća potrošnja od energije isporučene 2024., kako prikazuje slika 3.5.1.

Slika 3.5.1 Isporučena toplinska energija u RH od 2021. do 2025.

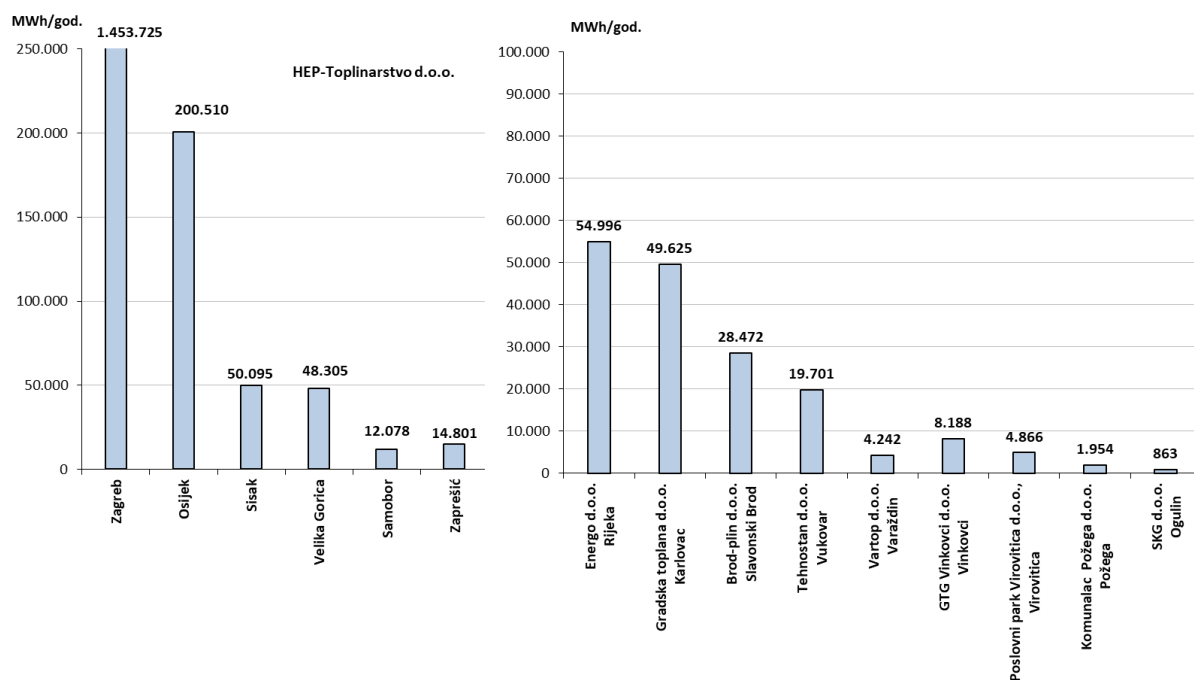
Energetski subjekti za proizvodnju, distribuciju i opskrbu toplinskom energijom u RH pružaju usluge grijanja prostora i pripreme potrošne tople vode za više od 161.000 krajnjih kupaca, od čega 95,6% ukupnog broja krajnjih kupaca pripada kategoriji kućanstva, kojima je predano više od 63% ukupno isporučene toplinske energije. Ukupna duljina distribucijske mreže i vanjskih instalacija iznosi preko 451 kilometar.

U tablici 3.5.1 prikazani su podaci o energetske subjektima koji isporučuju toplinsku energiju kućanstvima, industriji i poslovnim potrošačima. Podaci se odnose na 2025., a prikazuju broj krajnjih kupaca, duljinu mreže, ukupnu instaliranu snagu, proizvedenu i isporučenu toplinsku energiju, površinu grijanih površina te gorivo koje koriste. U tablici 3.5.1 izostavljeni su podaci za energetske subjekte koji isporučuju toplinsku energiju isključivo industriji ili poslovnim potrošačima kao i podaci za energetske subjekte koji nisu obavljali djelatnost u 2025.

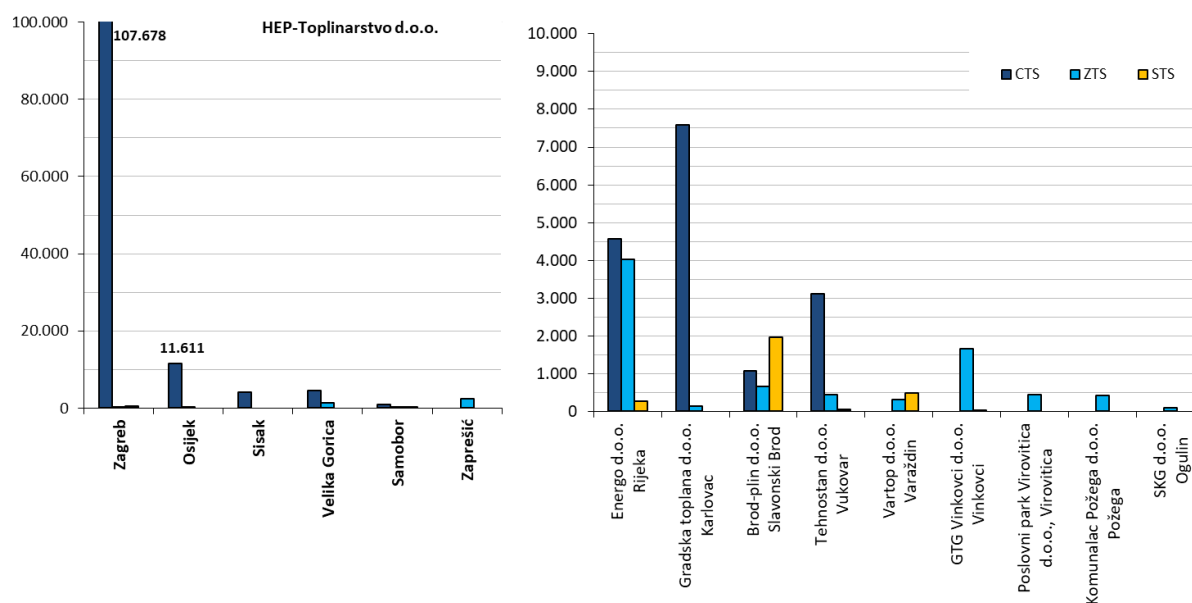
Tablica 3.5.1 Podaci o energetske subjektima u sektoru toplinske energije za 2025.

ENERGETSKI SUBJEKT	Broj krajnjih kupaca	Duljina mreže [km]	Ukupna instalirana snaga [MWt]	Proizvedena TE [GWh]	Isporučena TE [GWh]	Površina [m ²]	Gorivo*
HEP- Proizvodnja d.o.o.			1.871,50	2.096,87			PP, LU, BM
Zagreb			1.435,00	1.793,69			PP, LU
Osijek			326,50	231,53			PP, LU, BM
Sisak			110,00	71,66			PP, BM
HEP- Toplinarstvo d.o.o.	134.178	397,33	132,81	96,20	1.779,51	10.244.974	PP, LUEL, LUL
Zagreb	108.437	288,84	17,91	8,50	1.453,73	8.289.428	PP, LUEL
Osijek	11.948	55,83	7,50	3,80	200,51	1.123.336	PP, LUEL, LUL
Sisak	4.021	30,71	0,00	0,00	50,10	298.069	PP
Velika Gorica	5.904	14,68	65,65	53,78	48,31	341.736	PP, LUEL, LUL
Samobor	1.383	3,43	17,68	13,29	12,08	78.904	PP, LUEL
Zaprešić	2.485	3,85	24,07	16,83	14,80	113.502	PP, LUEL
Energo d.o.o., Rijeka	8.865	14,19	83,94	65,27	55,00	572.790	PP, LUEL, LU
Gradska toplana d.o.o., Karlovac	7.720	21,20	88,63	53,58	49,62	500.157	PP
Brod-plin d.o.o., Slavonski Brod	3.708	5,48	33,53	30,22	28,47	190.423	PP
Tehnostan d.o.o., Vukovar	3.603	7,96	34,25	22,70	19,70	226.294	PP, LU
Vartop d.o.o., Varaždin	784	1,27	12,97	5,57	4,24	38.115	PP
GTG Vinkovci d.o.o., Vinkovci	1.676	1,60	17,83	8,40	8,19	88.179	PP, LU
Poslovni park Virovitica d.o.o., Virovitica	440	0,90	4,08	4,87	4,87	28.318	PP
Komunalac d.o.o., Požega	417	0,61	2,82	1,95	1,95	19.838	PP
SKG d.o.o., Ogulin	97	0,58	4,40	1,21	0,86	5.259	LUL
UKUPNO	161.488	451,13	2.286,74	2.386,86	1.952,42	11.914.348	
* PP-prirodni plin, LU-lož ulje, LUEL-ekstra lako loživo ulje, LUL-lako loživo ulje, BM - biomasa							

Na slikama 3.5.2, 3.5.3 i 3.5.4 prikazana je isporučena toplinska energija, broj krajnjih kupaca, instalirana snaga postrojenja za proizvodnju toplinske energije i zakupljena snaga po energetskim subjektima u 2025. S obzirom da energetski subjekt HEP-Toplinarstvo isporučuje toplinsku energiju u više gradova, on je prikazan odvojeno od ostalih energetskih subjekata.

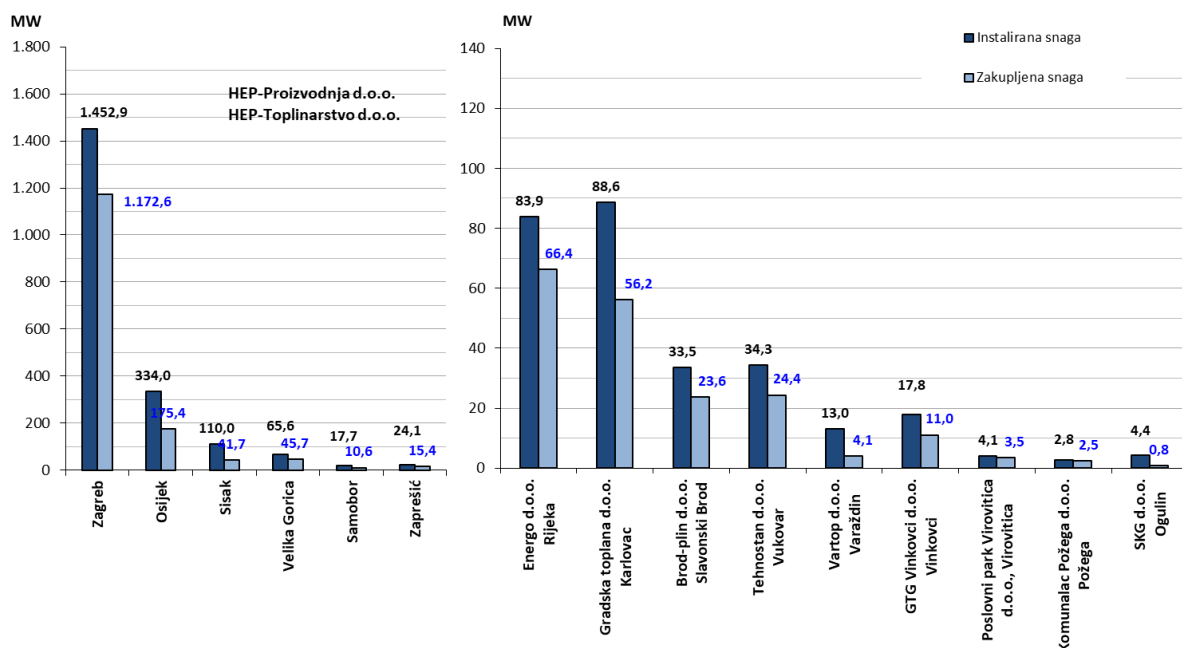

Slika 3.5.2 Isporučena toplinska energija po energetskim subjektima u 2025. godini

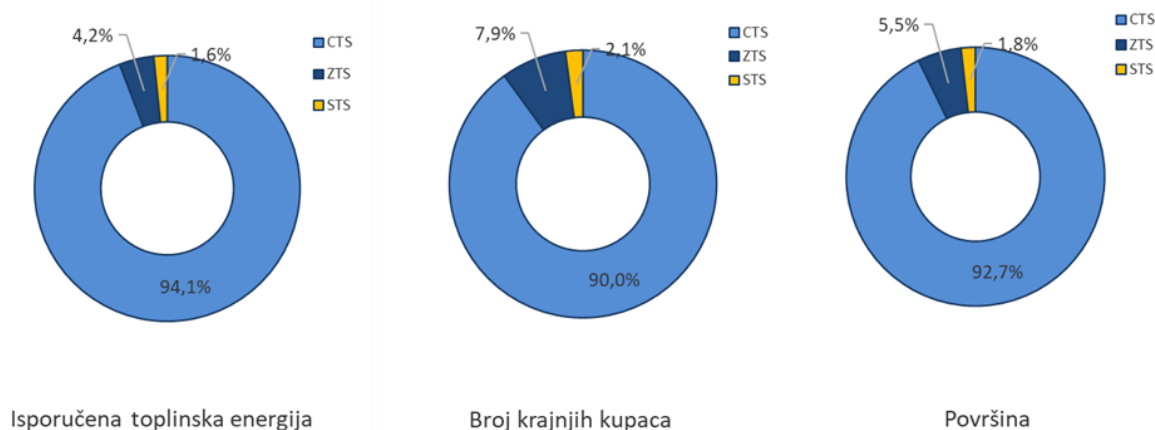

Slika 3.5.3 Broj krajnjih kupaca po energetskim subjektima u 2025. godini

Većina energetskih subjekata u sektoru toplinske energije ima značajnu rezervu instalirane snage u odnosu na priključnu snagu. HEP-Toplinarstvo kao najveći energetski subjekt u sektoru toplinske energije, samo manji dio isporučene toplinske energije proizvodi u vlastitim postrojenjima, a većinu kupuje odnosno preuzima od proizvođača toplinske energije, energetskog subjekta HEP-Proizvodnja. U 2025. HEP-Proizvodnja je HEP-Toplinarstvu isporučila 2.096,87 GWh toplinske energije, a njihove instalirane i zakupljene snage prikazane su odvojeno od ostalih energetskih subjekata.

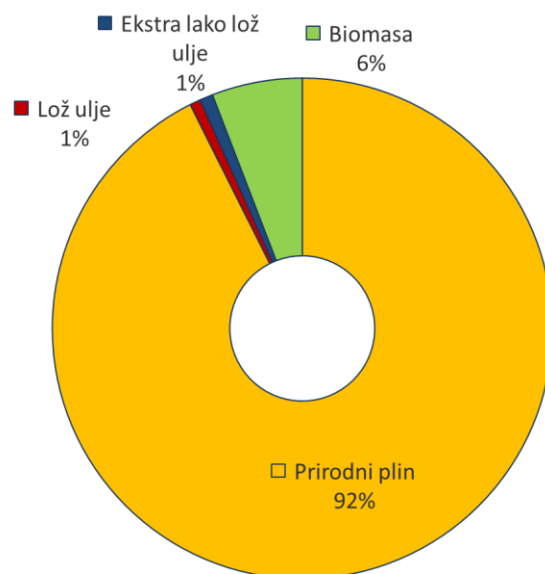
Slika 3.5.4 Instalirana snaga postrojenja za proizvodnju toplinske energije i zakupljena snaga po energetskim subjektima u 2025.

Slika 3.5.5 Udio krajnjih kupaca, površine i isporučene toplinske energije po toplinskim sustavima

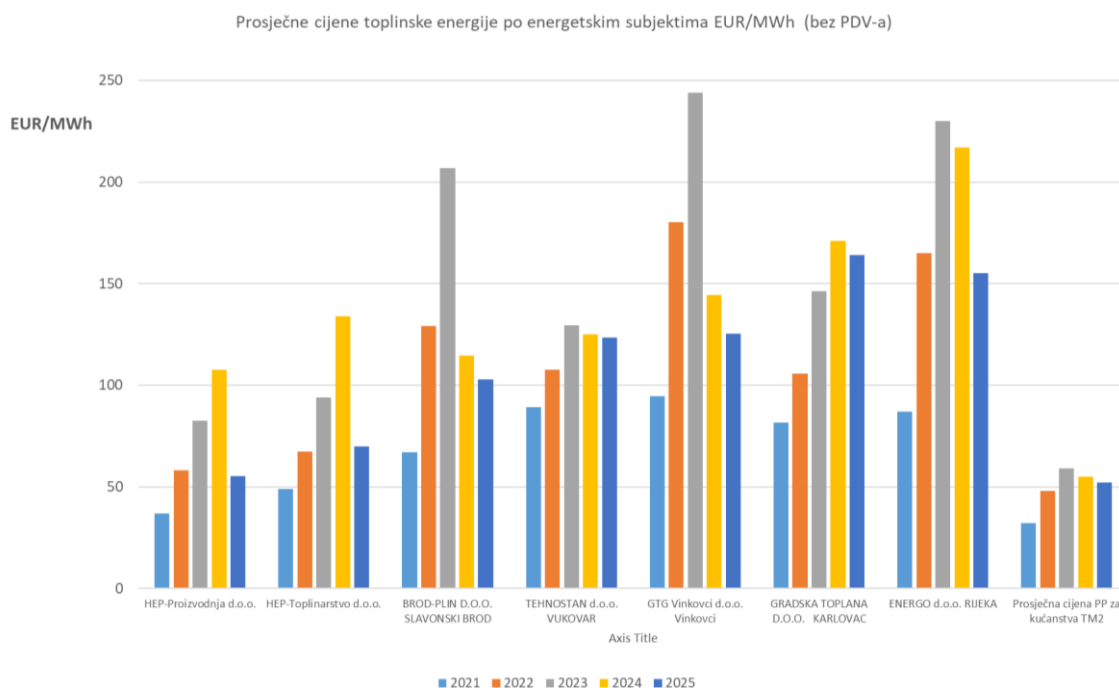
Na centralne toplinske sustave u gradovima Zagreb, Osijek, Sisak, Samobor, Velika Gorica, Rijeka, Karlovac, Slavonski Brod i Vukovar, u odnosu na sve toplinske sustave koji su prikazani u tablici 3.5.1, priključeno je 90% krajnjih kupaca, što obuhvaća više od 92% grijanih površina, kojima je isporučeno više od 94% toplinske energije, a što je prikazano na slici 3.5.5.

Udjeli korištenih energenata za proizvodnju toplinske energije prikazani su na slici 3.5.6.

Slika 3.5.6 Udio energenta korištenog za proizvodnju toplinske energije u toplinskim sustavima

Počevši od 2021. pa sve do sada tržište energenata obilježeno je značajnim poremećajima i volatilnošću cijena. Sve je to utjecalo i na porast krajnje cijene toplinske energije nakon 2021. te je Vlada RH svojim mjerama za naknadu dijela krajnje cijene omogućila da cijena krajnjim kupcima ostane nepromijenjena uz blagi porast tek u 2024. Krajnja cijena toplinske energije u 2025. bila je još uvijek viša od one iz 2021., međutim u opadanju je od 2023. Na slijedećoj slici 3.5.7 prikazano je kretanje ukupne prosječne cijene toplinske energije bez PDV-a po energetske subjektima u razdoblju 2021.-2025., koju su dijelom plaćali krajnji kupci, a dijelom je kompenzirana mjerama Vlade RH.

Slika 3.5.7 Prosječne cijene toplinske energije u razdoblju 2021. - 2025.

Kogeneracijska postrojenja na biomasu i bioplin te visokoučinkovita kogeneracija

Proizvodnja toplinske energije u kogeneracijskim postrojenjima koja istovremeno proizvode električnu i toplinsku energiju korištenjem obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije uređena je **Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 138/21 i 83/23)** i *Uredbom o korištenju obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitim kogeneracija* (NN 28/23). Za kogeneracijska postrojenja na biomasu i bioplin propisani su uvjeti energetske učinkovitosti, a koje HERA provjerava, tj. računa na godišnjoj razini kao učinkovitost u pretvorbi primarne energije goriva u proizvedenu električnu energiju i korisnu toplinu. Prema važećim tarifnim sustavima, kogeneracijska postrojenja na biomasu i bioplin imaju obavezu ostvariti ukupnu godišnju energetska učinkovitost od minimalno 50 %. U slučaju visokoučinkovitih kogeneracijskih postrojenja na fosilna goriva sa statusom povlaštenog proizvođača, propisano je praćenje ostvarivanja uvjeta uštede primarne energije. Na osnovi dostavljenih izvješća o ostvarenju godišnjih planova proizvodnje koje su postrojenja u obavezi dostavljati HERA-i te ostale raspoložive dokumentacije i informacija HERA rješenjem utvrđuje ukupnu godišnju energetska učinkovitost za svako pojedino postrojenje.

Ukupno instalirana snaga kogeneracijskih postrojenja sa statusom povlaštenog proizvođača električne energije iznosi 260 MW toplinske energije i 142 MW električne energije, a od toga se na postrojenja na biomasu odnosi 214 MW toplinske energije i 93 MW električne energije, na postrojenja na bioplin 42 MW toplinske energije i 47 MW električne, dok se na postrojenja na visokoučinkovitu kogeneraciju odnosi 4 MW toplinske energije i 2 MW električne energije.

4

REGULATORNE AKTIVNOSTI HERA-e

4 REGULATORNE AKTIVNOSTI HERA-e

4.1 Izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti

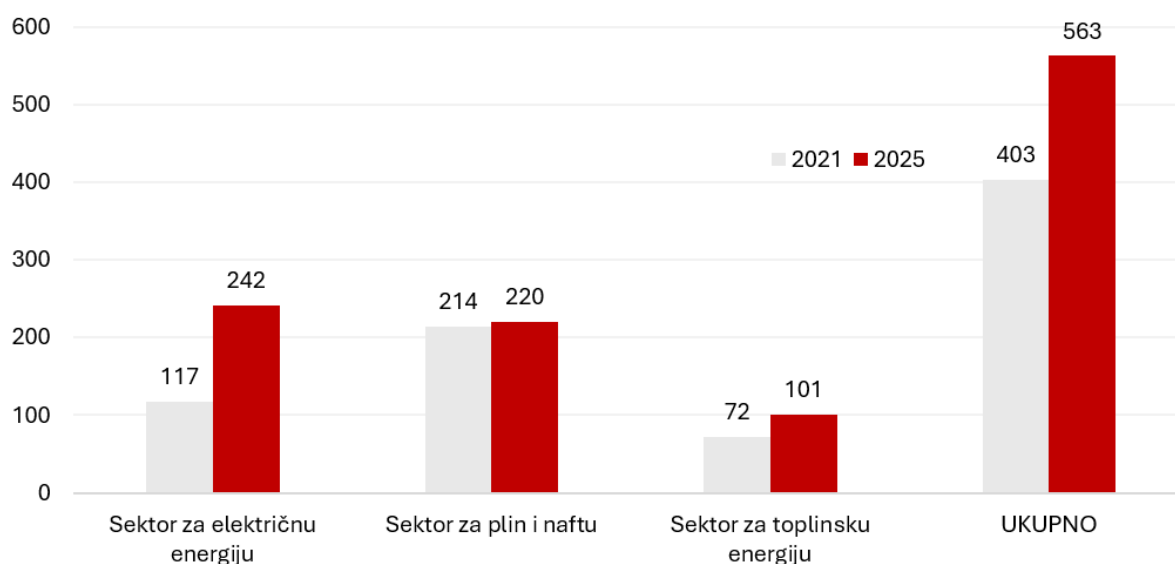
Izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti jedna je od temeljnih regulatornih aktivnosti HERA-e kojom se osigurava da energetske djelatnosti mogu obavljati samo pravne osobe koje ispunjavaju propisane uvjete tehničke, stručne i financijske kvalificiranosti. Postupak izdavanja dozvola provodi se u skladu s relevantnim zakonodavnim i podzakonskim okvirom kojim se uređuje energetski sektor, a svrha mu je osigurati pouzdano, sigurno i transparentno funkcioniranje energetskog tržišta te zaštitu krajnjih kupaca.

Uz izdavanje novih dozvola, HERA provodi i postupke produženja važenja postojećih dozvola, izmjene dozvola u slučaju promjene podataka ili opsega djelatnosti te, prema potrebi, postupke ukidanja ili oduzimanja dozvola ako nositelj dozvole više ne ispunjava propisane uvjete. Na taj se način osigurava kontinuirani nadzor nad subjektima koji sudjeluju na energetskom tržištu.

Redovito praćenje i objavljivanje statističkih podataka o izdanim dozvolama doprinosi transparentnosti regulatornog rada te omogućuje praćenje razvoja pojedinih energetske djelatnosti posebno i sveukupnog energetskog tržišta u cjelini.

Ukupan broj izdanih dozvola krajem 2025. iznosio je 563, što je za gotovo 40 % više u odnosu na broj izdanih dozvola početkom 2021. Razlog ovim promjenama su intenziviranje pojedinih energetske djelatnosti, kao npr. proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora energije i pojava potpuno novih sudionika i djelatnosti na tržištu električne energije a to su agregiranje, skladištenje energije, energetske zajednice građana i operatori zatvorenog distribucijskog sustava. Ukupno povećanje broja izdanih dozvola u odnosu na 2024. iznosi 29.

Broj izdanih dozvola prema sektorima prikazan je na sljedećoj slici:

Slika 4.1.1 Broj izdanih dozvola po sektorima u 2021. i 2025.

4.2 Davanje mišljenja i suglasnosti na zakonske i podzakonske akte

4.2.1 Sektor električne energije

HERA daje prethodne suglasnosti, odobrenja i mišljenja, prvenstveno HOPS-u i HEP-ODS-u, na podzakonske akte, metodologije, izvješća i pravila koja uređuju upravljanje elektroenergetskim sustavom, proračune prekograničnih kapaciteta, sigurnost opskrbe i uravnoteženje sustava, u skladu s uredbama EU i nacionalnim zakonodavstvom. Suglasnosti i odobrenja odnose se osobito na metodologije koordiniranog proračuna i dodjele prekograničnih kapaciteta, akcijske planove za uklanjanje zagušenja, nabavu pomoćnih usluga i korištenje prihoda od prekograničnih kapaciteta, dok mišljenja daje na godišnja izvješća o sigurnosti opskrbe i druga izvješća operatora sustava. HERA također donosi odluke, upute i rješenja u provedbi posebnih europskih uredbi, primjerice vezano uz ograničenje visokih cijena energije i nadzor tržišnih prihoda proizvođača električne energije.

Koordinirani proračun kapaciteta

Od lipnja 2022. godine uspostavljen je koordinirani izračun kapaciteta za tržište dan unaprijed u Core regiji za proračun kapaciteta kojoj pripadaju i hrvatske granice sa Slovenijom i Mađarskom koristeći pristup koji se temelji na tokovima snaga (engl. flow-based, dalje: FB pristup). Osim samog izračuna, od toga trenutka je uspostavljeno i povezivanje tržišta dan unaprijed između Hrvatske i Mađarske (engl. *market coupling* - MC). Susjedne burze električne energije implicitno dodjeljuju raspoloživi prekozonski kapacitet za tržište dan unaprijed (dodjeljuje se istovremeno prekozonski prijenosni kapacitet i energija) koji je izračunat na temelju FB pristupa. Taj raspoloživi prekozonski kapacitet izračunava regionalni subjekt koji je odgovoran za usklađeni izračun na temelju dostavljenih podataka o stanju prijenosne mreže od strane svih operatora prijenosnih sustava Core regije. TSCNET i Coreso su subjekti nadležni za izračun predmetnih kapaciteta u Core regiji u okviru svojih zadataka u ulozi regionalnih koordinacijskih centara. Krajem 2026. godine planira se početak primjene koordiniranog izračuna i dodjele dugoročnih prijenosnih kapaciteta u Core regiji koji se temelji na FB pristupu.

U sklopu aktivnosti suradnje EU regulatora i operatora prijenosnih sustava u Core regiji za proračun kapaciteta HERA je HOPS-u dala prethodne suglasnosti odnosno odobrenja:

- odobrenje na Prijedlog trećih izmjena alternativnih postupaka u Core regiji za proračun kapaciteta u skladu s člankom 44. *Uredbe Komisije (EU) 2015/1222* o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- odobrenje na Prijedlog četvrtih izmjena metodologije koordiniranog proračuna kapaciteta za unutardnevno tržište u Core regiji u skladu s člankom 20. i nadalje *Uredbe Komisije (EU) 2015/1222* o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- odobrenje na revidirani Prijedlog Metodologije proračuna kapaciteta za dan unaprijed u regiji Centralne Europe u skladu s člankom 20. i nadalje *Uredbe Komisije (EU) 2015/1222* o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima,
- suglasnosti na Posebni dodatak HAR-u za granicu između zona trgovanja Hrvatska – Srbija te Pravila za eksplicitnu dnevnu dodjelu kapaciteta za granicu između zona trgovanja na kojoj dodjelu provodi JAO i Poseban dodatak za granicu između zona trgovanja Srbija – Hrvatska.

Dimenzioniranje FCR i nadopuna odluke o LFC blokovima

Osim toga, u sklopu aktivnosti suradnje EU regulatora u okviru ACER-a i operatora prijenosnih sustava u sklopu ENTSO-e-a, HERA je HOPS-u dala prethodne suglasnosti odnosno odobrenja:

- odobrenje na Prijedlog svih operatora prijenosnih sustava kontinentalne Europe o pretpostavkama i metodologiji za probabilistički pristup dimenzioniranju FCR⁵² kojim se određuje potreban iznos FCR rezerve snage i za Hrvatsku. FCR služi za vođenje odstupanja frekvencije od 50 Hz k nuli. To je rezerva djelatne snage raspoložive za održavanje frekvencije sustava nakon pojave neravnoteže u sustavu. U Hrvatskoj je potreban iznos FCR-a ± 17 MW i besplatno ju HOPS-u pruža HEP-Proizvodnja d.o.o. Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (HOPS, 12/2023) definirala su model izračuna regulirane cijene za FCR rezervu snage.
- odobrenje na Zajednički prijedlog svih OPS-ova kontinentalne Europe o nadopuni odluke o LFC blokovima sinkronog područja kontinentalne Europe s obzirom na dodatni LFC blok Baltik čime su Baltičke zemlje (Estonija, Latvija i Litva) uspješno sinkronizirale svoje elektroenergetske sustave sa sinkronim područjem kontinentalna Europa (SA CE). Sinkronizacija omogućuje baltičkim zemljama upravljanje svojim elektroenergetskim mrežama u bliskoj suradnji sa svim ostalim zemljama SA CE-a, uz stabilnu i pouzdanu regulaciju frekvencije, značajno poboljšavajući regionalnu energetska sigurnost. Svi prekogranični vodovi s Rusijom i Bjelorusijom trajno su isključeni.

Godišnje izvješće o provedbi Akcijskog plana

HERA je u svibnju 2025. HOPS-u odobrila Godišnje izvješće o provedbi Akcijskog plana donesenog u skladu s člankom 15. *Uredbe (EU) 2019/943* o unutarnjem tržištu električne energije za 2024.

Uredba 943 propisuje da operatori prijenosnih sustava ne smiju ograničavati količinu prekozonских kapaciteta koju treba staviti na raspolaganje sudionicima na tržištu kao sredstvo za rješavanje zagušenja unutar njihove vlastite zone trgovanja ili kao sredstvo upravljanja tokovima koji su rezultat transakcija unutar zona trgovanja. Minimalno 70 % kapaciteta treba biti raspoloživo za prekozonско trgovanje. Preostali iznos od 30 % može se upotrijebiti za granice pouzdanosti, kružne tokove snage i unutarnje tokove snage na svakom kritičnom elementu mreže.

Postojanje strukturnih zagušenja u prijenosnoj mreži s obzirom na osiguranje minimalno 70 % kapaciteta za prekozonско trgovanje je potvrđeno u Izvješću o strukturnim zagušenjima koje je HERA u studenome 2021. odobrila HOPS-u. Akcijski plan kojeg donosi nadležno Ministarstvo u suradnji s HERA-om je na temelju podataka HOPS-a donesen u veljači 2022. te sadrži mjere za rješavanje prepoznatih strukturnih zagušenja do kraja 2025.

U skladu s Uredbom CACM HOPS godišnje radi izvješća o provedbi Akcijskog plana. HERA je u travnju 2026. odobrila HOPS-u Godišnje izvješće o provedbi Akcijskog plana za 2025. Time je potvrdila da HOPS slijedi ravnomjernu putanju za zadovoljenje 70 % kapaciteta te da je HOPS primjereno obrazložio slučajeve nezadovoljavanja minimalnih vrijednosti MACZT-a od 57,6 % tijekom 2025. Slučajevi nezadovoljavanja su opravdani i nužni kako bi HOPS osigurao operativnu sigurnost pogona.

⁵² FCR – frequency containment reserve (rezerva za održavanje frekvencije)

Ostale odluke

HERA je donijela odluku o donošenju izvješća te odluke o odobravanju dokumenata koji se navode u nastavku.

- HERA je u travnju 2025. donijela Odluku o davanju upute kojom se HOPS poziva da nastavi postupke po svim podnijetim zahtjevima za izdavanje odluke o prihvatljivosti elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključenja (dalje: EOTRP) za koje je zaprimio zahtjeve za dostavu podataka o stanju prijenosne mreže za izradu EOTRP-a u razdoblju od 1. do 15. svibnja 2024. U Uputi je HERA tražila od HOPS-a da u nastavku postupka cjelovito, zajednički analizira svih 45 projekata te nakon toga donese odluku o prihvatljivosti EOTRP-a, u kojoj odluci će, između ostaloga, definirati uvjete operativnih ograničenja i rok operativnih ograničenja. U nastavku postupaka HOPS je provedbu cjelovite zajedničke analize svih 45 projekata povjerio Energetskom institutu Hrvoje Požar, koji je izradio dokument naziva „Skupna analiza stvaranja potrebnih uvjeta u mreži i operativnih ograničenja svih 45 elektrana s podnesenim zahtjevom za izradu EOTRP-ova u 2024.“ od 28. srpnja 2025. (dalje: Analiza). Predmetnom Analizom identificirana su opterećenja u mreži koja nastaju zbog priključenja svih 45 projekata, rokovi za realizaciju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži (STUM) i operativna ograničenja za svaki od 45 projekata za sve godine do uklanjanja preopterećenja u mreži. Na temelju rezultata Analize HOPS je izdao odluke o prihvatljivosti EOTRP-a, u kojima se pozvao na rezultate Analize.
- HERA je u kolovozu 2025. donijela Odluku o donošenju Izvješća o korištenju prihoda od dodjele prekozonskih kapaciteta HOPS-a u 2024., kojom se u skladu s *Uredbom (EU) 2019/943* nadzire korištenje prihoda od prekograničnih prijenosnih kapaciteta. Prihodi se mogu koristiti prvenstveno za jamčenje stvarne raspoloživosti dodijeljenog kapaciteta, uključujući naknade za jamstvo ili za održavanje ili povećanje prekozonskih kapaciteta optimiziranim korištenjem postojećih interkonekcijskih vodova, po potrebi putem koordiniranih korektivnih protumjera ili pokrivanje troškova ulaganja u mrežu relevantnih za smanjenje zagušenja interkonekcijskog voda.
- HERA je u listopadu 2025. donijela Odluku o zahtjevu za davanje suglasnosti HOPS-u za nabavu proizvoda i usluga za 2026. koje se ne mogu nabaviti na tržištu, a kojom se HOPS-u daje suglasnost da po reguliranim uvjetima nabavi proizvode i usluge koje se odnose na uravnoteženje elektroenergetskog sustava i na nefrekvencijske usluge te upravljanje zagušenjima u prijenosnom sustavu. U svom zahtjevu HOPS je dao pregled mogućnosti nabave usluga na tržištu, gdje je za usluge za koje ne postoji dovoljan tržišni potencijal planirano sklapanje ugovora s dominantnim pružateljem (HEP-Proizvodnja).
- HERA je u studenome 2025. donijela Odluku o davanju suglasnosti HEP-ODS-u na Procjenu količine i ukupnog troška nabave električne energije za pokrivanje gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži za 2026. godinu. Osim procjene količine i ukupnog troška nabave električne energije za pokrivanje gubitaka električne energije u distribucijskoj mreži za sljedeću godinu, HERA Odlukom nadzire procijenjenu količinu gubitaka i način njezina određivanja, nabavljene količine te način, dinamiku, jedinične cijene i ostale pripadajuće troškove nabave zajedno sa sklopljenim ugovorima.
- HERA je u studenome 2025. donijela Odluku o davanju mišljenja HOPS-u na Godišnje izvješće o sigurnosti opskrbe u prijenosnom sustavu za 2024. godinu s projekcijom za 2025. U Mišljenju HERA daje preporuke HOPS-u za poboljšanje Izvješća, a posebno u vidu bolje usklađenosti nacionalnih strateških dokumenata i podataka koji se šalju ENTSO-e-u za izradu ERAA⁵³.

⁵³ ERAA-European Resource Adequacy Assessment (Europska procjena adekvatnosti resursa)

- HERA je u studenome 2025. donijela Odluku o davanju mišljenja HEP-ODS-u na Godišnje izvješće o sigurnosti opskrbe u distribucijskom sustavu za 2024. s projekcijom za 2025. U Mišljenju HERA daje preporuke HEP-ODS-u za poboljšanje Izvješća, a posebno o potrebi prikaza pokazatelja pouzdanosti za pojedine karakteristične srednjonaponske (SN) izvode te potrebi dodatnih napora u pogledu pružanja informacija o mogućnostima priključenja na distribucijsku mrežu (engl. hosting capacity).

Izveštaji i rješenja vezani uz Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2022/1854 o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije

HERA je radi Zakona o provedbi *Uredbe Vijeća (EU) 2022/1854* o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije donosila upute, rješenja i podnosila sljedeće Izveštaje:

- Dopuna izvještaja Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za obračun viška tržišnih prihoda za obračunsko razdoblje od uključivo prosinca 2022. do uključivo lipnja 2023. i
- Rješenje o zahtjevu za ograničenje na gornju granicu cijene koja je viša od 180 eura po MWh proizvedene električne energije, trgovačkog društva M23 UPRAVLJANJE d.o.o., Radnička cesta 50, Zagreb.

4.2.2 Sektor prirodnog plina

Mjere i aktivnosti koje je HERA u 2025. poduzimala s ciljem regulacije mrežnih djelatnosti kroz donošenje odluka ili davanje suglasnosti na podzakonske akte operatora, obuhvaćaju, među ostalim, davanje suglasnosti na *Prijedlog Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin*, kao i na *Prijedlog izmjena i dopuna Pravila o organizaciji tržišta plina*.

U nastavku se daje detaljniji pregled suglasnosti i odobrenja koje je tijekom 2025. dala HERA.

Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin

U travnju 2025., HERA je donijela *Odluku o davanju suglasnosti na Prijedlog Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin*. Navedenom Odlukom HERA je dala suglasnost na *Prijedlog Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin*, prema zahtjevu operatora terminala za UPP LNG Hrvatska.

LNG Hrvatska je, u skladu s odredbama **Zakona o tržištu plina**, u postupku donošenja novih Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin, osigurao odgovarajuće sudjelovanje svih zainteresiranih strana i proveo javno savjetovanje u razdoblju od 27. veljače do 13. ožujka 2025.

Operator terminala za ukapljeni prirodni plin, LNG Hrvatska donio je 4. travnja 2025. *Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin (NN 64/25)*. S obzirom da su, uslijed planiranog povećanja kapaciteta terminala ugradnjom dodatnog modula uplinjavanja kapaciteta 250.000 m³/h, nastale tehničke promjene koje su zahtijevale i prilagodbe u pravilima korištenja terminala, operator terminala za UPP je unaprijedio postojeća pravila kako bi se osigurala veća tržišna efikasnost i operativna fleksibilnost. Novim Pravilima je također uveden efikasniji i transparentniji sustav raspodjele kapaciteta - aukcijski model raspodjele, također je uveden i registracijski ugovor za nove korisnike, čime se osigurava pravovremena provjera financijske stabilnosti budućih korisnika, kratkoročni kapaciteti zamijenjeni su spot teretima, povećao se broj dana redovnog održavanja sa 7 na 12 dana radi osiguranja sigurnog i učinkovitog rada terminala te se uskladila visina sredstava osiguranja plaćanja i promijenjena su pravila raskida ugovora, osiguravajući ravnopravnost ugovornih strana i zaštitu operatora od regulatornih rizika.

Izmjene i dopune Pravila o organizaciji tržišta plina

U rujnu 2025., HERA je donijela *Odluku o davanju suglasnosti na Prijedlog izmjena i dopuna Pravila o organizaciji tržišta plina*. Navedenom Odlukom HERA je dala suglasnost na Prijedlog izmjena i dopuna Pravila o organizaciji tržišta plina, prema zahtjevu energetskeg subjekta HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE (HROTE).

HROTE je, sukladno odredbama **Zakona o tržištu plina**, u postupku donošenja *Izmjena i dopuna Pravila o organizaciji tržišta plina*, proveo savjetovanje s javnošću u razdoblju od 22. kolovoza do 6. rujna 2025.

Operator tržišta plina, HROTE donio je *Izmjene i dopune Pravila o organizaciji tržišta plina* (NN 123/25) kojima su unaprijeđene odredbe u dijelu određivanja ponderirane prosječne cijene plina čime se doprinijelo odražavanju likvidnosti tržišta uravnoteženja u dnevnim primjenjivim cijenama, budući da se u izračun ponderirane prosječne cijene uključuju sva provedena trgovanja poduzeta za potrebe uravnoteženja, a ne samo pojedinačna trgovanja zaključena između voditelja bilančnih skupina. Dodatno, kako bi se u slučaju nelikvidnosti trgovanja na trgovinskoj platformi smanjio utjecaj trgovanja manje vrijednosti na formiranje primjenjivih cijena, sva trgovanja zaključena u količinama plina manjim od 10.000 kWh/dan isključit će se iz izračuna ponderirane prosječne cijene.

4.3 Donošenje podzakonskih propisa

4.3.1 Sektor električne energije

Nakon provedenog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, u 2025. godini HERA je donijela dva podzakonska akta iz područja električne energije.

Pravilnik o dopuni Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom

Krajem siječnja 2025. HERA je, nakon savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, donijela *Pravilnik o dopuni Pravilnika o općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom* (NN 19/25). Ovom je dopunom *Pravilnika* propisana dodatna iznimka za sklapanje ugovora o korištenju mreže u skladu s kojom se ugovor o korištenju mreže može sklopiti na određeno vrijeme za postrojenje za proizvodnju električne energije, i to na vrijeme trajanja pokusnog rada reguliranog propisima kojima se uređuje gradnja, ako je podnositelj zahtjeva za sklapanje ugovora o korištenju mreže ishodio pravomoćnu građevinsku dozvolu za izgradnju tog proizvodnog postrojenja. Ova iznimka uvedena je na inicijativu HOPS-a radi dovršetka investicijskih projekata novih postrojenja za proizvodnju električne energije koji su u visokom stupnju gotovosti, odnosno spremni su za početak pokusnog rada, ali još uvijek nemaju u potpunosti riješene imovinsko-pravne odnose na nekretninama koje su potrebne za nesmetanu izgradnju, korištenje i održavanje građevine ili dijela građevine koja je predmet ugovora o korištenju mreže, a u svrhu ispunjenja ciljeva i rokova iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Pravila o registru zajednica obnovljive energije

Na temelju **Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** HERA je u studenome 2025. donijela i na svojim mrežnim stranicama javno objavila Pravila o registru zajednica obnovljive energije. Pravilima o registru zajednica obnovljive energije propisuju se oblik,

sadržaj i način vođenja Registra zajednica obnovljive energije (dalje: Registar ZOE), podaci koji se upisuju u Registar ZOE, postupak upisa u Registar ZOE te obveze HERA-e i zajednica obnovljive energije vezano za upis i promjenu podataka u registru. Registar ZOE je u skladu s odredbama **Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** i aktivnostima u okviru projekta *Energy Communities Repository*, a po uzoru na već uspostavljeni Registar energetske zajednice građana, osmišljen kao javno dostupni izvor podataka i informacija o zajednicama obnovljive energije, te radi praćenja njihovog razvoja u RH. Za razliku od energetske zajednice građana koje se isključivo bave električnom energijom koja može biti dobivena iz različitih izvora (ne nužno iz OIE), zajednice obnovljive energije mogu se baviti aktivnostima u vezi s obnovljivom energijom, odnosno u vezi s drugim oblicima energije ili energenata koji su dobiveni iz OIE (npr. toplinskom energijom, proizvodnjom biogoriva ili bioplinova dobivenih iz OIE i sl.). Stoga je obuhvat Registra ZOE nešto opsežniji i drugačiji od Registra energetske zajednice građana. U vezi s prijedlogom Registra ZOE HERA je sredinom veljače 2026. održala sastanak s predstavnicima energetske zajednice građana i drugim sudionicima zainteresiranim za uspostavu energetske zajednice (energetske zajednice građana ili zajednice obnovljive energije).

Poticajni okvir koji omogućuje promicanje i olakšavanje razvoja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora energije

HERA je krajem 2025. i početkom 2026. izradila dokument naziva „Poticajni okvir koji omogućuje promicanje i olakšavanje razvoja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora energije“ na temelju obveze koja joj je data u **Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**. Tim je **Zakonom** propisano da HERA uspostavlja poticajni okvir koji omogućuje promicanje i olakšavanje razvoja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora energije na temelju procjene postojećih neopravdanih prepreka potrošnji vlastite energije iz obnovljivih izvora energije, kao i njezina potencijala, na području Republike Hrvatske i u energetskim mrežama Republike Hrvatske (dalje: Okvir).

Ubrzanje primjene OIE i elektrifikacije potrošnje (npr. prijevoza) predstavlja nove izazove, ali i prilike za elektroenergetski sustav (EES). Novi sudionici i nove aktivnosti, poput aktivnih kupaca i energetske zajednice ili agregiranja, pojavljuju se kao pokretači bržeg razvoja distribuiranih energetske resursa. Sve to zajedno zahtijeva pažljivo razmatranje njihovih pozitivnih i negativnih utjecaja na energetske tržište, energetske mreže te energetski sustav i sektor u cjelini. U Okviru se nastojalo razmotriti utjecaj i posljedice na građane kao potrošače električne energije, na tržišta električne energije i na elektroenergetske mreže (mreže) sljedećih koncepata:

- potrošača vlastite obnovljive energije kao pojedinca,
- potrošača vlastite obnovljive energije koji djeluju zajednički (dva ili više krajnjih kupaca koji se nalaze u istoj zgradi udruženih u skupinu koja zajednički djeluje),
- krajnjeg kupca s vlastitom proizvodnjom i korisnika postrojenja za samoopskrbu kao posebnih oblika potrošača vlastite obnovljive energije,
- dijeljenja električne energije unutar potrošača vlastite obnovljive energije koji djeluju zajednički.

Dokument treba shvatiti kao jedan od početnih koraka u uspostavljanju okvira koji omogućuje promicanje i olakšavanje razvoja potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora energije u Republici Hrvatskoj. Sagledavanjem trenutnog stanja potrošnje vlastite električne energije iz obnovljivih izvora energije u Okviru su prepoznate određene prepreke koje su grupirane u nekoliko cjelina, pri čemu redoslijed ne odražava važnost pojedine cjeline: društvene, institucionalne, zakonske i regulatorne, administrativne, tehničke, ekonomske i financijske. U pogledu svake cjeline u Okviru su date preporuke kako bi se mogle nadvladati i ukloniti ili ublažiti uočene prepreke.

U razdoblju od 1. travnja do 30. travnja 2026. HERA je provela savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Okviru.

4.3.2 Sektor prirodnog plina

U razdoblju od 25. kolovoza do 14. rujna 2025. HERA je provela javno Savjetovanje o unaprjeđenju metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za plinske infrastrukturne djelatnosti s ciljem prikupljanja prijedloga zainteresiranih strana koji će poslužiti za unaprjeđenje navedenih metodologija. Naime, hrvatsko tržište plina u razdoblju 2022.-2024. obilježile su značajne promjene u pogledu trenda pada potrošnje i volatilnosti cijena plina, visoke stope inflacije, ali i promjene vezane uz proces dekarbonizacije i obveze po pitanju energetske učinkovitosti. Navedene promjene ukazale su na potrebu unaprjeđenja i prilagodbe važeće metode regulacije novim tržišnim trendovima i izazovima, uz istodobno osiguravanje učinkovitosti, transparentnosti te dugoročne održivosti regulatornog okvira. Uzimajući u obzir prijedloge prikupljene od dionika koji su sudjelovali u predmetnom javnom savjetovanju, 12. ožujka 2026., utvrđen je *Prijedlog Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina* za koji je također provedeno javno savjetovanje u razdoblju od 12. do 30. ožujka 2026. te je nakon provedenog javnog savjetovanja HERA 15. travnja 2026. donijela novu *Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina* kojom je u značajnoj mjeri unaprjeđen regulatorni okvir za energetske djelatnosti distribucije plina.

Odluka o elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin

U studenom 2025., HERA je donijela *Odluku o elementima metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin*.

HERA je, u skladu s člankom 78. stavkom 7. **Direktive (EU) 2024/1788**, kao strana koja je određena za provođenje redovitog savjetovanja o metodologiji za utvrđivanje referentne cijene koja je primjenjiva na ulaznim i izlaznim točkama plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske, te u skladu s člankom 27. *Uredbe Komisije (EU) 2017/460*, donijela navedenu Odluku. HERA je prethodno provela javno savjetovanje u obveznom trajanju od dva mjeseca, odnosno u razdoblju od 10. travnja 2025. do 10. lipnja 2025. kojim je obuhvaćeno razdoblje od 2026. do 2030., koje predstavlja novo, četvrto regulacijsko razdoblje za transport plina, s obzirom da je u tijeku treće regulacijsko razdoblje 2021. – 2025. za koje su primijenjene odredbe važeće *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina* i doneseni iznosi tarifnih stavki za transport plina.

Odlukom se, u odnosu na važeću Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina ne mijenjanju ključni elementi za izračun referentnih cijena, osim u dijelu prilagodbe tarifa na ulaznim točkama transportnog sustava, obzirom da se u narednom tarifnom, odnosno regulacijskom razdoblju ukida popust kod izračuna iznosa tarifne stavke za ulaz iz terminala za UPP.

Odluka sadrži i indikativne iznose referentnih cijena, odnosno tarifnih stavki za godišnje standardne kapacitetne proizvode, izračunate primjenom elemenata metodologije za utvrđivanje referentne cijene plinskih transportnih usluga, kao i planirane dozvoljene prihode te planirane razine ugovorenih kapaciteta.

HERA smatra da se izmjenom elemenata metodologije na način utvrđen *Odlukom* osiguravaju pravila usklađenih struktura transportnih tarifa za plin, kao i mehanizmi u svrhu izbjegavanja bilo kakve diskriminacije korisnika, a sve u cilju doprinošenja integraciji tržišta, poboljšavanja sigurnosti opskrbe i promicanja međusobnog povezivanja plinskih mreža.

HERA konačne iznose referentnih cijena, odnosno tarifnih stavki za transport plina te povezane informacije za godine narednog regulacijskog/tarifnog razdoblja 2026.-2030. objavljuje zasebnom odlukom, sukladno **Zakonu o tržištu plina**, a s obzirom da elementi o kojima je donesena navedena *Odluka* obuhvaćaju odredbe koje su sastavni dio važeće *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina*, provedena je i obveza izmjene važeće *Metodologije* na odgovarajući način.

Odluka o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima za 2026. godinu

U studenom 2025. HERA je donijela *Odluku o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2017/460 od 16. ožujka 2017. o uspostavljanju mrežnih pravila o usklađenim strukturama transportnih tarifa za plin za 2026. godinu*.

HERA u skladu s člankom 78. stavkom 7. **Direktive (EU) 2024/1788**, kao strana koja je određena za provođenje redovitog savjetovanja o popustima, množiteljima i sezonskim faktorima u skladu s člankom 28. *Uredbe Komisije (EU) 2017/460*, provela je javno savjetovanje u razdoblju od 10. travnja 2025. do 10. lipnja 2025. Savjetovanjem je obuhvaćeno regulacijsko razdoblje od 2026. – 2030. godine, pri čemu 2026. godina predstavlja novo tarifno razdoblje za koje se određuju iznosi tarifnih stavki za transport plina.

Izračun sezonskih faktora utvrđeni ovom *Odlukom* temelji se na planiranim prosječnim mjesečnim količinama protoka plina za godine 2026.-2030. uz primjenu koeficijenta potenciranja u iznosu 2, a čiji rezultat predstavlja sezonski faktor na mjesečnoj razini. Nadalje, za izračun rezervne cijene za negodišnje standardne kapacitetne proizvode, određene su razine množitelja, i to za tromjesečne kapacitetne proizvode u iznosu 1,2, za mjesečne kapacitetne proizvode u iznosu 1,3, dok je za dnevne i unutarodnevnne kapacitetne proizvode određen množitelj u iznosu 2,5. Određen je, odnosno zadržan, iznos popusta od 90 % za ulaz u transportni sustav iz sustava skladišta plina i iznos popusta od 100 % za izlaz iz transportnog sustava u sustav skladišta plina, dok je iznos popusta od 15 % za ulaz u transportni sustav iz terminala za UPP ukinut. Određena je primjena *ex post* popusta za izračun rezervnih cijena za standardne kapacitetne proizvode za prekidivi kapacitet, na način da su *ex post* naknade plaćene za svaki dan kad je došlo do prekida jednake trostruko rezervnoj cijeni za odgovarajuće dnevne standardne kapacitetne proizvode. HERA smatra da se ovom *Odlukom* za množitelje postiže ravnoteža između olakšavanja kratkoročne trgovine plinom i davanja dugoročnih signala za učinkovito ulaganje u transportni sustav, kao i učinak na prihode od transportnih usluga i način ostvarivanja tih prihoda. S druge strane, za sezonske faktore postiže se učinak na olakšavanje učinkovitog i djelotvornog korištenja infrastrukture te potreba da rezervne cijene budu proporcionalnije troškovima.

Obzirom da se određivanje popusta, množitelja i sezonskih faktora mora provoditi za svaku tarifnu godinu, HERA je na odgovarajući način izvršila izmjene *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina*.

Izmjene Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina

U prosincu 2025. HERA je donijela *Izmjene Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina (NN 146/25)*.

Izmjene Metodologije izrađene su na način da su uzete u obzir usvojene odluke donesene na temelju *Uredbe 2017/460*, ali su i pojedini elementi važeće Metodologije dodatno unaprijeđeni s ciljem povećanja razumljivosti i jasnoće odredbi.

Na temelju odluka donesenih u skladu s *Uredbom 2017/460* ne mijenjanju se ključni elementi za izračun referentnih cijena, odnosno iznosa tarifnih stavki za transport plina, osim u dijelu prilagodbe tarifa na ulaznim točkama transportnog sustava, obzirom da se za naredno regulacijsko razdoblje 2026.-2030. ukida popust kod izračuna iznosa tarifne stavke za ulaz iz terminala za UPP. Naime, tijekom godina trećeg regulacijskog razdoblja 2021.-2025., za izračun referentne cijene primjenjivao se popust na tarifnu stavku za ulaz iz terminala za UPP od 15 %, čime se na ostalim ulaznim točkama transportnog sustava (ulaz iz domaće proizvodnje i ulaz na interkonekciji) nadoknađivala preostala razlika do iznosa dozvoljenog prihoda od ulaza. Obzirom da je od dana početka rada terminala za UPP zakup kapaciteta terminala bio visok te da su postojeći kapaciteti terminala za UPP značajno zakupljeni do plinske godine 2036./2037., a koji uključuju i dodatne kapacitete koji su rezultat dogradnje terminala za UPP završene u listopadu 2025., čime se dodatno povećava sigurnost opskrbe plinom RH i susjednih zemalja, ne nalazi se opravdanost nastavka primjene ovog popusta. Osim toga, ravnomjerno raspoređivanje transportnih troškova na svim ulaznim točkama transportnog sustava može potaknuti dodatna ulaganja u domaću proizvodnju plina i omogućiti korisnicima optimalno upravljanje kratkoročnim portfeljem kapaciteta transportnog sustava te time omogućiti veću fleksibilnost i konkurentnost različitih dobavnih pravaca i energetske portfelja subjektima na tržištu plina. Konačno, ukidanjem ovog popusta u potpunosti se izbjegava bilo kakvo unakrsno subvencioniranje između korisnika koji ugovaraju ulazne kapacitete u transportni sustav.

Radi promjene u dinamici ugovaranja kapaciteta transportnog sustava na ulazima i izlazima, na način da je ugovaranje kapaciteta transportnog sustava na ulazima gotovo dvostruko veće od ugovaranja kapaciteta transportnog sustava na izlazima (tj. ulazi se dominantno ugovaraju putem godišnjih kapacitetnih proizvoda, a izlazi putem negodišnjih), a u svrhu ujednačene raspodjele dozvoljenih prihoda kako bi utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za transport plina pratilo navedenu dinamiku, koeficijent utjecaja planiranog prihoda od stalnog kapaciteta na godišnjoj razini utvrđivat će se zasebno za ulaze u transportni sustav i zasebno za izlaze iz transportnog sustava.

4.3.3 Sektor toplinske energije

Slijedom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu toplinske energije („Narodne novine“, broj 67/25) u cilju omogućavanja urednog funkcioniranja i transparentnosti te daljnjeg razvoja tržišta toplinske energije, HERA je u rujnu 2025. utvrdila Prijedlog Pravilnika o općim uvjetima za opskrbu toplinskom energijom i Prijedlog Pravilnika o općim uvjetima za isporuku toplinske energije. O Prijedlozima Pravilnika provedeno je javno savjetovanje u razdoblju od 12. rujna do 11. listopada 2025. nakon čega su pravilnici doneseni sredinom listopada 2025.

Novost u *Pravilniku o općim uvjetima za opskrbu toplinskom energijom (NN 131/25)* je da distributer toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu i kupac toplinske energije u zatvorenom i samostalnom toplinskom sustavu imaju dodatnu obvezu ugradnje uređaja za mjerenje potrošnje toplinske energije i uređaja za mjerenje potrošnje tople vode na svim zajedničkim obračunskim mjernim mjestima u toplinskim stanicama i podstanicama koji se mogu daljinski očitati te se u vezi daljinskog očitavanja mjerila detaljnije raspisuju odredbe pravilnika što uključuje i definiranje obračunskog razdoblja na razini kalendarskog mjeseca. Nadalje, Pravilnikom se propisuje u novom poglavlju pravo pristupa i pristupni vod te razvoj i održavanje vanjskih instalacija u zatvorenom toplinskom sustavu.

Odredbama novog *Pravilnika o općim uvjetima za isporuku toplinske energije (NN 131/25)* u odnosu na prethodni istovrsni podzakonski akt uvodi se upravitelj zgrade kao obveznik primjene pravilnika te mu se propisuju obveze, odgovornosti i ugovorni odnosi s drugim sudionicima na

tržištu toplinske energije. Nadalje, proširuju se obveze i odgovornosti kupca toplinske energije te se propisuje postupanje u slučaju kada nije sklopljen Ugovor o potrošnji toplinske energije između kupca toplinske energije i ovlaštenog predstavnika suvlasnika. Uvodi se naknada za poticanje učinkovitosti grijanja kao jedna od stavaka koju će kupac toplinske energije naplaćivati od krajnjih kupaca. Također se uređuju, u novom poglavlju, međusobni ugovorni odnosi između kupca toplinske energije i osobe koja je ovlaštena baviti se ugradnjom, očitanjem i održavanjem uređaja za regulaciju odavanja topline i uređaja za lokalnu razdiobu isporučene toplinske energije ili zasebnih mjerila toplinske energije. Konačno, propisuje se postupanje HERA-e u slučaju poremećaja cijena kojima se određuju ukupni troškovi toplinske energije na tržištu.

4.4 Donošenje tarifnih sustava, cijena, iznosa tarifnih stavki i naknada

4.4.1 Sektor električne energije

Odluke o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom

Cijena zajamčene opskrbe u 2025. godini određivale su se prema *Metodologiji za određivanje iznosa tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom* (NN 20/22). *Metodologija* kod izračuna cijena zajamčene opskrbe kao ulaz je uzimala cijene s HUDEX-a kao referentne burze tako da se cijena u sljedećem tromjesečju odredi korištenjem cijena temeljnih i vršnih proizvoda s HUDEX-a za sljedeća četiri tromjesečja, ostvarenih u prvom mjesecu tekućeg tromjesečja.

Na temelju Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom HERA je u 2025. donijela četiri odluke:

- *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom (NN, 25/25)* (za razdoblje od 1. travnja 2025. do 30. lipnja 2025.),
- *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom (NN 84/25)* (za razdoblje od 1. srpnja do 30. rujna 2025. godine),
- *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom (NN 119/25)* (za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025.),
- *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu električnom energijom (NN 142/25)* (za razdoblje od 1. siječnja do 31. ožujka 2026.).

Metodologija za određivanje cijena zajamčene opskrbe

HERA je izradila prijedlog nove metodologije za određivanje cijena zajamčene opskrbe i od 26. ožujka do 12. travnja 2026. održala savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

Ključne izmjene u odnosu na važeću Metodologiju su:

- umjesto HUDEX-a, koji je prestao s radom, referentna burza za određivanje referentne cijene je EEX CROPEX,
- mogućnost mjesečnog određivanja tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu umjesto tromjesečnog,
- određivanje tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu na temelju utvrđenih omjera između ostvarenih cijena opskrbljivača i cijena na terminskom tržištu (množitelj),

- korekcija tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu u ovisnosti o broju obračunskih mjernih mjesta (dalje: OMM) na zajamčenoj opskrbi (množiteljski dodatak).

Odluka o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije i Odluka o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije

Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije propisala je kako za 2026., u odnosu na postojeće važeće tarifne stavke, HOPS može podnijeti zahtjev HERA-i do najviše 10 %, a društvo HEP-ODS do najviše 15 %. Operatori su u skladu s Uredbom dostavili zahtjeve HERA-i. HERA je u prosincu 2025. godine donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije (NN 150/25)* te *Odluku o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije (NN 150/25)*.

Na temelju predloženih iznosa tarifnih stavki (dalje: TS) za 2026., naknada za korištenje distribucijske mreže za sve kategorije i modele povećala se u prosjeku za 15 %, a za korištenje prijenosne mreže za 10 %, tablica u nastavku. Prosječno ukupno povećanje naknade za korištenje mreže iznosi 13,5 %.

Tablica 4.4.1 Promjena prosječne naknade za korištenje mreže prema prijedlogu TS za 2026.

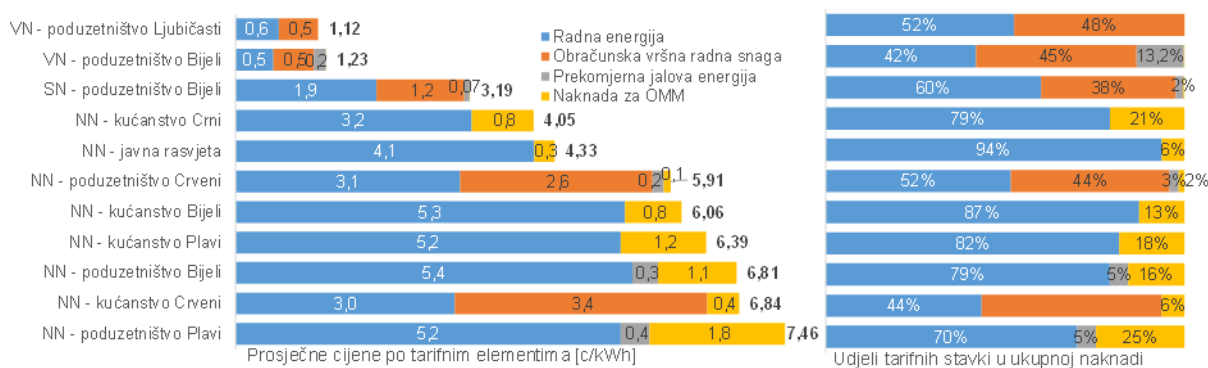
TM	Ostvarenje TE [MWh]	Prosječne naknade za korištenje mreže prema postojećim TS [c/kWh]			Prosječne naknade za korištenje mreže prema prijedlogu TS [c/kWh]			Razlika [c/kWh]			Razlika [%]		
		D	P	Ukupno	D	P	Ukupno	D	P	Ukupno	D	P	Ukupno
VN poduzetništvo Ljubicaš	240.000	-	1,02	1,02	-	1,12	1,12	-	0,10	0,10		10,0%	10,0%
VN poduzetništvo Bijeli	1.285.886	-	1,12	1,12	-	1,23	1,23	-	0,11	0,11		10,0%	10,0%
SN poduzetništvo Bijeli	4.418.004	1,76	1,05	2,82	2,03	1,16	3,19	0,26	0,11	0,37	15,0%	10,0%	13,1%
NN poduzetništvo Plavi	170.929	5,21	1,34	6,55	5,99	1,47	7,46	0,78	0,13	0,92	15,0%	10,0%	14,0%
NN poduzetništvo Bijeli	1.028.805	4,43	1,55	5,99	5,10	1,71	6,81	0,66	0,16	0,82	15,0%	10,0%	13,7%
NN poduzetništvo Crveni	3.218.879	3,75	1,45	5,20	4,31	1,60	5,91	0,56	0,15	0,71	15,0%	10,0%	13,6%
NN poduzetništvo Žuti	259.670	2,92	0,89	3,81	3,35	0,98	4,33	0,44	0,09	0,53	15,0%	10,0%	13,8%
NN kućanstvo Plavi	1.378.359	4,28	1,34	5,62	4,92	1,47	6,39	0,64	0,13	0,78	15,0%	10,0%	13,8%
NN kućanstvo Bijeli	5.273.725	3,81	1,52	5,34	4,39	1,67	6,06	0,57	0,15	0,72	15,0%	10,0%	13,8%
NN kućanstvo Crveni	54.831	4,32	1,71	6,02	4,96	1,88	6,84	0,65	0,17	0,82	15,0%	10,0%	13,8%
NN kućanstvo Crni	4.085	2,81	0,74	3,55	3,23	0,82	4,05	0,42	0,07	0,50	15,0%	10,0%	14,0%
Ukupno	17.333.152	3,02	1,33	4,35	3,47	1,46	4,93	0,45	0,13	0,59	15,0%	10,0%	13,5%
VN poduzetništvo	1.525.886	-	1,10	1,10	-	1,21	1,21	-	0,11	0,11		10,0%	10,0%
SN poduzetništvo	4.418.004	1,76	1,05	2,82	2,03	1,16	3,19	0,26	0,11	0,37	15,0%	10,0%	13,1%
NN poduzetništvo	4.678.283	3,91	1,44	5,35	4,49	1,59	6,08	0,59	0,14	0,73	15,0%	10,0%	13,7%
NN kućanstvo	6.711.000	3,91	1,49	5,40	4,50	1,63	6,13	0,59	0,15	0,74	15,0%	10,0%	13,6%
Ukupno	17.333.152	3,02	1,33	4,35	3,47	1,46	4,93	0,45	0,13	0,59	15,0%	10,0%	13,5%

Prema novim TS, prosječni mjesečni troškovi za naknadu za korištenje mreže povećali su se od 1.1. 2026. za kategoriju kućanstvo za 1,7 eura a za kategoriju poduzetništvo na NN za 12,7 eura, tablica u nastavku.

Tablica 4.4.2 Prosječna potrošnja po OMM-u, prosječni godišnji i mjesečni troškovi za naknadu za korištenje mreže prema prijedlogu TS za 2026.

TM	Ostvarenje TE [MWh]	Prosječan broj OMM-ova	Prosječna prodaja [kWh]	Prosječni godišnji troškovi prema postojećim TS [€]			Prosječni godišnji troškovi prema prijedlogu TS [€]			Prosječna godišnja razlika [€]			Prosječna mjesečna razlika [€]		
				D	P	Ukupno	D	P	Ukupno	D	P	Ukupno	D	P	Ukupno
VN-poduzetništvo Ljubičasti	240.000	2	120.000.000	-	1.223.701	1.223.701	-	1.345.993	1.345.993	-	122.292,1	122.292,1	-	10.191,0	10.191,0
VN-poduzetništvo Bijeli	1285.866	180	7.148.214	-	79.925	79.925	-	87.917	87.917	-	7.991,7	7.991,7	-	666,0	666,0
SN-poduzetništvo Bijeli	4.418.004	2.688	1.643.310	28.96,3	17.333	46.296	33.309	19.066	52.376	4.346,6	17.331	6.079,6	362,2	144,4	506,6
NN-poduzetništvo Plavi	170.929	37.100	4.607	240	62	302	276	68	344	36,0	6,2	42,2	3,0	0,5	3,5
NN-poduzetništvo Bijeli	1.028.805	129.380	7.952	352	124	476	405	136	541	52,9	12,4	65,2	4,4	1,0	5,4
VN-poduzetništvo Crveni	3.218.879	35.835	89.826	3.368	1.307	4.675	3.873	1.438	5.311	805,1	130,8	936,0	42,1	10,9	53,0
NN-poduzetništvo Žuti	259.670	22.610	11.485	335	102	437	385	113	498	50,2	10,2	60,5	4,2	0,9	5,0
NN-kućanstvo Plavi	1.376.359	672.901	2.048	88	27	115	101	30	131	13,2	2,7	15,9	1,1	0,2	1,3
NN-kućanstvo Bijeli	5.273.725	1.698.429	3.105	118	47	166	136	52	188	17,8	4,7	22,5	1,5	0,4	1,9
VN-kućanstvo Crveni	54.831	2.804	19.557	844	334	1.178	971	367	1.338	126,6	33,4	160,0	10,6	2,8	13,3
NN-kućanstvo Crni	4.085	2.742	1.490	42	11	53	48	12	60	6,3	1,1	7,4	0,5	0,1	0,6
Ukupno	17.333.152	2.604.669	6.655	201	89	289	231	97	328	30,1	8,9	39,0	2,5	0,7	3,2
VN-poduzetništvo	1.285.866	180	8.482.390	-	93.530	93.530	-	102.882	102.882	-	9.351,3	9.351,3	-	779,3	779,3
SN-poduzetništvo	4.418.004	2.688	1.643.310	28.96,3	17.333	46.296	33.309	19.066	52.376	4.346,6	17.331	6.079,6	362,2	144,4	506,6
NN-poduzetništvo	4.678.283	224.926	20.799	813	300	1.112	934	330	1.264	121,9	30,0	151,9	10,2	2,5	12,7
NN-kućanstvo	6.711.000	2.376.875	2.823	110	42	152	127	46	173	16,6	4,2	20,8	1,4	0,3	1,7
Ukupno	17.333.152	2.604.669	6.655	201	89	289	231	97	328	30,1	8,9	39,0	2,5	0,7	3,2

Sljedeće slike prikazuju udjele tarifnih stavki u ukupnoj naknadi za korištenje mreže (prijenos i distribucija) te prosječne cijene po tarifnim elementima za pojedine kategorije potrošnje i tarifne modele s novim iznosima tarifnih stavki od 1. siječnja 2026., slika u nastavku. Najviša cijena kWh je za NN-poduzetništvo Plavi. Tarifni element obračunske vršne radne snage prevladava kod NN-kućanstvo Crveni, a vrlo je izražen i kod poduzetništva na NN i SN. Kod ostalih prevladava tarifni element radne energije.

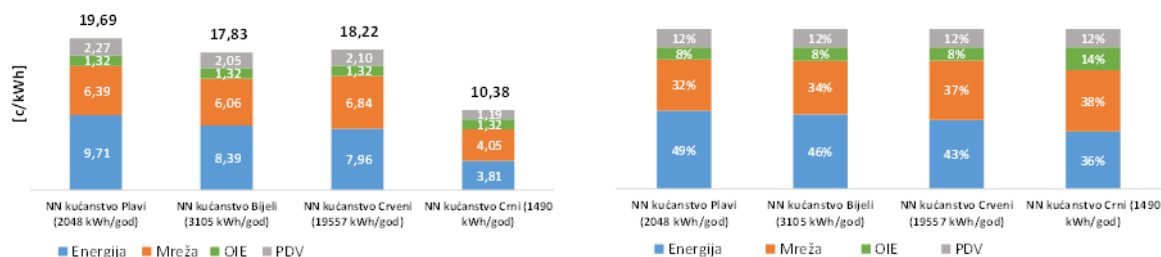

Slika 4.4.1 Udjeli tarifnih stavki u ukupnoj naknadi za korištenje mreže (prijenos i distribucija) prema odluci o TS za 2026., uz plansko ostvarenje za 2026.

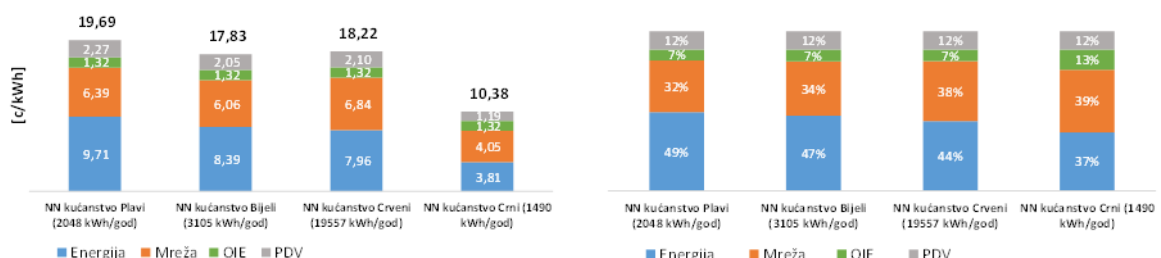
Uzimajući u obzir povećanje cijena opskrbnog dijela računa za električnu energiju, kao i povećanja tarifnih stavki u dijelu naknade za korištenje mreže razmatrano je povećanje krajnje prodajne cijene električne energije od 1.1.2026. u odnosu na rujun 2025. Pritom se u obzir uzima povećanje cijene energije (opskrbni dio) u skladu s Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije od oko 15 % te povećanje naknade za korištenje mreže.

Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije za NN kućanstvo TM bijeli porasla je odnosu na rujun 2025. godine s 15,83 na 17,83 €/kWh. Pritom najveći udio u krajnjoj prodajnoj cijeni ima trošak energije (46 %).

Krajnja prodajna cijena električne energije bi se u odnosu na rujun 2025. od 1. siječnja 2026. povećala za 13 %, prikaz (a) na sljedećoj slici.

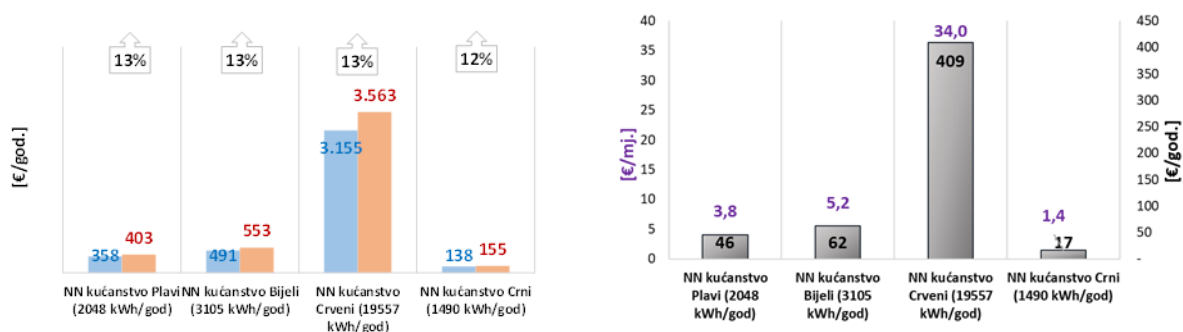

Slika 4.4.2 Struktura krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije za kategoriju kućanstvo prije povećanja cijene električne energije i naknade za korištenje prijenosne/distribucijske mreže

Slika 4.4.3 Struktura krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije za kategoriju kućanstvo nakon povećanja cijene električne energije i naknade za korištenje prijenosne/distribucijske mreže

Godišnji trošak električne energije za kategoriju kućanstvo TM bijeli narastao bi u prosjeku s 491 eura na 553 eura odnosno oko 62 eura godišnje tj. 5,2 eura mjesečno, (a) i (b) na sljedećoj slici.

Slika 4.4.4 Usporedba krajnjeg troška električne energiju za kategoriju kućanstvo prije i poslije povećanja cijene električne energije i naknade za korištenje prijenosne/distribucijske mreže

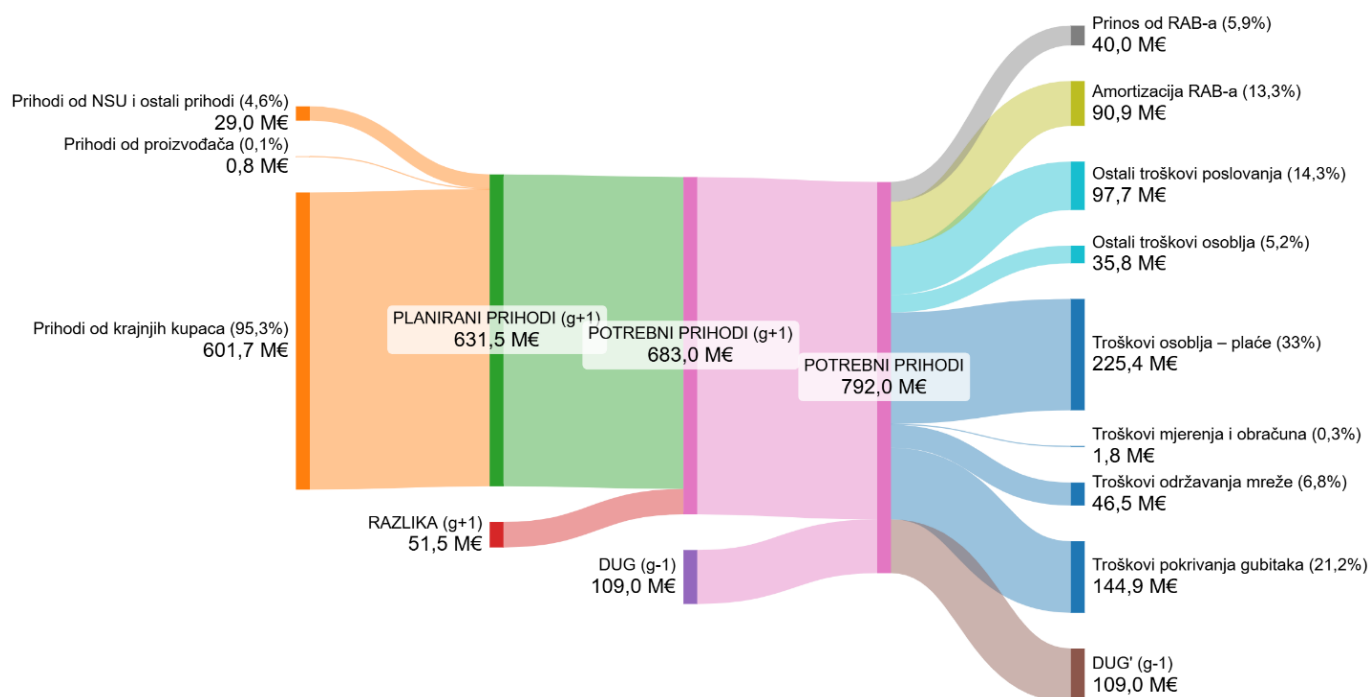
Primjenom prijedloga tarifnih stavki operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava i planiranih ostvarenja tarifnih elemenata za 2026. godinu procijenjeni su planirani prihodi operatora prijenosnog sustava i operatora distribucijskog sustava u 2026. godini, tablica u nastavku.

Tablica 4.4.3 Planirana promjena prihoda od naknade za korištenje mreže prema usvojenom prijedlogu TS operatora sustava u 2026.

Prihod prema važećim TS [EUR]		Prihod prema prijedlogu TS [EUR]		Razlika [EUR]			Razlika [%]		
HEP-ODS	HOPS	HEP-ODS	HOPS	HEP-ODS	HOPS	Ukupno	HEP-ODS	HOPS	Ukupno
523.220.667	230.530.961	601.717.703	253.587.439	78.409.627	23.056.478	101.466.105	15,0%	10,0%	13,5%

Osim navedenih prihoda, procijenjeni prihodi HOPS-a u 2026. godini primjenom tarifne stavke za proizvođače na prijenosnoj mreži su 4.881.934 eura, a HEP-ODS-a 761.637 eura.

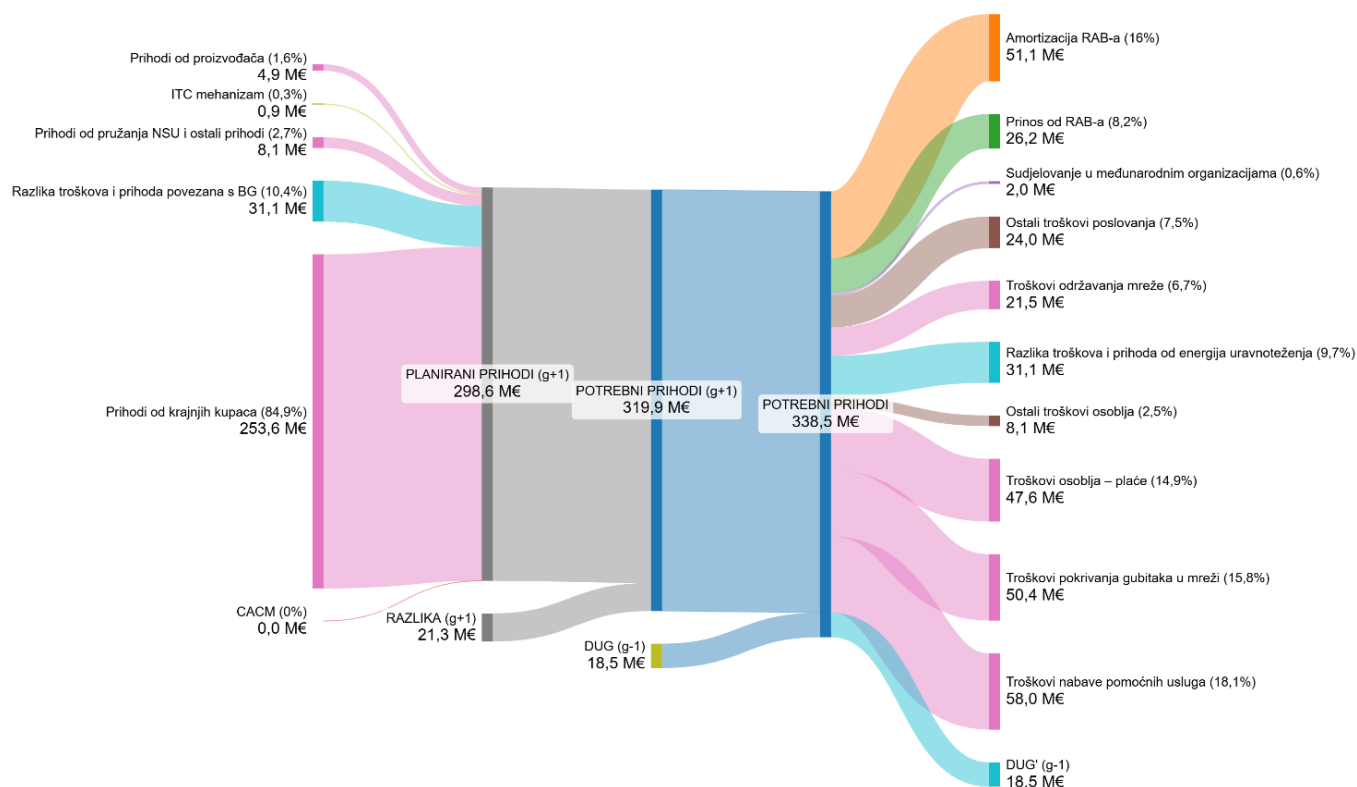
Za 2026. godinu su planirani ukupni troškovi poslovanja (dalje: OPEX) HEP-ODS-a 523,02 milijuna eura, planirani kapitalni troškovi (dalje: CAPEX) 130,94 milijuna eura, a planirani ukupni priznati troškovi 653,96 milijuna eura. Planirani ukupni prihodi od naknade za korištenje mreže su 602,48 milijuna eura. Dug HEP-ODS-u s osnove naknade za korištenje mreže (tarifni dug) iz 2024. godine iznosi -109,0 milijuna eura, a planirani manjak s iste osnove iz 2026. godine iznosi -51,5 milijuna eura, slika Tarifna bilanca HEP-ODS-a za 2026. godinu u nastavku. Prema tome, ukupni tarifni manjak iznosi -160,5 milijuna eura. Kako bi se pokrio taj manjak, tarifne stavke za distribuciju trebalo bi povišiti za 45 %. Za samo za pokrivanje punih planskih troškova, bez pokrivanja tarifnog duga iz 2024. godine, tarifne stavke za distribuciju trebalo bi povišiti za 25 %. Međutim, zbog Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, porast tarifnih stavki ograničen je na 15 %.

Slika 4.4.5 Tarifna bilanca HEP-ODS-a za 2026.

Za 2026. planirani OPEX HOPS-a je 202,5 milijuna eura, planirani CAPEX je 77,2 milijuna eura, a planirani ukupni priznati troškovi 279,8 milijuna eura. Planirani ukupni prihodi od naknade za korištenje mreže su 258,5 milijuna eura. Tarifni dug HOPS-u iz 2024. iznosi -18,5 milijuna eura, a planirani manjak iz 2026. iznosi -21,3 milijuna eura, slika Tarifna bilanca HOPS-a za 2026. Prema tome, ukupni tarifni manjak iznosi -39,8 milijuna eura. Kako bi se pokrio taj manjak, tarifne stavke za prijenos trebalo bi povišiti za 27 %. Za samo za pokrivanje punih planskih troškova, bez pokrivanja tarifnog duga iz 2024., tarifne stavke za prijenos trebalo bi povišiti 19 %. Međutim, zbog

Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, porast tarifnih stavki ograničen je na 10 %.

Slika 4.4.6 Tarifna bilanca HOPS-a za 2026.

Metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu

Krajem 2025. održano je savjetovanje o Prijedlogu Metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu. Prijedlogom Metodologije propisuje se način utvrđivanja naknade kod priključenja ili povećanja priključne snage na mreži niskog, srednjeg, visokog i vrlo visokog napona. Metodologijom se propisuje način određivanja jediničnih cijena, način određivanja naknade za priključenje u posebnim slučajevima kao što je priključenje postrojenja za skladištenje energije na mrežu preko posebnog OMM-a i priključenje na lokaciji koja se nalazi izvan građevinskog područja te priključenje za povremeno ili privremeno korištenje mreže (npr. lunapark). Donošenje Metodologije planirano je za drugo polugodište 2026.

Odluka o iznosi jedinične naknade za priključenje na mrežu

HERA je 27. travnja 2026. godine donijela *Odluku o iznosu jedinične naknade za priključenje na mrežu (NN 45/26)*. Odlukom su određene jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži niskog napona (C_{NN}), jedinična cijena za izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži srednjeg napona (C_{SN}), jedinična cijena stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog i vrlo visokog napona kod priključenja na mrežu srednjeg napona (C_{SNVN}) te jedinična cijena stvaranja tehničkih uvjeta u mreži visokog napona (C_{VN}). Odluku je HERA donijela na temelju sveobuhvatne analize dokumentacije iz zahtjeva operatora sustava, svih ostalih dostupnih podataka iz 10G plana HOPS-a i HEP-ODS-a i ostalih izvora te potrebe za ostvarenjem *Integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030.* (dalje: NECP).

Cijene do kojih se došlo navedenom Odlukom su sljedeće:

$$C_{SN} = 96,50 \text{ [EUR/kW]}$$

$$C_{NN} = 193,00 \text{ [EUR/kW]}$$

$$C_{VN} = 19,00 \text{ [EUR/kW]}$$

$$C_{SNVN} = 9,50 \text{ [EUR/kW]}$$

Ovdje treba napomenuti da *Desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže 2026.-2035. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje* u scenarijima 1. i 2.1 predviđa investicije vezane za sigurnost opskrbe i ostvarenje NECP-a, prvenstveno s elektranama na ODS-u te ulaganja potrebna za pripremu izgradnje do ishoda građevinskih dozvola i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za 400 kV investicije iz programa Lika. Stvarna fizička ulaganja potrebna za realizaciju investicija iz Programa Lika (izgradnja novih DV 2x400 kV i novih TS) predviđena su tek Scenarijem 2.2. U pogledu cijena C_{NN} , C_{SN} i C_{SNVN} treba reći da prema Metodologiji one ne utječu na krajnje kupce koji traže priključnu snagu u smjeru predaje do iznosa priključne snage preuzimanja iz mreže (kupci s vlastitom proizvodnjom iza OMM-a). Takvi kupci neće plaćati zatraženu priključnu snagu u smjeru predaje u mrežu. Dakle, za veliku većinu korisnika mreže situacija na distribuciji ostat će slična dosadašnjoj. Jedina razlika je što se jedinična cijena C_{NN} ujednačuje na razini RH, odnosno cijena u gradu Zagrebu neće biti viša od ostalih dijelova RH kako je to bilo do sada. Za korisnike mreže na srednjem naponu cijena će biti znatno niža u odnosu na cijenu koju su do sada plaćali.

Proizvođači koji se priključuju samostalno iza posebnog OMM proizvođača i koji traže novu priključnu snagu u smjeru predaje u mrežu, plaćat će cijenu proporcionalno priključnoj snazi uz korištenje C_{NN} . Slično se odnosi i na proizvođače koji se priključuju na mrežu srednjeg napona koji će plaćati iznos proporcionalan priključnoj snazi uz korištenje $C_{SN} + C_{SNVN}$.

Navedene okolnosti priključenje proizvodnih postrojenja kupaca s vlastitom proizvodnjom čine povoljnijim rješenjem što i je u skladu s načelom da se električna energija čim više troši na mjestu gdje se i proizvodi. Priključenje elektrana većih snaga na distribucijsku mrežu dovodi do velikog zauzeća kapaciteta mreže čime se jako ograničava priključenje manjih korisnika – kupaca s vlastitom proizvodnjom. S obzirom na navedeno, cijene za priključenje na mrežu distribucije usklađene su s navedenim načelom.

4.4.2 Sektor prirodnog plina

Odluka o iznosu tarifnih stavki za distribuciju plina

U rujnu 2025., HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za distribuciju plina (NN 122/25)*. Navedenom *Odlukom* određeni su iznosi tarifnih stavki za distribuciju plina za sve operatore distribucijskih sustava za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2025. i za 2026. trećeg regulacijskog razdoblja.

Navedena *Odluka* rezultat je provedenog postupka izvanredne revizije dozvoljenih prihoda, odnosno iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina, u skladu s člankom 23. tada važeće *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina (NN 48/18)*. Izvanredna revizija dozvoljenih prihoda provodi se uslijed neočekivanih promjena na tržištu koje su značajno utjecale na uvjete obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina, a koje operator distribucijskog sustava nije mogao predvidjeti niti ih je mogao spriječiti, otkloniti ili izbjeći.

Provedenom analizom ostvarenih pokazatelja operatora distribucijskog sustava za protekle godine regulacijskog razdoblja, odnosno za 2021., 2022., 2023. i 2024. uočen je značajan porast troškova rada, materijala i usluga, što se odrazilo na visoku stopu inflacije zabilježenu u 2022. i

2023. Dodatno, u 2022. i 2023. ostvarene su i značajno niže distribuirane količine plina u odnosu na planirane količine temeljem kojih su bile određene prethodno važeće tarifne stavke i planirani prihodi operatora distribucijskih sustava, a sličan trend obilježio je i 2024.

Navedene tržišne promjene, odnosno porast troškova poslovanja i smanjenje distribuiranih količina plina, značajno su utjecale na uvjete obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina te su ukazale na potrebu revidiranja iznosa dozvoljenih prihoda i tarifnih stavki za 2025. i 2026.

Stoga je HERA u okviru postupka izvanredne revizije revidirala planirane iznose operativnih troškova poslovanja, kao i plan distribuiranih količina plina te *Odlukom* utvrdila nove iznose tarifnih stavki za distribuciju plina za svih 27 operatora distribucijskih sustava za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2025. i za 2026. Prema donesenoj *Odluci* došlo je do povećanja prosječne osnovne tarifne stavke za distribuciju plina (TM2) za svih 27 distribucijskih područja od 1. listopada 2025., u odnosu na prethodno određene tarife, i to za 1,4 EUR/MWh, odnosno za 23,3 %.

Odluka o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025. te za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2026.

U rujnu 2025., HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025. te za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2026. (NN 122/25)*. Odlukom je, na temelju *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu (NN 30/24 i 56/24) (Metodologija)*, određena cijena plina za krajnje kupce kategorije kućanstvo koji koriste javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada do 31. prosinca 2025. te za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2026., za sva distribucijska područja u RH.

S obzirom da se prema odredbama *Metodologije*, krajnja cijena plina za javnu uslugu sastoji od troška nabave plina, troška distribucije plina i troška opskrbe plinom, nova *Odluka* je donesena s obzirom na izmjene troška nabave plina i troška distribucije plina.

Trošak nabave plina, kao veleprodajna komponenta u strukturi krajnje cijene plina, prema *Metodologiji* se utvrđuje primjenom cijena terminskih ugovora »TTF Price Assessment – Summer 25« i »TTF Price Assessment – Winter 25« objavljenih u razdoblju od 1. svibnja do 30. lipnja 2025. te za kućanstva koja koriste javnu uslugu opskrbe plinom za razdoblje od 1. listopada 2025. do 30. rujna 2026. iznosi 35,50 EUR/MWh (0,0355 EUR/kWh). U odnosu na trošak nabave plina koji je bio određen do 30. rujna 2025. – 37,50 EUR/MWh (0,0375 EUR/kWh) – navedeno predstavlja smanjenje od 5,3 %.

Trošak distribucije plina promijenjen je zbog provedenog postupka izvanredne revizije dozvoljenih prihoda, odnosno iznosa tarifnih stavki za sve operatore distribucijskog sustava, te su nove tarifne stavke za distribuciju plina za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2026. utvrđene odlukom koja je također donesena u rujnu 2025. godine.

Sijedom navedenih izmjena, krajnja cijena plina za kućanstva koja koriste javnu uslugu opskrbe plinom od 1. listopada 2025. iznosi prosječno 53,8 EUR/MWh. Istovremeno, s uključenom subvencijom krajnja cijena plina iznosi prosječno 50,0 EUR/MWh, što u odnosu na prosječnu cijenu plina sa uključenom subvencijom do 30. rujna 2025. koja je iznosila 45,9 EUR/MWh, predstavlja povećanje od 9 % za sva distribucijska područja u RH.

Odluka o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. travnja 2025. do 30. lipnja 2025.

U ožujku 2025. HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. travnja 2025. do 30. lipnja 2025.* (NN 52/25). Odlukom su određeni elementi za izračun krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, odnosno trošak nabave plina i trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za razdoblje od 1. travnja 2025. do 30. lipnja 2025. Trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen je u iznosu od 0,0491 EUR/kWh, dok je trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen u iznosu od 0,0084 EUR/kWh.

Odluka o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. srpnja 2025. do 30. rujna 2025.

U lipnju 2025., HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. srpnja 2025. do 30. rujna 2025.* (NN 92/2025). Odlukom su određeni elementi za izračun krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, odnosno trošak nabave plina i trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za razdoblje od 1. srpnja 2025. do 30. rujna 2025. Trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen je u iznosu od 0,0356 EUR/kWh, dok je trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen u iznosu od 0,0084 EUR/kWh.

Odluka o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2025.

U rujnu 2025. HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2025.* (NN 119/25). Odlukom su određeni elementi za izračun krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, odnosno trošak nabave plina i trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za razdoblje od 1. listopada 2025. do 31. prosinca 2025. godine. Trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen je u iznosu od 0,0347 EUR/kWh, dok je trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen u iznosu od 0,0084 EUR/kWh.

Odluka o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. siječnja 2026. do 31. ožujka 2026.

U prosincu 2025. HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo za razdoblje od 1. siječnja 2026. do 31. ožujka 2026.* (NN 153/25). Odlukom su određeni elementi za izračun krajnje cijene zajamčene opskrbe za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, odnosno trošak nabave plina i trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za razdoblje od 1. siječnja 2026. do 31. ožujka 2026. Trošak nabave plina za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen je u iznosu od 0,0316 EUR/kWh, dok je

trošak opskrbe plinom za zajamčenu opskrbu, za sva distribucijska područja u RH, određen u iznosu od 0,0084 EUR/kWh.

Odluka o iznosu tarifnih stavki za transport plina

U prosincu 2025. HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za transport plina* (NN 154/25). Na osnovi *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina*, HERA je donijela odluku za energetske subjekt PLINACRO, za četvrto regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030. kojom se određuju iznosi tarifnih stavki za transport plina, a koja se primjenjuje od 1. siječnja 2026.

Prema donesenoj *Odluci*, prosječan porast tarifnih stavki za transport plina u 2026. u odnosu na 2025. iznosi 15 %. Međutim, stvarni porast troška transporta za korisnike (trgovce i opskrbljivače plinom) ovisi o načinu rezervacije kapaciteta transportnog sustava.

Proteklo regulacijsko razdoblje od 2021. do 2025. obilježilo je razdoblje visoke inflacije što se izravno odrazilo na rast operativnih troškova poslovanja operatora s jedne strane te porast regulirane stope povrata s druge strane. Dodatno je važno istaknuti kako prethodno regulacijsko razdoblje karakterizira početak realizacije velikih kapitalnih investicija, prije svega izgradnja novih transportnih plinovoda. Navedene investicije financirat će se putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a njihov pozitivan utjecaj na tarife za transport posebno je vidljiv od 2028. godine, kada dolazi do pada tarifnih stavki zbog planirane veće iskorištenosti transportnih kapaciteta.

Odluka o cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava

U prosincu 2025. HERA je donijela *Odluku o cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava* (NN 154/25). Na osnovi *Metodologije utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina, prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina i javnu uslugu opskrbe plinom*, HERA je donijela navedenu *Odluku* za četvrto regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030., a kojom je utvrđena i nova prosječna cijena radnog sata operatora transportnog sustava u iznosu od 32,00 EUR/h, bez PDV-a.

Odluka o izmjeni Odluke o naknadi za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta

U prosincu 2025. HERA je donijela *Odluku o izmjeni Odluke o naknadi za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta* (NN 154/25). Na osnovi *Odluke o cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava*, odnosno obzirom na novi izračun prosječne cijene radnog sata za operatora transportnog sustava, za četvrto regulacijsko razdoblje 2026. – 2030. utvrđena je i naknada za priključenje na plinski transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta. Prema donesenoj *Odluci*, u dijelu troška pripremno-završnih radova za priključenje na transportni sustav određena je cijena od 338,88 EUR za kategoriju priključka I (priključni kapacitet manji ili jednak 40.000 kWh/h), cijena od 578,56 EUR za kategoriju priključka II (priključni kapacitet veći od 40.000 kWh/h, a manji ili jednak 200.000 kWh/h), te cijena od 937,60 EUR za kategoriju priključka III (priključni kapacitet veći od 200.000 kWh/h).

Odluka o iznosu tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina

U prosincu 2025. HERA je donijela *Odluku o iznosu tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina* (NN 154/25). Na osnovi *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina*, HERA je donijela odluku za energetske subjekt LNG Hrvatska,

za drugo regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030. kojom se određuju iznosi tarifnih stavki za prihvata i otpremu UPP-a, a koja se primjenjuje od 1. siječnja 2026.

Naime, proteklo regulacijsko razdoblje od 2021. do 2025. obilježila je visoka stopa inflacije što se izravno odrazilo na rast operativnih troškova poslovanja operatora s jedne strane, te porast regulirane stope povrata s druge strane. Dodatno je važno istaknuti kako prethodno regulacijsko razdoblje karakterizira početak realizacije velikih kapitalnih investicija, prije svega proširenje kapaciteta terminala. Prema donesenoj *Odluci*, prosječan porast tarifnih stavki za prihvata i otpremu plina s terminala za UPP u novom regulacijskom razdoblju u odnosu na prethodno regulacijsko razdoblje iznosi 5 %.

Odluka o cjeniku nestandardnih usluga operatora terminala za ukapljeni prirodni plin

U prosincu 2025. a HERA je donijela *Odluku o cjeniku nestandardnih usluga operatora terminala za ukapljeni prirodni plin (NN 154/25)*. Na osnovi *Metodologije utvrđivanja cijene nestandardnih usluga za transport plina, distribuciju plina, skladištenje plina, prihvata i otpremu ukapljenog prirodnog plina i javnu uslugu opskrbe plinom*, HERA je donijela navedenu *Odluku* za drugo regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030., a kojom je utvrđena i nova prosječna cijena radnog sata operatora terminala za UPP u iznosu od 38,00 EUR/h, bez PDV-a.

4.4.3 Sektor toplinske energije

U 2025. HERA je nastavila izradu izmjena i dopune *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije* i *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju toplinske energije*. Upravno vijeće HERA-e je u veljači 2026. utvrdilo *Prijedloge* navedenih *Metodologija* koje su, nakon provedenog javnog savjetovanja, donesene u ožujku 2026.

Odluka o donošenju Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije

Najvažnije izmjene *Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije (NN 26/26)* odnose se na povećanje energetske učinkovitosti uz uvođenje primjene načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu“, trogodišnji plan razvoja, izgradnje i rekonstrukcije energetskih objekata i opreme za proizvodnju toplinske energije koji treba uključivati i program mjera energetske učinkovitosti te prikaz mjera koje su provedene prethodne godine i koje pridonose ostvarivanju ukupnog nacionalnog okvirnog cilja energetske učinkovitosti i planova za osiguranje učinkovitije potrošnje energije kao dodatni dokument uz zahtjev za određivanje, odnosno promjenu iznosa tarifnih stavki. Proizvođaču toplinske energije propisuje se revizija varijabilnih troškova za proizvodnju toplinske energije koji sada uključuju i troškove emisijskih jedinica te obveza podnošenja zahtjeva HERA-i za određivanje, odnosno promjenu iznosa tarifnih stavki svake regulacijske godine, najkasnije do 30. travnja uz iznimku prvog podnošenja zahtjeva do 31. svibnja 2026.

Odluka o donošenju Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju toplinske energije

Značajnije promjene propisane novom *Metodologijom utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju toplinske energije (NN 26/26)* su primjena načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu“, pojedini elementi i formule za izračun tarifnih stavki su sistematičnije i jasnije napisani te se olakšava njihova kontrola prema financijskim izvješćima. Dodatno se distributeru toplinske energije propisuje obveza podnošenja zahtjeva HERA-i za određivanje, odnosno promjenu iznosa

tarifnih stavki svake treće regulacijske godine, najkasnije do 30. travnja uz iznimku prvog podnošenja do 31. svibnja 2026.

Struktura krajnje cijene toplinske energije za centralne toplinske sustave sastoji se od reguliranih stavki koje određuje HERA i nereguliranih stavki. Regulirane stavke su tarifne stavke za proizvodnju i distribuciju toplinske energije te su na internetskim stranicama HERA-e dostupne sve pojedinačne HERA-ine odluke o iznosu tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije odnosno distribuciju toplinske energije za pojedine centralne toplinske sustave. S obzirom da se tarifne stavke donose za pojedini centralni toplinski sustav, a ne za pojedinog energetskeg subjekta, tarifne stavke odražavaju troškove pojedinog centralnog toplinskog sustava.

Naknada za opskrbu toplinskom energijom i naknada za obavljanje djelatnosti kupca toplinske energije slobodno se ugovaraju. Također, kada krajnji kupac toplinske energije istu pretežito koristi za poslovnu upotrebu, cijene svih energetskeg djelatnosti u centralnim toplinskim sustavima određuju se ugovorno.

U skladu sa Zakonom o tržištu toplinske energije, u samostalnim toplinskim sustavima i zatvorenim toplinskim sustavima cijene isporučene toplinske energije kupcima toplinske energije odnosno krajnjim kupcima toplinske energije slobodno se utvrđuju.

U 2025. do kraja rujna, krajnja cijena toplinske energije u svim toplinskim sustavima bila je regulirana *Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN 31/23, 74/23, 107/23, 122/23, 32/24, 104/24, 132/24, 56/25, 121/25, 122/25, 29/26)* Vlade RH na način da je bilo propisano da se krajnja cijena isporučene toplinske energije, koja uključuje naknade i porez na dodanu vrijednost, mogla povećati do 10 % u odnosu na krajnje cijene važeće na dan stupanja na snagu Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN 104/22, 106/22, 121/22 i 156/22). Krajnja cijena isporučene toplinske energije povećala se tako da su se linearno povećale sve stavke koje čine krajnju cijenu isporučene toplinske energije. Istom uredbom, u zadnjem tromjesečju 2025. krajnja cijena isporučene toplinske energije bila je regulirana samo za krajnje kupce na centralnim toplinskim sustavima na način da se krajnja cijena isporučene toplinske energije, koja uključuje naknade i porez na dodanu vrijednost, mogla povećati do 10 % u odnosu na krajnje cijene važeće na dan 30. rujna 2025. pri čemu su se iznosi tarifne stavke za energiju za proizvodnju toplinske energije i/ili tarifne stavke za energiju za distribuciju toplinske energije mogli povećati do najviše 15 %.

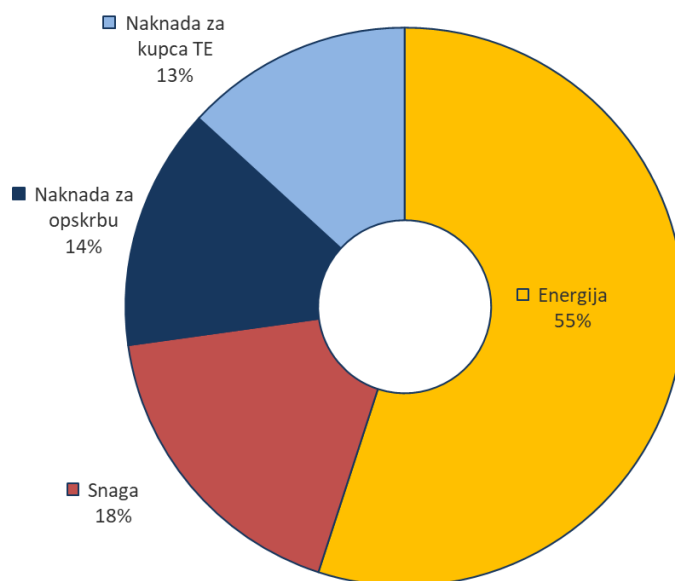
Nastavno na navedeno, HERA je, u rujnu 2025., donijela nove odluke o određivanju jedinične cijene za energiju za proizvodnju toplinske energije za centralne toplinski sustave, a koje su bile na snazi do kraja ožujka 2026. godine te, na zahtjev energetskeg subjekata, odluke o određivanju iznosa tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije i distribuciju toplinske energije.

U tablici 4.4.4 prikazani su iznosi tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije i za distribuciju toplinske energije za centralne toplinske sustave na dan 31. prosinca 2025., a koji predstavljaju regulirani dio cijene toplinske energije. Krajnja cijena toplinske energije u centralnim toplinskim sustavima, osim reguliranog dijela, sastoji se i od naknade za opskrbu toplinskom energijom te od naknade za obavljanje djelatnosti kupca toplinske energije, koje čine tržišnu komponentu cijene toplinske energije i koje se slobodno ugovaraju.

Tablica 4.4.4 Iznosi tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije i za distribuciju toplinske energije za centralne toplinske sustave na dan 31. prosinca 2025. (bez PDV-a)

ENERGETSKI SUBJEKT	CENTRALNI TOPLINSKI SUSTAV	MODELI (TM)**	Iznosi tarifnih stavki - 31. prosinca 2025.					
			PROIZVODNJA		DISTRIBUCIJA		PROIZV + DISTRIB	
			Energija [EUR/kWh] [EUR/t]	Snaga [EUR/kW] [EUR/t/h]	Energija [EUR/kWh] [EUR/t]	Snaga [EUR/kW] [EUR/t/h]	Energija [EUR/kWh] [EUR/t]	Snaga [EUR/kW] [EUR/t/h]
Energio d.o.o. Rijeka	GORNJA VEŽICA	TM1	0,0641	1,4916	0,0087	0,63	0,0728	2,1216
		TM2	0,0641	1,4916	0,0089	0,63	0,073	2,1216
	VOJAK	TM1	0,0535	1,7283	0,008	0,8642	0,0615	2,5925
		TM2	0,0535	1,7283	0,0089	0,8642	0,0624	2,5925
Gradska toplana d.o.o. Karlovac	TINA UJEVIĆA	TM1	0,0551	1,82	0,0072	0,69	0,0623	2,51
		TM2	0,0704	1,98	0,0072	0,69	0,0776	2,67
Brod-plin d.o.o. Slavonski Brod	SLAVONIJA	TM1	0,0533	1,5396	0,0066	0,6902	0,0599	2,2298
		TM2	0,0631	1,5396	0,0066	0,6902	0,0697	2,2298
Tehnostan d.o.o. Vukovar	BOROVO NASELJE	TM1	0,0555	1,49	0,0073	0,78	0,0628	2,27
		TM2	0,0633	1,49	0,0073	0,78	0,0706	2,27
	OLAJNICA	TM1	0,0555	1,49	0,0073	0,78	0,0628	2,27
		TM2	0,0633	1,49	0,0073	0,78	0,0706	2,27
HEP- Toplinarstvo d.o.o. Zagreb	SAMOBOR	TM1	0,0471	1,14	0,0071	0,59	0,0540	1,7300
		TM2	0,0533	1,21	0,0081	0,62	0,0594	1,8300
	VELIKA GORICA	TM1	0,0499	1,24	0,0044	0,51	0,0557	1,7500
		TM2	0,0565	1,41	0,0049	0,59	0,0614	2,0000
HEP-Proizvodnja d.o.o. Zagreb HEP- Toplinarstvo d.o.o. Zagreb	ZAGREB	TM1	0,0276	0,36	0,0031	0,54	0,0307	0,9
		TM2	0,0551	0,92	0,0063	0,97	0,0614	1,89
		TM3	42,0186	625,42	10,0656	659,05	52,0842	1.284,47
	OSIJEK	TM1	0,0269	0,68	0,0019	0,65	0,0288	1,33
		TM2	0,0522	1,1	0,0037	0,97	0,0559	2,07
		TM3	37,4527	506,27	10,5317	778,23	47,9844	1.284,5
	SISAK	TM1	0,0198	0,54	0,0128	0,65	0,0326	1,19
		TM2	0,0371	0,89	0,0242	1,04	0,0613	1,93

Na slici 4.4.7 grafički je prikazan prosječni udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije kućanstvo za centralne toplinske sustave u RH. U izračun udjela pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije uzeti su podaci o isporučenoj toplinskoj energiji, priključnoj snazi, površini i broju krajnjih kupaca za pojedine centralne toplinske sustave za 2025., iznosi tarifnih stavki za proizvodnju i distribuciju toplinske energije, te naknade za opskrbu toplinskom energijom i naknade za kupca toplinske energije.

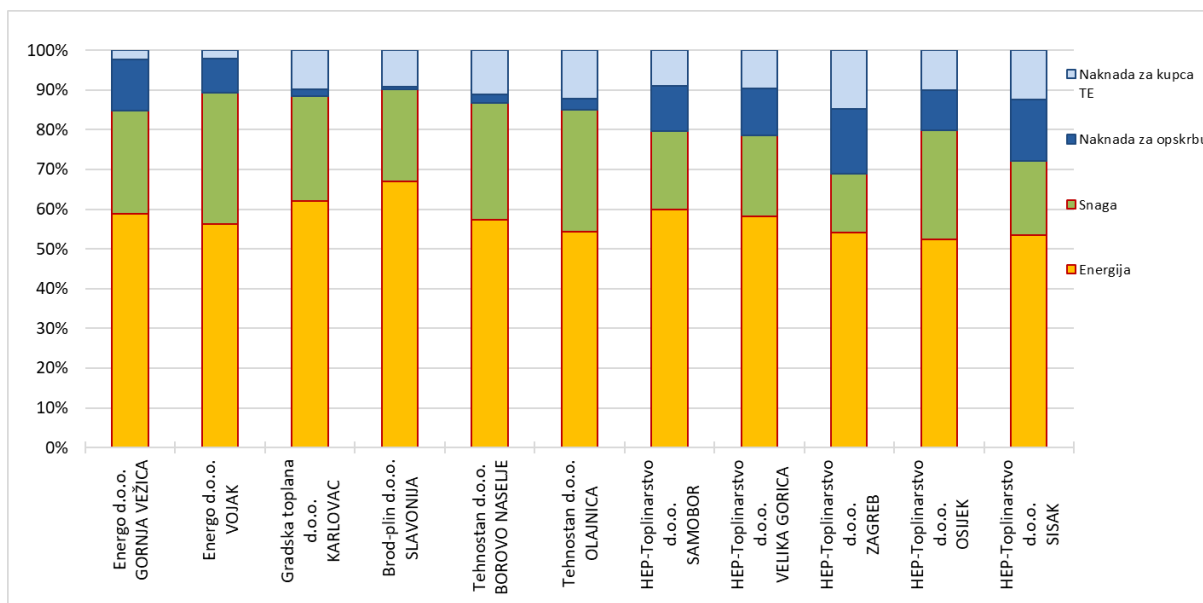
Slika 4.4.7 Prosječni udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva za centralne toplinske sustave

Iz slike 4.4.7 vidljivo je da prosječni regulirani dio cijene toplinske energije za sve centralne toplinske sustave iznosi 72,8 % (snaga i energija).

Radi detaljnijeg prikaza i lakše usporedbe, u tablici 4.4.5 i na slici 4.4.8 prikazani su centralni toplinski sustavi u RH s udjelima pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva u 2025.

Tablica 4.4.5 Udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva za pojedine centralne toplinske sustave u 2025.

ENERGETSKI SUBJEKT	Regulirani udio		Tržišni udio	
	Energija	Snaga	Naknada za opskrbu	Naknada za kupca TE
Energo d.o.o., GORNJA VEŽICA	58,7%	26,1%	12,8%	2,3%
Energo d.o.o., VOJAK	56,3%	33,0%	8,5%	2,2%
Gradska toplana d.o.o., KARLOVAC	62,0%	26,3%	1,7%	9,9%
Brod-plin d.o.o., SLAVONIJA	67,0%	23,1%	0,7%	9,2%
Tehno stan d.o.o., BOROVO NASELJE	57,4%	29,3%	2,3%	11,0%
Tehno stan d.o.o., OLAJNICA	54,3%	30,7%	2,8%	12,2%
HEP-Toplinarstvo d.o.o., SAMOBOR	60,0%	19,6%	11,4%	9,0%
HEP-Toplinarstvo d.o.o., VELIKA GORICA	58,1%	20,5%	11,7%	9,7%
HEP-Toplinarstvo d.o.o., ZAGREB	54,0%	14,8%	16,4%	14,7%
HEP-Toplinarstvo d.o.o., OSIJEK	52,5%	27,4%	10,0%	10,1%
HEP-Toplinarstvo d.o.o., SISAK	53,4%	18,8%	15,4%	12,4%

*TE – Toplinska energija

Slika 4.4.8 Udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva za pojedine centralne toplinske sustave u 2025.

Izvršće o rezultatima revizije izračuna jediničnih cijena za energiju za proizvodnju toplinske energije za centralne toplinske sustave i zatvorene toplinske sustave za razdoblje od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2025.

Nadalje, HERA je u skladu s odredbama *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije* provela reviziju izračuna jediničnih cijena za energiju za proizvodnju toplinske energije za centralne toplinske sustave i zatvorene toplinske sustave, za razdoblje od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2025. na temelju stvarnih troškova goriva i emisijskih jedinica stakleničkih plinova, koje su energetske subjekti dostavili HERA-i.

4.5 Odobravanje planova investicija, razvoja i izgradnje sustava

U okviru svojih regulatornih ovlasti, Hrvatska energetska regulatorna agencija odobrava i daje suglasnost na planove razvoja i investicija energetskih sustava koje izrađuju operatori elektroenergetskih, plinskih i toplinskih sustava. Obveze izrade i odobravanja ovih planova proizlaze iz energetskih zakona i ključni su instrument planiranja razvoja infrastrukture. U okviru spomenutih postupaka HERA daje mišljenja i smjernice za unapređenje te praćenje njihove provedbe te provodi javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću. Načelno, HERA analizira jesu li zahtjevi operatera usklađeni sa nacionalnim strategijama i planovima, prvenstveno sa Nacionalnim energetske klimatskim planom, zakonima, jesu li ekonomski opravdani i u interesu sigurnosti opskrbe tržišta i energije.

4.5.1 Sektor električne energije

Desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže 2025.-2034. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje

HOPS je u prosincu 2024. dostavio MINGO-u na suglasnost te HERA-i na odobrenje *prijedlog Desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže 2025.-2034. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje*. Nakon što je HERA zatražila usuglašavanje prijedloga planova razvoja prijenosne i distribucijske mreže s ciljevima NECP-a do 2040. s obzirom na priključenje novih proizvodnih jedinica iz OIE, HOPS je u srpnju 2025. dostavio doradenu verziju prijedloga desetogodišnjeg plana MINGO-u i HERA-i na daljnje postupanje.

Nastavno na navedeno, MINGO je u studenome 2025. naložio HOPS-u da zbog proteka vremena odustane od rada na predmetnome planu te da HOPS započne aktivnosti na izradi *prijedloga Desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže 2026.-2035. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje*. Prema MINGO-u, novi 10G plan treba uzeti u obzir sve relevantne zakonske obveze, koristiti realne podatke o priključenim korisnicima sustava, planiranim priključcima s ugovorom o priključenju, planiranim priključcima s elaboratom o mogućnošću priključenja i energetske odobrenjem te s analizama sustava i potreba razvoja s aspekta novih tehnologija s naglaskom na utjecaj postrojenja za skladištenje energije. Također, novi 10G plan treba primijeniti scenarijski pristup u pogledu nužnosti realizacije pojedinih investicija.

Nakon što je HOPS u veljači 2026. u skladu s uputama MINGO-a izradio prijedlog 10G plana, MINGO je krajem veljače 2026. dao suglasnost isključivo na „Scenarij 1. - Revitalizacija postojeće mreže (sigurnost opskrbe)“ i „Scenarij 2.1. - NECP 2030. (pripreme investicija, dovršetak postojećih projekata)“.

Međutim, MINGO je u dopisu od 24. veljače 2026., naveo kako je potpuno jasno i neupitno da se realizacijom takvih scenarija promptno pokreću aktivnosti nužne za realizaciju ciljeva iz NECP-a do 2030. godine, realizacija postojećih ugovora o priključenju i pokretanje svih potrebnih aktivnosti za realizaciju „cijelog“ Desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže 2026. - 2035. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje, odnosno i Scenarija 2.2., 3. i 4., a time i svih budućih projekata proizvodnje iz OIE.

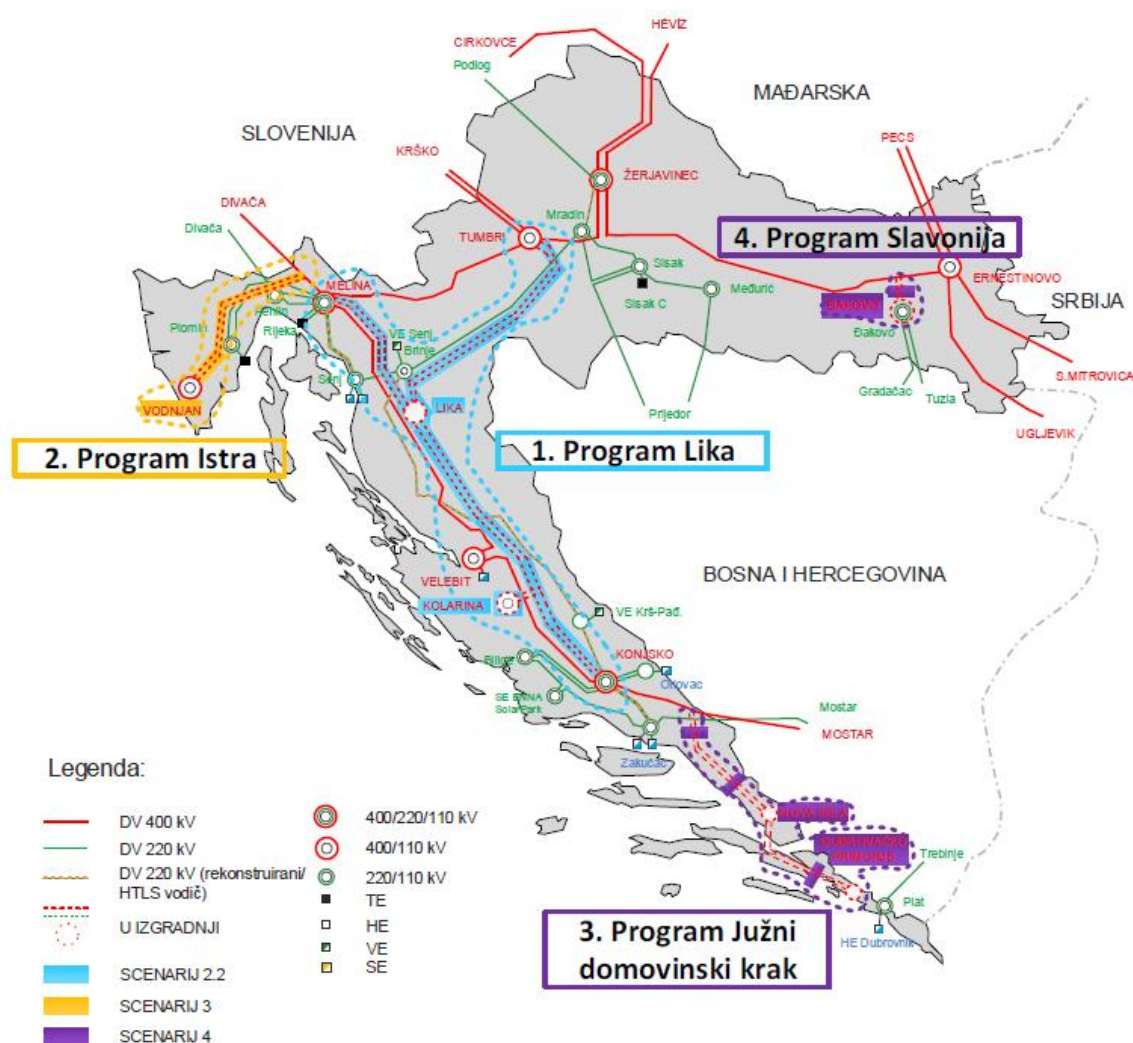
Nastavno na navedeno, HOPS je početkom ožujka 2026. dostavio HERA-i prijedlog 10G plana na odobrenje kojeg je HERA stavila na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću. Sredinom travnja 2026. HOPS je dostavio HERA-i na odobrenje konačnu inačicu prijedloga 10G plana koja je uzela u obzir određene primjedbe zaprimljene tijekom javnog savjetovanja koje su se suštinski odnosile na preciznije izražavanje i korištenje ažuriranih podataka, ali nisu imale za posljedicu značajnije izmjene podataka koji čine okosnicu Prijedloga 10G plana. HERA je dala odobrenje na „Scenarij 1. - Revitalizacija postojeće mreže (sigurnost opskrbe)“ i „Scenarij 2.1. NECP 2030. (pripreme investicija, dovršetak postojećih projekata)“.

U pogledu 10G plana HERA smatra pozitivnim planiranje investicija iz Scenarija 1. Prijedloga 10G plana koje će osigurati sigurnost opskrbe svih korisnika mreže koji su priključeni na prijenosnu mrežu, a implicitno i onih priključenih na distribucijsku mrežu, budući da se znatan dio ulaganja odnosi na izgradnju novih susretnih postrojenja s HEP-ODS-om.

Isto tako, HERA ocjenjuje pozitivnim planske investicije iz Scenarija 2.1. Najvažnija investicija obuhvaćena Scenarijem 2.1. predstavlja ulaganja potrebna za pripremu izgradnje do ishođenja građevinskih dozvola i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za 400 kV investicije iz Programa Lika. Sto se tiče novih dalekovoda, Program Lika sadrži DV 2x400 kV TS Lika - TS Konjsko, DV 2x400 kV TS Lika - TS Tumbri te DV 2x400 kV TS Lika - TS Melina.

Navedene investicije su važne za nastavak integracije OIE, dok bi njihov izostanak mogao usporiti daljnju integraciju novih proizvodnih kapaciteta na širem području Like i Dalmacije. Isto tako, s obzirom na to da je očekivano vrijeme realizacije investicija u prijenosnu mrežu dulje nego vrijeme potrebno korisnicima mreže za izgradnju proizvodnog postrojenja i priključka, važno je pravovremeno krenuti s pripremom i realizacijom investicija u 400 kV prijenosnu mrežu. Osim toga, Scenarij 2.1. predviđa i ulaganja potrebna za pripremu izgradnje do ishođenja lokacijskih dozvola za 400 kV programe Istra, Južni domovinski krak i Slavonija (slika u nastavku).

HERA primjećuje da se novi 400 kV DV Konjsko - Lika - Melina već nalazi u nekoliko zadnjih odobrenih europskih planova razvoja TYNDP⁵⁴. Također, prema tehničkim analizama HOPS-a, predmetni dalekovodi predstavljaju najvažniji dio stvaranja tehničkih uvjeta u mreži s ciljem priključenja novih korisnika mreže. Stoga je Program Lika važan program razvoja te bi ga HOPS trebao realizirati u dogledno vrijeme, ne samo radi ostvarenja ciljeva iz NECP-a, nego i radi povećanja sigurnosti opskrbe postojećih i novih korisnika mreže te povećanja prekozonjskih prekograničnih kapaciteta.

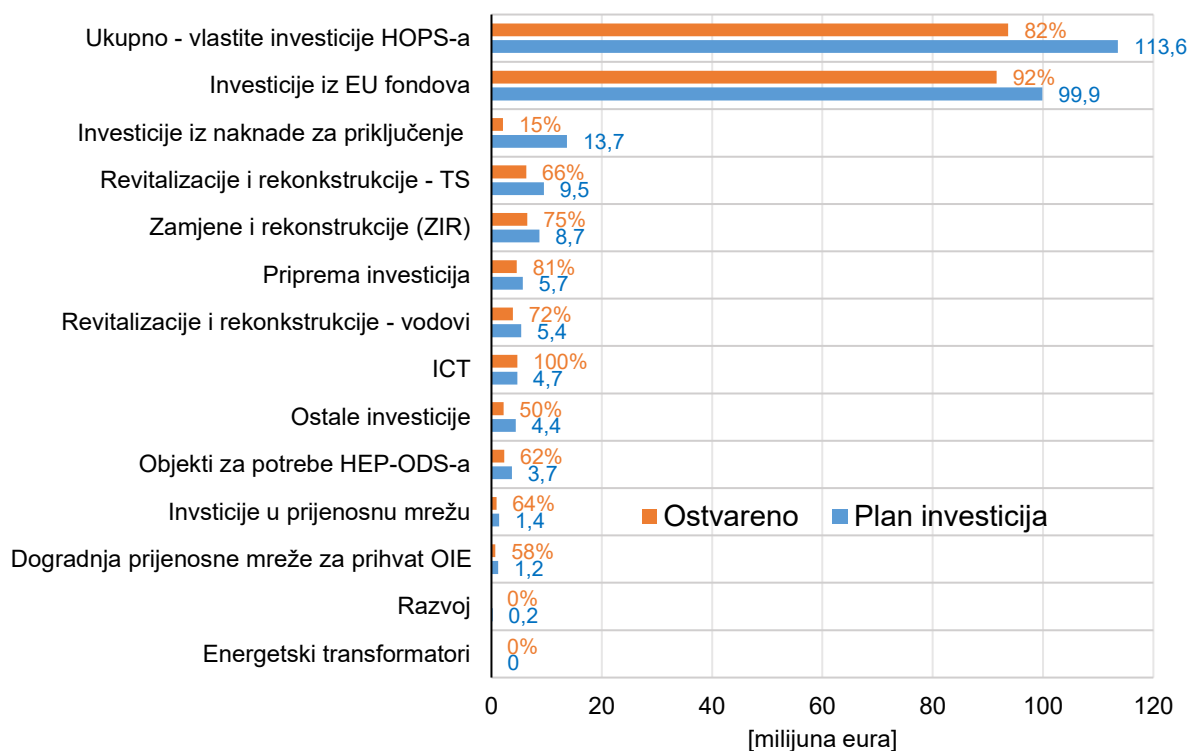

Slika 4.5.1 Planirana konfiguracija 400 kV mreže u razdoblju oko 2040. uvažavajući scenarije razvoja i programe razvoja

⁵⁴ TYNDP (engl. Ten-year network development plan) je plan razvoja europske prijenosne mreže kojega donosi ENTSO-E krajem svake parne kalendarske godine

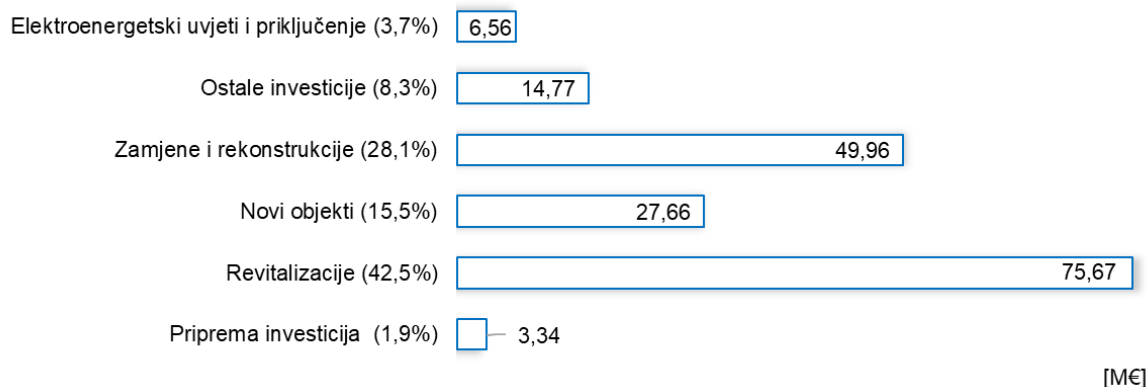
HERA prilikom odobravanja 10G plana navela da prima na znanje investicije navedene u Scenarijima 2.2., 3. i 4. te podržava realizaciju i tih investicija ako navedeno neće značajno utjecati na povećavanje tarifnih stavki za prijenos električne energije.

U pogledu realizacije prošlih desetgodišnjih planova razvoja prijenosne mreže, s posebnim naglaskom na izvršenje jednogodišnjih planova, HOPS je tijekom 2024. ostvario izvršenje plana za 2024. u iznosu od 80 %. Detaljan pregled ostvarenja ulaganja u pojedine kategorije investicija je dan na sljedećoj slici.

Slika 4.5.2 Detaljan pregled ostvarenja ulaganja u prijenosnu mrežu u 2024. po vrsti investicije

Što se tiče ostvarenih ulaganja HOPS-a u razvoj prijenosne mreže tijekom 2025., HOPS je uložio 178 milijuna eura. Pregled glavnih kategorija ulaganja je prikazan na slici u nastavku.

[M€]

Izvor: HOPS, obrada: HERA

Slika 4.5.3 Ostvarenje ulaganja u prijenosnu mrežu u 2025. po vrsti investicije

Tijekom 2025. HOPS je najviše sredstava uložio u revitalizaciju postojećih elemenata mreže. U pogledu revitalizacije dalekovoda, značajan udio novih dalekovoda ima veću prijenosnu moć čime se omogućuju veći tokovi snaga u mreži što pozitivno utječe na sigurnost pogona. Za

predmetne investicije najveći udio financijskih sredstava je osiguran iz fondova EU-a, u vrijednosti od 122 milijuna eura.

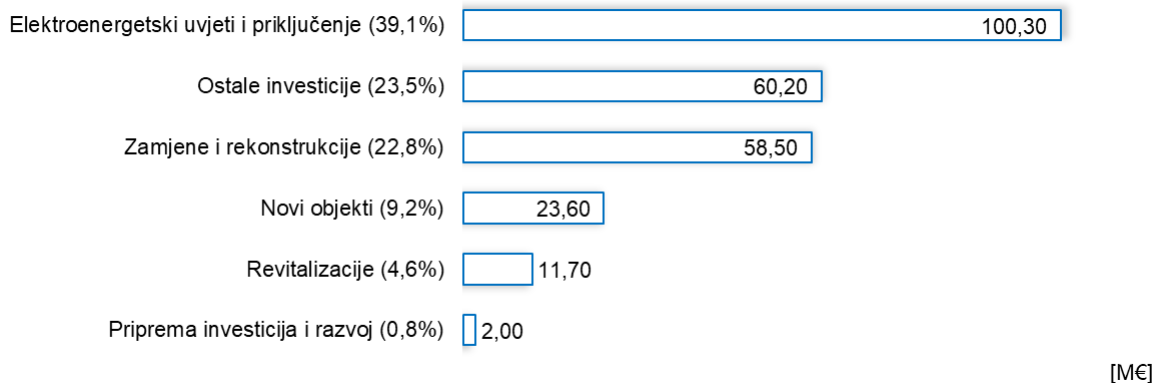
Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže 2025. - 2034. s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje

HERA je u studenom 2025. odobrila Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže 2025. - 2034., s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje. Plan je usklađen s važećim NECP-om u pogledu strukture kapaciteta za proizvodnju električne energije do 2040. Prijedlog Desetogodišnjeg plana razvoja distribucijske mreže (2026. - 2035.), s detaljnom razradom za početno trogodišnje i jednogodišnje razdoblje dostavljen je na odobravanje HERA-i 25. ožujka 2026. godine.

U prijedlogu Desetogodišnjeg plana (2026. - 2035.) HEP-ODS-a planirana su ukupna ulaganja u razvoj distribucijske mreže u desetogodišnjem razdoblju od 3,131 milijarde eura. Od toga se na investicije uvjetovane priključenjem novih korisnika na mrežu i povećanjem priključne snage postojećih korisnika odnosi 1,2 milijarda eura. Udio u investicijama HEP-ODS-a imaju kao i proteklih godina, ali u nešto manjem omjeru, sufinancirana ulaganja, tj. ulaganja s vanjskim izvorima financiranja iz EU fondova, NPOO-a, Fonda solidarnosti i drugih izvora.

Sufinancirana ulaganja obuhvaćaju sljedeće projekte u sklopu NPOO-a: Modernizacija i razvoj napredne mreže, Modernizacija mreže u Natura 2000 područjima i Podmorski kabeli u distribucijskoj mreži za napajanje otoka, te projekt Greenswitch. Ukupna planirana ulaganja u razvoj distribucijske mreže kroz ta tri projekta u trogodišnjem razdoblju iznose 104,1 milijuna eura.

U 2025. ostvareni iznos investicija iznosio je 256,4 milijuna eura u distribucijsku mrežu. Podjela investicija prema vrsti ulaganja (u nove objekte, zamjene i rekonstrukcije, revitalizacije, elektroenergetske uvjete i priključenja, za pripremu investicija i ostale investicije) je prikazana na narednoj slici.

Izvor: HEP-ODS, obrada: HERA

Slika 4.5.4 Ostvarenje ulaganja u distribucijsku mrežu u 2025. po vrsti investicije

Vidljiv je značajan udio investicija iz naknade za priključenje (Elektroenergetski uvjeti i priključenje) zbog sve većeg broja priključenja distribuiranih izvora i porasta priključenja novoizgrađenih (stambenih) objekata. Druga najznačajnija kategorija ulaganja, Ostale investicije, obuhvaća investicije u nove tehnologije, opremu i materijale kojima se prije svega ostvaruje veća energetska učinkovitost elemenata mreže i povećanje prijenosne moći. Tom kategorijom obuhvaćena su, između ostalog, ulaganja u relejnu zaštitu, napredne mjerne i ispitne uređaje, pogonske rezerve, opremu SDV, MTU i komunikacija, transportna sredstva, nekretnine, informatičku opremu, alate i strojeve, i ostalo.

Što se tiče vlastitih investicija u desetgodišnjem razdoblju HEP-ODS najviše planira uložiti u objekte 10(20) kV (oko 574 milijuna eura), zatim u objekte 110 kV (gotovo 364 milijuna eura), te sekundarne sustave i mjerne uređaje (oko 280 milijuna eura). Nova ulaganja u objekte 110/x kV u pravilu su vezana uz područja s porastom opterećenja, obično u većim gradovima i turističkim središtima. Zbog potrebe povećanja pouzdanosti i sigurnosti napajanja korisnika mreže u južnom dijelu grada Zagreba u 10G plan je uvrštena nova transformatorska stanica TS 110/10(20) kV Odra. U plan je uvrštena i nova pojna točka izravne transformacije TS 110/10(20) kV Vinkovci 2.

Tijekom 2025. nastavljena je provedba višegodišnjeg projekta s ciljem opremanja svih OMM-ova korisnika mreže naprednim brojilima do kraja 2029. Ugradnjom naprednih brojila unaprijeđuju se različiti procesi, od obračuna, privremene obustave i uspostave isporuke električne energije do kontrole prekoračenja priključne snage, nesimetrije potrošnje, kontrole rada OMM-a te utvrđivanje neovlaštene potrošnje energije. Izvjesno je da će i u idućem razdoblju biti potrebna znatna ulaganja u mjerne uređaje i sustav za prikupljanje i obradu mjernih i kontrolnih podataka.

4.5.2 Sektor prirodnog plina

Desetogodišnji plan razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2026. - 2035.

U prosincu 2025., HERA je donijela *Odluku o davanju odobrenja na Desetogodišnji plan razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske 2026.-2035. energetskog subjekta PLINACRO, Zagreb.*

HERA je, u skladu s člankom 28. stavkom 5. podstavkom 3. **Zakona o tržištu plina**, provela postupak savjetovanja o Desetogodišnjem planu sa svim postojećim ili potencijalnim korisnicima transportnog sustava kroz javnu raspravu koja je trajala od 28. studenoga do 13. prosinca 2025. godine.

Prilikom odobravanja Desetogodišnjeg plana HERA je provjerila njegovu usklađenost sa Strategijom energetskog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. i s neobvezujućim Desetogodišnjim planom razvoja transportnog sustava Europske unije prema *Uredbi (EU) 2024/1789*.

Planirane investicije u Desetogodišnjem planu obuhvaćaju četvrto regulacijsko razdoblje 2026. – 2030., kao i razdoblje 2031. – 2035., a investicijski projekti iz Desetogodišnjeg plana podijeljeni su u 4 kategorije:

- projekti u izgradnji i projekti za koje je donesena konačna investicijska odluka,
- prošireni REPowerEU projekti,
- projekti za povećanje učinkovitosti sustava i unutrašnju sigurnost opskrbe visoke razine pripremljenosti i visokog tržišnog i tehničkog značaja,
- projekti za povećanje učinkovitosti sustava i unutrašnju sigurnost opskrbe nižeg tržišnog i tehničkog značaja.

Odobrenjem Desetogodišnjeg plana u vrijednost reguliranih sredstava koja su osnova za utvrđivanje dozvoljenih prihoda i iznosa tarifnih stavki za transport plina za četvrto regulacijsko razdoblje 2026. – 2030. uključuju se samo projekti iz prve kategorije - projekti u izgradnji i projekti za koje je donesena konačna investicijska odluka. Pritom je za projekte za koje je donesena konačna investicijska odluka, odnosno za plinovode Zlobin – Bosiljevo, Bosiljevo – Sisak, Sisak – Kozarac i Lučko – Zabok koji se planiraju staviti u uporabu u 2026., Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava: NPOO.C7.1.I3.01.0001 Jačanje plinske infrastrukture, sklopljenim 5. travnja 2024. između Ministarstva gospodarstva i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku

učinkovitost te korisnika bespovratnih sredstava društva Plinacro, osigurano 533.082.023,78 eura bespovratnih sredstava za izgradnju navedenih plinovoda, a koja se ne uključuju u vrijednost reguliranih sredstava operatora transportnog sustava.

Za projekte koji su navedeni u kategorijama - prošireni REPowerEU projekti, projekti za povećanje učinkovitosti sustava i unutrašnju sigurnost opskrbe visoke razine pripremljenosti i visokog tržišnog i tehničkog značaja te projekti za povećanje učinkovitosti sustava i unutrašnju sigurnost opskrbe nižeg tržišnog i tehničkog značaja - a za koje nije donesena konačna investicijska odluka, HERA napominje da odobrenje Desetogodišnjeg plana ne predstavlja uključivanje vrijednosti istih u buduću vrijednost reguliranih sredstava. Za projekte iz navedenih kategorija, daje se projekcija razvoja transportnog sustava i vremenski okvir realizacije projekata, dok se opravdanost realizacije projekata iz tih kategorija, odnosno mogućnost i opravdanost eventualnog financiranja istih kroz tarifne stavke za transport plina, razmatra prilikom odobravanja budućih desetogodišnjih planova razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske.

Plan razvoja terminala za UPP

U sklopu određivanja iznosa tarifnih stavki za prihvrat i otpremu UPP-a za operatora terminala za UPP, energetskog subjekta LNG Hrvatska, za drugo regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030. operator je bio dužan dostaviti plan razvoja terminala za UPP u naturalnim i financijskim pokazateljima koji obuhvaća sve godine regulacijskog razdoblja, a koji uključuje plan investicija u izgradnju i rekonstrukciju terminala za UPP, uključujući plan stavljanja u uporabu objekata terminala za UPP, studiju opravdanosti planiranih investicija, izvore financiranja planiranih investicija te desetogodišnju projekciju razvoja terminala za UPP.

Donošenjem *Odluke o iznosu tarifnih stavki za prihvrat i otpremu ukapljenog prirodnog plina* (NN 154/25) za energetski subjekt LNG Hrvatska, za drugo regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030., odobrene su i planirane investicije, a za koje je operator dostavio *Studiju opravdanosti planiranih investicija* i plan poslovanja, kao i dodatna zatražena obrazloženja na temelju kojih su planirane investicije za regulacijsko razdoblje i koje HERA smatra opravdanim.

Najveći dio vrijednosti novih investicija odnosi se na projekt povećanja kapaciteta terminala za UPP za koji je Vlada RH donijela *Odluku o povećanju sigurnosti opskrbe plinom izgradnjom plinovoda Zlobin - Bosiljevo i povećanjem kapaciteta LNG terminala na 6,1 milijardu kubičnih metara plina godišnje* (NN 96/22). Navedena investicija predstavlja ulaganja u ugradnju dodatnog modula za uplinjavanje kapaciteta do 250.000 m³/h, uz istodobnu nadogradnju pratećih energetskih, komunikacijskih, protupožarnih i sigurnosnih sustava te integraciju dodatnog modula u postojeći sustav FSRU broda. Od ukupne vrijednosti projekta, 25 milijuna eura financirano je sredstvima koja su osigurana iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. pri čemu navedeni udio nije uključen u planirana regulirana sredstva i dozvoljeni prihod, dok je preostala vrijednost od 24,4 milijuna eura uključena u vrijednost novih investicija i planirana regulirana sredstva, odnosno u izračun novih tarifnih stavki za prihvrat i otpremu UPP-a za drugo regulacijsko razdoblje od 2026. do 2030.

4.5.3 Sektor toplinske energije

S ciljem postizanja energetski učinkovitijih toplinskih sustava, proizvođač toplinske energije i distributer toplinske energije u centralnom toplinskom sustavu, odnosno proizvođač toplinske energije i opskrbljivač toplinskom energijom u zatvorenom toplinskom sustavu, s priključnom snagom većom od 5 MW, koji nije učinkovit toplinski sustav centraliziranog grijanja i hlađenja, izrađuju i dostavljaju HERA-i na odobrenje plan za osiguranje učinkovitije potrošnje primarne energije, za smanjenje distribucijskih gubitaka i povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora u opskrbi grijanjem i hlađenjem, prema članku 4. stavku 8. **Zakona o tržištu toplinske energije.**

Plan sadržava mjere i kriterije za postizanje učinkovitog toplinskog sustava centraliziranog grijanja i hlađenja. HERA o davanju odobrenja odlučuje rješenjem najkasnije u roku od 60 dana od predaje urednog zahtjeva za odobravanje plana. Nakon toga postupak izrade i odobravanja planova se ponavlja svakih pet godina.

U prosincu 2025. odobren je plan energetske subjektu Gradska toplana, Karlovac, a u veljači 2026. energetske subjektu Brod-plin, Slavonski Brod.

4.6 Odluke vezane uz povlaštene proizvođače

4.6.1 Sektor električne energije

Status povlaštenog proizvođača omogućava proizvođačima električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju (OIEiVUK) prioritetnu predaju⁵⁵ električne energije u mrežu i sudjelovanje u sustavu jamstva podrijetla električne energije te je preduvjet za ostvarivanje državne potpore u sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz OIEiVUK određen **Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**. HERA izdaje rješenje o stjecanju statusa, a za postrojenja koja se grade kao jednostavne građevine, status se stječe automatski, ostvarivanjem prava na trajno priključenje na mrežu⁵⁶. U 2025. godini HERA je izdala ukupno devet rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije i tri prethodne suglasnosti na planirane promjene uvjeta korištenja proizvodnog postrojenja. U nastavku je tablični prikaz svih rješenja o stjecanju statusa povlaštenosti od 2009. do 2025. godine.

Tablica 4.6.1 Rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije koja je izdala HERA od 2009. do 2025.

Tehnologija	Broj postrojenja	Ukupna snaga [MW]
Sunčane elektrane	270	101,84
Vjetroelektrane	45	1.335,37
Hidroelektrane	45	2.153,87
Elektrane na biomasu	47	102,69
Elektrane na bioplin	47	53,38
Geotermalne elektrane	1	10,00
Kogeneracije	6	112,94
Ostale elektrane na obnovljive izvore	2	3,70
Ukupno	463	3.873,78

Obrada: HERA

U 2025. godini izdano je šest rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije i tri prethodne suglasnosti na planirane promjene uvjeta korištenja proizvodnog postrojenja.

⁵⁵ uređeno Uredbom (EU) 2019/943

⁵⁶ No, pravna ili fizička osoba koja proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije u jednostavnim građevinama, a koja želi sudjelovati u sustavu jamstva o podrijetlu električne energije, mora ishoditi rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača (čl. 42. st. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji)

Tablica 4.6.2 Rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije koje je izdala HERA u 2025. godini u sektoru električne energije

Tehnologija	Broj izdanih rješenja	Snaga postrojenja [MW]
Sunčane elektrane	3	20,35
Vjetroelektrane	3	123,00
Hidroelektrane	0	0,00

Obrada: HERA

4.6.2 Sektor toplinske energije

Prema **Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**, pravna ili fizička osoba koja u proizvodnom postrojenju istodobno proizvodi električnu i toplinsku energiju na visokoučinkovit način može steći status povlaštenog proizvođača električne energije. Stjecanje statusa povlaštenog proizvođača uređeno je odredbama **Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji** te *Uredbom o korištenju obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitim kogeneracija*.

Proizvođač koji je stekao status povlaštenog proizvođača električne energije za kogeneracijsko postrojenje na prirodni plin treba ostvarivati minimalni iznos pokazatelja energetske učinkovitosti naziva „ušteta primarne energije“ (UPE) (engl. Primary Energy Savings). Postupak i parametri za određivanje uštete primarne energije usklađeni su sa sljedećim EU propisima vezanim za visokoučinkovitu kogeneraciju:

- **Direktivom 2012/27/EU**, odnosno **Direktivom (EU) 2018/2002**,
- *Delegiranom Uredbom Komisije (EU) 2015/2402 o reviziji usklađenih referentnih vrijednosti učinkovitosti za odvojenu proizvodnju električne i toplinske energije u primjeni Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Provedbene odluke Komisije 2011/877/EU* te
- *2008/952/EZ: Odlukom Komisije od 19. studenoga 2008. o uspostavljanju detaljnih smjernica za provedbu i primjenu Priloga II. Direktivi 2004/8/EZ.*

HERA je do sada za šest kogeneracijskih postrojenja na prirodni plin izdala rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije.

U skladu s *Uredbom o korištenju obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitim kogeneracija*, HERA svake godine provodi nadzor na uštedom primarne energije i donosi rješenja kojima utvrđuje iznos uštete primarne energije za pojedino kogeneracijsko postrojenje za prethodnu kalendarsku godinu.

HERA je tijekom 2025. za jedno kogeneracijsko postrojenje donijela rješenja o utvrđivanju uštete primarne energije proizvodnog postrojenja za 2024. koje nije postiglo minimalno propisanu uštedu primarne energije. Budući da navedeno postrojenje tri godine za redom nije postiglo minimalno propisanu uštedu primarne energije, HERA je donijela rješenje o ukidanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije. Sva rješenja objavljena su na mrežnim stranicama HERA-e.

U 2025. godini niti jedno visokoučinkovito kogeneracijsko postrojenje nije u sustavu poticanja proizvodnje električne energije.

U skladu sa sklopljenim Sporazumom o suradnji na području međusobne razmjene podataka sklopljenim 12. lipnja 2017. godine između Državnog zavoda za statistiku i HERA-e, HERA je Državnom zavodu za statistiku dostavila skupne podatke vezane uz uštedu primarne energije za

navedenih pet kogeneracijskih postrojenja. Navedene skupne podatke Državni zavod za statistiku koristi za potrebe ispunjavanja upitnika EUROSTAT-a, u skladu s **Direktivom 2012/27/EU**.

Prema **Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji**, operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava dužni su, u slučajevima u kojima je potrebno ograničavati isporuku električne energije iz proizvodnih postrojenja u elektroenergetsku mrežu, povlaštenim proizvođačima električne energije osigurati prioritetnu isporuku električne energije u mrežu za proizvodna postrojenja za koja su stekli status povlaštenog proizvođača u odnosu na druga proizvodna postrojenja priključena na elektroenergetsku mrežu, osim ako takva prioritetna isporuka znatno narušava pouzdanost i sigurnost pogona elektroenergetskog sustava. Odnosno, kogeneracijska postrojenja za koja je stečen status povlaštenog proizvođača imaju prioritet u isporuci. Slične odredbe postoje i u **Zakonu o tržištu toplinske energije** te **Zakonu o tržištu električne energije**.

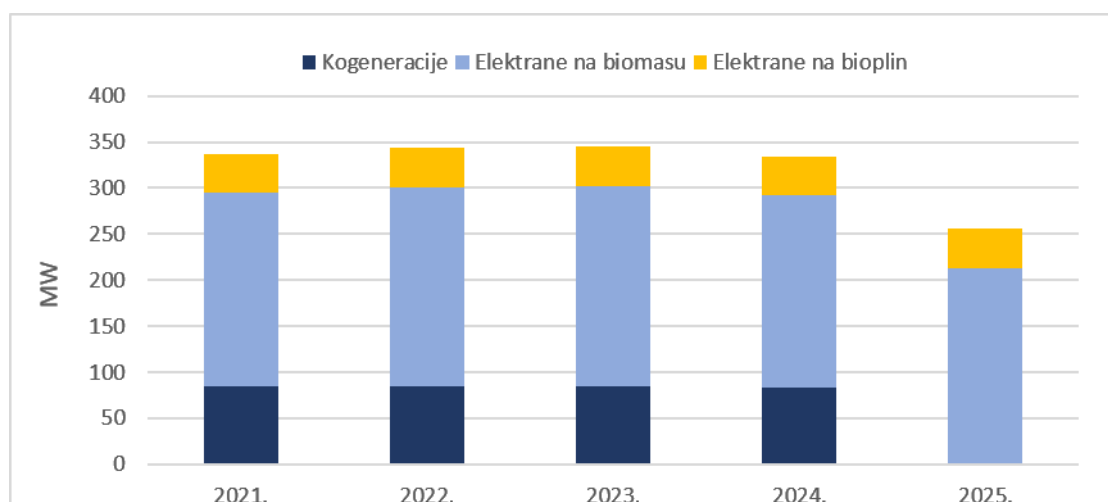
Osim navedenog, HERA svake godine utvrđuje ukupnu godišnju energetska učinkovitost za kogeneracijska postrojenja na biomasu i bioplin za koje je fizička odnosno pravna osoba stekla status povlaštenog proizvođača električne energije te donosi rješenje o utvrđivanju ukupne godišnje energetske učinkovitosti za prethodnu kalendarsku godinu. Ukupna godišnja energetska učinkovitost određuje se na godišnjoj razini kao učinkovitost u pretvorbi primarne energije goriva u proizvedenu električnu energiju i korisnu toplinu.

U skladu s propisima koji uređuju sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije, ostvarivanje minimalne ukupne godišnje učinkovitosti uvjet je za ostvarivanje poticajne cijene za isporučenu električnu energiju iz postrojenja koja koriste biomasu ili bioplin.

U 2025. HERA je donijela 40 rješenja kojima se utvrđuje ukupna godišnja učinkovitost proizvodnih postrojenja.

Tablica 4.6.3 Pregled izgrađenih OIE i VUK postrojenja za koja se utvrđuje ukupna godišnja energetska učinkovitost i UPE u 2025.

Tehnologija	Broj postrojenja	Instalirana električna snaga, MW	Instalirana toplinska snaga, MW
Postrojenja na biomasu	35	84	186,12
Postrojenja na bioplin	35	42,54	40,51
Kogeneracije na prirodni plin	3	102,45	83,62
Ukupno	73	230,26	311,29

Slika 4.6.1 Povlašteni proizvođači električne energije – instalirana toplinska snaga postrojenja u razdoblju od 2021. do 2025. prema vrsti postrojenja

Tablica 4.6.4 Prosječna utvrđena godišnja energetska učinkovitost i ušteda primarne energije za razdoblje od 2020. do 2024. po vrsti postrojenja

Prosječna utvrđena godišnja energetska učinkovitost i UPE					
Tehnologija	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Postrojenja na biomasu	58,85%	57,86%	57,94%	56,70%	56,35%
Postrojenja na bioplin	54,41%	55,87%	56,68%	57,67%	55,04%
Kogeneracije na prirodni plin	0,244	0,250	0,123	0,052	–

Postrojenja na biomasu istovremeno proizvode električnu i toplinsku energiju, a kao gorivo koriste čvrstu biomasu prvenstveno u obliku sječke. Proizvedenu toplinsku energiju ova postrojenja koriste na razne načine. Dio postrojenja toplinsku energiju koristi u vlastitim sušarama za sušenje energenta za vlastite potrebe i za uslužno sušenje sječke, peleta i briketa te drvne građe kao i za grijanje prostorija, a dio postrojenja predaje toplinsku energiju drugim pravnim osobama koje je onda koriste za drveno prerađivačke pogone, sušare i grijanje prostora. Iznimku od ovoga čine postrojenja u vlasništvu HEP-Proizvodnja koja proizvedenu toplinsku energiju predaju u toplinske sustave gradova Sisak i Osijek.

Bioplinna postrojenja također istovremeno proizvode električnu i toplinsku energiju, a kao gorivo koriste bioplin nastao procesom fermentacije iz različitih materijala organskog porijekla kao što su gnojnice, stajnjak, kukuruzna silaža, bio otpad, ostaci iz proizvodnje hrane, ostaci iz kuhinja i sl.

Većina bioplinskih postrojenja koja imaju status povlaštenog proizvođača energije do 2022. godine imala su sklopljene ugovore s HROTE-om o otkupu električne energije. Zbog poremećaja na tržištu energentima, iz sustava poticaja HROTE-a izašlo je ukupno 24 postrojenja, od toga 17 bioplinskih, 4 na biomasu i 3 visokoučinkovite kogeneracije na prirodni plin.

Međutim, Vlada RH je donijela *Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije NN 32/24*, kojom se povlaštenim proizvođačima koji imaju važeće ugovore o otkupu električne energije iz bioplinskih elektrana sklopljene na temelju tarifnih sustava, omogućuje ostvarivanje prava na isplatu dodatnog iznosa poticajne cijene, koji uzima u obzir porast troškova proizvodnje električne energije za bioplinna postrojenja.

Isto tako, za povlaštene proizvođače koji su s HROTE-om imali sklopljene ugovore o otkupu električne energije iz bioplinskih postrojenja na temelju tarifnih sustava, a koji su raskinuli ugovore o otkupu u razdoblju od 1. svibnja 2022. do 1. travnja 2024., omogućen je povratak u sustav poticanja pod određenim uvjetima i na način da se sklapaju sporazumi s HROTE-om na zahtjev povlaštenih proizvođača i to na vrijeme do isteka roka prvobitno određenim raskinutim ugovorima.

Pri tome je povlašteni proizvođač dužan je podmiriti sve obveze prema RH, uključujući i obveze proizašle iz **Zakona o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2022/1854 o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije (NN 71/23)**, prije sklapanja sporazuma s HROTE-om i ponovnog ulaska u sustav poticanja.

Do kraja 2025. u sustav poticaja je vraćeno osam postrojenja na bioplin.

4.7 Praćenje funkcioniranja tržišta energije i analiza stanja tržišta

HERA kontinuirano prati i analizira stanje na tržištu električne energije i plina na način da promatra odvojeno promjene na veleprodajnim i maloprodajnim tržištima kroz kretanje cijena, analize proizvodnje, ponude i potrošnje energije te druge tržišne trendove. Također nadzire i razinu tržišnog natjecanja i ponašanje tržišnih sudionika kako bi pravodobno prepoznala moguće poremećaje, zloporabe ili prepreke učinkovitom funkcioniranju tržišta. Važan dio njezine uloge je praćenje sigurnosti i pouzdanosti opskrbe energijom te procjena rizika koji bi mogli utjecati na stabilnost energetskeg sustava. HERA analizira kvalitetu usluga operatora i opskrbljivača te prati ostvarivanje prava i zaštitu krajnjih kupaca. Na temelju prikupljenih podataka i provedenih analiza izrađuje izvješća, daje preporuke i predlaže regulatorne mjere radi razvoja transparentnog, konkurentnog i održivog energetskeg tržišta.

U potpoglavljima koja slijede opisani su procesi, metodologije i skupovi prikupljanja podatka kako bi se izradili gore naveden pokazatelji, a koji su djelomično i objavljeni u ovom izvješću.

4.7.1 Sektor električne energije

HERA sustavno prati funkcioniranje i stanje tržišta električne energije i od 2026. na službenoj mrežnoj stranici objavljuje sljedeće zasebne sektorske izvještaje:

- Proizvodnja električne energije u RH u 2025.,
- Veleprodajno tržište električne energije u RH u 2025.,
- Maloprodajno tržište električne energije u RH u 2025. godini,
- Regulirane mrežne djelatnosti u elektroenergetskom sektoru u RH u 2025. godini.

Navedeni dokumenti dostupni su na mrežnim stranicama HERA-e te obuhvaćaju sve segmente tržišta električne energije, uz prikaz detaljnih pokazatelja i analiza tržišnih kretanja.

Radi praćenja funkcioniranja i analize stanja tržišta električne energije, HERA od energetskih i drugih subjekata prikuplja i zaprima sljedeće dokumente i podatke:

Tablica 4.7.1 Prikaz izvora podataka za praćenje funkcioniranja tržišta energije i analize stanja

Dokument/podaci	Subjekt	Dostava
Desetogodišnji plan razvoja prijenosne/distribucijske mreže (10G)	HOPS, HEP-ODS	godišnje
Godišnja izvješća elektroenergetskih subjekata	HOPS, HEP-ODS, HROTE, CROPEX, HEP, opskrbljivači	godišnje
Izvješće o sigurnosti opskrbe	HOPS, HEP-ODS	godišnje
Izvješće o energetske učinkovitosti	HOPS, HEP-ODS, opskrbljivači	godišnje
Podaci o gubicima	HOPS, HEP-ODS	mjesečno
Podaci o obračunu odstupanja (ostvarenja i planovi)	HOPS	mjesečno
Podaci o uravnoteženju EES-a	HOPS, HEP-ODS, HROTE	mjesečno
Podaci o trošenju novaca i komunikacija unaprijed o trošenju novaca od prekograničnih prijenosnih kapaciteta	HOPS	godišnje
Podaci o broju OMM-ova	HOPS, HEP-ODS	mjesečno
Podaci o cijenama na maloprodajnom tržištu	opskrbljivači	kvartalno
Podaci o maloprodajnim cijenama iz ugovora za usporedbu sa zajamčenom opskrbom	opskrbljivači	mjesečno
Podaci o cijenama na maloprodajnom tržištu za državni zavod za statistiku i EUROSTAT	opskrbljivači	dva puta godišnje
Podaci o dodjeli prekozonskih kapaciteta	HOPS	godišnje
Podaci o redispečiranju i n-1	HOPS, HEP-ODS	mjesečno
Praćenje cijena proizvoda na burzama (CROPEX, EEX CROPEX)	CROPEX, EEX	mjesečno
Podaci o priključenjima na distribucijsku mrežu	HEP-ODS	mjesečno
Satni podaci o energiji predanoj i preuzetoj iz mreže (agregirano)	HOPS, HEP-ODS	mjesečno
Podaci s JAO za prekozonske kapacitete	JAO	godišnje
Podaci o kvaliteti opskrbe električnom energijom	HOPS, HEP-ODS, opskrbljivači	godišnje
Podaci o prigovorima	HOPS, HEP-ODS, opskrbljivači	godišnje
Podaci o ostvarenju ciljeva iz NECP-a	HOPS	godišnje

Osim praćenja funkcioniranja i analize stanja tržišta, HERA nadzire i analizira kvalitetu opskrbe električnom energijom (pouzdanost napajanja, kvaliteta napona i kvaliteta usluga) operatora sustava i opskrbljivača. HERA prati pokazatelje kvalitete usluga koji se odnose na priključenja na mrežu, vodi brigu o korisnicima mreže, uključujući prigovore i žalbe, tehničke usluge i kvalitetu očitavanja mjernih podataka. U svrhu financijske kompenzacije korisnika mreže, HERA svake godine donosi jedinične cijene za izračun naknade korisnicima mreže u slučajevima neispunjavanja uvjeta kvalitete.

Također, HERA kroz postupke izdavanja i produžavanja dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti i izdavanja rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača kao i po saznanju ili po prijavi nadzire kontinuitet usklađenosti subjekata na tržištu električne energije sa zakonskim i podzakonskim odredbama koje se odnose na opću i tehničku kvalificiranost, stručnu osposobljenost i financijsku kvalificiranost za obavljanje energetskih djelatnosti ili za status povlaštenog proizvođača i provjerava ispunjavanje obveza prema energetskim subjektima s javnim ovlastima. U tu svrhu, HERA prikuplja dodatne informacije od operatora sustava i drugih subjekata odnosno tijela državne uprave i, po potrebi, obavlja očevid. U slučaju utvrđivanja neusklađenosti ili neispunjavanje obveza, odnosno neispunjavanja uvjeta osposobljenosti i/ili kvalificiranosti, HERA ograničava rok važenja dozvole odnosno privremeno ili trajno oduzima dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti, odnosno ukida status povlaštenog proizvođača, čime se subjekt isključuje s tržišta. U posebnim slučajevima HERA može podnijeti i prijavu državnom inspektoratu.

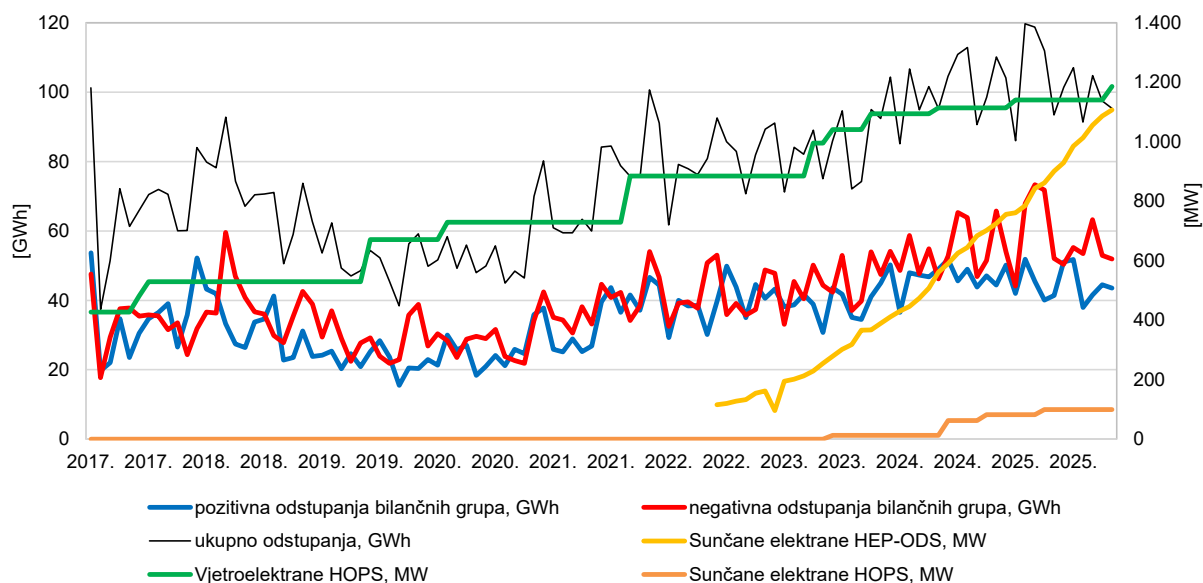
Proizvodnja i veleprodaja

U razdoblju nakon energetske krize iz 2022. veleprodajno tržište električne energije u Hrvatskoj i Europskoj uniji prolazi kroz značajne promjene uzrokovane geopolitičkim okolnostima, energetsom tranzicijom, ubrzanim razvojem obnovljivih izvora energije, promjenama tržišnih mehanizama i jačanjem prekogranične trgovine električnom energijom.

Hrvatsko tržište električne energije snažno je povezano s europskim tržištem kroz mehanizme tržišnog povezivanja i prekogranične razmjene energije. Ubrzana integracija sunčanih i vjetroelektrana mijenja obrasce rada elektroenergetskog sustava i tržišta električne energije. Rast proizvodnje iz obnovljivih izvora povećava potrebu za kapacitetima prijenosne i distribucijske mreže te dodatno naglašava potrebu ulaganja u mreže, posebice prijenosnu, i povećanje broja zona trgovanja unutar Europske unije. Jedna od posljedica povećane proizvodnje iz obnovljivih izvora je rast broja sati s negativnim cijenama električne energije. Negativne cijene najčešće se pojavljuju tijekom proljetnih mjeseci i sunčanih nedjelja kada postoji višak proizvodnje iz sunčanih elektrana. Hrvatski regulatorni okvir već u nekim sastavnicama za buduće ugovore predviđa obustavu tržišnih premija kada je cijena električne energije na tržištu negativna. Takve tržišne okolnosti predstavljaju važan signal za razvoj tehnologija skladištenja energije, posebno baterijskih sustava. U Hrvatskoj je tijekom 2025. i 2026. zabilježen snažan interes investitora za priključenje postrojenja za skladištenje energije na prijenosnu i distribucijsku mrežu. Početkom 2026. u pokusni je rad pušteno prvo veliko postrojenje za skladištenje energije, što predstavlja važan korak u modernizaciji hrvatskog elektroenergetskog sustava.

Na osnovi dostavljenih podataka, HERA ocjenjuje da je u 2025. tržište dan unaprijed na CROPEX-u bilo konkurentno, prema pokazateljima koncentracije tržišta. Primijećen je značajan rast algoritamskog trgovanja putem API sustava. Na unutardnevnom kontinuiranom tržištu čak 89 % svih transakcija ostvareno je algoritamskim trgovanjem, dok je 62 % volumena trgovanja realizirano putem API sučelja. Takav razvoj prati europske trendove digitalizacije i automatizacije trgovanja električnom energijom.

Rast volatilnosti cijena i razlike između tržišta dan unaprijed i unutardnevnog tržišta doveli su do promjene ponašanja pojedinih tržišnih sudionika. Uočene su pojave namjernih odstupanja radi ostvarivanja dodatnih prihoda kroz razlike cijena između tržišta i obračuna odstupanja. Trend rasta odstupanja povezan je s povećanjem udjela obnovljivih izvora energije, posebice sunčanih elektrana i vjetroelektrana, čija je proizvodnja promjenjiva i teže predvidiva. Istodobno, postojeći sustav jedinstvene cijene odstupanja ne daje dovoljno snažne tržišne signale za smanjenje odstupanja. Dodatni problem predstavljaju modeli samoopskrbe, kod kojih cijene odstupanja nisu dovoljno povezane s tržišnim uvjetima.

Izvor: HOPS, HROTE, HEP-ODS

Slika 4.7.1 Količine mjesečnih negativnih i pozitivnih odstupanja od 2017. do 2025. (podaci za studeni 2018. nisu uključeni)

Stoga HERA naglašava potrebu daljnjeg unaprjeđenja sustava odgovornosti za odstupanja, osobito u slučaju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, s naglaskom na članove EKO bilančne grupe. HERA predlaže da se razmotri prelazak na sustav dvostrukih cijena odstupanja, kakav već primjenjuju neke europske države te jače povezivanje troškova odstupanja s ponašanjem proizvođača kako bi se poboljšalo planiranje proizvodnje i smanjili troškovi sustava. Za bolje funkcioniranje HERA smatra da je potrebno ukloniti obvezu opskrbljivača na otkup EE od EKO BG po reguliranoj cijeni s obzirom da je mehanizam zastario te stvara probleme.

Hrvatski regulatorni okvir također se suočava s izazovima povećanog broja tržišnih sudionika i novih tehnologija te je mišljenje HERA-e da je potrebno osuvremeniti zakonodavni okvir kojim se uređuje model tržišta električne energije.

Ukupno gledano, hrvatsko veleprodajno tržište električne energije tijekom 2025. i početkom 2026. obilježavaju:

- stabilizacija cijena nakon energetske krize,
- snažan rast obnovljivih izvora energije,
- povećanje negativnih cijena i potrebe za skladištenjem energije,
- rast tržišne integracije i digitalizacije trgovanja,
- razvoj prekogranične suradnje,
- te prilagodba regulatornog i tržišnog okvira novim okolnostima energetske tranzicije.

Upravljanje zagušenjima u prekograničnom prijenosu električne energije uređeno je europskim uredbama. HERA surađuje s ACER-om i regulatorima drugih država radi razvoja učinkovitog prekograničnog trgovanja. HERA odobrava i nadzire pravila vezana uz dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima i ima uvid u dodjele prekozonskih kapaciteta i podatke o zagušenjima. Na temelju HOPS-ovih podataka, HERA objavljuje Izvešće o korištenju prihoda od dodjele prekozonskih kapaciteta čime potvrđuje namjensko korištenje sredstava.

Na temelju dostavljenih i prikupljenih podataka, HERA prati funkcioniranje mehanizama izračuna i dodjele unutardnevnih, dnevnih i dugoročnih kapaciteta na svim granicama. Na granici sa

Srbijom HERA je krajem 2025. odobrila nova pravila za dugoročne, dnevne i unutardnevne dodjele kapaciteta.

Hrvatska sudjeluje u koordiniranom FB izračunu kapaciteta u Core regiji te u sustavu povezivanja tržišta sa susjednim EU tržištima. Rezultat integracije tržišta je konvergencija cijena CROPEX-a, slovenske burze BSP i mađarskog HUPX-a što pokazuje visoku integriranost hrvatskog tržišta u europsko tržište električne energije. HERA je od početka uključena u proces uvođenja ovakvog izračuna.

Radi sigurnog rada elektroenergetskog sustava HOPS nabavlja pomoćne usluge, frekvencijske i nefrekvencijske. HERA od HOPS-a redovito zaprima podatke o nabavi pomoćnih usluga. Dio rezervi nabavljan je tržišno, a dio regulirano od HEP-Proizvodnje. Posebno je vidljiv rast tržišne nabave mFRR rezervi od neovisnih pružatelja.

Europska unija postupno razvija zajedničko tržište energije uravnoteženja i prekogranične razmjene rezervi. Hrvatski elektroenergetski sustav većinu potreba za uravnoteženjem zadovoljava putem europske platforme IGCC. Međutim, Hrvatska još nije priključena europskim platformama: PICASSO (aFRR) i MARI (mFRR). Priključenje Hrvatske očekuje se tijekom 2027., nakon Slovenije i Mađarske. Kašnjenje priključenja predstavlja izazov jer se s rastom obnovljivih izvora povećava potreba za međunarodnom suradnjom i fleksibilnošću sustava. HERA je uključena u pripreme aktivnosti.

Maloprodaja

Maloprodajno tržište električne energije u Hrvatskoj posljednjih je godina obilježeno snažnim utjecajem državnih mjera, dominantnim položajem HEP grupe te postupnim razvojem novih tržišnih modela poput dinamičkih tarifa, samoopskrbe i energetske zajednice. Razdoblje od 2022. do 2025. obilježeno je energetsom krizom, rastom veleprodajnih cijena električne energije i intervencijama države radi zaštite kućanstava i poduzetništva.

Opskrba električnom energijom smatra se tržišnom djelatnošću koja se obavlja pod uvjetima propisanim energetske zakonodavstvom. Krajnji kupac bez tržišnog opskrbljivača automatski prelazi u sustav javne usluge opskrbe električnom energijom, odnosno na univerzalnu opskrbu u slučaju kućanstava te na zajamčenu opskrbu u slučaju poduzetništva. Cilj javne usluge opskrbe jest osigurati neprekinutu dostupnost električne energije na cijelom području Hrvatske. U 2025. obje usluge obavljala je HEP ELEKTRA. Kućanstva mogu birati između tržišne opskrbe i univerzalne usluge, dok se zajamčena opskrba aktivira za poduzetnike koji ostanu bez tržišnog ugovora.

HERA određuje metodologiju za izračun cijena zajamčene opskrbe. HERA je u 2025. pokrenula savjetovanje o novoj metodologiji koja uključuje, između ostalog, prelazak na referentnu burzu EEX CROPEX.

HERA je utvrdila da je maloprodajno tržište električne energije i dalje izrazito koncentrirano. U prosincu 2025. 90 % električne energije za kućanstva prodano je kroz univerzalnu uslugu, zajamčena opskrba činila je 8 % potrošnje poduzetništva, a HEP grupa držala je ukupno oko 96 % tržišta. To pokazuje da liberalizacija tržišta nije dovela do snažnije konkurencije među opskrbljivačima, osobito u segmentu kućanstava. Također, analize HERA-e pokazale su visoku korelaciju između veleprodajnih i maloprodajnih cijena kod većih opskrbljivača (R^2 iznad 0,77), dok je kod manjih opskrbljivača povezanost bila slabija.

Razvoj tržišta postupno uvodi dinamičke modele određivanja cijena. Takvim ugovorima obuhvaćeno je oko 1,3 TWh energije i više od 21.000 obračunskih mjesta. Ipak, kućanstva nisu koristila dinamičke ugovore. Najveći tržišni opskrbljivač, HEP-Opskrba, nije nudio takve ugovore niti je zaprimio zahtjeve kupaca za njima.

Iako su mjere Vlade za ograničavanje cijene električne energije za kućanstva i određene kategorije poduzetništva zaštitile potrošače tijekom energetske krize, HERA redovito u godišnjim izvješćima upozorava da te mjere, dugoročno, mogu negativno utjecati na razvoj tržišta jer smanjuju motivaciju kupaca za promjenu opskrbljivača i racionalniju potrošnju energije.

HERA je uspostavila registar energetskih zajednica građana, a HEP-ODS tehnički okvir za dijeljenje električne energije unutar stambenih zgrada i energetskih zajednica. U 2025. sustavi su još bili u fazi testiranja, a plan je omogućiti punu operativnu primjenu tijekom 2026. No, HERA je upozorila da je za daljnji razvoj energetskih zajednica potrebno zakonodavno urediti druga pitanja, koja su izvan djelokruga HERA-e: obračun naknada, porezni tretman, prava suvlasnika i odnose s opskrbljivačima te informatičku infrastrukturu. Također, HERA naglašava potrebu pravne sigurnosti kako se pravila ne bi retroaktivno mijenjala za postojeće investitore.

Krajnjim kupcima koji imaju napredna brojila opskrbljivači električnom energijom mogu nuditi modele opskrbe koji bi bili orijentirani specifičnim grupama krajnjih kupaca i njihovim obrascima potrošnje (npr. ugovori s dinamičkim cijenama i drugi). Napredna brojila su i preduvjet za nastavak energetske tranzicije (potrošači vlastite obnovljive energije, dijeljenje energije, električna vozila s mogućnošću predavanja u mrežu itd.). HERA je s operatorom distribucijskog sustava održavala sastanke u cilju koordinacije tih aktivnosti.

4.7.2 Sektor prirodnog plina

U svrhu praćenja i nadziranja funkcioniranja veleprodajnog i maloprodajnog tržišta plina, HERA na tromjesečnoj razini prikuplja podatke o nabavi i prodaji plina svih opskrbljivača i trgovaca plinom u Republici Hrvatskoj, odnosno o cijenama i količinama nabavljenog i prodanog (isporučenog) plina na veleprodajnom i maloprodajnom tržištu, broju krajnjih kupaca plina, strukturi maloprodajne cijene plina po kategorijama krajnjih kupaca, kao i podataka o vrstama ugovora i načinu ugovaranja cijene plina za pojedine kategorije krajnjih kupaca. Podaci o ostvarenim količinama i cijenama plina koje HERA zaprima od opskrbljivača i trgovaca plinom iskazuju se agregirano po kategorijama nabave, odnosno prodaje plina, pri čemu se ostvarene cijene plina za svaku kategoriju iskazuju kao ponderirani prosjek.

Kategorije nabave plina na veleprodajnom tržištu su: kupnja prema ugovorima o nabavi, na virtualnoj točki trgovanja i na trgovinskoj platformi, kao i kupnja na interkonekcijama i preko terminala za UPP. Kategorije prodaje plina na veleprodajnom tržištu uključuju: prodaju prema ugovorima o prodaji plina, na virtualnoj točki trgovanja i na trgovinskoj platformi, kao i prodaju izvan teritorija RH (izvoz).

Isto tako, HERA i na godišnjoj razini prikuplja podatke od operatora plinskih sustava o raspoloživim kapacitetima plinskih sustava i korištenju tih kapaciteta, kao i ostale podatke potrebne za odgovarajuća kvalitativna i kvantitativna mjerila i pokazatelje koje HERA prati i analizira.

Osim navedenog načina prikupljanja podataka, operator tržišta plina (HROTE) HERA-i dostavlja obračun naknade za dnevno odstupanje svih bilančnih skupina, obračun naknade za neutralnost i obračun odstupanja od nominacije po bilančnim skupinama. Izvještaj se dostavlja HERA-i sumarno kao jedan mjesečni izvještaj, najkasnije do 25. dana u mjesecu za prethodni mjesec. Zajedno s navedenim izvještajem, operator tržišta plina HERA-i dostavlja i zbirni mjesečni izvještaj svih trgovanja na trgovinskoj platformi. Zbirni mjesečni izvještaj sadrži popis trgovanja po voditeljima bilančnih skupina i danima.

Operator tržišta plina ima obvezu izrade i dostave do 1. ožujka tekuće godine HERA-i godišnjeg izvješća operatora tržišta plina o rezultatima analize tržišta plina i mjerama za njegovo unaprjeđenje, u skladu s odredbama članka 50., stavka 12. **Zakona o tržištu plina**.

Rezultati praćenja tržišta plina, koji obuhvaćaju prikaz aktualnog stanja te ocjenu i funkcioniranje veleprodajnog tržišta plina u RH iskazuju se kroz odgovarajuća mjerila i pokazatelje. Navedena mjerila i pokazatelji, osim u ovom izvješću, detaljnije se obrađuju i u Analizi funkcioniranja tržišta plina u RH, koju je HERA dužna, najmanje svake treće godine, provesti u skladu sa zakonskim odredbama. Od 2026. HERA na službenoj mrežnoj stranici objavljuje Analizu funkcioniranja tržišta plina u RH, kao zasebni sektorski izvještaj.

Svrha provođenja nadzora i analize veleprodajnog tržišta ogleda se u praćenju funkcioniranja cjelokupnog tržišta. S tim ciljem, HERA prati veleprodajno tržište primjenom indikatora definiranih u ACER-ovom dokumentu (engl. *European Gas target model-Review and update*), odnosno analizom mjerila „zdravog funkcioniranja tržišta“. Za sveobuhvatan pregled najznačajnijih odrednica i pokazatelja veleprodajnog tržišta te njihovu ocjenu, preuzete su i kategorije pokazatelja iz savjetodavnog dokumenta CEER-a (engl. *Council of European Energy Regulators*) za nacionalne regulatore, koji sadrži poveznice na odredbe za praćenje tržišta koje proizlaze iz propisa EU-a.

Veleprodajno tržište plina

Analizom prethodno navedenih najznačajnijih mjerila zdravog funkcioniranja veleprodajnog tržišta primjetno je da veleprodajno tržište plina u RH i dalje većinom zadovoljava postavljene navedene parametre.

RSI, indeks koji pokazuje može li tržište opstati bez najvećeg izvora nabave plina, što u 2025. predstavlja terminal za UPP, i dalje je iznad 100 % (169 %), što znači da tržište nije ovisno samo o jednom izvoru plina te da sigurnost opskrbe nije ugrožena. Isto tako, HHI promatran na veleprodajnoj razini, u 2025. iznosi 1.871 što predstavlja i dalje zadovoljavajuću razinu koncentracije i prihvatljivu razinu diverzifikacije tržišnih udjela sudionika na veleprodajnom tržištu plina Republike Hrvatske.

Dostupnost terminala za UPP pridonijela je povećanju tržišne konkurentnosti, diverzifikaciji izvora nabave te jačanju sigurnosti opskrbe plinom u Republici Hrvatskoj. Terminal za UPP je u 2025. godini i dalje najveći pojedinačni ulaz plina u plinski transportni sustav RRH s udjelom od 63 % ukupnih količina plina koje su ušle u transportni sustav RH.

Puna operativnost terminala za UPP već je od 2023. utjecala na povećanje dobavnih količina plina te ujedno i na jačanje utjecaja pojedinih voditelja bilančnih skupina koji su dugoročni zakupci kapaciteta terminala za UPP, što je evidentirano i kroz viši HHI indeks u 2023. u odnosu na 2022.

Od 2023. zabilježen je lagani pad HHI iz godine u godinu, te je tako u 2024. iznosio 2.025, dok je u 2025. zabilježen na još nižoj razini, odnosno na razini od 1.871, budući su se neki od dominantnih udjela koji su bili prisutni u 2024., u 2025. diversificirali na druge sudionike. HHI indeks odnosi se na udio bilančnih skupina u ukupno trgovanim količinama prirodnog plina na veleprodajnom tržištu RH, a dominantna je aktivna uloga nekoliko najvećih sudionika na tržištu (Prvo plinarsko društvo, MVM CEEnergy Croatia, HEP Grupa, MET Croatia Energy Trade zajedno s MET Austria Energy Trade te INA i Geoplin).

Analizom mjerila „zdravog funkcioniranja veleprodajnog tržišta“ u skladu sa smjernicama ACER-a, primjetno je da veleprodajno tržište plina u RH i dalje zadovoljava najznačajnije zadane parametre kao i da sigurnost i kontinuitet opskrbe nisu ugroženi. Isto tako, s daljnjim planiranim ulaganjem u skladišnu infrastrukturu izgradnjom novog vršnog podzemnog skladišta plina „Grubišno Polje“, kao i planiranim povećanjem kapaciteta terminala za UPP, postići će se dodatna fleksibilnost funkcioniranja tržišta plina te omogućiti ulazak novih sudionika na tržište, što bi svakako trebalo utjecati na daljnji razvoj konkurencije na tržištu i diverzifikaciju tržišnih udjela sudionika na veleprodajnom tržištu.

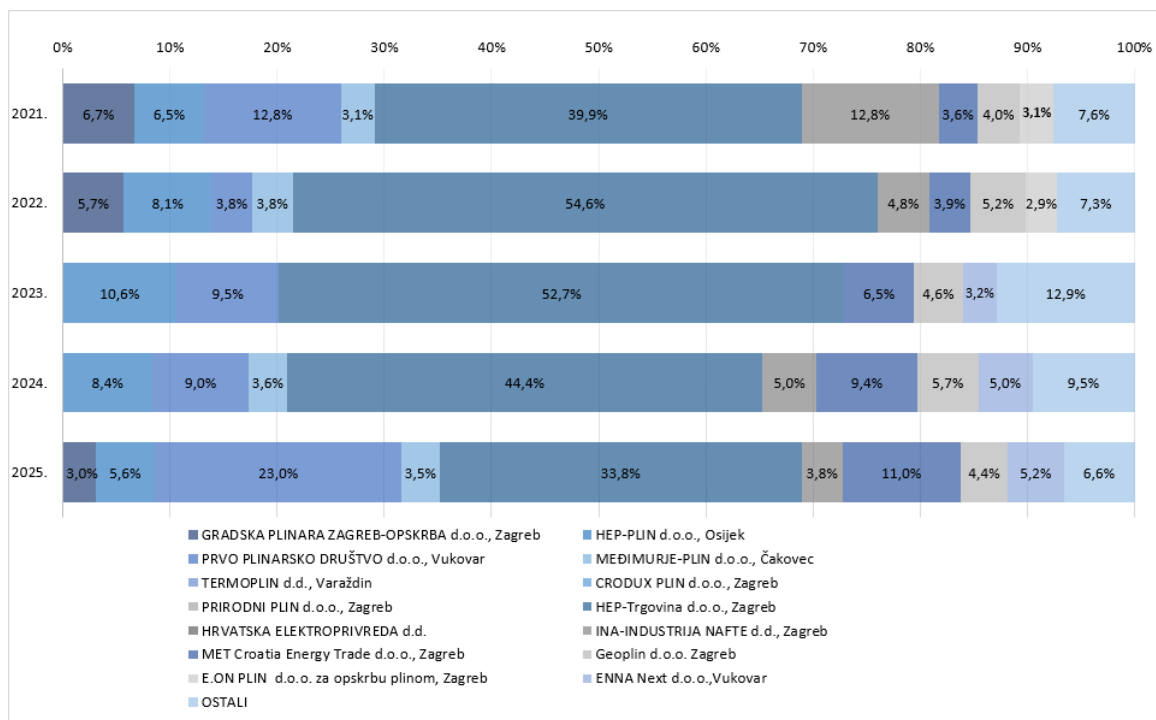
Dodatno, uspostava organiziranog plinskog tržišnog čvorišta u RH, koje podrazumijeva postojanje fizičkog i komercijalnog mjesta organizirane i likvidne trgovine plinom standardnim proizvodima (*spot*, *prompt*, *forward* proizvodima), pridonijelo bi uspostavi cjelovitog, transparentnog i konkurentnog veleprodajnog tržišta plina. Do uspostave takvog plinskog čvorišta u Republici Hrvatskoj, nizozemsko plinsko tržište TTF, koje je, u odnosu na druga europska kontinentalna spot tržišta daleko najlikvidnije, određeno je kao referentno tržište za regulatorne potrebe, odnosno za određivanje veleprodajne komponente krajnje regulirane cijene plina prema važećoj *Metodologiji utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za javnu uslugu opskrbe plinom i zajamčenu opskrbu*.

Maloprodajno tržište plina

Pregled maloprodajnog tržišta plina dan je kroz nekoliko glavnih indikatora: pokazatelja tržišne koncentracije HHI, stope promjene opskrbljivača plinom, utjecaja regulacije na cjelokupno maloprodajno tržište te informiranost krajnjih kupaca o mogućnostima na tržištu.

HHI, za kategoriju poduzetništvo, koju je HERA odredila kao relevantnu za ocjenjivanje maloprodajnog tržišta plina, u 2025. iznosio je 1.919 te predstavlja značajno smanjenje u odnosu na 2024. kada je iznosio 2.323. Navedena visina HHI-a u 2024. je bila rezultat primjene Vladinih mjera za otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu, prema kojima je, s ciljem osiguranja i povećanja raspoloživosti prirodnog plina u RH, dominantni sudionik na maloprodajnom tržištu bila grupacija Hrvatske elektroprivrede (sa 44,4 % učešća). U 2025. Vladine mjere su nastavljene te je i dalje evidentna dominacija grupacije Hrvatske elektroprivrede sa 33,8 % udjela, no u 2025. značajni dio navedenog relevantnog tržišta pripada i društvu PRVO PLINARSKO DRUŠTVO s 23 % udjela. Ostali udjeli na tržištu su disperzirani među sudionicima, te je na takav način postignuta preporučena razina HHI pokazatelja, ispod 2.000.

Kretanje HHI-a u posljednjih pet godina jasno pokazuje da je razina koncentracije na maloprodajnom tržištu plina u kategoriji poduzetništvo i dalje najvećim dijelom rezultat promjena raspodjele tržišnih udjela nekoliko najvećih sudionika, a što se jasno može vidjeti na slici 4.7.2 gdje je prikazan udio pojedinih sudionika na maloprodajnom tržištu plina u RH u razdoblju od 2021. do 2025.

Slika 4.7.2 Udio pojedinih sudionika na maloprodajnom tržištu plina u RH u razdoblju od 2021.-2025.

Bitan indikator aktivnosti maloprodajnog tržišta je i stopa promjene opskrbljivača plinom, koja pokazuje koliko su krajnji kupci upoznati s mogućnostima na tržištu i koliko aktivno sudjeluju na tržištu kroz postupke promjene opskrbljivača. Udio provedenih promjena opskrbljivača po OMM-u u 2025. čini 2,7 % u ukupnom broju OMM-a na maloprodajnom tržištu, što je značajno smanjenje u odnosu na 2024. kada je zabilježen na razini od 29 %.

Međutim, zabilježena stopa promjene u 2024. predstavlja iznimku u odnosu na dugoročno kretanje, budući da je navedeno povećanje vezano za provedeni javni natječaj za odabir opskrbljivača u obvezi javne usluge u svibnju 2024., kojim je određeno 13 opskrbljivača u obvezi javne usluge. Provedeni natječaj potaknuo je dio opskrbljivača plinom da na određenim distribucijskim područjima ponude opskrbu plinom po tržišnim uvjetima i konkurentnim cijenama plina u odnosu na reguliranu cijenu, što je posljedično i izazvalo kod dijela krajnjih kupaca želju za prelazak na opskrbu po tržišnim uvjetima, a što se nastavilo i u 2025., no ne u toliko značajnom omjeru kao godinu prije.

Značajniji broj promjene opskrbljivača u 2025. je evidentiran osobito u listopadu 2025., kada je prema evidenciji HROTE-a provedeno 5.684 promjena, od čega je 1.253 realizirano na distribucijskom području Gradske plinare Zagreb, dok je 2.327 realizirano na distribucijskom području Komunalije – plin, što se pripisuje značajnom interesu krajnjih kupaca iz kategorije kućanstvo koji su prešli na opskrbu Gradske plinare Zagreb - Opskrba te Komunalija – plin, ali po tržišnim uvjetima.

Promjene koje su evidentirane na tržištu plina u RH tijekom 2025. ukazuju da se tržište plina u segmentu kućanstva polako otvara za ponude plinom pod tržišnim uvjetima, što svakako ide u prilog zdravom funkcioniranju tržišta. Međutim, zbog utjecaja energetske krize koja je ranijih godina donijela nestabilnost na tržištu plina, krajnji kupci i dalje preferiraju sigurnost i predvidivost cijena, barem za određeni period, stoga ne pokazuju sklonost čestim promjenama opskrbljivača ili ugovora.

Dodatno, HERA je još u srpnju 2024. uspostavila „Alat za usporedbu cijena plina“, aplikaciju informativnog karaktera koja je razvijena s ciljem poticanja učinkovitog tržišnog natjecanja i osnaživanja pozicije krajnjih kupaca. Uspostavom aplikacije, krajnjim kupcima se olakšava

usporedba raspoloživih ponuda za opskrbu plinom (tržišne ponude i javna usluga), uključujući cijenu plina i uvjete opskrbe plinom, a time i donošenje odluke o izboru opskrbljivača plinom, kao i pristup kontaktima opskrbljivača plinom. Krajnji kupci kojima je *"Alat za usporedbu cijena plina"* namijenjen su kupci iz kategorije kućanstvo te kupci iz kategorije poduzetništvo s godišnjom potrošnjom plina do 100.000 kWh.

Tijekom 2025., nekoliko opskrbljivača plinom je kroz aplikaciju, osim ponuda po reguliranim uvjetima, nudilo i ponude za krajnje kupce kućanstvo i poduzetništvo po tržišnim uvjetima. Prisutnost aplikacije „Alat za usporedbu cijena plina“ na tržištu krajnjim kupcima približava mogućnosti koje tržište nudi, a opskrbljivačima omogućava prikaz raspoloživih ponuda na jednom mjestu.

Kvaliteta opskrbe plinom

Zakonom o tržištu plina definirane su obveze proizvođača plina, operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP te operatora mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om (dalje: operatori sustava), kao i obveze opskrbljivača plinom, u pogledu objavljivanja i održavanja ugovorenih parametara kvalitete opskrbe plinom kupaca. Kvaliteta opskrbe plinom obuhvaća kvalitetu usluge, pouzdanost isporuke i kvalitetu plina. Okvir za osiguranje kvalitete opskrbe plinom od strane operatora sustava i opskrbljivača plinom propisuju *Opći uvjeti opskrbe plinom*.

Pružanje propisane kvalitete opskrbe plinom potiče se putem poticajnih mjera kroz opće standarde kvalitete opskrbe plinom i primjenom nadoknada za uslugu pruženu izvan garantiranog standarda. Poticajne mjere propisane su Metodologijom za utvrđivanje visine iznosa tarifnih stavki za distribuciju, dok su nadoknade za uslugu pruženu izvan garantiranog standarda propisane Tablicom 2. iz Priloga 2. *Općih uvjeta opskrbe plinom*.

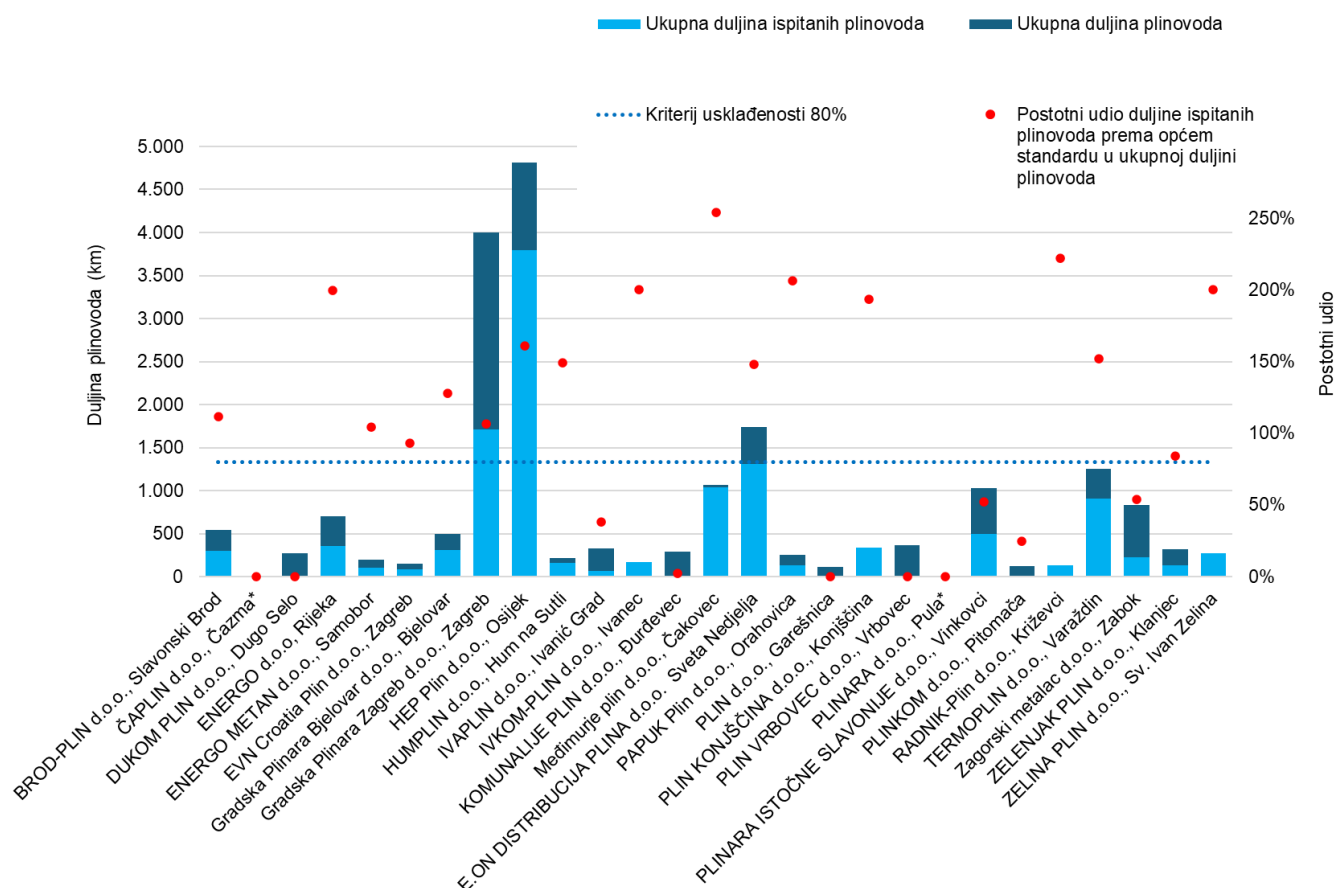
HERA kontinuirano prati ispunjavanje propisanih standarda kvalitete opskrbe plinom te unaprjeđuje propisane poticajne mjere, a od 2026. na službenoj mrežnoj stranici objavljuje Analizu kvalitete opskrbe plinom, kao zasebni sektorski izvještaj.

Opći standardi kvalitete opskrbe

Pouzdanost isporuke

Pokazatelj ispunjavanja standarda kvalitete opskrbe je **trajanje svih prekida isporuke plina** u odnosu na broj krajnjih kupaca kojima je prekinuta isporuka. Obveznici primjene su operatori distribucijskog sustava, operator transportnog sustava, operator sustava skladišta plina i operator terminala za ukapljeni prirodni plin.

Za praćenje ispunjavanja općeg standarda za aktivnost **ispitivanje nepropusnosti sustava** obveznici primjene su operatori distribucijskog sustava i operator transportnog sustava. Pokazatelj ispunjavanja standarda je udio duljine ispitanih plinovoda prema općem standardu u ukupnoj duljini plinovoda, a podaci za operatore distribucijskog sustava za 2025. prikazani su na slici 4.7.3.

Slika 4.7.3 Duljina ispitanih plinovoda u odnosu na ukupnu duljinu plinovoda i postotni udio duljine ispitanih plinovoda prema općem standardu u ukupnoj duljini plinovoda po pojedinom operatoru distribucijskog sustava (*podaci nisu dostavljeni)

Tijekom 2025. operator transportnog sustava izvršio je ispitivanje nepropusnosti transportnog sustava u duljini od 2.498,20 km, odnosno ispitao je na nepropusnost 96% ukupne duljine plinovoda, čime je ispunio opći standard.

Za praćenje ispunjavanja općeg standarda za aktivnost **odorizacija plina** propisan je najmanji broj mjerenja koncentracije odoranta na specifičnim točkama plinskog distribucijskog sustava, na način da se mjerenje izvršava najmanje jedno mjerenje po specifičnoj točki u razdoblju od 1. listopada do 31. ožujka i najmanje jedno mjerenje po specifičnoj točki u razdoblju od 1. travnja do 30. rujna.

Tijekom 2025. 15 operatora distribucijskog sustava izvršilo je mjerenje koncentracije odoranta prema općem standardu, odnosno njih 56%, dok dva operatora distribucijskog sustava nisu dostavili podatke, a za četiri operatora distribucijskog sustava podaci nisu potpuni za analizu.

Za praćenje ispunjavanja općeg standarda za aktivnost **hitne intervencije** za operatora distribucijskog sustava propisano je maksimalno vrijeme intervencije od zaprimanja poziva krajnjeg kupca ili treće strane (90 minuta).

Tijekom 2025. za 21 operatora distribucijskog sustava, odnosno za njih 78%, vrijeme intervencije je unutar općeg standarda, dok dva operatora distribucijskog sustava nisu dostavili podatke, a za jednog operatora distribucijskog sustava podaci nisu potpuni za analizu.

Kvaliteta plina

Kvaliteta plina obuhvaća tehničke zahtjeve kvalitete opskrbe plinom čijim poštivanjem se osigurava korisniku sustava ili krajnjem kupcu usklađenost parametara kvalitete plina sa standardnom kvalitetom plina propisanom u Tablici 3. iz Priloga 2. *Općih uvjeta*.

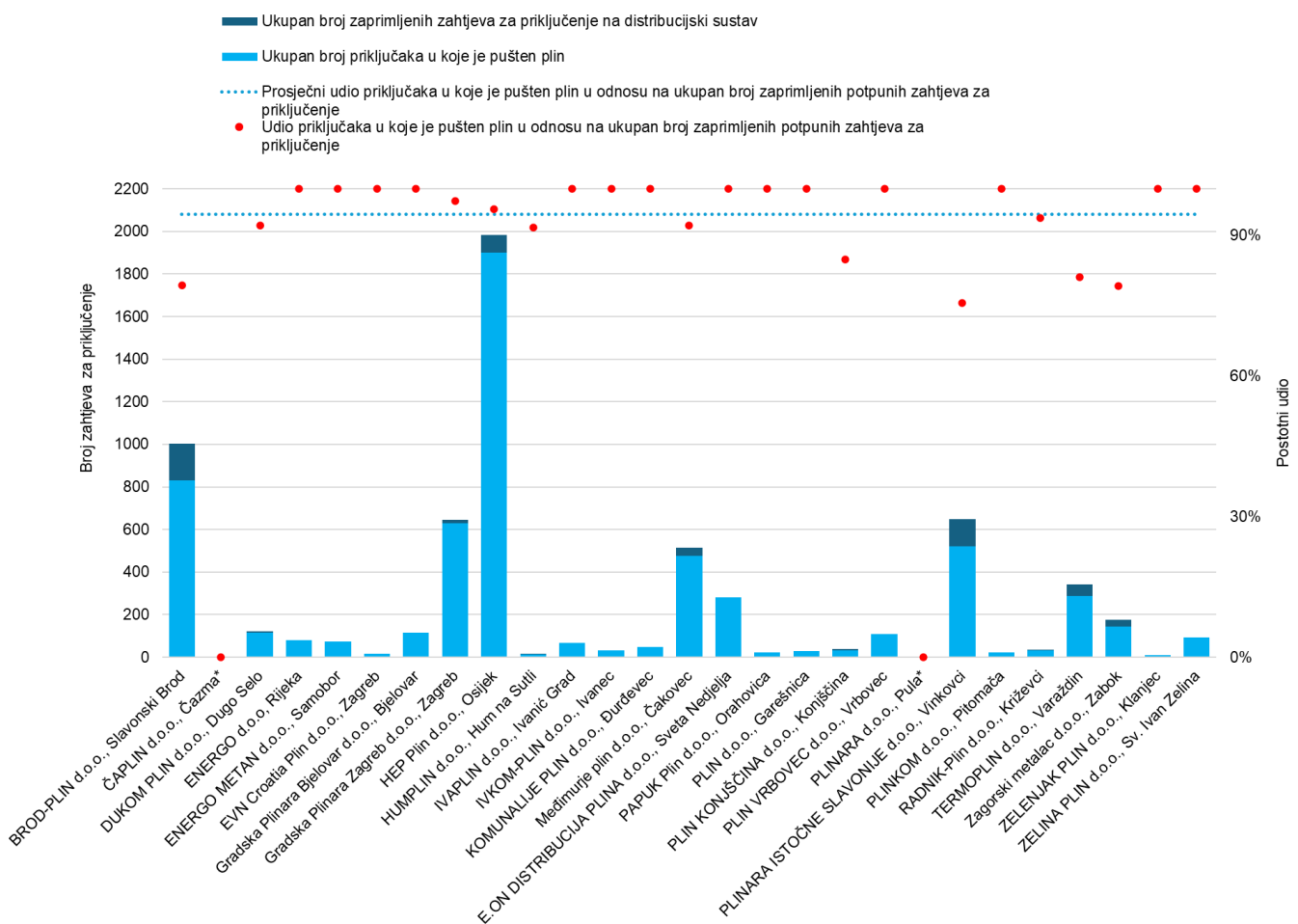
Prema zaprimljenim podacima operatora distribucijskih sustava, tijekom 2025. jedan operator distribucijskog sustava je zaprimio sedam prigovora na kvalitetu plina izvan općeg standarda, od kojih nijedan nije bio opravdan prigovor, dok operator transportnog sustava nije zaprimio nijedan prigovor na kvalitetu plina izvan općeg standarda.

Kvaliteta usluge

Za praćenje ispunjavanja općeg standarda za aktivnost **učinkovitost priključenja krajnjeg kupca na distribucijski sustav** propisan je kao pokazatelj udio priključaka u koje je pušten plin u odnosu na ukupan broj zaprimljenih potpunih zahtjeva za priključenje.

Nadalje, opći standardi kvalitete opskrbe obuhvaćaju pravovremeno **rješavanje prigovora i upita** krajnjih kupaca te pravovremeno **ispravljanje računa** za opskrbu plinom.

Za praćenje ispunjavanja općeg standarda ispravljanja računa za opskrbu plinom propisano je vrijeme za ispravak računa na zahtjev krajnjeg kupca koji koristi javnu uslugu opskrbe plinom ili krajnjeg kupca koji koristi tržišnu opskrbu plinom, unutar 10 radnih dana.

Slika 4.7.4 Broj priključaka u koje je pušten plin u odnosu na ukupan broj zaprimljenih zahtjeva, kao i udio priključaka u koje je pušten plin prema općem standardu u ukupnom broju zaprimljenih zahtjeva po pojedinom operatoru distribucijskog sustava (*podaci nisu dostavljeni)

Garantirani standardi kvalitete opskrbe

Pouzdanost isporuke

Obveznici primjene su operatori distribucijskih sustava, operator transportnog sustava, operator sustava skladištenja plina, operator terminala za UPP i operatori mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om. U okviru praćenja garantiranih standarda kvalitete opskrbe plinom temeljem zaprimljenih podataka od strane operatora terminala za UPP i operatora sustava skladištenja plina utvrđeno je da u 2025. pokazatelji pouzdanosti isporuke plina nisu prekoračeni.

Kvaliteta usluge

Obveznici primjene su operatori distribucijskih sustava, operator transportnog sustava, operator sustava skladištenja plina, operator terminala za UPP i operatori mjesta za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om svaki u svojem dijelu kako je propisano u Tablici 2, Priloga 3. Općih uvjeta.

Priključenje na distribucijski sustav prati se kroz propisane garantirane standarde, i to rok izdavanja posebnih uvjeta i/ili uvjeta priključenja, rok izdavanja energetske suglasnosti te rok izvedbe priključka.

Kod aktivnosti **dolazak ovlaštene osobe** prati se točnost dolaska ovlaštene osobe operatora distribucijskog sustava u terminu iz najave (termin u rasponu od 2 sata). Prema dostavljenim podacima operatora distribucijskih sustava u 2025. 496 dolazaka ovlaštene osobe bilo je van garantiranog standarda s prosječnim broja sati odstupanja od 5,9 sati.

Obustava isporuke plina prati se ostvarenim brojem radnih dana od dana zaprimanja **naloga opskrbljivača plinom za obustavom isporuke plina**, dostavljene operatoru distribucijskog sustava do dana obustave isporuke plina krajnjem kupcu unutra garantiranog standarda, dok se nastavak isporuke plina prati ostvarenim brojem radnih dana od dana kada je operator distribucijskog sustava zaprimio **nalog opskrbljivača za nastavak isporuke plina** do dana nastavka isporuke plina krajnjem kupcu unutar garantiranog standarda.

Prema dostavljenim podacima operatora distribucijskih sustava, u 2025. je ukupno 125 **dostava podataka o potrošnji** za obračunsko razdoblje bilo van garantiranog standarda, odnosno tri operatora distribucijskog sustava nisu podatke o potrošnji u propisanom roku dostavili opskrbljivaču plinom.

Opskrbljivači plinom obveznici su primjene garantiranog standarda kvalitete opskrbe, a koji se odnosi na **ispravak računa za opskrbu plinom** na zahtjev krajnjeg kupca i podnošenje **naloga operatoru** plinskog sustava na čiji je sustav priključen krajnji kupac **za ponovnu uspostavu isporuke plina**.

4.7.3 Sektor toplinske energije

Cilj praćenja funkcioniranja tržišta je poduzimati odgovarajuće mjere regulacije tržišta temeljem prikupljenih podataka. Prikupljaju se podaci temeljem dopisa i upitnika za Godišnje izvješće HERA-e od svih energetske subjekata, zatim podaci za potrebe evidencije kupaca toplinske energije i ispunjenje obveze prema čl. 11.c **Zakona o tržištu toplinske energije** te podaci čija obveza dostavljanja HERA-i je propisana zakonskim i podzakonskim propisima. Također se prikupljaju i podaci temeljem odredbi Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije kao i temeljem HERA-inih metodologija.

U skladu sa **Zakonom o tržištu toplinske energije**, a povezano s djelatnošću kupca toplinske energije, HERA vodi Registar kupaca toplinske energije koji je dostupan na mrežnim stranicama HERA-e. Tijekom 2025. u Registar kupaca toplinske energije nije upisan niti jedan kupac toplinske energije, a brisan je jedan kupac toplinske energije. Tako je na dan 31. prosinca 2025. u Registru

kupaca toplinske energije bio upisan 41 poslovni subjekt (pravne i fizičke osobe). Uz navedeni Registar kupaca toplinske energije, HERA vodi i Evidenciju kupaca toplinske energije u koju se upisuju podaci bitni za praćenje potrošnje toplinske energije i koja se koristi za rješavanje žalbi i prigovora vezanih za isporuku toplinske energije u zgradama/građevinama.

Nadalje, HERA redovito prati uvjete stjecanja statusa povlaštenih proizvođača električne energije i, između ostalog, utvrđuje godišnje učinkovitosti kod kogeneracijskih postrojenja koja koriste biomasu i bioplin odnosno utvrđuje uštedu primarne energije postrojenja sa visokoučinkovitom kogeneracijom. Većina kogeneracijskih postrojenja, a koja su u sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije proizvedenu korisnu toplinu koriste za vlastite potrebe ili ju isporučuju drugim potrošačima (centralni toplinski sustavi, drvoprerađivačka industrija, poljoprivredne djelatnosti i slično). Tijekom 2025. godine, HERA je u skladu s Uredbom o korištenju obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije nastavila prikupljanje podataka i analize mjesečnog izvještavanja te praćenja rada postrojenja koji imaju status povlaštenog proizvođača električne energije s ciljem pravovremenog i preciznijeg praćenja proizvodnje električne energije i korištenja topline.

4.8 Nadzor nad radom energetske subjekata

Poslovi, ovlasti i odgovornosti HERA-e utvrđuju se **Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti**, zakonom kojim se uređuje energetski sektor i drugim zakonima kojima se uređuju pojedina tržišta energije. S tim u vezi, **Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti** propisano je da su osnovni poslovi HERA-e, između ostalog:

- izdavanje, produženje i prijenos dozvola za obavljanje energetske djelatnosti te privremeno i trajno oduzimanje dozvola,
- nadzor energetske subjekata u obavljanju energetske djelatnosti i
- nadzor provođenja odredbi o razdvajanju u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetski sektor i zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti.

Isto tako, navedenim zakonom su propisane ovlasti HERA-e u postupku nadzora te sam postupak nadzora, odnosno utvrđivanje činjeničnog stanja, donošenje odluka te mogućnost pokretanja prekršajnog postupka podnošenjem optužnih prijedloga po donošenju odluke.

HERA je tijekom 2025. i početkom 2026. provodila postupke nadzora nad radom energetske subjekata i to u dijelu:

- obavljanja energetske djelatnosti opskrbe plinom i usklađenosti postupanja energetske subjekata s energetskim propisima nad pet energetske subjekata u osam postupaka, a u kojima je donijela dvije odluke o provedenom nadzoru, jedno rješenje o obustavi postupka nadzora te pokrenula dva prekršajna postupka podnošenjem optužnih prijedloga,
- održavanja uvjeta kvalificiranosti za obavljanje energetske djelatnosti nad četiri energetska subjekta u četiri postupka, a u kojima je donijela tri rješenja o trajnom oduzimanju dozvole i
- obavljanja energetske djelatnosti distribucije plina i obveze razdvajanja djelatnosti u skladu sa Zakonom o tržištu plina nad jednim energetskim subjektom u kojem je donijela odluku o provedenom nadzoru.

U dijelu nadzora obavljanja energetske djelatnosti opskrbe plinom, HERA je u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti utvrdila nepravilnosti u postupanju energetske subjekata MEĐIMURJE-PLIN,

Čakovec i GRADSKA PLINARA ZAGREB-OPSKRBA, Zagreb, odnosno postupanje protivno propisima, a što je bio povod pokretanja nadzora nad istima, te je po provedbi postupka nadzora donijela odluku o provedenom nadzoru. Naime, HERA je donijela odluku o provedenom nadzoru nad energetske subjektom GRADSKA PLINARA ZAGREB-OPSKRBA, u kojoj je utvrđeno da postupanje u vezi s postupcima promjene opskrbljivača plinom i sklapanjem ugovora o opskrbi plinom nije bilo provedeno u skladu sa **Zakonom o tržištu plina** i *Općim uvjetima opskrbe plinom* te je naloženo otklanjanje navedenih nedostataka u postupanju. Isto tako, donesenom odlukom o provedenom nadzoru nad energetske subjektom MEDIMURJE-PLIN utvrđeno je da isti nije u cijelosti postupio u skladu s Uputom za postupanje HERA-e, kojom mu je naloženo da svoje postupanje uskladi s *Općim uvjetima opskrbe plinom* i da, u vezi s uvjetima obračuna i naplate isporučenog plina i postupcima promjene opskrbljivača plinom, nije postupio u skladu s odredbama *Općih uvjeta opskrbe plinom* te je naloženo da otkloni utvrđene nedostatke u postupanju. Osim navedenog, HERA je također donijela rješenje o obustavi postupka nadzora nad energetske subjektom PLIN VRBOVEC, Vrbovec koji je bio pokrenut zbog utvrđenih nepravilnosti u postupanju prema energetske propisima, odnosno postupanje protivno *Općim uvjetima opskrbe plinom*, budući da je predmetna dozvola za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom tijekom samog postupka nadzora prestala važiti.

Nadalje, što se tiče nadzora u dijelu održavanja uvjeta kvalificiranosti za obavljanje energetske djelatnosti HERA je u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti temeljem uvida u javno dostupne podatke na portalu Fininfo, utvrdila da su energetske subjekti ZAGREBAČKI PROMETNI ZAVOD, Zagreb, FRANKOPAN ENERGY, Zagreb i AUTOPRIJEVOZNIK KLJAJIĆ, Zagreb u blokadi (nisu u mogućnosti plaćati svoje obveze ili im je platežna sposobnost znatno smanjena), a što je bio povod pokretanja nadzora nad istima, te je po provedbi postupka nadzora donijela rješenje o trajnom oduzimanju dozvole za navedene energetske subjekte.

Osim navedenog, HERA je u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti utvrdila da energetske subjekt HEP-PLIN, Osijek nije poštivao odredbe **Zakona o tržištu plina** kojima se propisuje obveza razdvajanja djelatnosti te je po provedbi postupka nadzora donijela odluku o provedenom nadzoru nad navedenim energetske subjektom i naložila da bez odlaganja djelatnost operatora distribucijskog sustava koji je dio vertikalno integriranog subjekta organizira u samostalnom pravnom subjektu, neovisno od drugih djelatnosti u sektoru plina.

Potrebno je dodatno spomenuti kako su od svibnja 2024. pokrenuti postupci nadzora nad 5 energetske subjekata, a s obzirom na aktivnosti sudionika na trgovinskoj platformi koju osigurava i kojom upravlja HROTE. HERA je analizirala trgovanja na trgovinskoj platformi i postupanja operatora transportnog sustava i voditelja bilančnih skupina, koji su na bilo koji način sudjelovali na veleprodajnom tržištu plina za potrebe uravnoteženja, bilo davanjem ponuda ili prihvatanjem ponuda, odnosno zaključivanjem trgovanja na trgovinskoj platformi, i to u razdoblju primjene posebnih mjera iz *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*, odnosno od 1. listopada 2022. do 6. srpnja 2023.

Analizom aktivnosti i trgovanja na trgovinskoj platformi, HERA je zaključila da postoji mogućnost da 5 energetske subjekata na veleprodajnom tržištu energije, u svojstvu voditelja bilančne skupine, u predmetnom razdoblju nisu postupali o u skladu:

- s člankom 73. točkama 1. i 2. **Zakona o tržištu plina**, kojima je propisano da je voditelj bilančne skupine dužan organizirati i voditi bilančnu skupinu i svakodnevno uravnotežavati količine plina koje ulaze u transportni sustav i izlaze iz transportnog sustava, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi,
- člankom 4. stavkom 9. *Pravila o organizaciji tržišta plina*, kojim je propisano da je voditelj bilančne skupine odgovoran za uravnoteženje bilančne skupine koju organizira i vodi, odnosno za usklađivanje dnevnih količina plina koje se predaju u transportni sustav i

preuzimaju iz transportnog sustava kako bi operator transportnog sustava trebao poduzimati što manje radnji uravnoteženja i

- člankom 5. *Uredbe (EU) 1227/11 (Uredba REMIT)*, kojim je propisano da je zabranjeno poduzeti ili pokušati poduzeti manipulaciju tržištem na veleprodajnim tržištima energije.

Slijedom navedenog, HERA je nad 4 energetska subjekta pokrenula postupak nadzora nad obavljanjem energetske djelatnosti opskrbe plinom i provođenjem **Zakona o tržištu plina** (NN 18/18 i 23/20), *Pravila o organizaciji tržišta plina* (NN 50/18 i 154/22) i *Uredbe REMIT*, dok je nad 1 energetskim subjektom pokrenula postupak nadzora nad obavljanjem energetske djelatnosti opskrbe plinom i provođenjem **Zakona o tržištu plina** (NN 18/18 i 23/20), *Pravila o organizaciji tržišta plina* (NN 50/18 i 154/22), primjenjive *Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*, *Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina* (NN 122/22) i *Upute o postupanju energetskim subjektima u vezi s provedbom Odluke o cijeni i raspodjeli kapaciteta prirodnog plina kojeg je Hrvatska elektroprivreda d.d. preuzela od proizvođača prirodnog plina* (NN 122/22), KLASA: 391-01/22-01/408, URBROJ: 517-07-2-1-22-1, od 27. listopada 2022.

Ujedno je o pokretanju navedenih postupaka radi sumnji u kršenje odredbi *Uredbe REMIT* obaviještena i Agencija za suradnju energetskih regulatora – ACER.

Od navedenih 5 energetskih subjekata nadzora tražena su obrazloženja, obavijesti, podaci i dokumentacija u pogledu navedenih spornih postupanja te je HERA u postupku finalizacije navedenih postupaka i provođenja propisanih završnih aktivnosti.

Osim gore navedenih postupaka nadzora, s ciljem zaštite krajnjih kupaca, poticanja učinkovitog tržišnog natjecanja i jačanje uloge krajnjih kupaca, HERA je za potrebe aplikacije „Alat za usporedbu cijene plina“, u 2025. provodila aktivnosti u dijelu analize ponuda, tipskih ugovora i ugovornih uvjeta opskrbljivača plinom i verifikacija podataka i ponuda unesenih u aplikaciju od strane opskrbljivača plinom. U tom smislu, HERA je provjerila i verificirala podatke i ponude po tržišnim uvjetima unesenih u aplikaciju od strane opskrbljivača plinom MEĐIMURJE-PLIN, GRADSKA PLINARA ZAGREB-OPSKRBA, KOMUNALIJE - PLIN i ENERGO za krajnje kupce kategorije kućanstvo te od opskrbljivača plinom PLINARA za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, odnosno za poduzetništvo s godišnjom potrošnjom plina do 100.000 kWh.

4.8.1 REMIT

Uredba REMIT (engl. *Regulation on wholesale energy market integrity and transparency*), koja je izmijenjena *Uredbom (EU) 2024/1106 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. (Uredba REMIT II)*, propisuje ključna pravila za transparentno trgovanje energijom u Europskoj uniji, s ciljem da svi sudionici na tržištu imaju jednake uvjete te da se spriječe okolnosti u kojima bi pojedini subjekti mogli ostvariti nepoštenu prednost.

Uredba REMIT, zajedno s *Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2026/256 o izvješćivanju o podacima*⁵⁷ i *Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2026/255 o platformama za objavu povlaštenih informacija i registriranim mehanizmima za izvješćivanje*⁵⁸, koje su usvojene početkom 2026.

⁵⁷ Provedbena uredba Komisije (EU) 2026/256 od 30. siječnja 2026. o izvješćivanju o podacima i provedbi članka 7.c stavka 2., članka 8. stavka 1. točke (a) te članka 8. stavaka 2. i 6. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije i stavljanju izvan snage Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1348/2014

⁵⁸ DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/255 od 30. siječnja 2026. o dopuni Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pojedinosti potrebnih za odobrenje i nadzor platformi za povlaštene informacije i registriranih mehanizama izvješćivanja koje provodi Agencija Europske unije za suradnju energetskih regulatora

godine, čini cjelovit regulatorni okvir za praćenje i nadzor europskog veleprodajnog tržišta energije.

Uredba REMIT obuhvaća tri glavna dijela: zabranu manipulacije tržištem i trgovanja na temelju povlaštenih informacija, zahtjeve za učinkovitu i pravodobnu objavu povlaštenih informacija te okvir za sveobuhvatno praćenje tržišta kroz propisana obavezna izvješćivanja o trgovanju.

Ključnu ulogu u provedbi *Uredbe REMIT* na razini Europske unije ima ACER, koji prikuplja i analizira podatke o trgovanju, koordinira nadzor tržišta unutar Europske unije te usmjerava postupanja nacionalnih regulatornih tijela u slučaju mogućih povreda.

Na nacionalnoj razini HERA provodi nadzor veleprodajnog tržišta u skladu s *Uredbom REMIT* i pripadajućim nacionalnim zakonodavstvom. Jedna od osnovnih obveza svih tržišnih sudionika, uključujući i infrastrukturnih operatera, je registracija u Središnjem europskom registru sudionika na tržištu energije (CEREMP). U CEREMP se registriraju svi tržišni sudionici s poslovnim nastanom u RH, kao i sudionici iz trećih zemalja koji imaju namjeru biti aktivni na hrvatskom veleprodajnom energetsom tržištu, no u tom slučaju obvezni su imenovati predstavnika s poslovnim nastanom u Hrvatskoj.

Krajem 2025., u CEREMP-u je upisano 159 sudionika registriranih od strane HERA-e, od čega su 142 tržišna sudionika s poslovnim nastanom u RH, a 20 tržišnih sudionika je iz trećih zemalja. Tijekom protekle godine provedeni su postupci potvrđivanja registracije za 13 novih i 22 prethodno registrirana sudionika. HERA je nastojala osigurati da svi sudionici iz trećih zemalja u skladu s *Uredbom REMIT II* odrede imenovanog predstavnika iz Hrvatske. Isto nije uspješno provedeno za tri sudionika koji nisu dostavili informacije potrebne za ažuriranje.

HERA se, jednako kao i drugi europski regulatori, u redovnim nadzornim aktivnostima susreće s nedovoljno ažurnim podacima u CEREMP-u, stoga se očekuje da će tijekom 2026./2027., u okviru planirane izmjene i nadogradnje CEREMP-a, tržišni sudionici ujedno ažurirati sve postojeće podatke.

Uredba REMIT II i regulatorne izmjene

Uredba REMIT značajno je unaprijeđena 2024. stupanjem na snagu *Uredbe (EU) 2024/1106*,⁵⁹ čime se u velikoj mjeri proširuje opseg prikupljanja podataka, uključuju se dodatne kategorije tržišnih aktivnosti (npr. algoritamsko trgovanje), uvedena je obveza imenovanja predstavnika za sudionike iz trećih zemalja te su pojačane istražne i provedbene ovlasti ACER-a u prekograničnim slučajevima, čime je sada predviđena mogućnost provođenja nadzora bilo kojeg sudionika u Europskoj uniji izravno od strane ACER-a, uz podršku nacionalnih regulatora.

Uredba REMIT II detaljnije propisuje i proširuje krug osoba za koje se smatra da u okviru svoje struke dogovaraju ili izvršavaju transakcije veleprodajnim energetske proizvodima (PPAT i PPET) te se za iste propisuje obveza da uspostavljaju i održavaju djelotvorne mehanizme i postupke kako bi pravovremeno prepoznale i prijavile sumnju u kršenja članaka 3. ili 5. Iako je ova obveza bila predviđena i ranije, *Uredbom REMIT II* iz relativno općenite obveze prijavljivanja prelazi se u jasno reguliran, tehnološki i organizacijski zahtjevan sustav aktivnog nadzora tržišta od strane takvih sudionika. Na taj se način značajno unapređuje sustav nadzora, a ACER i nacionalni regulatori dobivaju sve više prijava sumnji u kršenje *Uredbe REMIT*.

Poseban naglasak stavljen je na usklađivanje sankcijskog okvira na razini Europske unije, a nacionalna regulatorna tijela trebaju imati mogućnost izricanja učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija, uključujući administrativne i novčane kazne i druge mjere, izravno, ili

⁵⁹ Uredba (EU) 2024/1106 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o izmjeni uredbi (EU) br. 1227/2011 i (EU) 2019/942 u pogledu poboljšanja zaštite Unije od manipulacije tržištem na veleprodajnom tržištu energije (Tekst značajan za EGP)

iznimno putem sudova, ukoliko nacionalnim zakonodavstvom takva ovlast regulatorima nije prepoznata.

Moguća visina kazni pritom je *Uredbom REMIT II* znatno povećana, ovisno o vrsti prekršaja. Primjerice, za trgovanje na temelju povlaštenih informacija ili manipulaciju tržištem prekršiteljima prijeti novčana kazna od najmanje 5 milijuna eura za fizičke osobe te najmanje 15 % ukupnog godišnjeg prometa iz prethodne godine za pravne osobe.

Navedene odredbe potrebno je uskladiti u hrvatskom energetsom zakonskom okviru, obzirom da postojeći energetske zakoni (**Zakon o tržištu plina** i **Zakon o električnoj energiji**) propisuju gornje granice iznosa kazni u značajno nižim iznosima od propisanih iznosa najviših novčanih kazni iz *Uredbe REMIT II*. Prema usvojenom Planu zakonodavnih aktivnosti Vlade RH za 2026., isto se očekuje provesti do kraja 2026.

U pogledu HERA-inih daljnjih provedbenih aktivnosti na implementiranju *Uredbe REMIT*, HERA će nastaviti započeti proces povezivanja s ACER-om kako bi se uspostavila mogućnost aktivnog uvida u sva upozorenja koja se aktiviraju na ACER-ovim sustavima, a povezana su sa hrvatskim veleprodajnim tržištem električne energije i plina.

Provedbeni akti uz Uredbu REMIT II

Kako bi se odredbe *Uredbe REMIT II* operativno implementirale, ACER, Komisija i nacionalni regulatori su tijekom 2025. usko surađivali na pripremi provedbenih akata te su tijekom cjelokupnog postupka u više navrata uključivali tržišne sudionike kroz upitnike, javna savjetovanja, predavanja i mrežne seminare. HERA je također sudjelovala u postupcima pripreme dokumenata kroz radne grupe ACER-a i sudjelovanjem u radu komitologije Europske Komisije te je tijekom postupka o svim ključnim koracima informirala tržišne sudionike kroz objave važnih novosti na mrežnoj stranici HERA-e posvećenoj REMIT-u.

Rezultat navedenog postupka ogleda se u objavljenim provedbenim aktima iz travnja 2026. - *Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2026/256 o izvješćivanju o podacima* i *Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2026/255 o platformama za objavu povlaštenih informacija i registriranim mehanizmima za izvješćivanje* te u dva otvorena pisma objavljena od strane ACER-a u kojima se daju pojašnjenja novih akata i ključnih promjena kako bi se podržala pravovremena provedba novih odredbi.

Do kraja 2026. godine očekuje se objava svih preostalih dokumenata nužnih za izvješćivanje prema novim pravilima *Uredbe REMIT II*, dok će se do 29. listopada 2027. nastavljati primjenjivati izvještavanje po prilogima iz *Provedbene uredba Komisije (EU) br. 1348/2014 od 17. prosinca 2014*⁶⁰, kako bi se svim sudionicima ostavilo dovoljno vremena za prilagodbu svojih sustava za izvješćivanje.

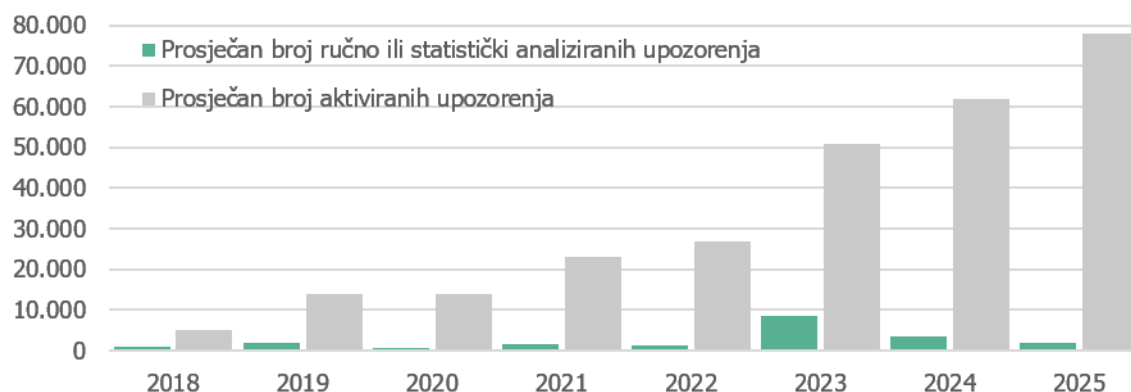
Nadzor, prijave sumnjivih transakcija i aktivnosti HERA-e

Tržišni sudionici imaju obvezu pravovremene prijave sumnjivih transakcija ACER-u i nacionalnim regulatorima, što se najčešće provodi putem ACER-ove platforme za notifikaciju. Također su obvezni pravodobno objavljivati povlaštene informacije na za to predviđenim platformama, budući da takve informacije mogu značajno utjecati na cijene veleprodajnih energetskih proizvoda.

HERA je tijekom 2025. nastavila suradnju s ACER-om i regionalnim regulatornim tijelima u okviru zajedničkih nadzornih i istražnih aktivnosti, s ciljem osiguravanja dosljedne primjene pravila

⁶⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1348/2014 od 17. prosinca 2014. o izvješćivanju o podacima i provedbi članka 8. stavaka 2. i 6. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije

Uredbe REMIT i učinkovitog otkrivanja mogućih zlouporaba tržišta. U 2025. ACER je prosječno mjesečno analizirao nešto manji broj aktiviranih upozorenja u odnosu na prethodnu godinu, a 31 upozorenje je obradio i prosljedio nacionalnim regulatorima na daljnje postupanje i ocjenu je li sumnja opravdana odnosno ima li osnove za pokretanja postupanja prema sudionicima za kršenje *Uredbe REMIT*. HERA je temeljem takvih prijava u 2025. ukupno obrađivala devet slučajeva, od čega su četiri zatvorena nakon preliminarne početne procjene, a preostale prijave su u fazi daljnjeg postupanja.

Izvor: ACER REMIT Quarterly report, izdanje 43/Q4 2025, obrada: HERA

Slika 4.8.1 Pregled prosječnog mjesečnog broja analiziranih i aktiviranih upozorenja na sumnje u kršenje Uredbe REMIT od strane ACER-a

Na razini cijele EU tijekom 2025. doneseno je 10 odluka o kršenju *Uredbe REMIT* od strane sedam nacionalnih regulatora, u ukupnom iznosu kazni od oko 23 milijuna eura. Sve odluke o sankcijama u slučaju kršenja odredbi *Uredbe REMIT* objavljuju se na mrežnim stranicama ACER-a⁶¹.

Tijekom 2025. i početkom 2026. HERA je nastavila jačati nadzorne kapacitete i operativnu primjenu REMIT okvira, s posebnim naglaskom na uspostavu operativnih preduvjeta za korištenje naprednih analitičkih i nadzornih alata. Aktivnosti su uključivale nastavak postupnog kadrovskog jačanja odjela za nadzor tržišta, fizičke preduvjete prilagodbe prostora i opreme za korištenje sustava za zaprimanje i analizu veleprodajnih trgovinskih podataka te razvoj sigurnih mehanizama razmjene informacija s ACER-om. Tijekom 2026. očekuje se nastavak aktivnosti u dijelu dodatnog kadrovskog jačanja kako bi se uspješno dovršio postupak prelaska s normative implementacije *Uredbe REMIT II* na njegovu operativnu primjenu, uz postojeće aktivnosti HERA-e u okviru cjelokupnog europskog regulatornog sustava.

4.9 Zaštita kupaca

HERA u okviru svoje nadležnosti aktivno sudjeluje u području zaštite kupaca energije na više načina, i to:

- kroz provođenje nadzora nad radom energetske subjekata, nadzora nad kvalitetom usluga energetske subjekata te putem prikupljanja i obrade podataka u vezi s djelatnostima energetske subjekata u području zaštite potrošača, sukladno odredbama **Zakona o energiji** i zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetske djelatnosti te kroz suradnju s ministarstvima i nadležnim inspekcijama, sukladno posebnim zakonima te

⁶¹ <https://acer.europa.eu/remit/coordination-on-cases/enforcement-decisions>

- rješavanjem pojedinačnih žalbi i prigovora kupaca temeljem javnih ovlasti na temelju **Zakona o regulaciji energetske djelatnosti** te ostalih zakona i propisa kojima se regulira pojedino tržište energije.

Postupke vezane za zaštitu svojih prava kupci energije pokreću pred HERA-om podnošenjem žalbi ili prigovora vezano uz akte izdane od strane energetske subjekata te uz rad energetske subjekata iz područja električne energije, toplinske energije, prirodnog plina i nafte.

Postupajući po žalbama HERA je donosila rješenja kojima je iste usvajala, odbijala ili odbacivala, u skladu s odredbama **Zakona o općem upravnom postupku**. U povodu prigovora, HERA je davala upute energetskim subjektima za usklađivanje postupanja s relevantnim pravnim okvirom, odgovarala strankama u slučaju kada su navodi iz prigovora ocijenjeni neosnovanima, ujedno ih upućivala kako ostvariti daljnju zaštitu svojih prava, te ih obavještavala kada su energetski subjekti usvojili prigovore.

Prilikom donošenja odluka o zahtjevima krajnjih kupaca iz njihovih podnesaka, HERA je osobito imala u vidu važnost kontinuirane opskrbe energijom odnosno energentima, kao i kvalitetu opskrbe energentima, što je i **Zakon o zaštiti potrošača** prepoznao kao izrazito važan element za osiguranje zaštite prava potrošača. HERA drži važnim utjecati na smanjenje broja obustava isporuke energije koje opskrbljivači koriste kao svojevrsna sredstva prisilne naplate dospjelih potraživanja te smatra da bi bilo dobro da opskrbljivači primarno u tu svrhu koriste druge propisane postupke (primjerice ovršni postupci). U prilog navedenome svakako ide okolnost da je HERA, nastavno na preporuke Pučke pravobraniteljice / Pučkog pravobranitelja, u opće uvjete za električnu energiju i plin unijela odredbe koje obvezuju opskrbljivača energijom da već kod prvih poteškoća u podmirenju računa izravno pristupi krajnjem kupcu iz kategorije kućanstvo te mu omogući individualizirani savjet i pomoć za podmirenje računa te postizanje optimalne razine i rasporeda potrošnje električne energije.

Dodatno, HERA je aktivno sudjelovala u radu Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača, s ciljem da se korisnici usluga u energetskom sektoru što bolje upoznaju sa svojim pravima i obvezama, te da potrošači prepoznaju HERA-u kao tijelo kojem se mogu obratiti ako je neko od njihovih prava, definirano propisima kojima se regulira energetski sektor, povrijeđeno.

Također, u 2025. HERA je usko surađivala i s ostalim javnopravnim tijelima, kao i s raznim udrugama za zaštitu potrošača. HERA će i ubuduće nastaviti navedenu suradnju, kao i kontakte s potrošačima, bilo putem izravnih odgovora na upite potrošača, bilo putem razmatranja određenih pitanja koja se odnose na prava i zaštitu potrošača.

Tijekom 2025. u HERA-i je bilo u obradi ukupno 1640 podnesaka kupaca energije, od čega 383 upita i 127 ostalih podnesaka, te 1130 žalbi i prigovora kupaca energije.

Najčešći razlozi zbog kojih su se krajnji kupci obraćali HERA-i su:

- u sektoru električne energije: priključenje na elektroenergetsku mrežu i uvjeti priključenja, način obračuna i račun, neovlaštena potrošnja električne energije, kvaliteta opskrbe električnom energijom, privremena obustava isporuke električne energije te nastavak isporuke električne energije, gubitak statusa kupca električne energije i prava na korištenje mreže, evidentiranje korisnika mreže tj. kupca električne energije.
- u sektoru plina: obračun - račun, obustava isporuke plina i nastavak isporuke plina, neovlaštena potrošnja plina, promjena opskrbljivača plinom, promjena kategorije potrošnje tj. tarifnog modela
- u sektoru toplinske energije: način obračuna i račun, izdvajanje iz zajedničkog toplinskog sustava odnosno isključenje cijele zgrade - građevine iz zajedničkog toplinskog sustava te kvaliteta opskrbe toplinskom energijom.

Detaljni statistički prikazi i struktura podnesaka koje su kupci dostavljali HERA-i nalaze se u sljedećim podpoglavljima.

4.9.1 Sektor električne energije

U skladu sa svojim ovlastima, HERA je i u 2025. rješavala podneske pravnih i fizičkih osoba. Klasifikacija predmeta iz područja električne energije svih subjekata⁶² rješavanih u HERA-i tijekom 2025., a posebno statistika žalbi i prigovora u 2025. prikazana je u narednim tablicama.

Tablica 4.9.1 Klasifikacija svih predmeta iz područja električne energije svih subjekata, rješavanih u 2025.

Podnesak	Rješavano u 2025.	Udio, %
Žalba	66	7
Prigovor	637	67
Upit	183	19
Nadzor	1	0
Dostava	2	0
Molba	1	0
Predstavka	1	0
Prijava	11	1
Prijedlog	1	0
Zahtjev	43	5
UKUPNO	946	100

Obrada: HERA

Tablica 4.9.2 Statistika žalbi i prigovora iz područja električne energije svih subjekata, rješavanih u 2025.

Vrsta žalbe ili prigovora	Rješavano u 2025.	Udio, %
Evidentiranje korisnika mreže / kupca električne energije	36	1
Gubitak statusa kupca / prava na korištenje mreže	19	3
Ispravnost opreme	11	2
Kvaliteta opskrbe električnom energijom	64	9
Neovlaštena potrošnja	31	4
Pravo korištenja nekretnina koje nisu u vlasništvu energetske subjekata	5	1
Prijenos ugovora o opskrbi	1	0
Priključenje	338	48
Privremena obustava isporuke električne energije	29	4
Račun	141	20
Raskid ugovora o opskrbi i postupanje prodajnih predstavnika	2	0
Ostalo	26	4
UKUPNO	703	100

Obrada: HERA

⁶² uključujući korisnike mreže (krajnji kupci iz kategorije kućanstva i iz kategorije poduzetništvo, proizvođači, operatori skladišta energije), ostale energetske subjekte, pravne zastupnike, medije, strana trgovačka društva, upravne subjekte i druge

Većina predmeta rješavanih u HERA-i u 2025. odnosila se na prigovore i žalbe na priključenje, na račune za električnu energiju te na kvalitetu opskrbe električnom energijom. Detaljna statistika je u tablici u nastavku.

Tablica 4.9.3 Statistika prigovora i žalbi svih subjekata, kućanstava i ostalih na kvalitetu opskrbe, priključenje i račun iz područja električne energije rješavanih u HERA-i u 2025.

Vrsta žalbe ili prigovora	Svi	Kućanstva	Ostali
Kvaliteta opskrbe električnom energijom	64	59	5
naknada	1	1	
napon	2	1	1
pouzdanost	1	1	
usluga	9	8	
ostalo	51	48	3
Priključenje	338	213	125
EES	18	6	12
EOTRP	52	5	47
naknada	14	13	1
snaga	5	5	
vrijeme priključenja	140	124	16
ostalo	109	60	49
Račun	141	132	9
cijena	1	1	
dostava računa	1	1	
evidentiranje uplata	1	1	
iznos	4	3	1
kupac s vlastitom proizvodnjom	2	2	
mjerni podaci	36	33	3
neočitavanje	11	10	1
potres	1	1	
ostalo	84	80	4
UKUPNO	543	404	139

Obrada: HERA

U vezi s prigovorima i žalbama na priključenje, i dalje je najviše podnesaka vezano na prekoračenje propisanih rokova za aktivnosti u svrhu priključenja. Primijećeno je da većina prigovora na izdavanje EES i EOTRP nije vezana uz kućanstva dok su prigovori na kvalitetu opskrbe prvenstveno od strane korisnika mreže iz kategorije kućanstvo.

U vezi s prigovorima i žalbama na iznos računa za električnu energiju, najviše prigovora u 2025. bilo je na mjerne podatke općenito te na nepoštivanje razdoblja očitavanja brojila (odnosno procjenjivanje stanja umjesto očitavanja). Porast broja ovakvih prigovora poklapa se s pojačanom aktivnošću operatora distribucijskog sustava na zamjeni brojila. Moguće je da je i dio prigovora koji se odnose na mjerne podatke općenito kao i na kvalitetu vezan uz višekratne procjene potrošnje.

U HERA-i je tijekom 2025. i u prvom kvartalu 2026. primijećen veći broj telefonskih upita građana vezanih uz neredovito očitavanje podataka. Stranke se upućuje na podnošenje pisanog prigovora opskrbljivaču odnosno operatoru ili HERA-i odnosno na druge načine rješavanja.

Vezano uz neovlaštenu potrošnju energije, HERA je utvrdila da je veliki broj prigovora vezan uz postupanje nakon deaktivacije OIB-a krajnjega kupca, odnosno automatski raskid ugovora o opskrbi te terećenje nasljednika za potrošnju bez sklopljenog ugovora o opskrbi. Naime, naknada za neovlaštenu potrošnju je bila nekoliko puta (od 3 do 10 puta) viša od maloprodajne cijene, što je posljedica određivanja naknade na osnovi cijene za zajamčenu opskrbu, koja je vezana uz veleprodajne burzovne cijene koje su u razdoblju 2020. – 2024. bile ekstremno visoke. Dodatno, postoje indicije da postupanje opskrbljivača i/ili operatora distribucijskog sustava u više slučajeva nije bilo u skladu s odredbama *Pravilnika o korištenju mreže i opskrbi električnom energijom* iz čega su proizašli dugotrajni postupci rješavanja prigovora, uključujući sudske postupke, prvenstveno zbog visokih potraživanja po toj osnovi. HERA, u cilju rješavanja pitanja nastavka opskrbe nakon deaktiviranja OIB-a te visine naknade za neovlaštenu potrošnju korisnika mreže iz kategorije kućanstvo i drugih nejasnoća proizašlih iz tumačenja *Pravilnika*, razmatra promjene u *Pravilniku*.

4.9.2 Sektor prirodnog plina

Preduvjet učinkovitog tržišnog natjecanja je i dostupnost informacija sudionicima na tržištu. Naročito je bitno omogućiti krajnjim kupcima raspolaganje podacima o potrošnji plina. Mjere koje HERA u tom smislu provodi su donošenje odgovarajućih pravila (*Opći uvjeti opskrbe plinom*) u pogledu:

- obveznog sadržaja računa za isporučeni plin i
- obveze periodičkog informiranja kupca (do 1. ožujka svake godine) od strane opskrbljivača plinom o povijesnoj potrošnji plina u prethodnoj godini i procijenjenoj potrošnji plina u tekućoj godini.

HERA provodi i mjeru informiranja kupaca o njihovim pravima i obvezama:

- redovitom objavom informacija na službenoj mrežnoj stranici HERA-e,
- nadzorom objava informacija na mrežnim stranicama energetske subjekata,
- odgovorima na upite kupaca i
- putem tarifnog kalkulatora (iPlin) za informiranje kupaca koji koriste opskrbu u obvezi javne usluge.

HERA konstantno provodi niz mjera i aktivnosti, od kojih su najvažnije informiranje sudionika tržišta plina o njihovim pravima i obvezama, posebice u dijelu ugovaranja opskrbe plinom za krajnje kupce, pri čemu je i na svojim mrežnim stranicama objavljivala informacije za krajnje kupce o načinu ugovaranja opskrbe plinom, postupku promjene opskrbljivača kao i ispunjavanju propisanih obveza opskrbljivača plinom u dijelu promjene opskrbljivača.

Tijekom 2025. HERA je zaprimila ukupno 590 predstavki fizičkih i pravnih osoba iz svoje nadležnosti koje su se odnosile na plin, a koje su prikazane u Tablici 4.9.4.

Tablica 4.9.4 Predstavke kupaca po vrstama u 2025.

Vrsta predmeta	Broj	Udio, %
Prigovori	400	68
Upiti	131	22
Ostali podnesci kupaca	59	10
Ukupno:	590	100

Od 590 prigovora i ostalih podnesaka, njih 29 bili su prigovori pravnih osoba, a 371 prigovori građana (fizičkih osoba), te su u Tablici 4.9.5. prikazani najčešći razlozi izjavljivanja prigovora fizičkih osoba.

Tablica 4.9.5 Zaprimljeni prigovori fizičkih osoba u 2025.

Prigovori fizičkih osoba	Broj	Udio, %
Obračun plina	142	38
Cijena plina	3	1
Neovlaštena potrošnja plina	22	6
Promjena opskrbljivača	39	10
Neizdavanje računa	10	3
Obustava isporuke plina	7	2
Kvaliteta plina	1	0
Ostalo	147	40
Ukupno:	371	100

Posebno treba izdvojiti mjeru zaštite kupaca plina i korisnika plinskih sustava od postupanja operatora plinskih sustava i opskrbljivača, u skladu s člankom 88. **Zakona o tržištu plina**, kojim je krajnjem kupcu omogućeno da, ako nije zadovoljan postupanjem operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora skladišta plina, operatora terminala za UPP, operatora tržišta plina i opskrbljivača, može pokrenuti upravni spor, a postupak pred upravnim sudom je hitan.

Dodatno, treba izdvojiti mjeru zaštite kupaca plina od postupanja opskrbljivača plinom, u skladu s *Općim uvjetima opskrbe plinom*, kojim je omogućeno krajnjem kupcu izjaviti prigovor na postupanje opskrbljivača plinom.

Prigovor se može izjaviti osobito na:

- neizvršavanje obveze obavještanja krajnjeg kupca o izmjenama ugovornih uvjeta i pravu raskida ugovora o opskrbi plinom,
- neizvršavanje obveze pravovremenog informiranja krajnjeg kupca iz kategorije kućanstvo o prestanku važenja sklopljenog ugovora o opskrbi plinom,
- sadržaj ispostavljenog računa za isporučeni plin,
- neispunjavanje odredbi ugovora o opskrbi plinom u obvezi javne usluge,
- propuštanja nastavka isporuke plina u propisanim rokovima, po plaćanju obveza iz opomene radi koje je obustavljena isporuka plina i
- promjenu opskrbljivača koja nije provedena u skladu s *Općim uvjetima opskrbe plinom*.

HERA može na temelju prigovora poduzeti sljedeće mjere:

- donijeti obvezujuću odluku o postupanju povodom prigovora,
- dati uputu za postupanje povodom prigovora ili
- dati mišljenje povodom prigovora.

U svrhu zaštite krajnjih kupaca HERA je kontinuirano podsjećala i tražila od svih opskrbljivača plinom da osiguraju da krajnji kupci budu zaštićeni od nepoštenih i zavaravajućih načina kupnje, da odredbe ugovora o opskrbi plinom krajnjeg kupca budu poštene te da na jasan, jednostavan i nedvojbjen način obuhvate prava i obveze opskrbljivača i kupca. U dijelu analize ponuda, tipskih ugovora i ugovornih uvjeta opskrbljivača plinom, HERA iste kontinuirano provodi i u postupcima izdavanja i produženja dozvola za obavljanje energetske djelatnosti opskrbe plinom.

Po zaprimanju prigovora i upita krajnjih kupaca i ostalih sudionika na tržištu plina, HERA prikuplja dodatne informacije i očitovanja dionika u konkretnim slučajevima, te informira krajnje kupce u pogledu njihovih prava, a po potrebi daje upute i naloge energetske subjektima s ciljem otklanjanja utvrđenih nedostataka u postupanjima.

Dodatno, a kao jedna od mjera zaštite krajnjih kupaca i osiguranja održavanja kontinuiteta opskrbe plinom i sigurnosti opskrbe plinom, je i donesena *Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije*, koja se primjenjivala i tijekom 2025.

Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije propisuje da je društvo Hrvatska elektroprivreda dužno, po isteku svakog mjeseca od dana stupanja na snagu *Uredbe*, HERA-i dostavljati izvješće o provedbi predmetne *Uredbe*, te u skladu s tim, HERA na mjesečnoj razini prati provedbu *Uredbe* te analizira zaprimljene podatke iz izvještaja.

4.9.3 Sektor toplinske energije

U sektoru toplinske energije HERA je tijekom 2025. zaprimila 100 podnesaka, od toga 34 prigovora, 56 upita i 10 ostalih podnesaka. Podneske su podnosili krajnji kupci toplinske energije, privatne osobe, zatim trgovačka društva, ovlašteni predstavnici suvlasnika, energetske subjekti i kupci toplinske energije, institucije te druge stranke.

U tablici 4.9.6. navedeni su obrađivani podnesci koji su upućeni Sektoru toplinske energije tijekom 2025., a unutar kategorija razvrstani su po osnovnim kategorijama podnesaka i razlozima podnošenja te prikazani odgovarajućim udjelima.

Ukupni broj podnesaka vezanih uz sektor toplinarstva je 5 % manji u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 4.9.6 Podnesci (prigovori, upiti i ostali podnesci) vezani uz sektor toplinarstva obrađivani u 2025.

Opis	Broj	Udio u kategoriji [%]	Udio u svim podnescima [%]
Žalbe i sl.	0		0
Prigovori	34		34
Račun	27	79	
Prekid isporuke	3	9	
Problemi s instalacijama	2	6	
Razdjelnici	2	6	
Upiti	56		56
Primjena OIE i povlaštenosti	6	11	
Razdjelnici	12	21	
Račun i cijena	13	23	
Kupac toplinske energije	11	20	
Dozvole	5	9	
Izdavanje	1	2	

Unutarnje instalacije	3	5	
Kotlovnice	3	5	
Savjetovanje o propisu	1	2	
Vlasništvo toplinskih stanica	1	2	
Ostali podnesci	10		10

U 2025. većina podnesaka odnosi se na račune za toplinsku energiju, odnosno povezani su s raspodjelom i obračunom troškova za isporučenu toplinsku energiju te obvezama kupaca toplinske energije. Većina prigovora nije izravno u okviru ovlasti, nadležnosti i odgovornosti HERA-e propisanih energetske zakonima te povezanim podzakonskim aktima, poput pitanja obveznih odnosa, vlasništva i suvlasništva itd.

Zaštita krajnjih kupaca odnosno zaštita potrošača uvelike je opterećena složenim ustrojem djelatnosti određenih **Zakonom o tržištu toplinske energije**. Naime, za zaštitu prava krajnjeg kupaca važno je da li je krajnji kupac unutar samostalnog toplinskog sustava, zatvorenog toplinskog sustava ili centralnog toplinskog sustava, jer su uvjeti i načini obavljanja djelatnosti u tim sustavima različiti. S obzirom na to da se okvir za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom te djelatnost kupca toplinske energije razlikuje ovisno o vrsti toplinskog sustava, krajnji kupci toplinske energije često nisu sigurni kome se i na koji način obratiti u cilju rješavanja nastalih problema odnosno zaštite svojih prava. Također, takve razlike često onemogućavaju da se izravno uspoređuju cijene i uvjeti za obavljanje navedenih djelatnosti.

U višestambenim zgradama dodatan problem zaštite kupaca je složenost odnosa između suvlasnika (krajnjih kupaca toplinske energije), predstavnika suvlasnika, upravitelja, osoba koje očitavaju razdjelnike i mjerila, kupca toplinske energije te energetske subjekata.

4.10 Suradnja s drugim regulatornim tijelima

HERA je tijekom 2025. aktivno surađivala s energetske tijelima Europske unije, susjednih zemalja i regije. Najveći i najzahtjevniji dio suradnje odvijao se kroz članstvo u udruženjima regulatornih tijela na EU razini, odnosno kroz rad u stručnim radnim grupama tih udruženja. HERA je od 2013. godine članica Agencije za suradnju energetske regulatora (engl. *Agency for the Cooperation of Energy Regulators*, ACER) te Vijeća europskih energetske regulatora (engl. *Council of European Energy Regulators*, CEER). Predsjednik Upravnog vijeća HERA-e član je ACER-ovog Odbora regulatora i Glavne skupštine CEER-a. Na sjednicama Odbora regulatora sudjeluju i predstavnici EK kako bi regulatore iz EU upoznali sa stajalištima EK i kako bi predstavili planove, smjernice te buduće zakonske i podzakonske akte.

Krajem 2025. HERA je, uz Ministarstvo, iskazala interes za korištenje Instrumenta za tehničku potporu (TSI) 2026 (engl. *Technical Support Instruments*) Europske unije za projekt pod nazivom *Energy Regulation Academy*, čiji se početak rada očekuje tijekom 2026. i gdje će, kroz dvije godine koliko je planirano djelovanje ove Akademije, HERA-ini predstavnici sudjelovati u tečajevima/radionicama koje Akademija bude organizirala. Cilj Akademije je pružiti ciljani, reformama usmjeren program, kako bi se osnažila provedba ključnih reformi u sektoru energetike. Program Akademije će prvenstveno biti usmjeren na implementaciju novog dizajna tržišta električne energije (engl. *Electricity Market Design*) donesenog u proljeće 2024.

Predstavnici HERA tijekom 2025. sudjelovali su i u radu Firentinskog foruma za električnu energiju i Madridskog foruma za prirodni plin. To su skupovi u organizaciji Europske komisije na kojima se raspravlja o aktualnim temama energetske sektora kao i o regulatornim pitanjima i pitanjima

organizacije tržišta energije u Europskoj uniji. Teme o kojima se raspravljalo na ovim skupovima uključuju dovršenje EU okvira za što bržu implementaciju energetske tranzicije kroz donošenje Mrežnog paketa (engl. *Grid package*), uz donošenje Akcijskog plana za elektrifikaciju (engl. *Action plan on electrification*) i Bijele knjige o dubljoj integraciji tržišta električne energije (engl. *White paper on deeper electricity market integration*) za koje je najavljeno da će biti doneseni početkom 2026.

Na regionalnoj razini, HERA sudjeluje u radu Mediteranske udruge energetskih regulatora – MEDREG i Regionalnog udruženja energetskih regulatora – ERRA. MEDREG radi na olakšavanju i razvoju regulatornih pristupa i praksi na regionalnoj razini za što učinkovitiju integraciju energetskog tržišta u mediteranskoj regiji. U njegovo radu sudjeluje 29 regulatora iz 23 zemlje.

Kao članica Udruženja regionalnih energetskih regulatora – ERRA (engl. *Energy Regulators Regional Association*) tijekom 2025. HERA je sudjelovala u vrlo zahtjevnom istraživanju (engl. *mapping process*) kojim se željelo prikupiti što veći broj informacija od što većeg broja ERRA-inih regulatora, kako bi se prikazala raznolikost regulatornih okvira u raznim zemljama, a sve s ciljem kako bi se što svečanije obilježila 25. godišnjica rada. Trenutno je 48 regulatora član ERRA-e, jer uz dio europskih regulatora tu su i regulatori iz Afrike i Azije.

Sudjelovanje u radu ovih udruženja omogućava razmjene iskustava i sudjelovanje u raznim edukacijskim programima gdje se stječu nova znanja za unaprjeđenje rada regulatora.

U srpnju 2025. predstavnici sedam ključnih nadzornih i regulatornih tijela Republike Hrvatske: Agencije za zaštitu osobnih podataka, Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, Hrvatske energetske regulatorne agencije, Agencije za elektroničke medije te Hrvatske narodne banke kao domaćina skupa, okupili su se na 1. Godišnjem skupu regulatora s ciljem jačanja međusobne suradnje i informiranja javnosti o važnoj ulozi institucija u gospodarskom i društvenom sustavu. Cilj skupa bio je predstaviti rad regulatora široj javnosti te približiti svim dionicima ulogu i značaj regulatora u društvu, te pojasniti ovlasti i nadležnosti regulatora kroz konkretne primjere iz prakse regulatornih tijela.

4.11 Ostale aktivnosti

4.11.1 Sjednice Upravnog vijeća

Upravno vijeće odlučuje na sjednicama koje saziva predsjednik Upravnog vijeća. Sjednice Upravnog vijeća su javne, ali iznimno se može odlučiti da će sjednice ili rasprava po pojedinoj točki biti zatvorene za javnost, ako je to u interesu čuvanja službene i poslovne tajne i ako bi javnost sjednice bila u suprotnosti sa zakonom zaštićenim interesima građana i pravnih osoba. Priopćenja sa sjednica Upravnog vijeća kao i sve odluke redovito se objavljuju na internetskoj stranici HERA-e.

Tijekom 2025. održane su 33 sjednice Upravnog vijeća na kojima je razmatrana ukupno 461 točka dnevnog reda.

4.11.2 Sudski postupci

Sudski postupci obuhvaćaju prvenstveno upravne sporove pokrenute protiv pojedinačnih odluka HERA-e, postupanja HERA-e, odnosno propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja u zakonom propisanom roku, kao i sporove pokrenute po zahtjevu za ocjenu zakonitosti općih akata HERA-e. Tu su i prekršajni postupci koje je HERA pokrenula protiv fizičkih i pravnih osoba zbog kršenja odredbi zakona iz nadležnosti HERA-e, ovršni postupci protiv energetskih subjekata

zbog neplaćanja naknade za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti koje obavlja HERA, kao i postupci u kojima HERA podnosi prijavu svoje tražbine prema dužniku nad kojim je otvoren predstečajni ili stečajni postupak.

Upravni sporovi

Protiv HERA-inih odluka donesenih u upravnom postupku, HERA-inog postupanja, odnosno propuštanja, žalba nije dopuštena, nego je sudska zaštita osigurana u okviru upravnog spora. Upravni spor pokreće se podnošenjem tužbe nadležnom upravnom sudu, a to su upravni sudovi prvog stupnja (Zagreb, Osijek, Rijeka i Split).

U 2025. godini pokrenuto je ukupno 11 upravnih sporova, dok je 51 upravni spor bio u tijeku iz ranijeg perioda; dakle, u 2025. godini u tijeku su bila ukupno 62 upravna spora.

Od 15 pravomoćno okončanih upravnih sporova, u 11 je odbijen / odbačen tužbeni zahtjev i potvrđena odluka HERA-e dok su poništene dvije odluke HERA-e; preostala dva upravna spora su obustavljena jer je tužitelj povukao tužbu.

Na dan 31. prosinca 2025. u tijeku je bilo deset žalbenih postupaka pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske, pri čemu je u osam upravnih sporova odbijen / odbačen tužbeni zahtjev i potvrđena odluka HERA-e od strane prvostupanjskih sudova dok je u jednom upravnom sporu poništena odluka HERA-e od strane prvostupanjskih sudova; jedan upravni spor je obustavljen jer je tužitelj povukao tužbu.

Prekršajni postupci

U 2025. u tijeku je bilo sedam prekršajnih postupaka koje je HERA pokrenula podnošenjem optužnih prijedloga Prekršajnom sudu u Zagrebu.

4.11.3 Savjet za regulatorne poslove i zaštitu potrošača

Prema Statutu HERA-e i *Pravilniku o radu Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača*, Savjet za regulatorne poslove i zaštitu potrošača (Savjet), kao savjetodavno tijelo HERA-e, obavlja sljedeće poslove:

- daje mišljenja na propise i metodologije koje donosi HERA,
- sudjeluje u davanju mišljenja HERA-i o nacrtima propisa i drugih javnih politika relevantnih za energetske sektor, na zahtjev predsjednika Upravnog vijeća,
- prati provedbu propisa i metodologija koje donosi HERA te u svezi istih predlaže promjene Upravnom vijeću i
- daje mišljenja Upravnom vijeću o pitanjima od značaja za energetske sektor, a sukladno poslovima i ovlastima HERA-e.

U 2025. održana je 1. konstituirajuća sjednica novog saziva Savjeta na kojoj su izabrani predsjednik i zamjenica predsjednika Savjeta te se raspravljalo o Prijedlogu Metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu.

4.11.4 Kibernetička sigurnost

U veljači 2024. stupio je na snagu novi **Zakon o kibernetičkoj sigurnosti (NN 14/24)** kojim se u hrvatsko zakonodavstvo preuzima **Direktiva (EU) 2022/2555** o mjerama za visoku zajedničku razinu kibernetičke sigurnosti širom Unije (**Direktiva NIS2**). **Zakon** ubraja energetske sektor među društvene sektore visoke kritičnosti.

Važan aspekt kibernetičke sigurnosti energetskog sektora predstavljaju i *Mrežna pravila za kibernetičku sigurnost* (engl. *Network Code on Cyber Security*) čiji je cilj dodatno pridonijeti održavanju sigurnosti i otpornosti elektroenergetskog sustava diljem Europe.

Proces razvoja mrežnih pravila za kibernetičku sigurnost definiran je *Uredbom (EU) 2019/943* u gdje je u poglavlju VII definiran cilj uspostave mrežnih pravila za kibernetičku sigurnost koji pokrivaju aspekte poput automatizacije i protoka podataka, a koji se odnose na prekogranične tokove električne energije, zajedničke minimalne zahtjeve za kibernetičku sigurnost primjenjive na sve aktere na tržištu električne energije, planiranja budućeg razvoja, praćenja provedbe svih mjera, kao i obveze izvještavanja (ako je potrebno i ako je opravdano) te upravljanja krizama u slučaju da se kibernetički rizici ostvare.

Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2024/1366 o uspostavi mrežnog kodeksa sa sektorskim pravilima za kibernetičko sigurnosne aspekte prekograničnih tokova električne energije (Uredba NCCS) uspostavljen je mrežni kodeks kojim se utvrđuju sektorska pravila za kibernetičko sigurnosne aspekte prekograničnih protoka električne energije, uključujući pravila o zajedničkim minimalnim zahtjevima, planiranju, praćenju, izvješćivanju i upravljanju krizama.

Uredbom NCCS propisano je da svaka država članica imenuje nacionalno vladino ili regulatorno tijelo odgovorno za obavljanje zadaća koje su mu dodijeljene predmetnom Uredbom, a dok se nadležnom tijelu ne dodijele zadaće na temelju *Uredbe NCCS*, regulatorno tijelo koje je imenovala svaka država članica na temelju **Direktive 944** (u RH to je HERA) obavlja zadaće nadležnog tijela u skladu s predmetnom *Uredbom*.

Uredbom NCCS je propisano da nadležno tijelo utvrđuje subjekte koji su kandidati za subjekte s velikim i kritičnim utjecajem u svojoj državi članici na temelju preporučenog indeksa ECII⁶³, izrađuje privremeni popis subjekata s velikim i kritičnim utjecajem te obavještava subjekte s privremenog popisa da su utvrđeni kao subjekti s velikim ili kritičnim utjecajem. HERA je kao nadležno tijelo ispunila ove obveze u lipnju 2025.

⁶³ privremeni indeks utjecaja na kibernetičku sigurnost elektroenergetskog sektora (engl. provisional electricity cybersecurity impact index)

5

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I ZAKONODAVNI OKVIR ZA REGULIRANE ENERGETSKE DJELATNOSTI

5 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I ZAKONODAVNI OKVIR ZA REGULIRANE ENERGETSKE DJELATNOSTI

HERA je samostalna, neovisna i neprofitna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetske djelatnosti, osnovana 2004. godine **Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti (NN 177/04)**, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske. Poslovi HERA-e su od interesa za Republiku Hrvatsku, a HERA ih obavlja na temelju javne ovlasti.

HERA za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru kojemu je dužna jedanput godišnje podnijeti izvješće o svom radu, a osobito o:

- rezultatima praćenja izvršenja obveza energetske subjekata iz energetske zakona,
- ostvarenju proračuna HERA-e za prethodnu godinu,
- rezultatima analize energetske sektora,
- zapazanjima koja su značajna za razvoj tržišta i javnih usluga u energetske sektoru i
- provođenju pravno obvezujućih odluka ACER-a i Europske komisije.

Stručnost, samostalnost i neovisnost HERA-e u radu i odlučivanju bitne su pretpostavke pravilnog funkcioniranja regulacije energetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Učinkovita regulacija korektiv je prirodnih monopola, faktor stabilnosti i predvidivosti poslovanja reguliranih subjekata i investitora u energetici. U tom kontekstu, nakon što je RH pristupila EU, obveze HERA-e proširene su koordiniranje integracije hrvatskog tržišta energije s unutarnjim europskim tržištem energije.

HERA-a je u svome radu usmjerena na regulaciju koja se provodi u dijelu koji se odnosi na regulirane energetske djelatnosti i u dijelu koji se odnosi na tržišne energetske djelatnosti. U reguliranju energetske djelatnosti, a naročito energetske djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, HERA potiče načela javnosti, objektivnosti, razvidnosti i nepristranosti.

Regulacijom energetske djelatnosti promiče se učinkovito i racionalno korištenje energije, poduzetništvo u području energetike, investiranje u energetske sektor te zaštita okoliša.

5.1 Organizacija

Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12 i 68/18) i Statutom HERA-e od 16. listopada 2013. te Izmjenama i dopunama Statuta HERA-e od 29. travnja 2019. uređeno je ustrojstvo HERA-e.

HERA ima Upravno vijeće, Ured predsjednika Upravnog vijeća unutar kojeg djeluje i Odjel za nadzor tržišta, Samostalni odjel za unutarnju reviziju i stručne službe.

HERA-om upravlja Upravno vijeće koje je odgovorno za stručni rad HERA-e.

Predsjednik Upravnog vijeća rukovodi radom Upravnog vijeća, predstavlja i zastupa HERA-u u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima te pravnim osobama s javnim ovlastima, poduzima sve pravne radnje u ime i za račun HERA-e, organizira i vodi poslovanje HERA-e i odgovoran je za zakonitost rada HERA-e. Predsjednik Upravnog vijeća ima zamjenika.

U stručnim službama obavljaju se stručni, administrativni i tehnički poslovi HERA-e. Stručnim službama rukovode direktori koje imenuje predsjednik Upravnog vijeća na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora. Direktori stručnih službi vode stručni rad sektora, a za svoj rad odgovaraju predsjedniku Upravnog vijeća. Organizacijska shema HERA-e prikazana je na slici 3.1.1.

Na dan 31. prosinca 2025. u HERA-i je bilo zaposleno 72 radnika.

Obrazovna struktura radnika HERA-e na dan 31. prosinca 2025.:

- doktor znanosti: 7
- magistar znanosti: 5
- sveučilišni specijalist / specijalist: 11
- sveučilišni magistar / magistar: 40
- sveučilišni prvostupnik / prvostupnik: 3
- SSS: 5
- osnovna škola: 1.

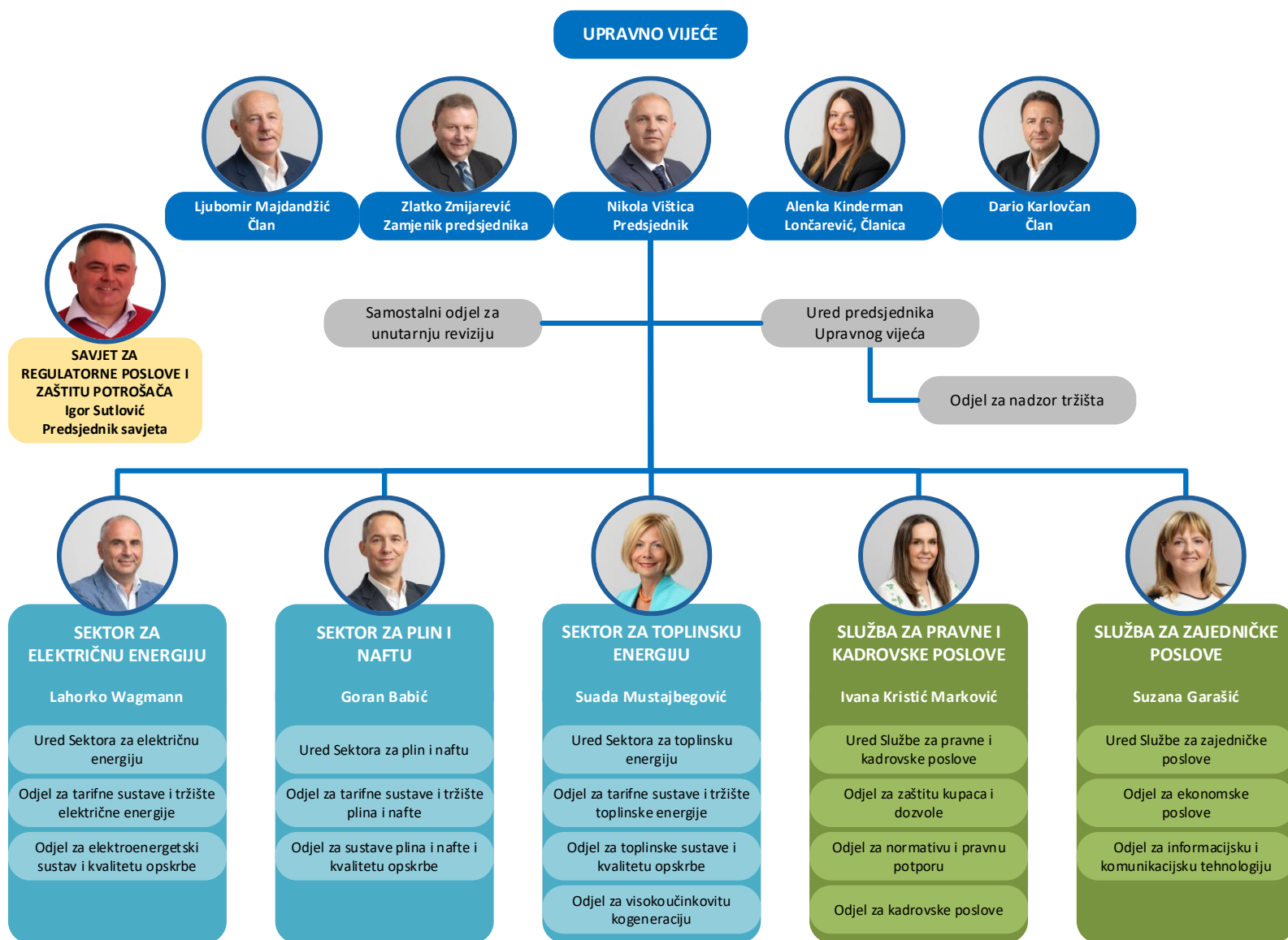
Starosna struktura radnika HERA-e na dan 31. prosinca 2025.:

- od 31 godine do 40 godina: 11
- od 41 godine do 50 godina: 27
- od 51 godine do 60 godina: 29
- od 61 godine do 65 godina: 5.

Na temelju *Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti (NN 38/22)* sredstva za financiranje rada HERA-e osiguravaju se iz sljedećih izvora:

- naknada u iznosu 0,05 % od ukupnoga godišnjeg prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetske subjekti s osnove obavljanja energetske djelatnosti temeljem dozvole za obavljanje energetske djelatnosti i
- naknada za izdavanje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti i naknada za stjecanje statusa povlaštenog proizvođača kao i propisanih naknada za rješavanje povodom zahtjeva za izuzeće te prigovora na odluku o metodologijama i povodom žalbe na uskratu suglasnosti distributera toplinske energije na ugovor o prodaji toplinske energije.

U skladu sa **Zakonom o regulaciji energetske djelatnosti**, HERA za svoj rad odgovara Hrvatskom saboru.

Slika 5.1.1 Organizacijska shema HERA-e

5.2 Zakonski okvir

Pravni okvir za obavljanje poslova iz nadležnosti HERA-e čini niz propisa od koji su u sljedećim potpoglavljima istaknuti najvažniji.

Zakon o regulaciji energetske djelatnosti (NN 120/12 i 68/18) kojim se, među ostalim, u bitnome uređuje uspostava i provođenje sustava regulacije energetske djelatnosti, ovlasti, odgovornosti i nadležnosti HERA-e te druga pitanja od značenja za regulaciju energetske djelatnosti, dok se detaljnija razrada dužnosti i odgovornosti HERA-e uređuje zakonima i drugim propisima kojima se uređuje energetski sektor.

Zakon o energiji (NN 120/12, 14/14, 102/15 i 68/18) kojim se, među ostalim, uređuju mjere za sigurnu i pouzdanu opskrbu energijom i njezinu učinkovitu proizvodnju i korištenje, akti kojima se utvrđuje i na temelju kojih se provodi energetska politika i planiranje energetskog razvika, obavljanje energetske djelatnosti, na tržištu ili kao javnih usluga te osnovna pitanja obavljanja energetske djelatnosti. Ovim se **Zakonom** uređuju pitanja i odnosi koji su od zajedničkog interesa za sve energetske djelatnosti ili koji su vezani za više oblika energije. Pitanja vezana za područje plina, električne energije, nafte i naftnih derivata, toplinske energije, obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti uređuju se posebnim zakonima.

Zakon o tržištu električne energije (NN 111/21, 83/23, 17/25) kojim se propisuju zajednička pravila za proizvodnju, prijenos, distribuciju i skladištenje energije te opskrbu električnom energijom, zajedno s odredbama o zaštiti potrošača u dijelu električne energije, a sve radi stvaranja integriranog, konkurentnog, fleksibilnog, poštenog i transparentnog tržišta električne energije RH, kao dijela elektroenergetskog tržišta EU. Pri tome se nastoje osigurati prihvatljive i transparentne cijene i troškovi energije za krajnje kupce, visok stupanj sigurnosti opskrbe i neometan prijelaz na održiv energetski sustav s niskom razinom emisije ugljika. Poseban naglasak se stavlja i na zaštitu potrošača pa se s tim ciljem utvrđuju osnovna pravila o osnaživanju i zaštiti krajnjih kupaca, otvorenom pristupu integriranom elektroenergetskom tržištu, pristupu trećih strana infrastrukturi prijenosa i distribucije električne energije. Ovim je **Zakonom** uređena i suradnja između RH i drugih država članica EU, regulatornih tijela i operatora prijenosnih sustava u cilju stvaranja potpuno međusobno povezanog unutarnjeg tržišta električne energije na kojem se potiče integracija energije iz obnovljivih izvora (u koju svrhu je i donesen **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu električne energije** koji je stupio na snagu 29. srpnja 2023.), slobodno tržišno natjecanje i sigurnost opskrbe.

Zakon o tržištu plina (NN 18/18 i 23/20) uređuje, među ostalim, pravila i mjere za sigurnu i pouzdanu proizvodnju, transport, skladištenje, upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin, distribuciju i opskrbu plinom, upravljanje mjestom za opskrbu UPP-om i/ili ŠPP i organiziranje tržišta plina kao dijela plinskog tržišta EU. Zakonom se, jednako tako, utvrđuju i osnovna pravila koja se odnose na zaštitu kupaca i utvrđivanje obveza općih usluga i prava kupaca plina, pravo pristupa treće strane i pristupa plinskom sustavu, kao i otvoren pristup tržištu. Valja napomenuti da se pravila koja su utvrđena za prirodni plin primjenjuju i na sve druge vrste plinova (bioplin, miješani plin, plin iz biomase i UPP) u onoj mjeri u kojoj se takvi plinovi mogu tehnički i sigurno primješavati u tok prirodnog plina i tako distribuirati kroz plinski sustav.

Zakon o tržištu toplinske energije (NN 80/13, 14/14, 67/25) utvrđuje, među ostalim, mjere za sigurnu i pouzdanu opskrbu toplinskom energijom, toplinske sustave za korištenje toplinske energije za grijanje i hlađenje, mjere za sigurnu i pouzdanu djelatnost proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom u toplinskim sustavima i mjere za postizanje energetske učinkovitosti u toplinskim sustavima. Dodatno, u dijelu u kojem je to primjenjivo primjenjuju se i odredbe zakona kojima se uređuje područje energetske učinkovitosti kao i zaštita potrošača.

Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata (NN 19/14, 73/17 i 96/19) propisuje, među ostalim, pravila i mjere za sigurno i pouzdano funkcioniranje sektora nafte i naftnih derivata te obavljanje energetske djelatnosti u tom sektoru, otvoren pristup tržištu, plan intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata te operativne i obvezne zalihe nafte, odnosno naftnih derivata. Valja napomenuti da se na odnose koji nisu uređeni odredbama ovoga **Zakona** podredno primjenjuju odredbe **Zakona o energiji** te posebnih propisa kojima se uređuje područje trgovine.

Zakon o biogorivima za prijevoz (NN 65/09, 145/10, 26/11, 144/12, 14/14, 94/18 i 52/21) uređuje energetske djelatnosti u sektoru biogoriva, korištenje obnovljivih izvora energije u prijevozu, donošenje programa i planova za poticanje proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora energije u prijevozu, ovlasti i odgovornosti za utvrđivanje i provođenje politike poticanja proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora energije u prijevozu, mjere poticanja proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora energije u prijevozu, kao i poticanja istraživanja i razvoja novih, naprednih biogoriva koja se ne natječu s kulturama za hranu i krmivo te utvrđuju kriteriji održivosti i uštede emisije stakleničkih plinova za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase.

Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 138/21, 83/23 i 78/25) koji u bitnome uređuje okvir za promicanje korištenja obnovljive energije na održivi način, mjere poticanja za proizvodnju električne energije korištenjem obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, provedbu sustava poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, kao i financijske potpore za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije za vlastite potrebe, pitanje međunarodne suradnje u području obnovljivih izvora energije, kao i kriterije za održivost smanjenja emisije stakleničkih plinova te se uređuju druga pitanja od važnosti za korištenje obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije. Izmjene **Zakona** iz 2023. usmjerene su upravo na osnaživanje položaja kupaca u području obnovljivih izvora energije i njihov proaktivan pristup tržištu kroz uvođenje nove energetske djelatnosti odnosno zajednice obnovljive energije, kao i na stvaranje poticajnog okruženja za investiranje u obnovljive izvore energije.

Zakon o energetske učinkovitosti (NN 155/25) kao propis usmjeren što učinkovitijem odnosu prema energiji, a što je i jedan od osnovnih ciljeva upravljanja energijom i izvorima energije, uređuje područje učinkovitog korištenja energije, donošenje planova na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini za poboljšanje energetske učinkovitosti te njihovo provođenje, mjere energetske učinkovitosti, obveze energetske učinkovitosti, obveze svih dionika u ostvarivanju ciljeva koji proizlaze iz **Zakona** te prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti. Na odnose koji nisu uređeni tim **Zakonom** supsidijarno se primjenjuju propisi kojima se uređuje energetski sektor općenito i pojedina tržišta energije, gradnja, zaštita okoliša, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, tehnički zahtjevi koje moraju ispuniti proizvodi koji se stavljaju na tržište ili na raspolaganje na tržištu državne potpore i drugi propisi.

Zakon o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (NN 120/16 i 63/22) koji uređuje zajednički okvir mjera za uspostavljanje infrastrukture za alternativna goriva, kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjila ovisnost o nafti te ublažio negativni utjecaj prometa na okoliš. U tom cilju, utvrđuju se minimalni zahtjevi za izgradnju infrastrukture za alternativna goriva, uključujući mjesta za punjenje, zajedničke tehničke specifikacije za mjesta za punjenje i opskrbu, zahtjevi za informiranje korisnika, kao i način izvršavanja obveza izvješćivanja o provedbi mjera uspostavljanja infrastrukture za alternativna goriva.

Zakon o terminalu za ukapljeni prirodni plin (NN 57/18 i 83/23) kojim se propisuju posebne odredbe vezano za infrastrukturu terminala za UPP koja je od strateškog interesa za RH, izdavanje koncesije na pomorskom dobru za realizaciju terminala za UPP i prateće infrastrukture, uključujući mjesto za opskrbu UPP-om, provedba izvlaštenja nekretnina, pravila i mjere prilikom

realizacije terminala za UPP radi očuvanja sigurnosti opskrbe prirodnim plinom i tajnost podataka te se određuje investitor odnosno nositelj investicije projekta terminala za UPP na otoku Krku.

Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/09 i 110/21) kojim se propisuju postupovne odredbe u vezi s postupcima koji se vode pred HERA-om kao i pravna zaštita u slučaju da stranka smatra kako joj je povrijeđeno neko pravo.

Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti (NN 44/22) propisuje opće odredbe u vezi izdavanja dozvola za obavljanje energetske djelatnosti odnosno minimalne uvjete koje svi subjektu moraju ispunjavati da bi mogli ishoditi dozvolu za obavljanje neke od izrijeke navedenih energetske djelatnosti pri čemu se u prilogima *Pravilnika* daju taksativno navedeni dokazi kojima se dokazuje ispunjavanje uvjeta tehničke i financijske kvalificiranosti odnosno stručne osposobljenosti za obavljanje pojedine djelatnosti.

Odluka o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti (NN 38/22) te ostali podzakonski propisi donijeti temeljem **Zakona o energiji** i drugih zakona kojima se uređuju pojedina tržišta energije.

6

PRILOG: DOZVOLE ZA OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI

6 PRILOG: DOZVOLE ZA OBAVLJANJE ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Popis izdanih dozvola

Energetska djelatnost	Izdane dozvole stanje na dan 31.12.2025.
Proizvodnja električne energije	148
Prijenos električne energije	1
Distribucija električne energije	1
Organiziranje tržišta električnom energijom	1
Opskrba električnom energijom	16
Agregiranje	8
Trgovina električnom energijom	58
Skladištenje energije	0
Organiziranje energetske zajednice građana	3
Operator zatvorenog distribucijskog sustava	6
Proizvodnja prirodnog plina	1
Transport plina	1
Skladištenje plina	1
Upravljanje terminalom za ukapljeni prirodni plin	1
Distribucija plina	27
Organiziranje tržišta plina	1
Trgovina plinom	41
Opskrba plinom	39
Upravljanje mjestom za opskrbu ukapljenim prirodnim plinom i/ili stlačenim prirodnim plinom	5
Proizvodnja toplinske energije	52
Opskrba toplinskom energijom	43
Distribucija toplinske energije	6
Proizvodnja biogoriva	3
Trgovina na veliko biogorivom	8
Skladištenje biogoriva	6
Proizvodnja naftnih derivata	1
Transport nafte naftovodima	1
Transport naftnih derivata produktovodima	0
Trgovina na veliko naftnim derivatima	50
Skladištenje nafte i naftnih derivata	15
Skladištenje ukapljenog naftnog plina	3
Trgovina na veliko ukapljenim naftnim plinom	16
UKUPNO:	563

Na dan 31. prosinca 2025. HERA je izdala ukupno 563 dozvole.

Podaci o trenutnom stanju dozvola za obavljanje energetske djelatnosti mogu se pronaći u Zbirnom pregledu Registra dozvola koji vodi HERA na mrežnoj stranici HERA-e: https://www.hera.hr/hr/html/registar_dozvola.html.

POPIS TABLICA I SLIKA

7 POPIS TABLICA I SLIKA

Popis tablica

Tablica 3.1.1	Usporedba elektroenergetske bilance hrvatskog EES-a u 2024. i 2025. u GWh	48
Tablica 3.1.2	Režimi dodjele prekozonskih kapaciteta po granicama Republike Hrvatske sa susjednim zonama trgovanja u 2025. te entiteti koji ih dodjeljuju	50
Tablica 3.1.3	Prihodi i troškovi od upravljanja zagušenjem tijekom 2025.	51
Tablica 3.1.4	Prosječan broj OMM-ova te prodaja, prosječna prodaja i udio prodaje električne energije krajnjim kupcima po kategorijama potrošnje u RH u 2025.	55
Tablica 3.1.5	Podaci o ugovorima s dinamičkim određivanjem cijena električne enegije (Axpo nije dostavio podatke za 2025. pa nije obuhvaćen analizom za 2025.).....	56
Tablica 3.1.6	Pokazatelji razvoja maloprodajnog tržišta u RH od 2019. do 2025. godine za kategoriju potrošnje kućanstvo	57
Tablica 3.1.7	Pokazatelji razvoja maloprodajnog tržišta u RH od 2019. do 2025. za kategoriju potrošnje poduzetništvo	58
Tablica 3.1.8	Prosječne naknade za korištenje prijenosne mreže od 2021. do 2025.	62
Tablica 3.1.9	Prosječne naknade za korištenje distribucijske mreže od 2021. do 2025.	62
Tablica 3.2.1	Pregled mjesta za opskrbu UPP-a i SPP-a u RH sa osnovnim podacima u 2025.	77
Tablica 3.2.2	Pregled pokazatelja veleprodajnog tržišta plina za razdoblje od 2021. do 2025.	81
Tablica 3.2.3	Pregled kretanja cijena plina na veleprodajnom tržištu RH u razdoblju 2021. - 2025.	82
Tablica 3.2.4	Pregled pokazatelja za maloprodajno tržište plina po godinama za razdoblje od 2021. do 2025.	85
Tablica 3.2.5	Prosječna prodajna plina za kućanstva u 2025. godini u RH.....	87
Tablica 3.2.6	Prosječna prodajna cijena plina bez PDV-a u RH u 2025. za krajnje kupce kategorije poduzetništvo	88
Tablica 3.2.7	Pregled provedenih mjera ušteda energije u sektoru plina s pripadajućim brojem operatora distribucijskih sustava	95
Tablica 3.3.1	Pregled količina naftnih derivata prerađenih u rafineriji nafte iz domaće i uvozne sirove nafte Rijeka za razdoblje od 2021. do 2025.	96
Tablica 3.3.2	Pregled skladišnih kapaciteta s lokacijama i skladištima nafte i naftnih derivata u 2025.	103
Tablica 3.5.1	Podaci o energetske subjektima u sektoru toplinske energije za 2025.	114
Tablica 4.4.1	Promjena prosječne naknade za korištenje mreže prema prijedlogu TS za 2026.	132
Tablica 4.4.2	Prosječna potrošnja po OMM-u, prosječni godišnji i mjesečni troškovi za naknadu za korištenje mreže prema prijedlogu TS za 2026.	133
Tablica 4.4.3	Planirana promjena prihoda od naknade za korištenje mreže prema usvojenom prijedlogu TS operatora sustava u 2026.	135

Tablica 4.4.4	Iznosi tarifnih stavki za proizvodnju toplinske energije i za distribuciju toplinske energije za centralne toplinske sustave na dan 31. prosinca 2025. (bez PDV-a)	143
Tablica 4.4.5	Udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva za pojedine centralne toplinske sustave u 2025.	144
Tablica 4.6.1	Rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije koja je izdala HERA od 2009. do 2025.	152
Tablica 4.6.2	Rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije koje je izdala HERA u 2025. godini u sektoru električne energije	153
Tablica 4.6.3	Pregled izgrađenih OIE i VUK postrojenja za koja se utvrđuje ukupna godišnja energetska učinkovitost i UPE u 2025.	154
Tablica 4.6.4	Prosječna utvrđena godišnja energetska učinkovitost i ušteda primarne energije za razdoblje od 2020. do 2024. po vrsti postrojenja	155
Tablica 4.7.1	Prikaz izvora podataka za praćenje funkcioniranja tržišta energije i analize stanja	157
Tablica 4.9.1	Klasifikacija svih predmeta iz područja električne energije svih subjekata, rješavanih u 2025.	176
Tablica 4.9.2	Statistika žalbi i prigovora iz područja električne energije svih subjekata, rješavanih u 2025.	176
Tablica 4.9.3	Statistika prigovora i žalbi svih subjekata, kućanstava i ostalih na kvalitetu opskrbe, priključenje i račun iz područja električne energije rješavanih u HERA-i u 2025.	177
Tablica 4.9.4	Predstavke kupaca po vrstama u 2025.	178
Tablica 4.9.5	Zaprimljeni prigovori fizičkih osoba u 2025.	179
Tablica 4.9.6	Podnesci (prigovori, upiti i ostali podnesci) vezani uz sektor toplinarstva obrađivani u 2025.	180

Popis slika

Slika 3.1.1	Osnovni podaci o prijenosnom sustavu na dan 31. prosinca 2025.	43
Slika 3.1.2	Osnovni podaci o distribucijskom sustavu na dan 31. prosinca 2025.	45
Slika 3.1.3	Elektroenergetska bilanca hrvatskog EES-u u 2025. i	48
Slika 3.1.4	Količine energije predane u mrežu iz pojedinih primarnih izvora i neto uvoza za potrebe hrvatskog EES-a od 2016. do 2025.	49
Slika 3.1.5	Udio pojedinih izvora električne energije predane u mrežu iz pojedinih primarnih izvora i neto uvoza za potrebe hrvatskog EES-a od 2016. do 2025.	49
Slika 3.1.6	Broj sudionika na veleprodajnom tržištu električne energije s posebnim prikazom sudionika s ostvarenom prodajom, stanje na dan 31. prosinca pripadne godine	50
Slika 3.1.7	Vrijednosti ATC-a na dražbama za dugoročni kapacitet na pojedinim granicama u 2025.	51
Slika 3.1.8	Volumeni unutardnevnog trgovanja na hrvatskim granicama	51
Slika 3.1.9	Prosječne minimalne satne vrijednosti MACZT-a u zemljama EU-a, uključujući tokove iz trećih zemalja za godine 2022. – 2024.	52

Slika 3.1.10	Pregled implementacije zahtjeva za osiguranje 70 % kapaciteta za prekozonsko trgovanje po zemljama EU-a	53
Slika 3.1.11	Prosječne satne cijene tijekom dana na CROPEX-ovom DA tržištu od 2016. do travnja 2026.	53
Slika 3.1.12	Broj sati s negativnim cijenama na CROPEX-u od 2016. do travnja 2026.	54
Slika 3.1.13	Temeljna cijena na burzi HUDEX i EEX CROPEX-u	54
Slika 3.1.14	Udjeli prodane energije krajnjim kupcima kategorije kućanstvo i poduzetništvo u prosincu 2025.	56
Slika 3.1.15	Tipovi brojila kategorije kućanstvo na kraju 2025. godine	57
Slika 3.1.16	Tipovi brojila kategorije poduzetništvo na niskom naponu na kraju 2025.	57
Slika 3.1.17	Promjena prosječne godišnje krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije, bez umanjenja, za kategoriju poduzetništvo po EUROSTAT-ovim razredima potrošnje od 2023. do 2025.	59
Slika 3.1.18	Promjena prosječne godišnje krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije, bez umanjenja, za kategoriju kućanstvo po EUROSTAT-ovim razredima potrošnje od 2023. do 2025.	60
Slika 3.1.19	Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje DC (kućanstvo - Bijeli) u 2025.	61
Slika 3.1.20	Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje IB (NN poduzetništvo - Crveni) u 2025.	61
Slika 3.1.21	Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje ID (SN poduzetništvo – Bijeli, 10 kV) u 2025.	61
Slika 3.1.22	Krajnja prodajna cijena jednog kWh električne energije u europskim državama za razred potrošnje IE (SN poduzetništvo – Bijeli, 35 kV) u 2025.	62
Slika 3.1.23	Prosječne cijene i udjeli u ukupnoj naknadi za korištenje mreže (prijenos i distribucija) u 2025. po tarifnim elementima za sve kategorije potrošnje i tarifne modele	63
Slika 3.1.24	Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama za razred potrošnje DC (kućanstvo - Bijeli) u 2025.	63
Slika 3.1.25	Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama razred potrošnje IB (NN poduzetništvo - Crveni) u 2025.	63
Slika 3.1.26	Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama razred potrošnje ID (SN poduzetništvo – Bijeli, 10 kV) u 2025.	64
Slika 3.1.27	Prosječna naknada za korištenje mreže u europskim državama za razred potrošnje IE (SN poduzetništvo – Bijeli, 35 kV) u 2025.	64
Slika 3.2.1	Kretanje cijena plina na europskim veleprodajnim tržištima i veleprodajnom tržištu plina RH, po kvartalima od 2021. do 2025. godine	66
Slika 3.2.2	Struktura energetske subjektata prema ulozi na tržištu plina Republike Hrvatske	69
Slika 3.2.3	Plinski transportni sustav Republike Hrvatske u 2025.	70
Slika 3.2.4	Nabavljene količine UPP-a u 2024. i 2025. prema korisnicima terminala za UPP	72
Slika 3.2.5	Ukupno nabavljena količina UPP-a u 2024. i 2025. prema zemlji porijekla	73
Slika 3.2.6	Mjesečno kretanje stanja zaliha plina u PSP Okoli kroz razdoblje 2021.-2025. (GWh)	74

Slika 3.2.7.	Raspored distribucijskih područja operatora distribucijskog sustava i osnovni podaci o energetske djelatnosti distribucije plina u RH u 2025.	75
Slika 3.2.8	Bilanca prirodnog plina u transportnom sustavu RH u 2025. u GWh.....	78
Slika 3.2.9	Količine plina iz domaće proizvodnje isporučene u transportni sustav i količine plina iz uvoza u razdoblju 2015. – 2025.	78
Slika 3.2.10	Udio bilančnih skupina u ukupno preuzetim količinama prirodnog plina na svim izlazima iz transportnog sustava u 2025.	79
Slika 3.2.11	Kretanje HHI-a na veleprodajnom tržištu plina RH u razdoblju od 2011. do 2025.	80
Slika 3.2.12	Kupljene/prodane količine plina na virtualnoj točki trgovanja (VTT) u razdoblju 2021. - 2025.	82
Slika 3.2.13	Struktura isporuke prirodnog plina u 2025.	83
Slika 3.2.14	Struktura isporuke prirodnog plina po kategorijama potrošnje krajnjih kupaca na distribucijskom sustavu u RH u 2025.....	84
Slika 3.2.15	Kretanje HHI-a indeksa na maloprodajnom tržištu plina RH za kategoriju poduzetništvo u razdoblju 2011. – 2025.	84
Slika 3.2.16	Visina i struktura prosječne cijene plina za sva kućanstva (u obvezi javne usluge i kućanstva s tržišnim ugovorom) u RH u razdoblju od 2021.-2025.....	87
Slika 3.2.17	Visina i struktura prosječne cijene plina za kupce kategorije poduzetništvo u RH u razdoblju od 2021.- 2025.	89
Slika 3.2.18	Trend prosječnih maloprodajnih cijena plina za kategorije krajnjih kupaca u odnosu na prosječnu cijenu plina na veleprodajnu tržištu RH u razdoblju 2021. - 2025.	89
Slika 3.2.19	Visina osnovnog i uvećanog troška nabave plina za zajamčenu opskrbu plinom za krajnje kupce koji nisu kućanstvo, u razdoblju od 1.1.2025. do 30.6.2026., prema odlukama HERA-e	90
Slika 3.2.20	Prosječne cijene prirodnog plina za kućanstva kategorije D2 za 2025. (sa i bez uračunatih poreza)	91
Slika 3.2.21	Prosječne cijene prirodnog plina za poduzetništvo kategorije I3 za 2025. (s i bez uračunatih poreza)	92
Slika 3.3.1	Naftovodni sustav JANAF-a	98
Slika 3.3.2	Naftovodni sustav JANAF-a – transportirane količine [mil.t] u razdoblju od 2021. do 2025., te planirane količine za 2026.	99
Slika 3.3.3	Uvezene količine sirove nafte i količine sirove nafte iz domaće proizvodnje prerađenih u RH u razdoblju od 2021. do 2025. [mil.t]	100
Slika 3.3.4	Sirovinska struktura rafinerijske prerade u 2025.....	100
Slika 3.3.5	Proizvedena količina naftnih derivata u razdoblju od 2021. do 2025. [mil.t].....	101
Slika 3.3.6	Proizvedena količina UNP-a u razdoblju od 2021. do 2025. [tis.t]	101
Slika 3.3.7	Pregled najvažnijih energetskih subjekata na tržištu nafte i naftnih derivata u 2025.	102
Slika 3.3.8	Zemljopisni položaj najznačajnijih skladišta nafte, naftnih derivata i ukapljenog naftnog plina u RH, s obzirom na tip robe koji se skladišti u pojedinom skladištu u 2025.	103
Slika 3.3.9	Pregled udjela najvećih skladištara nafte i naftnih derivata u RH u 2025.	104

Slika 3.3.10	Pregled energetske djelatnosti na tržištu nafte i naftnih derivata u RH u 2025.	105
Slika 3.3.11	Uvoz naftnih derivata u razdoblju od 2021. do 2025. [tis.t]	105
Slika 3.3.12	Tržišni udjeli najvećih trgovaca naftnim derivatima u RH u 2025.	106
Slika 3.3.13	Kretanje prosječnih nabavnih cijena naftnih derivata na veleprodajnom tržištu RH za razdoblje 2021. - 2025. (bez PDV-a)	106
Slika 3.3.14	Kretanje HHI-a na veleprodajnom tržištu naftnih derivata RH u razdoblju od 2021. - 2025.	107
Slika 3.4.1	Pregled sudionika na tržištu biogoriva u RH u 2025.	109
Slika 3.4.2	Proizvedena količina biogoriva u razdoblju od 2021. do 2025. [u tonama]	110
Slika 3.5.1	Isporučena toplinska energija u RH od 2021. do 2025.	113
Slika 3.5.2	Isporučena toplinska energija po energetske subjektima u 2025. godini	115
Slika 3.5.3	Broj krajnjih kupaca po energetske subjektima u 2025. godini	115
Slika 3.5.4	Instalirana snaga postrojenja za proizvodnju toplinske energije i zakupljena snaga po energetske subjektima u 2025.	116
Slika 3.5.5	Udio krajnjih kupaca, površine i isporučene toplinske energije po toplinske sustavima	116
Slika 3.5.6	Udio energenta korištenog za proizvodnju toplinske energije u toplinske sustavima	117
Slika 3.5.7	Prosječne cijene toplinske energije u razdoblju 2021.- 2025.	117
Slika 4.1.1	Broj izdanih dozvola po sektorima u 2021. i 2025.	121
Slika 4.4.1	Udjeli tarifnih stavki u ukupnoj naknadi za korištenje mreže (prijenos i distribucija) prema odluci o TS za 2026., uz plansko ostvarenje za 2026.	133
Slika 4.4.2	Struktura krajnje prodajne cijene jednog kWh električne energije za kategoriju kućanstvo prije povećanja cijene električne energije i naknade za korištenje prijenosne/distribucijske mreže	134
Slika 4.4.3	Struktura krajnje prodajna cijene jednog kWh električne energije za kategoriju kućanstvo nakon povećanja cijene električne energije i naknade za korištenje prijenosne/distribucijske mreže	134
Slika 4.4.4	Usporedba krajnjeg troška električne energije za kategoriju kućanstvo prije i poslije povećanja cijene električne energije i naknade za korištenje prijenosne/distribucijske mreže	134
Slika 4.4.5	Tarifna bilanca HEP-ODS-a za 2026.	135
Slika 4.4.6	Tarifna bilanca HOPS-a za 2026.	136
Slika 4.4.7	Prosječni udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva za centralne toplinske sustave	144
Slika 4.4.8	Udio pojedine komponente u ukupnoj cijeni toplinske energije za krajnje kupce kategorije potrošnje kućanstva za pojedine centralne toplinske sustave u 2025.	145
Slika 4.5.1	Planirana konfiguracija 400 kV mreže u razdoblju oko 2040. uvažavajući scenarije razvoja i programe razvoja	147
Slika 4.5.2	Detaljan pregled ostvarenja ulaganja u prijenosnu mrežu u 2024. po vrsti investicije	148
Slika 4.5.3	Ostvarenje ulaganja u prijenosnu mrežu u 2025. po vrsti investicije	148

Slika 4.5.4	Ostvarenje ulaganja u distribucijsku mrežu u 2025. po vrsti investicije	149
Slika 4.6.1	Povlašteni proizvođači električne energije – instalirana toplinska snaga postrojenja u razdoblju od 2021. do 2025. prema vrsti postrojenja	155
Slika 4.7.1	Količine mjesečnih negativnih i pozitivnih odstupanja od 2017. do 2025. (podaci za studeni 2018. nisu uključeni)	159
Slika 4.7.2	Udio pojedinih sudionika na maloprodajnom tržištu plina u RH u razdoblju od 2021.-2025.	164
Slika 4.7.3	Duljina ispitanih plinovoda u odnosu na ukupnu duljinu plinovoda i postotni udio duljine ispitanih plinovoda prema općem standardu u ukupnoj duljini plinovoda po pojedinom operatoru distribucijskog sustava (*podaci nisu dostavljeni)	166
Slika 4.7.4	Broj priključaka u koje je pušten plin u odnosu na ukupan broj zaprimljenih zahtjeva, kao i udio priključaka u koje je pušten plin prema općem standardu u ukupnom broju zaprimljenih zahtjeva po pojedinom operatoru distribucijskog sustava (*podaci nisu dostavljeni)	167
Slika 4.8.1	Pregled prosječnog mjesečnog broja analiziranih i aktiviranih upozorenja na sumnje u kršenje Uredbe REMIT od strane ACER-a	174
Slika 5.1.1	Organizacijska shema HERA-e	189

SKRAĆENICE I POJMOVNIK

8 SKRAĆENICE I POJMOVNIK

Skraćenica	Pojašnjenje
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators (<i>hrv. Agencija za suradnju energetskih regulatora</i>)
aFRR	Automatic Frequency Restoration Reserve (<i>hrv. rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom</i>)
Agregator	fizička ili pravna osoba koja kombinira opterećenja većeg broja kupaca ili proizvedenu električnu energiju radi prodaje, kupnje ili dražbe na bilo kojem tržištu električne energije
ATC	raspoloživi prijenosni kapacitet (<i>engl. Available transfer capacity</i>)
AZU	Agencija za ugljikovodike
BI	Business Intelligence
BSP	slovenska burza električne energije
CEER	Council of European Energy Regulators (<i>hrv. Vijeće europskih energetskih regulatora</i>)
Core regija	regija u EU za proračun prijenosnih kapaciteta koja je određena granicama a ne zonama trgovanja, i koja obuhvaća sljedeće prekozonske granice (granice označene s ISO oznakama država i zemalja): FR-BE, BE-NL, FR-DE/LU, NL-DE/LU, BE-DE/LU, DE/LU-PL, DE/LU-CZ, AT-CZ, AT-HU, AT-SI, CZ-SK, CZ-PL, HU-SK, PL-SK, HR-SI, HR-HU, RO-HU, HU-SI, DE/LU-AT
CROPEX	Hrvatska burza električne energije d.o.o.
CTS	centralni toplinski sustav
Direktiva 944	Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU
EES	elektroenergetski sustav
EKO bilančna grupa	Bilančna grupa koju vodi HROTE i čiji su članovi povlašteni proizvođači električne energije i druge osobe koje obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije i imaju ugovor o otkupu energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije s HROTE-om (sustav poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije), koju vodi HROTE
EMS	srbijanski operator prijenosnog sustava
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity (<i>hrv. Europska mreža operatora prijenosnih sustava za električnu energiju</i>)
EOTRP	elaborat optimalnog tehničkog rješenja priključenja
FB	Flow Based
FCA	Forward Capacity Allocation (<i>hrv. dugoročna dodjela kapaciteta između zona trgovanja</i>)
FCR	Frequency Containment Reserves (<i>hrv. rezerva za održavanje frekvencije</i>)
Fond	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
FRR	Frequency Restoration Reserve (<i>hrv. rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije</i>), dijeli se na rezervu snage za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom (aFRR) i rezervu snage za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom (mFRR)
FSRU	Plutajuća jedinica za prihvata, skladištenje i uplinjavanje UPP-a
HEP d.d.	Hrvatska elektroprivreda – dioničko društvo
HEP-ODS	HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.
HERA	Hrvatska energetska regulatorna agencija
HHI	Herfindahl – Hirschmanov indeks, mjera koncentracije tržišta koja služi kao pokazatelj tržišne snage pojedinih poduzetnika
HOPS	Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.
HROTE	Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
HUDEX	Hungarian Derivative Energy Exchange (<i>hrv. Mađarska burza derivata energije</i>)
HUPX	Mađarska burza električne energije
IGCC	The International Grid Control Cooperation (<i>hrv. postupak razmjene odstupanja</i>)
INA d.d.	INA – Industrija nafte, dioničko društvo

Skraćenica	Pojašnjenje
iPLIN	aplikacija na službenoj stranici HERA-e - Informator za kupce plina iz kategorije kućanstvo koji koriste opskrbu u obvezi javne usluge
ISO oznake	ISO oznake država i zemalja
JANAF	Jadranski naftovod d.d.
JAO	Joint Allocation Office
MC	Market Coupling (<i>hrv. povezivanje tržišta</i>)
mFRR	Manual Frequency Restoration Reserve (<i>hrv. rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom</i>), dijeli se na mFRR za uravnoteženje i mFRR za sigurnost
Moja mreža	mrežna aplikacija HEP-ODS-a namijenjena korisnicima mreže (https://mojamreza.hep.hr/)
MTU	mrežno tonfrekvencijsko upravljanje; utiskivanje, prijenos i prijem upravljačkih signala putem prijenosne i distribucijske mreže u cilju upravljanja uređajima i opremom
NECP	Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine
NEMO	Nominated Electricity Market Operator (<i>hrv. Nominirani operator tržišta električne energije</i>)
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
OIE	obnovljivi izvor/i energije
OIEIVUK	obnovljivi izvori energije i visokoučinkovita kogeneracija
OMM	obračunsko mjerno mjesto
PCI	Projects of Common Interest (<i>hrv. Projekti od zajedničkog interesa EU</i>)
PPS	Purchasing Power Standards
PSP Okoli	Okoli - Podzemno skladište plina d.o.o.
Registar OIEKPP	Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača
RH	Republika Hrvatska
RHE	reverzibilna hidroelektrana
ROMM	registar obračunskih mjernih mjesta
RSI	indeks preostale opskrbe (<i>engl. Residual Supply Index</i>)
SAIDI	System Average Interruption Duration Index (<i>hrv. Pokazatelji pouzdanosti napajanja - prosječno ukupno godišnje trajanje prekida napajanja po kupcu</i>)
SAIFI	System Average Interruption Frequency Indeks (<i>hrv. Pokazatelji pouzdanosti napajanja - prosječni godišnji broj prekida napajanja po kupcu</i>)
Savjet	Savjet za regulatorne poslove i zaštitu potrošača
SBU	standardni paket skladišnog kapaciteta
SEE CAO	South East Europe Coordinated Auction Office
SEE	South East Europe
SN	srednji napon / mreža srednjeg napona
STUM	stvaranje tehničkih uvjeta u mreži
TM	tarifni model
TS	transformatorska stanica
TSC; TSCNET	TSC - Transmission System Operator Security Cooperation (<i>hrv. Inicijativa 13 operatora prijenosnih sustava iz 10 zemalja kontinentalne Europe, među kojima je i HOPS, a ima za cilj povećati sigurnost sustava putem razvoja višestranih postupaka za otklanjanje zagušenja u prijenosnoj mreži</i>);
TYNDP	Ten-Year Network Development Plan (<i>hrv. Desetogodišnji plan razvoja prijenosne mreže EU</i>)
UNP	ukapljeni naftni plin
UPE	ušteda primarne energije (<i>engl. Primary energy savings</i>)
UPP	ukapljeni prirodni plin
Uredba 1854	Uredba Vijeća (EU) 2022/1854 od 6. listopada 2022. o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije
Uredba 943	Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije

Skraćenica	Pojašnjenje
Uredba CACM	Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima
Uredba EBGL	Uredba Komisije (EU) 2017/2195 o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja
Uredba REMIT	Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije
Uredba SOGL	Uredba Komisije (EU) 2017/1485 o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava
VN	visoki napon / mreža višeg napona
VTT	virtualna točka trgovanja - zamišljeno (virtualno) mjesto unutar plinskog sustava (transportnog sustava i sustava skladišta plina) na kojem voditelji bilančnih skupina mogu međusobno trgovati plinom
ZTS	zatvoreni toplinski sustav

Djelatnici HERA-e uz fotonaponsku elektranu na krovu zgrade HERA-e puštenu u pogon u lipnju 2026.